

DOCUMENT DE DIAGNÒSTIC

III Pla d'igualtat de gènere de Sant Josep de sa Talaia

Octubre de 2025

Ajuntament de
Sant Josep de sa Talaia

Equip redactor:

Neus Lliteras Reche. *Directora de Gest Ambiental*

Rosa Pizà Roca. *Tècnica de Gest Ambiental*

Ana Delgado Núñez. *Tècnica de Gest Ambiental*

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ.....	12
2. MARC NORMATIU.....	13
Normativa internacional.....	13
Normativa europea.....	13
Normativa espanyola.....	14
Normativa balear.....	15
3. METODOLOGIA	16
4. EL DIAGNÒSTIC PER MATÈRIES.....	18
4.1. CONTEXT SOCIODEMOGRÀFIC.....	18
Estructura demogràfica.....	18
4.2. MERCAT DE TREBALL.....	27
Principals indicadors ocupacionals a l'àmbit balear	28
Atur	29
Afiliació a la Seguretat Social	33
Contractacions	35
Agència d'Ocupació i Desenvolupament Local	41
4.3. TREBALL DE LA LLAR I DE CURES	45
Corresponsabilitat i conciliació.....	45
Recursos de conciliació.....	52
4.4. EDUCACIÓ, COEDUCACIÓ I TRANSMISSIÓ D'UNA CULTURA IGUALITÀRIA.....	56
Educació formal.....	56
Agenda cultural.....	64
4.5. TEIXIT ESPORTIU I ASSOCIATIU.....	69
Teixit i activitat esportiva.....	69
Xarxa comunitària entorn de la igualtat.....	70
4.6. CIUTADANIA, MUNICIPI I SERVEIS.....	76
El disseny i ús de l'espai urbà	76
Atenció primària.....	81
4.7. VIOLÈNCIES MASCLISTES	83
Àmbit autonòmic i insular	83
Àmbit municipal	101
4.8. COMPROMÍS MUNICIPAL AMB LA IGUALTAT DE GÈNERE.....	109
Transversalització de l'enfocament de gènere a les polítiques públiques	109

Percepció ciutadana.....	114
5. AVALUACIÓ DE L'ANTERIOR PLA	117
6. CONCLUSIONS	132
6.1. DAFO.....	134
BIBLIOGRAFIA.....	135
Fonts acadèmiques i científiques.....	135
Informes i dades d'institucions públiques	136
ANNEXOS.....	138
Annex 1: glossari	138
Annex 2: perfil sociodemogràfic de les persones enquestades.....	139
Annex 3: taules	142

ÍNDIX DE FIGURES

Figura 1. Fases de la metodologia seguida a la present diagnosi.....	16
Figura 2. Evolució de la població a Sant Josep, total i menors de 19 anys, 2000-2024.....	19
Figura 3. Índex de creixement poblacional des de l'any 2000 (100), a les Illes Balears, Eivissa i Sant Josep.....	19
Figura 4. Índex de creixement poblacional dels menors de 19 anys des de l'any 2000 (100), a les Illes Balears, Eivissa i Sant Josep.....	20
Figura 5. Distribució de la població entre nucli i disseminat de Sant Josep, 2022.....	20
Figura 6. Piràmide de població de Sant Josep comparada amb les Illes Balears, 2024.....	21
Figura 7. Pes de cada grup d'edat en el saldo migratori a Sant Josep, 2010-2021.....	23
Figura 8. Distribució de la població d'acord amb el lloc de naixement a Sant Josep, Eivissa i les Illes Balears, 2022.....	23
Figura 9. Piràmide de la població d'acord amb el lloc de naixement a Sant Josep, 2022.....	24
Figura 10. Distribució comparada de les persones nascudes fora d'Espanya per regions, a Sant Josep, Eivissa i les Illes Balears, 2022.....	25
Figura 11. Distribució de les persones nascudes fora d'Espanya per regions i grups d'edat, a Sant Josep, 2022.....	25
Figura 12. Grau d'estudis completats entre la població de més de 16 anys a Sant Josep, 2011.....	26
Figura 13. Salari anual de la dona respecte a l'home a Espanya, 2022.....	27
Figura 14. Població inactiva a les Illes Balears per classe principal d'inactivitat i gènere, 2023. Unitats: milers de persones.....	28
Figura 15. Persones aturades registrades en el SOIB a Sant Josep el 2024, per gènere... ..	30
Figura 16. Índex de feminització de les persones aturades registrades en el SOIB a Sant Josep i les Illes Balears, febrer de 2021 a octubre de 2024.....	30
Figura 17. Índex de feminització de l'atur de persones registrades en el SOIB l'any 2024 a Sant Josep, per franges d'edat.....	31
Figura 18. Persones afiliades a la Seguretat Social a Sant Josep, per trimestres i gènere. 2020-2024.....	33
Figura 19. Bretxa de gènere entre el nombre d'afiliades i afiliats a la Seguretat Social, a Sant Josep i a les Illes Balears. 2020-2024.....	34
Figura 20. Contractes registrats en el SOIB el 2024 a Sant Josep i les Illes Balears, per durada de contracte i gènere.....	36
Figura 21. Evolució dels contractes registrats en el SOIB a Sant Josep, per gènere i nivell de formació. 2021-2024.....	37
Figura 22. Pregunta enquesta: "A Sant Josep hi ha, tot i que no de manera formal, llocs de feina de dones i llocs de feina d'homes." Escala de l'1 al 5 en acord, per gènere.....	40
Figura 23. Pregunta enquesta: "Penses que hi ha cap feina que t'agradaria fer però està socialment assignada a l'altre gènere?" Per gènere.....	40
Figura 24. Pregunta enquesta: "Penses que t'enfrontaries a dificultats a l'entorn laboral en una feina socialment assignada a l'altre gènere? Per exemple, si ets dona en un entorn masculinitzat, home en un entorn feminitzat, o si la teua identitat de gènere no s'ajusta als rols tradicionals." Escala d'acord de l'1 al 5, per gènere.....	41
Figura 25. Diferència a la taxa d'ocupació entre persones amb fills i sense, per gènere, a l'àmbit estatal. 2020-2023.....	46

Figura 26. Taxa d'ocupació de les persones de 25 a 49 anys, per gènere i nombre de fills, a l'àmbit estatal el 2024.	46
Figura 27. Pregunta enquesta: "Tens dificultats per compatibilitzar el treball amb la vida personal, familiar o de cures?" Escala de cap (1) a moltes (5), per gènere.	47
Figura 28. Pregunta enquesta: "A la teua llar, qui s'encarrega en la major part de les tasques de la llar i de cures? (escurar, fer bugada, agranar, cuinar, comprar, fregar, preparar àpats, dur els fills i filles a l'escola...)" Per gènere.	48
Figura 29. Pregunta enquesta: "Pateixes de cap malaltia, física o mental, derivada d'una feina remunerada?" Per gènere.	51
Figura 30. Pregunta enquesta: "Pateixes de cap malaltia, física o mental, derivada del treball de la llar i de cures?" Per gènere.	51
Figura 31. Pregunta enquesta: "A ca teua, hi ha suport professional per al treball de la llar i de cures?"	54
Figura 32. Pregunta enquesta: "Consideres que els recursos d'atenció i cura de menors i persones dependents són suficients en quantitat i horaris en el municipi de Sant Josep?" Escala d'insuficients (1) a suficients (5).....	55
Figura 33. Pregunta enquesta: "Coneixes espais de lactància en el municipi?" Per gènere.	55
Figura 34. Taxes d'idoneïtat a les Illes Balears, per gènere. Curs 2021-2022.....	57
Figura 35. Percentatge d'alumnat repetidor a EP a les Illes Balears, per gènere. Curs 2021-2022.....	57
Figura 36. Percentatge d'alumnat repetidor a ESO a les Illes Balears, per gènere. Curs 2021-2022.	58
Figura 37. Abandonament escolar prematur a les Illes Balears, per gènere, l'any 2022. ...	58
Figura 38. Evolució de l'abandonament escolar prematur per gènere, Illes Balears. 2013-2022.....	58
Figura 39. Taxa bruta de població que es gradua en batxillerat a les Illes Balears, per gènere. Curs 2021-2022.	59
Figura 40. Taxa bruta de població que es gradua en FPB a les Illes Balears, per gènere. Curs 2021-2022.	59
Figura 41. Percentatge de població entre 25 i 29 anys amb titulació superior a les Illes Balears l'any 2022.....	59
Figura 42. Pregunta enquesta: "Quins tres aspectes consideres que s'haurien de reforçar per afavorir una educació més igualitària?" Per gènere.....	64
Figura 43. Pel·lícules projectades els divendres de cine i de cinema jove publicades en el web de l'Ajuntament, per gènere del director/a. 2024.	65
Figura 44. Pel·lícules projectades els divendres de cine i de cinema jove publicades en el web de l'Ajuntament, per gènere del/la protagonista. 2024.	66
Figura 45. Grups i cantants en solitari contractats per l'Ajuntament de Sant Josep, publicats a l'agenda del web, per gènere. 2024.....	67
Figura 46. Exposicions fetes publicades en el web de l'Ajuntament, per gènere de l'artista. 2024.....	67
Figura 47. Pregunta enquesta: "Amb quina freqüència utilitzes els següents serveis?" Dones.	78
Figura 48. Pregunta enquesta: "Amb quina freqüència utilitzes els següents serveis?" Homes.	78

Figura 49. Pregunta enquesta: “Quines són, en la teua opinió, les 3 principals mancances del lloc on vius?” Per gènere.....	79
Figura 50. Pregunta enquesta: “Tens por de tornar a casa sol/a?” Escala de mai (1) a sempre (5), per gènere.....	80
Figura 51. Pregunta enquesta: “Canvies la ruta més curta d’anar d’un lloc a un altre per por de passar per un espai, carrer o zona del municipi?” Escala de mai (1) a sempre (5), per gènere.....	80
Figura 52. Pregunta enquesta: “En alguna ocasió t’has sentit discriminat/da a centres cívics, oficines d’atenció a la ciutadania, serveis socials... de Sant Josep per motius de gènere, identitat o expressió de gènere, orientació sexual, religió, origen ètnic o cultural, edat o pel teu cos?” Per gènere.....	82
Figura 53. Pregunta enquesta: “En alguna ocasió t’has sentit discriminat/da en centres cívics, oficines d’atenció a la ciutadania, serveis socials... de Sant Josep per motius de gènere, identitat o expressió de gènere, orientació sexual, religió, origen ètnic o cultural, edat o pel teu cos?” Per si forma, o no, part del col·lectiu LGTBIQ.....	82
Figura 54. Evolució del total de casos atesos de 2014 a 2024 en els diversos programes de l’Oficina de la Dona.....	83
Figura 55. Dones víctimes de violència de gènere. Taxa autonòmica per 1.000 dones de 14 anys i més. Any 2023.....	85
Figura 56. Taxa autonòmica d’assassinats per cada milió de dones de 15 anys o més. Any 2024.....	85
Figura 57. Taxa autonòmica acumulada d’assassinats per cada milió de dones de 15 anys o més en la sèrie històrica 2003-2024.....	86
Figura 58. Ràtios autonòmiques entre el nombre de víctimes que havien presentat denúncia i el total de víctimes assassinades, 2024.....	86
Figura 59. Mitjana d’edat de les víctimes mortals per violència de gènere a Espanya, 2003-2024.....	87
Figura 60. Importància relativa de cada tram d’edat sobre el total de la població i el nombre de víctimes de cada tram, a Espanya en el període 2003-2024.....	87
Figura 61. Taxa de morts per violència de gènere per cada milió d’habitants a partir de la xifra total de població de cada tram, a Espanya el 2024.....	88
Figura 62. Distribució estatal per mesos dels casos d’assassinat per violència de gènere, a Espanya el 2024.....	88
Figura 63. Casos denunciats i no denunciats del total d’atesos en el Programa d’atenció i tractament a víctimes de violència de gènere. Oficina de la Dona, 2024.....	90
Figura 64. Edat de les víctimes ateses en el Programa d’atenció i tractament a víctimes de violència de gènere. Oficina de la Dona, 2024.....	91
Figura 65. Lloc de naixement de les víctimes ateses en el Programa d’atenció i tractament a víctimes de violència de gènere. Oficina de la Dona, 2024.....	91
Figura 66. Casos atesos per agressió sexual a l’Oficina de la Dona. Període 2019-2024.....	92
Figura 67. Relació de les víctimes amb l’agressor. Oficina de la Dona, 2024.....	92
Figura 68. Casos atesos segons el tipus d’agressió. Oficina de la Dona, 2024.....	93
Figura 69. Edat de les víctimes d’agressió sexual. Oficina de la Dona, 2024.....	93
Figura 70. Edat de les víctimes ateses per agressió sexual grupal. Oficina de la Dona, 2024.....	93
Figura 71. Casos d’agressió sexual per sotmetiment químic. Oficina de la Dona, 2024.....	94

Figura 72. Casos d'agressió sexual, per si s'ha denunciat o no. Oficina de la Dona, 2024.	94
Figura 73. Mapa d'establiments classificat per municipis.....	97
Figura 74. Pregunta enquesta: "Has tengut cap problema (comentaris, insults, mirades...) quan has anat pel carrer, quan has anat a una plaça o un parc, quan has viatjat en transport públic... per motius de gènere, identitat de gènere o orientació sexual?"	101
Figura 75. Pregunta enquesta: "Has tengut cap problema en activitats culturals, discoteques, bars, festes majors, carnestoltes, etc., per motiu de gènere, identitat de gènere o orientació sexual?.....	102
Figura 76. Pregunta enquesta: "Has patit cap situació de violència (física o psicològica) per part de la teua parella o exparella?" Per gènere.....	103
Figura 77. Pregunta enquesta: "Has presenciat o has tengut coneixement de cap situació de violència (física o psicològica) que ha exercit una altra persona contra la seua parella o exparella?" Per gènere.....	104
Figura 78. Pregunta enquesta: "En cas de viure o trobar-te amb algun cas de violència masclista, sabries on adreçar-te?" Per gènere.	104
Figura 79. Pregunta enquesta: "Has patit cap tipus d'abús o agressió sexual?" Per gènere.	105
Figura 80. Pregunta enquesta: "Si has patit cap tipus d'abús o agressió sexual, podries especificar el teu vincle amb l'agressor?"	106
Figura 81. Pregunta enquesta: "Has presenciat o has tengut coneixement de cap tipus d'abús o agressió sexual a una altra persona?" Per gènere.....	106
Figura 82. Pregunta enquesta: "Et sents lliure de compartir i mostrar la teua orientació sexual en el municipi?" Escala de gens lliure (1) a completament lliure (5), per si es pertany o no al col·lectiu LGTBIQ.....	107
Figura 83. Pregunta enquesta: "Creus que la violència contra les persones LGTBIQ+ a Sant Josep és un fenomen..." Escala d'inexistent (1) a molt estès (5), per gènere.....	108
Figura 84. Enquesta al personal municipal: "Saps què és incorporar la perspectiva o enfocament de gènere a les polítiques i programes públics?"	110
Figura 85. Enquesta al personal municipal: "Comptes amb el coneixement i les competències necessàries per incorporar la perspectiva de gènere a les àrees on desenvolupes la teua feina?"	110
Figura 86. Enquesta al personal municipal: "Hi ha una assignació de responsabilitats concretes en matèria d'igualtat a cada àrea de competència municipal?".....	111
Figura 87. Enquesta al personal municipal: "En els plans de cada àrea estan fixades les funcions i feines del personal relacionades amb les responsabilitats corresponents en matèria d'igualtat?"	111
Figura 88. Enquesta al personal municipal: "Les decisions sobre les prioritats i els programes d'actuació de l'Ajuntament es prenen analitzant de manera diferenciada les necessitats i els interessos específics de dones i homes del municipi?"	112
Figura 89. Enquesta al personal municipal: "Has rebut assessorament o indicacions donades per la Regidoria d'Igualtat per a la incorporació de la perspectiva de gènere en el marc de les funcions del personal?"	112
Figura 90. Enquesta al personal municipal: "Utilitzes el llenguatge inclusiu a la documentació que redactes?"	113
Figura 91. Enquesta al personal municipal: "L'utilitzes a la comunicació escrita?"	113
Figura 92. Enquesta al personal municipal: "L'utilitzes a la comunicació oral?"	113

Figura 93. Enquesta al personal municipal: “En quina mesura la informació que generes a la teua àrea està desagregada per gènere?”	114
Figura 94. Pregunta enquesta: “Creus que hi ha participació de dones en la política local?” Per gènere.....	115
Figura 95. Pregunta enquesta: “Creus que hi ha un reconeixement públic a les dones en els carrers, monuments...”. Escala de cap (1) a molt (5), per gènere.	115
Figura 96. Pregunta enquesta: “Quins àmbits creus que haurien de ser prioritaris a l'àmbit d'actuació per afavorir la igualtat entre dones i homes a Sant Josep? (pots escollir fins a 3 opcions)”. Per gènere.	116
Figura 97. Pregunta enquesta: “Quin és el teu gènere?”	139
Figura 98. Pregunta enquesta: “Formes part del col·lectiu LGTBI?”	140
Figura 99. Pregunta enquesta: “Quina edat tens?”	140
Figura 100. Pregunta enquesta: “Quina vinculació tens amb el municipi de Sant Josep?”..	140
Figura 101. Pregunta enquesta: “A quin nucli de població vius? Si només treballes o estudies en el municipi, indica on ho fas.”.....	141
Figura 102. Pregunta enquesta: “Podries indicar el teu nivell d'estudis finalitzats?”	141
Figura 103. Pregunta enquesta: “En quina de les següents situacions laborals et trobes actualment?”	141

ÍNDEX DE TAULES

Taula 1. Indicadors demogràfics de Sant Josep, Eivissa i les Illes Balears, 2024.	22
Taula 2. Població aturada registrada en el SOIB a Sant Josep, per gènere i grups d'edat. Mitjanes 2024.....	31
Taula 3. Persones demandants d'ocupació registrades en el SOIB a Sant Josep, per gènere i activitat econòmica. Mitjanes de 2024.....	32
Taula 4. Persones aturades registrades en el SOIB a Sant Josep i a les Illes Balears, per gènere i nivell d'estudis. Mitjanes de 2024.....	33
Taula 5. Afiliacions a la Seguretat Social a Sant Josep per règim d'afiliació. Mitjanes 2021-2024.....	35
Taula 6. Afiliacions a la Seguretat Social a Eivissa i les Illes Balears, per gènere. Mitjanes de 2023.....	35
Taula 7. Contractes registrats en el SOIB a Sant Josep, per tipus de contracte i gènere. 2024.....	36
Taula 8. Ocupacions amb major nombre de contractacions registrades en el SOIB el 2024 a les Pitiüses.	38
Taula 9. Programes de polítiques actives d'ocupació implementades per l'AODL des de 2020.....	42
Taula 10. Persones ocupades a temps parcial per cura de menors o adults malalts, incapacitats o majors a l'àmbit estatal, per gènere. 2021-2023. Unitats: milers de persones.	47
Taula 11. Pregunta enquesta: "Tens dificultats per compatibilitzar el treball amb la vida personal, familiar o de cures?" Escala de cap (1) a moltes (5), per edat.....	48
Taula 12. Pregunta enquesta: "Usos del temps". Dones.....	49
Taula 13. Pregunta enquesta: "Usos del temps". Homes.....	49
Taula 14. Comparativa de les mitjanes en els usos del temps entre dones i homes a l'enquesta.....	50
Taula 15. Matriculació del curs 2024-2025, escoles d'infantil (0-3 anys) a Sant Josep de sa Talaia.	53
Taula 16. Puntuacions mitjanes dels alumnes desagregades per gènere a PISA el 2022....	57
Taula 17. Centres educatius en el municipi de Sant Josep de sa Talaia en l'actualitat.	60
Taula 18. Dades de matriculació a Sant Josep del curs 2024-2025 segons tipus d'etapa, per gènere.	61
Taula 19. Dades de matriculació de cicles formatius del municipi de Sant Josep el curs 2023-2024.	62
Taula 20. Oferta educativa del Departament de Serveis Socials / Igualtat de l'Ajuntament de Sant Josep en els centres educatius del municipi el curs 2024-2025.....	62
Taula 21. Evolució d'inscripcions a l'oferta d'activitats de les escoles municipals esportives de l'Ajuntament de Sant Josep. Curs 2021-2022 i curs 2022-2023.....	69
Taula 22. Evolució dels casos atesos per l'Oficina de la Dona segons programes implementats. De 2020 a 2024.....	84
Taula 23. Evolució de casos atesos en el Programa d'atenció i tractament a víctimes de violència de gènere segons el tipus de violència patida. Oficina de la Dona, 2020-2024. 90	
Taula 24. Taxes autonòmiques de dones en situació de prostitució per cada 10.000 dones de 18 i més anys.....	96

Taula 25. Persones en situació de prostitució ateses per Metges del Món, de gener a setembre de 2025, a l'illa d'Eivissa, per gènere.	96
Taula 26. Nombre de fills de les dones en situació de prostitució a les Illes Balears, segons grans grups. Any 2020.	97
Taula 27. Nivell d'estudis de les persones en situació de prostitució, per tipus d'ambient. Illes Balears, 2020.	98
Taula 28. A qui recorrerien davant un problema o en cas de ser víctima d'algun delictes les persones en situació de prostitució, per ambient. Illes Balears, 2020.	98
Taula 29. Respostes de les persones en situació de prostitució a la pregunta: "T'agradaria deixar la prostitució?" Per ambient. Illes Balears, any 2020.	99
Taula 30. Glossari de la diagnosi.	138
Taula 31. Grups i cantants en solitari contractats per l'Ajuntament de Sant Josep, publicats a l'agenda del web, per gènere. Any 2024.	142
Taula 32. Pel·lícules projectades els divendres de cine i de cinema jove a Sant Josep, publicades en el web de l'Ajuntament, per gènere del director/a i del/la protagonista. Any 2024.	142
Taula 33. Actuacions teatrals a Sant Josep l'any 2024, per gènere dels i les protagonistes, publicades en el web de l'Ajuntament de Sant Josep.	143
Taula 34. Exposicions a Sant Josep, per gènere de l'artista, publicades en el web de l'Ajuntament l'any 2024.	143
Taula 35. Població inactiva a les Illes Balears per classe principal d'inactivitat i gènere. 2020-2023. Unitats: milers de persones.	143

1. INTRODUCCIÓ

El III Pla d'igualtat municipal de Sant Josep de sa Talaia representa la continuïtat en el compromís municipal amb la promoció de la igualtat de gènere i l'eliminació de qualsevol forma de discriminació. Posterior a la implementació dels dos plans anteriors, aquest tercer document té la finalitat de consolidar els avanços aconseguits, avaluar l'impacte de les accions desenvolupades i definir noves estratègies per seguir construint un municipi més equitatiu, inclusiu i just per a totes les persones que en formen part.

El present diagnòstic constitueix la fase inicial d'aquest III Pla d'igualtat i té com a objectiu proporcionar una radiografia detallada de la situació actual en matèria d'igualtat en el municipi. A través d'aquesta anàlisi, s'identifiquen les forteses, els reptes pendents i les àrees de millora que han d'abordar-se en els pròxims anys.

Per a l'elaboració del diagnòstic s'han utilitzat una combinació de fonts d'informació quantitativa i qualitativa, que inclouen anàlisis de dades sociodemogràfiques i estadístiques oficials, enquestes dirigides al personal municipal i a la ciutadania, entrevistes amb agents clau del municipi, i una avaluació del grau d'implementació de l'anterior pla d'igualtat. Aquest enfocament permet no tan sols avaluar el grau de transversalització de la perspectiva de gènere a l'administració local, sinó també conèixer les percepcions i necessitats de la població en matèria d'igualtat.

El diagnòstic aborda diferents dimensions clau de la igualtat de gènere, com la situació del mercat laboral, la conciliació de la vida laboral, personal i familiar, la prevenció i actuació enfront de la violència de gènere i la LGTBI-fòbia, l'acció municipal o l'accés a drets i serveis públics.

Aquest III Pla d'igualtat no busca només continuar amb la feina iniciada amb els plans anteriors, sinó també reforçar les accions que hagin demostrat ser eficaces, així com redissenyar les estratègies que necessiten un major impuls. A través del present diagnòstic s'estableixen noves línies d'actuació i mesures concretes que permeten seguir avançant cap a un Sant Josep de sa Talaia més igualitari.

Finalment, hem de recalcar que la implementació d'aquest III Pla d'igualtat requereix la implicació de tota la comunitat: el personal municipal, els agents socials, el teixit associatiu i la ciutadania en el seu conjunt. La igualtat de gènere no és tan sols un principi fonamental, sinó un element clau en el desenvolupament social i econòmic de Sant Josep de sa Talaia.

2. MARC NORMATIU

La igualtat entre persones és un principi essencial del dret, reconegut a l'article 1 de la Declaració Universal dels Drets Humans. És per això que la igualtat entre dones i homes queda regulada a tots els nivells: internacional, estatal, autonòmic i municipal.

El present Pla d'igualtat es fonamenta en la normativa espanyola, i s'alinea amb les directrius i orientacions desenvolupades en els diferents àmbits. A més, forma part d'un procés d'evolució social i cultural que va començar fa quasi un segle i que segueix avançant cap a una societat més justa i equitativa.

Normativa internacional

La **Declaració Universal dels Drets Humans de les Nacions Unides**, del 10 de desembre de 1948, estableix en el seu primer article: "Tots els éssers humans neixen lliures i iguals en dignitat i drets [...]". En el segon article afegeix: "Tota persona té tots els drets i llibertats proclamats en aquesta Declaració, sense cap distinció de raça, color, sexe, idioma [...]". Aquest marc assenta les bases per a tota la normativa posterior destinada a combatre la discriminació per raons de gènere.

La **Convenció sobre l'Eliminació de Totes les Formes de Discriminació contra la Dona (CEDAW)**, aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el desembre de 1979 i ratificada per Espanya el 1983, suposa un compromís per adoptar totes les mesures necessàries que garanteixin la no-discriminació cap a les dones. A més, inclou l'eliminació dels rols tradicionals de gènere que siguin perjudicials per a les dones i que n'impedeixin la igualtat efectiva.

Seguint la Convenció, es varen celebrar quatre **Conferències Mundials sobre la Dona**: el 1975 a Ciutat de Mèxic, el 1980 a Copenhagen, el 1985 a Nairobi i el 1995 a Beijing. Aquesta darrera va culminar amb l'adopció unànime de 189 països de la **Declaració i Plataforma d'Acció de Beijing**, que va marcar un punt d'inflexió a l'agenda global d'igualtat de gènere. Aquest document no tan sols va renovar el compromís d'eliminar la discriminació cap a les dones, sinó que també va identificar 12 àrees crítiques de preocupació (com la pobresa, l'educació i la salut) i va establir mecanismes de monitoratge i rendiment de comptes per part de l'ONU, incloses reunions quinquennals per avaluar els avenços aconseguits.

En l'actualitat, la igualtat de gènere segueix sent una prioritat mundial, reflectida a l'**Objectiu 5** dels Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'**Agenda 2030** de les Nacions Unides.

Normativa europea

En el Tractat de Roma de 1957 ja s'estableix la promoció de la igualtat entre dones i homes com una de les missions de la Unió Europea. En conseqüència, hi ha nombroses ordenacions en matèria d'igualtat de gènere desenvolupades per la UE.

Així mateix, a la **Carta Social Europea** de l'any 1996, una versió revisada de l'original de l'any 1961 en què s'incorpora el Protocol addicional del 1988, es prohibeix expressament

la discriminació, directa o indirecta, per raons de gènere. Espanya la va ratificar l'any 2021, i la Carta compta amb un mecanisme de control basat en la presentació d'informes.

També s'ha de destacar el Tractat d'Amsterdam de 1999, en què s'estableix que la igualtat entre dones i homes i l'eliminació de les desigualtats entre unes i altres són un objectiu que s'ha d'integrar a totes les polítiques i accions de la Unió i els seus membres. A més, resol una possible incompatibilitat jurídica entre la discriminació positiva i el principi d'igualtat de tracte, establint:

“Per tal de garantir en la pràctica la plena igualtat entre homes i dones a la vida laboral, el principi d'igualtat de tracte no impedeix a cap estat membre mantenir o adoptar mesures que ofereixin avantatges específiques destinades a facilitar l'exercici d'una activitat professional a les persones del sexe menys representat o que evitin o compensin desavantatges a les seues carreres professionals.”

També és rellevant la **Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea**, aprovada el 7 de desembre de 2000, en què es dedica el capítol III a la igualtat. En el seu article 23 estableix que la igualtat entre dones i homes s'ha de garantir a tots els àmbits, incloses l'ocupació, la feina i la retribució. A més, es reconeix també la possibilitat d'adoptar mesures específiques que afavoreixin el gènere menys representat.

Pel que respecta a la violència contra les dones, trobam el Conveni del Consell d'Europa sobre prevenció i lluita contra la violència contra la dona i la violència domèstica, conegut com **Conveni d'Istanbul**. Entrà en vigor en el nostre país l'1 d'agost de 2014 i marcà una fita molt important en definir-se com el primer tractat europeu contra la violència contra les dones, incloses la violència sexual, física, psicològica i econòmica, tant a l'àmbit públic com en el privat.

Per acabar, tot i que aquí no és possible recollir tota la normativa en matèria d'igualtat de gènere que ha anat desenvolupant la UE, s'ha de destacar la Carta Europea per la Igualtat de Dones i Homes a la Vida Local, de l'any 2006. El principi 3 del preàmbul especifica:

“3. Els plans i programes d'acció en matèria d'igualtat, amb pressupost propi, són eines indispensables per fer avançar la igualtat de les dones i els homes.

Els governs locals i regionals han d'elaborar plans i programes d'acció en matèria d'igualtat, amb els mitjans i els recursos, tant financers com humans, necessaris per a la seua aplicació.”

Normativa espanyola

La legislació espanyola, que també és abundant, resulta clau en aquest marc normatiu, en tractar-se de normativa directament vinculant i d'obligat compliment.

La **Constitució Espanyola** de 1978 propugna en el seu article 1 la igualtat com a valor superior, i a l'article 14 disposa: “Els espanyols són iguals davant la llei, sense que pugui prevaler cap discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altre condició o circumstància personal o social.” No reconeix expressament la igualtat entre dones i homes com ho fan altres constitucions europees. Fou la **sentència 59/2008**, de 14 de maig, que resolgué a favor del reconeixement de la igualtat entre homes i dones en virtut

de l'article 14. A l'article 9.2 també consagra que correspon als poders públics promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat siguin reals i efectives, eliminar obstacles i facilitar la participació ciutadana en els àmbits polític, econòmic, cultural i social.

La **Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per la igualtat efectiva de dones i homes**, és considerada la pedra angular del desplegament normatiu en matèria d'igualtat a Espanya. La versió actual compta amb modificacions fetes pel **Reial decret llei 6/2019, d'1 de març**, i la **Llei orgànica 10/2022**.

Per acabar, pel que respecta a la violència contra les dones, s'ha de destacar el **Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere**, aprovat el 2017. Entre els 10 eixos d'actuació s'hi troben accions de sensibilització de la societat i de la prevenció de la violència de gènere; protecció de menors; el perfeccionament de l'assistència, ajuda i protecció a les víctimes de la violència de gènere i als seus fills i filles; o l'impuls de la formació dels diferents agents involucrats per garantir la millor resposta assistencial possible. D'entre aquests, el segon eix incideix en la millora de la resposta institucional a través de la coordinació i el treball en xarxa, entre les autoritats i els organismes responsables, promoure recursos de suport en l'àmbit local i perfeccionar els protocols d'actuació i comunicació entre els diferents agents. Així mateix, tenint en compte les competències de cada u, es recullen recomanacions a les comunitats autònomes, entitats locals i altres institucions. Del finançament específic a les entitats locals, l'**Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia** va rebre 8.760,80 € el 2025.

Normativa balear

A l'àmbit autonòmic, trobam en primer lloc la **Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears**. A l'article 17 s'estipula la no-discriminació per raó de sexe i declara que totes les dones i homes tenen dret al lliure desenvolupament de la seua personalitat i capacitat personal, així com a viure amb dignitat, seguretat i autonomia.

S'ha de destacar també la **Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears**. S'hi estableix que les administracions públiques de les Illes Balears han d'incorporar la perspectiva de gènere a totes les actuacions que duguin a terme, i ho defineix a l'article 5.2 com: "La presa en consideració de les diferències entre dones i homes en un àmbit o una activitat per a l'anàlisi, la planificació, el disseny i l'execució de polítiques, tenint en compte la manera en què les diverses actuacions, situacions i necessitats afecten les dones". Així mateix, estipula que són i com s'han d'impulsar els plans d'igualtat a l'article 4 de la unitat 3, títol I. També va suposar un enorme avenç en matèria de violència de gènere, ja que reconeixia com a víctimes de violència masclista les filles i fills de la mare víctima de violència. A l'efecte d'aquesta llei es considera violència masclista la violència física, la violència psicològica, la violència sexual, la violència econòmica, la violència simbòlica, el feminicidi i la mutilació genital femenina.

3. METODOLOGIA

El present diagnòstic és un informe que analitza la situació de la igualtat de gènere a Sant Josep de sa Talaia. El seu objectiu és identificar els elements i característiques més destacats que conformen aquesta realitat. Per aconseguir-ho, s'ha implementat una metodologia que consta de diverses fases. A continuació, a la figura 1, se'n detallen les fases:

Figura 1. Fases de la metodologia seguida a la present diagnosi.

Font: elaboració pròpia.

La primera passa d'aquesta metodologia és una fase preliminar per començar el procés diagnòstic. Consisteix a definir les eines conceptuals i teòriques que s'utilitzen per abordar la redacció del mateix diagnòstic i del posterior Pla, tenint el compte el marc que l'envolta.

El segon pas, ja entrant en el diagnòstic com a tal, ha estat l'elaboració d'un perfil sociodemogràfic i econòmic de Sant Josep de sa Talaia. És fonamental per a l'anàlisi tenir en compte el seu context, explorar el territori i la realitat a la qual es proposa la planificació de polítiques públiques. Per dur-ho a terme s'han utilitzat dades provinents de l'IBESTAT i l'INE en el cas de l'estadística demogràfica, i també del SOIB, de l'Enquesta de Població Activa (EPA) i de la Seguretat Social en el cas de l'econòmica. Una vegada s'ha establert el context, s'han examinat informes que contenen dades d'àmbit supramunicipal sobre la infància i l'adolescència. Específicament, informes elaborats per UNICEF i el Govern de les Illes Balears, que aporten informació d'àmbit estatal i autonòmic.

A la següent fase s'ha dut a terme una enquesta amb la ciutadania del municipi, per comprendre les opinions i percepcions a peu de carrer. L'enquesta fou dissenyada per l'equip tècnic de Gest Ambiental i aprovada per les persones tècniques municipals. La tècnica de Benestar Social fou l'encarregada de facilitar la distribució de l'enquesta. S'hi recopilaren 104 respostes, i el perfil de les persones enquestades es pot trobar a l'annex 2.

Totes aquestes dades han proporcionat informació rellevant i valuosa que s'ha complementat amb la perspectiva dels actors involucrats en el terreny. Aquest pas s'ha dut a terme a partir de l'elaboració d'entrevistes semiestructurades amb organismes, entitats i associacions que exerceixen tota, o part, de la seua activitat en el municipi de Sant Josep. D'aquesta manera es pot obtenir informació més detallada sobre el fenomen estudiat i enriquir el present diagnòstic. En total, l'equip redactor es va posar en contacte amb 11 organismes, entitats i associacions, i es varen fer entrevistes a totes les que varen respondre positivament a fer-la. D'aquesta manera, s'han fet un total de 5 entrevistes:

- Agència d'Ocupació i Desenvolupament Local
- Associació de Dones Progressistes d'Eivissa
- Col·lectiu Fantasies de Tanit
- Associació Sa Clau de s'Armari
- ONG Metges del Món

Una vegada definit el context sociodemogràfic i la situació en el municipi, la cinquena fase implica analitzar les polítiques municipals implementades fins al moment, amb la finalitat de conèixer en detall les accions fetes per l'Ajuntament. El posterior Pla no es crea des de zero, sinó que es basa en totes les accions dutes a terme fins ara, les amplia i les dota de coherència i estructura. Per tant, aquesta anàlisi resulta vital. Es fa utilitzant la documentació proporcionada per l'Ajuntament i l'avaluació del Pla d'igualtat anterior.

Finalment, a la sisena i darrera fase del diagnòstic, s'extreuen conclusions a partir de tota la informació presentada al llarg del document. L'objectiu és encaixar les peces del trencaclosques i establir les bases per al desenvolupament de les accions del Pla. Aquesta idea es resumeix a la matriu DAFO inclosa en aquest darrer apartat.

4. EL DIAGNÒSTIC PER MATÈRIES

A continuació, es fa una anàlisi de la situació en matèria d'igualtat de gènere en el municipi de Sant Josep. Per facilitar la diagnosi s'han elaborat set apartats, que a la vegada contenen subapartats. D'aquesta manera es crea una estructura que permet ordenar la informació i facilitar-ne l'anàlisi, així com assegurar que no es deixin qüestions clau fora.

4.1. CONTEXT SOCIODEMOGRÀFIC

Sant Josep de sa Talaia és un municipi situat al sud-oest de l'illa d'Eivissa. Amb una superfície de 159,38 km², és el municipi amb més extensió de l'illa, limítrof amb el de Sant Antoni de Portmany i el d'Eivissa. Sant Josep es caracteritza per la seua variada orografia, que combina zones muntanyoses, àmplies àrees boscoses i de garriga i una extensa línia de costa, fet que li confereix un gran valor ecològic i turístic.

El municipi rep el seu nom de sa Talaia de Sant Josep, que, amb 475 metres, és el punt més elevat de l'illa d'Eivissa. El seu litoral, amb més de 80 km de costa, compta amb cales i platges de gran atractiu turístic, com les platges de Comte, cala Bassa o es Cavallet, moltes d'elles incloses en espais protegits pel seu alt valor ambiental.

La morfologia urbana es caracteritza per diversos nuclis urbans: Sant Josep de sa Talaia, Cala de Bou, Sant Agustí des Vedrà, es Cubells, Sant Jordi de ses Salines i Sant Francesc de s'Estany. Aquests nuclis, també coneguts com parròquies, es troben dispersos entre ells sobre un paisatge rural. A més, el municipi compta amb enclavaments de gran importància mediambiental, com ses Salines d'Eivissa, part del Parc Natural de ses Salines, una zona d'alt valor ecològic i cultural.

Amb tot això, el municipi combina el seu caràcter tradicional amb una forta influència del sector turístic, és una de les destinacions més visitades de la illa, i amb un nucli turístic molt important, com és la platja d'en Bossa. Aquesta doble identitat, entre el rural i el turístic, té un impacte directe sobre l'estructura sociodemogràfica, l'economia i les dinàmiques de població. En aquest apartat s'analitzen els principals indicadors sociodemogràfics del municipi.

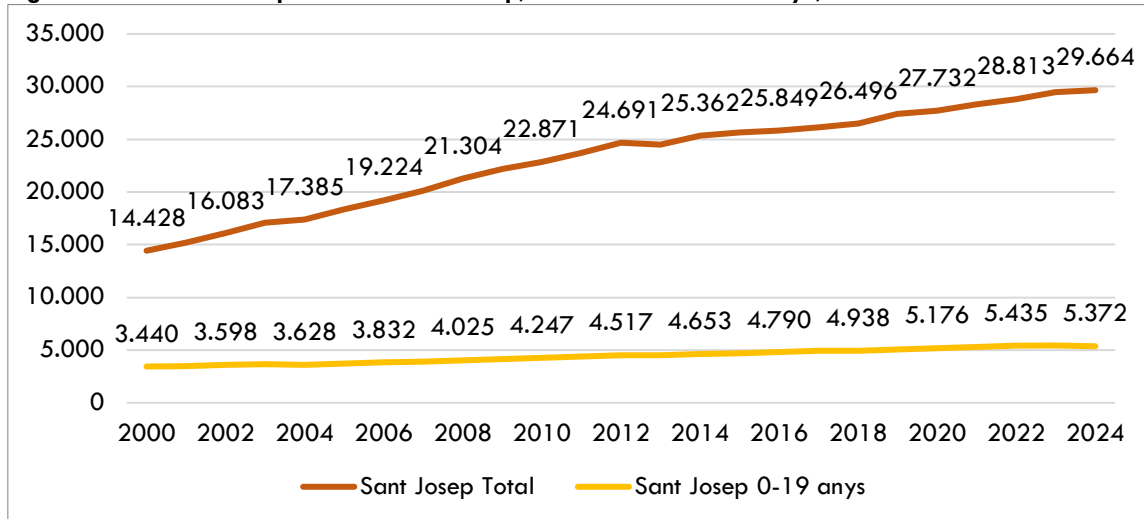
Estructura demogràfica

A Sant Josep la població total l'any 2024 ha estat de 29.664 persones (INE, 2024), amb 14.412 dones (48,6%) i 15.252 homes (51,4%). A la figura 2 en podem veure l'evolució. Les dades es separen en dos sèries diferenciades, una per al conjunt de la població i una altra per a la població relleu de 0 a 19 anys. Respecte a la població total, es pot observar un creixement constant al llarg dels anys analitzats. Aquest creixement, tot i ser constant, és més agut a la primera meitat dels anys analitzats, amb increments interanuals d'entre l'1,8% i el 5,8% fins a l'any 2013, en què trobam l'única dada negativa de la sèrie, amb un descens de -0,8%. Des de l'any 2014 fins a l'any 2024 ha continuat augmentant la població, tot i que amb creixements inferiors. En total, l'any 2024 la població es va incrementar en un 111,3% respecte a l'any 2000. És a dir, el municipi ha duplicat la població en els darrers 24 anys.

Respecte a la població de 0 a 19 anys, la tendència és similar a la del conjunt de la població, tot i que les fluctuacions són menys agudes en el gràfic arran de la menor mida de la mostra. Des de l'any 2000 s'ha produït un creixement constant, més agut entre l'any 2000 i el 2012, amb un creixement del 31,3%. De l'any 2012 al 2024 ha crescut en un 18,9%. S'ha d'assenyalar que l'any 2024 hi havia 5.372 menors de 19 anys en el municipi, i que fou el primer any de tota la sèrie en què aquesta dada va disminuir respecte a l'any anterior (-2,2%).

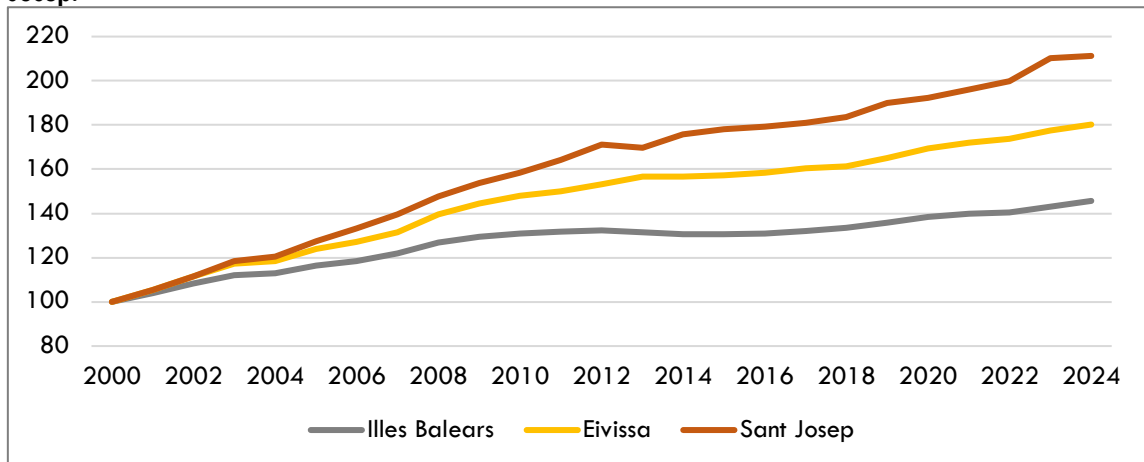
Figura 2. Evolució de la població a Sant Josep, total i menors de 19 anys, 2000-2024.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT.

Per contextualitzar el fenomen poblacional a Sant Josep, es presenta a la figura 3 l'índex de creixement poblacional des de l'any 2000, de manera comparada entre les Illes Balears, Eivissa i Sant Josep, i s'estableix que la població de l'any 2000 és la base 100. Com es pot comprovar, les tendències de creixement demogràfic són molt similars, amb un creixement més agut entre l'any 2000 i l'any 2012, i un creixement sostengut però a menor ritme entre l'any 2012 i l'any 2024. S'ha de destacar que Sant Josep ha viscut el major creixement exponencial respecte a Eivissa i les Illes Balears.

Figura 3. Índex de creixement poblacional des de l'any 2000 (100), a les Illes Balears, Eivissa i Sant Josep.

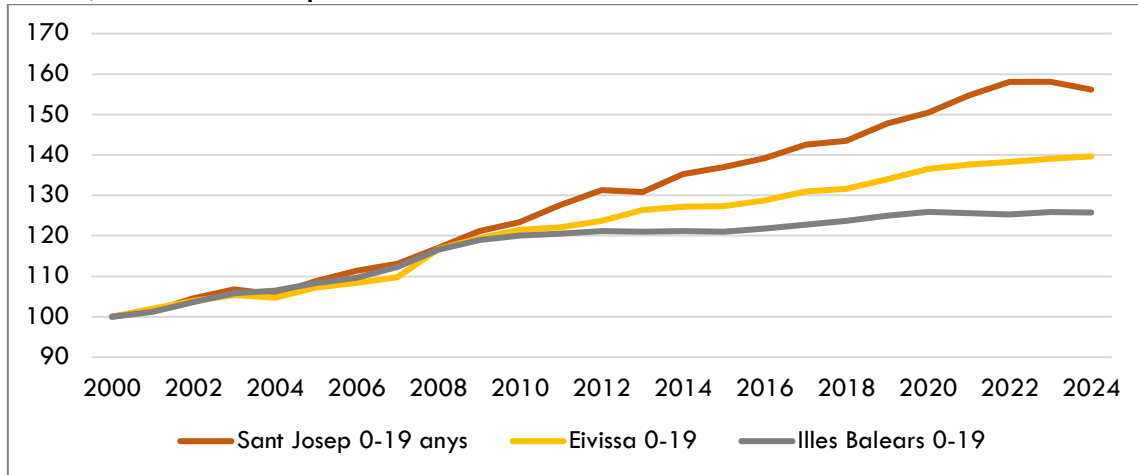

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

A la figura 4 podem veure el creixement demogràfic entre els menors de 19 anys, amb el mateix índex de creixement, entre Sant Josep, Eivissa i les Illes Balears. En aquest cas veim que es presenta un patró molt similar a l'anterior. De l'any 2000 al 2012 es presenta a Sant Josep un creixement del 31%, amb una tendència molt similar a la d'Eivissa i les Illes Balears. El 2012 i el 2013 el creixement s'estanca, i torna a créixer a partir de 2014, a un ritme molt superior al d'Eivissa i les Illes Balears, creix de nou un 25%.

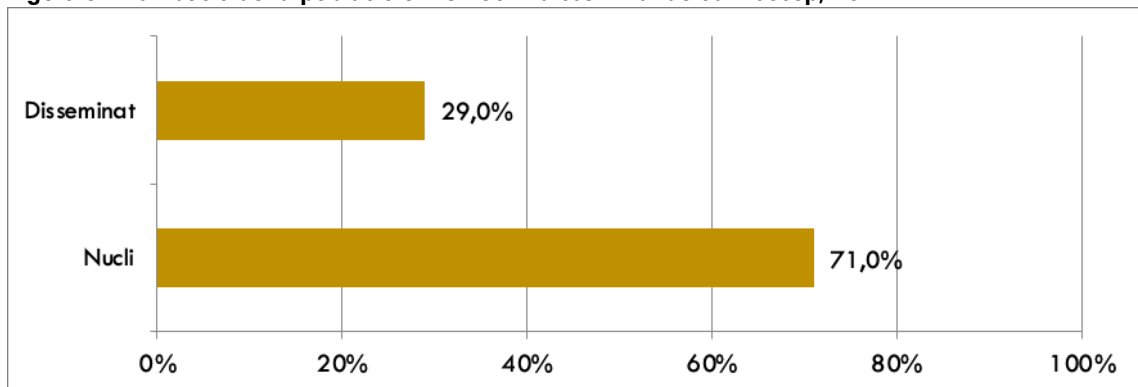
Figura 4. Índex de creixement poblacional dels menors de 19 anys des de l'any 2000 (100), a les Illes Balears, Eivissa i Sant Josep.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT.

El municipi es compon de diversos nuclis de població i presenta un gran nombre d'habitatges entre uns i altres. A la figura 5 podem observar que mentre un 71% de la població viu en aquests nuclis, una xifra considerable de persones viuen en disseminat, concretament un 29%.

Figura 5. Distribució de la població entre nucli i disseminat de Sant Josep, 2022.

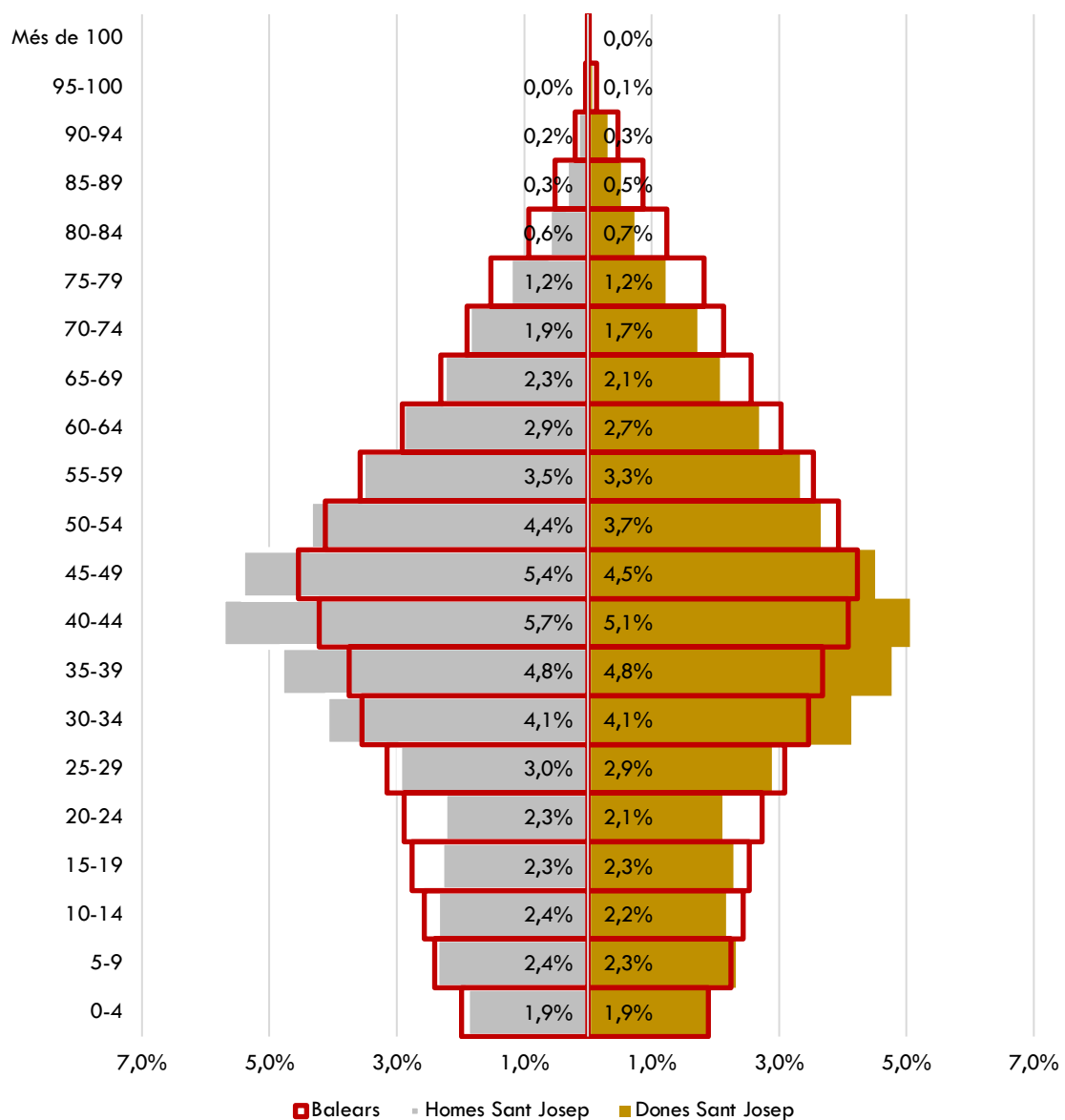
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

A la figura 6 es presenta la piràmide de població de Sant Josep l'any 2024, comparada amb la del conjunt de les Illes Balears. Com es pot comprovar, presenten certes diferències en la distribució poblacional. Sant Josep presenta una població menys envellida, amb menys població a les franges de la tercera edat. S'ha de destacar també que mentre les franges a partir dels 60 anys solen trobar-se més feminitzades (com en el cas de les Balears), a Sant Josep trobam un major equilibri, amb franges en què la presència d'homes és superior entre

els 60 i els 80 anys. A les franges de menor edat trobam una situació equiparable entre el conjunt de les Balears i Sant Josep, però a partir de l'adolescència veim com es redueix el nombre de persones de tots dos gèneres a Sant Josep, amb menor població que al conjunt de les Balears fins als 25 anys. Aquestes dades podrien estar relacionades amb la dificultat de continuar els estudis superiors en el municipi. Finalment, el més remarcable és el gruix poblacional entre els 30 i els 50 anys. Es pot observar com, tot i compartir silueta amb la mitjana balear, aquesta tendència és superior a Sant Josep, que a més compta amb una important masculinització de les mateixes franges, especialment dels 40 als 50 anys. Aquest gruix podria estar relacionat, entre altres coses, amb el model turístic, que genera llocs de feina que atreuen mà d'obra de l'exterior, així com una imatge de Sant Josep com a destinació desitjable per a persones de la resta de la UE i les seues famílies, a més dels ara coneguts com *nòmades digitals*.

Figura 6. Piràmide de població de Sant Josep comparada amb les Illes Balears, 2024.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

Per comprendre millor les dinàmiques reflectides a la piràmide, així com començar a explorar els fenòmens relacionats amb la conciliació, s'analitzen a la taula 1 diferents indicadors demogràfics, tots expressats en percentatge. Es tenen dades comparatives per a Sant Josep, Eivissa i el conjunt de les Illes Balears.

L'índex d'envelliment és el quocient entre la població resident major de 64 anys i la població menor de 16 anys. Podem veure, tal com havia avançat la piràmide, que l'índex menor és el de Sant Josep. Amb un 93,82%, si bé hi ha tan sols 3 punts de diferència amb el d'Eivissa, n'hi ha 30 punts amb el de les Balears.

L'índex de longevitat és el quocient entre la població de 85 anys o més i la població de 65 anys o més. El de Sant Josep és de nou el més baix, amb un 11,02%. Tot i que en aquest cas les diferències són menors, amb Eivissa situant-se 1 punt per sobre i les Balears a 2,5 punts.

La taxa de dependència és el quocient entre la població menor de 16 anys o 65 anys o més i la població de 16 a 64 anys. De nou, Sant Josep presenta la menor taxa, amb un 37,33%. Eivissa es situa 7 dècimes per sobre i les Illes Balears 8 punts per sobre.

La taxa de dependència de joves és el quocient entre la població menor de 16 anys i la població de 16 a 64 anys. Sant Josep presenta una taxa del 19,26%, 4 dècimes menor que la d'Eivissa i 2 punts menor que la de les Illes Balears.

La taxa de dependència de gent gran és el quocient entre la població de 65 anys o més i la població de 16 a 64 anys. A Sant Josep es presenta una taxa del 18,07%, de nou, 7 dècimes menor que la d'Eivissa i 6 punts menor que la de les Illes Balears.

Finalment, la ràtio de reemplaçament és el quocient entre la població de 20 a 24 anys i la població de 60 a 64. En aquest cas Sant Josep presenta una ràtio també menor, amb un 78,14%, 10 punts inferior a la d'Eivissa i 15 punts menor que la del conjunt de les Illes Balears. S'ha de destacar que, com s'ha comentat a la piràmide, els joves marxen a estudiar fora del municipi, cosa que podria esbiaixar aquestes dades, basades en la població de 20 a 24 anys.

Taula 1. Indicadors demogràfics de Sant Josep, Eivissa i les Illes Balears, 2024.

Indicador	Sant Josep	Eivissa	Illes Balears
Índex d'envelliment	93,82	96,94	133,88
Índex longevitat	11,02	12,00	13,55
Taxa de dependència	37,33	38,03	45,56
Taxa de dependència de joves	19,26	19,31	21,3
Taxa de dependència de gent gran	18,07	18,72	24,26
Ràtio de reemplaçament	78,14	89,39	94,39

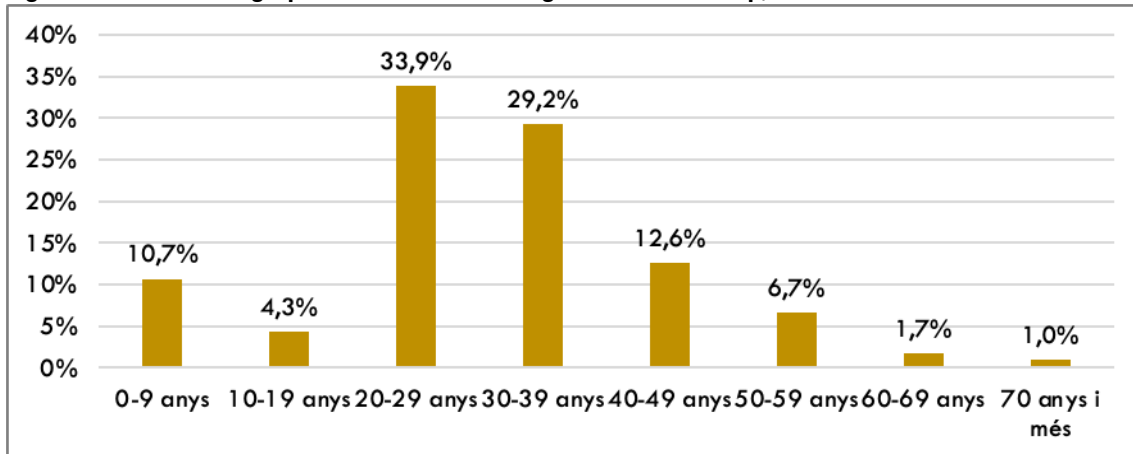
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT.

Com s'ha mencionat anteriorment, el model turístic crea grans quantitats de llocs de treball que s'emplenen, en bona part, gràcies als fluxos migratoris. Per analitzar millor aquest fenomen, característic de l'estructura sociodemogràfica i socioeconòmica del municipi, s'analitzen a continuació diversos indicadors migratoris.

A la figura 7 s'analitza el pes de cada grup d'edat en el saldo migratori entre l'any 2010 i 2021. Es constata que la majoria del creixement poblacional degut als fluxos migratoris es produeix en el grup d'edat entre 20 i 29 anys, seguit de prop pel grup de 30 a 39 anys. El saldo dels i les arribades entre els 0 i els 19 anys representa un 15% del total.

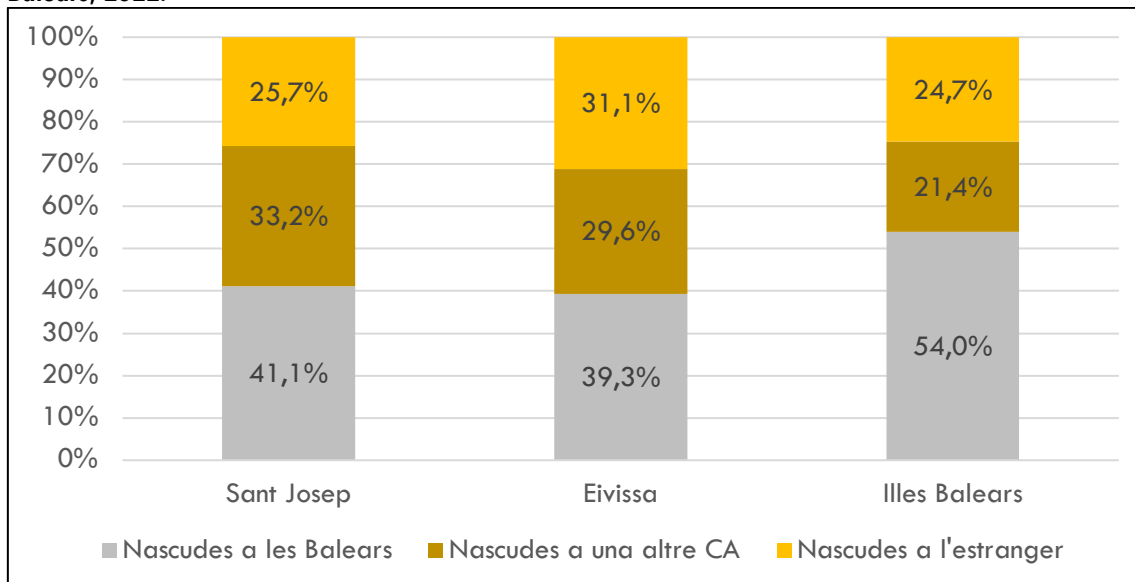
Figura 7. Pes de cada grup d'edat en el saldo migratori a Sant Josep, 2010-2021.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT.

A la figura 8 podem veure la distribució de la població d'acord amb el lloc de naixement per a l'any 2022. Un 41,1% de la població ha nascut a les Illes Balears, aquesta dada és lleugerament superior a la d'Eivissa (39,3%) però inferior a la del conjunt de les Balears (54%). És a dir, un 58,9% de la població ha nascut a una altra comunitat autònoma (33,2%) o a l'estranger (25,7%).

Figura 8. Distribució de la població d'acord amb el lloc de naixement a Sant Josep, Eivissa i les Illes Balears, 2022.

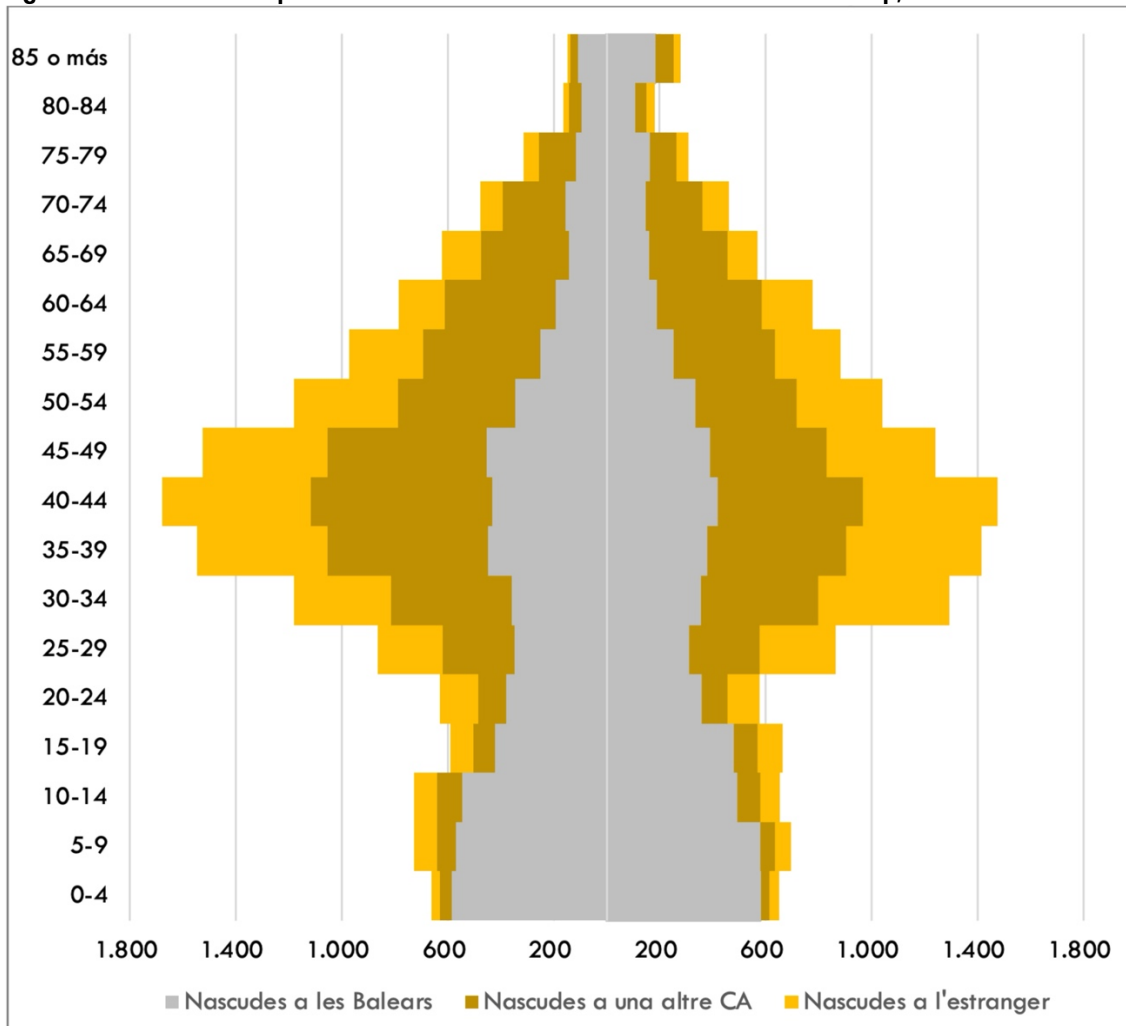
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT.

Per aprofundir en aquestes dades veim a la figura 9 la piràmide de població d'acord amb el lloc de naixement per a Sant Josep. La piràmide mostra com fins als 24 anys predominen les persones empadronades nascudes a les Balears, que representen entre un 89% i un

61%. A partir del tram d'edat de 25 a 29 anys es redueix el percentatge de població nascuda a les Balears, que passa a representar menys de la meitat de la població, entre un 24,4% i un 45%, fins al tram dels 80 als 84 anys. Finalment, entre la població de més de 80 anys hi torna a haver més persones nascudes a les Balears, que representen entre un 59% i un 68,8%.

Figura 9. Piràmide de la població d'acord amb el lloc de naixement a Sant Josep, 2022.

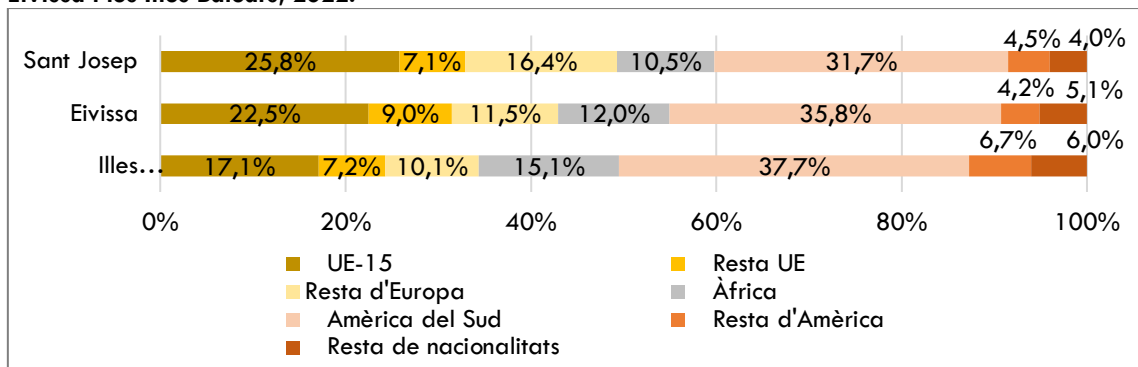

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT.

Per aprofundir en les dades de població estrangera, a la figura 10 es mostra la distribució d'origen de les persones nascudes fora d'Espanya, es compara entre Sant Josep, Eivissa i les Illes Balears. En el cas de Sant Josep, la major part de les persones nascudes fora d'Espanya provenen d'Amèrica del Sud, que representen un 31,7%, percentatge inferior a la mitjana insular i autonòmica. Seguidament, un 25,8% prové dels 15 països components de la Unió Europea fins al 30/04/2004, una xifra superior a la d'Eivissa (22,5%) i la de les Balears (17,1%) i que representa un 32,9% si es sumen les persones de la resta de la Unió Europea actual. Les persones de la resta del continent europeu també representen un gruix important del 16,4%, superior en 5 punts a la mitjana insular i en 6 punts a la autonòmica. Finalment, són inferiors a Sant Josep els percentatges de persones d'Àfrica, d'Amèrica Central i del Nord i de la resta de nacionalitats.

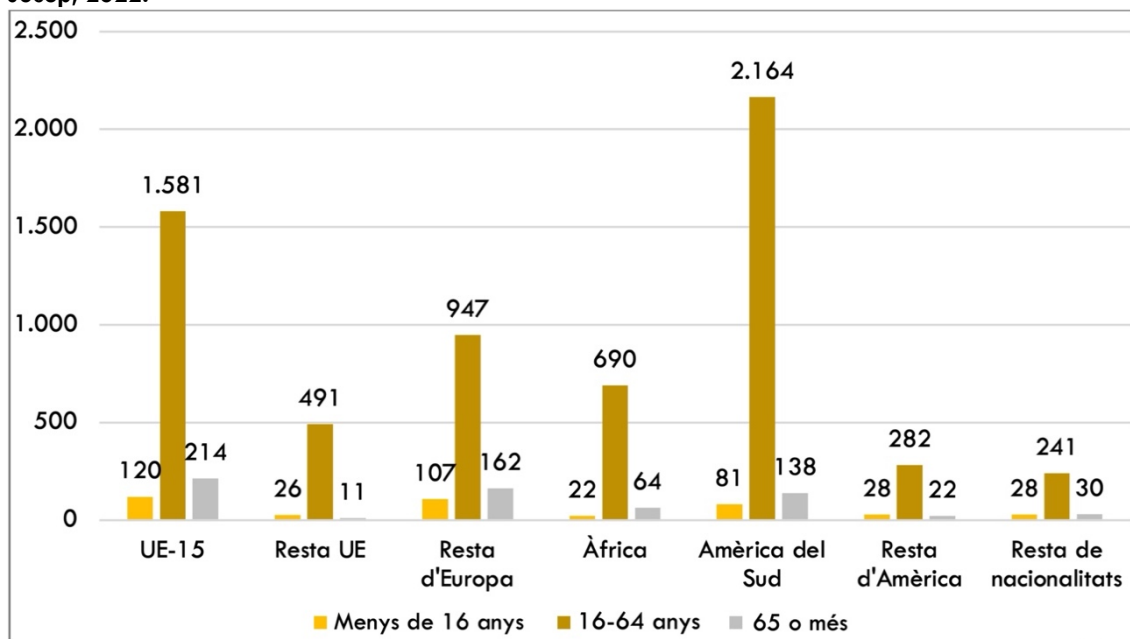
Figura 10. Distribució comparada de les persones nascudes fora d'Espanya per regions, a Sant Josep, Eivissa i les Illes Balears, 2022.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT.

A l'efecte del pla, resulta interessant aprofundir en aquesta anàlisi per regions, però introduint la variable edat. La figura 11 mostra aquesta distribució. Entre els menors de 16 anys, la regió de procedència més important de les persones nascudes fora d'Espanya és la UE-15, que agrupa 120 persones. En segon lloc es troben els i les nascudes a la resta d'Europa (no UE), amb 107 persones. En el cas de la població d'entre 16 i 64 anys, la majoria prové d'Amèrica del Sud (2.164 persones) i de la UE-15 (1.581). El mateix ocorre amb la població de 65 o més anys, en què es registren 214 persones procedents de la UE-15 i 138 d'Amèrica del Sud.

Figura 11. Distribució de les persones nascudes fora d'Espanya per regions i grups d'edat, a Sant Josep, 2022.

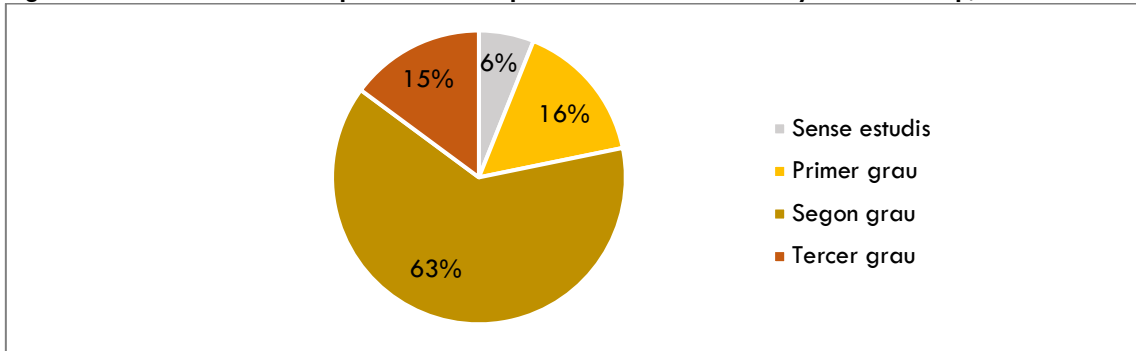
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT.

Pel que respecta al nivell d'estudis de les persones que resideixen a Sant Josep, les dades disponibles són les del cens de 2011, representades a la figura 12. Un 6% de la població no disposava d'estudis, enfront del 16% que havia complert la primera etapa d'educació secundària o similar com a màxim. Un 63% havia complert la segona etapa d'educació

secundària i educació postsecundària no superior. Finalment, tan sols un 15% comptava amb estudis de tercer grau.

Figura 12. Grau d'estudis completats entre la població de més de 16 anys a Sant Josep, 2011.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT.

4.2. MERCAT DE TREBALL

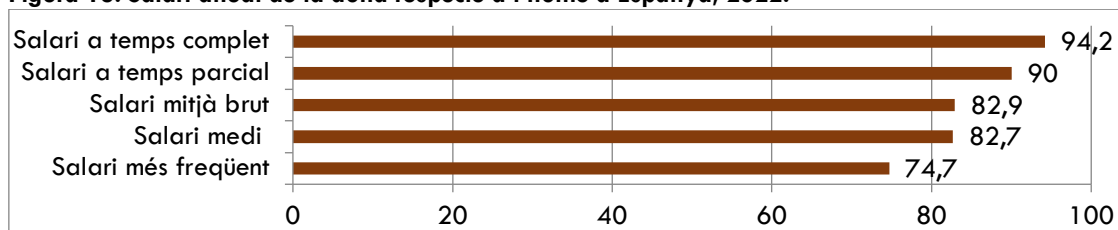
A continuació es fa l'anàlisi del treball necessari per al desenvolupament de la vida. Aquest treball involucra tant el treball remunerat com el no remunerat, relacionat amb totes les tasques necessàries per al manteniment de la vida diària. Per aquest motiu, es divideix en dos apartats, el present, 4.2, en què s'analitza el mercat de treball i l'economia productiva, i el següent, 4.3, en què s'analitza l'organització social del treball no remunerat.

De forma historicocultural, hi ha hagut una assignació d'aquestes dos esferes d'acord amb el gènere en néixer, els homes s'han dedicat al treball remunerat i a tota l'esfera que compon l'economia productiva, i les dones s'han dedicat al treball domèstic, de cures i reproductiu, i han compost allò que es reconeix avui dia com l'economia *per a la vida*. Aquest fenomen és conegut com la *divisió sexual del treball*, una norma social que es va trencar fa uns 50 anys amb la incorporació de la dona al mercat de treball productiu, i forma part de la nostra història més recent. És per aquesta herència que, tot i haver-se trencat de manera formal, continua havent-hi desigualtats en la repartició i assignació del treball i la riquesa.

S'ha de tenir en compte que, tot i trobar-se diferenciades, les esferes del treball remunerat i els treballs de cures comparteixen àmbits als quals es traslladen les desigualtats mencionades anteriorment. En primer lloc, perquè dins els treballs remunerats hi ha nombrosos treballs de cures, que a la vegada s'han incorporat al mercat laboral arran d'haver quedat desatesos amb la incorporació de la dona. Aquests treballs, tot i haver-se traslladat al treball remunerat, continuen sent exercits per dones, poc valorats socialment i amb condicions laborals precàries. En segon lloc, el repartiment dels treballs no remunerats que es mantenen a la vida personal i familiar continuen sent més assumits per dones, amb conseqüències importants en el seu desenvolupament professional i en la seua salut mental i física per causes de sobrecàrrega.

Per acabar, s'ha de destacar que el treball remunerat és la principal via d'accés a la renda i a tots els drets vinculats a ella. D'aquí ve la importància de la igualtat d'oportunitats i de la introducció de totes les mesures correctives necessàries per reduir les desigualtats. Es presenta a la figura 13 la bretxa salarial a Espanya per a l'any 2022. Com que la bretxa salarial respon a qüestions multifactorials, es fa necessari analitzar diferents mesures estadístiques per obtenir-ne la imatge completa. Com podem veure, les persones que compten amb feines a temps complet presenten la menor bretxa de gènere, amb un 5,8%; entre dones i homes amb salaris a temps parcial, les primeres reben un 10% menys; si s'analitza el salari mitjà brut a Espanya, veim que les dones cobren un 17,1% menys; la mediana salarial per a les dones és un 17,3% menor que la dels homes; i finalment, el salari més freqüent de les dones és un 25,3% menor que el salari més freqüent dels homes.

Figura 13. Salari anual de la dona respecte a l'home a Espanya, 2022.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

Principals indicadors ocupacionals a l'àmbit balear

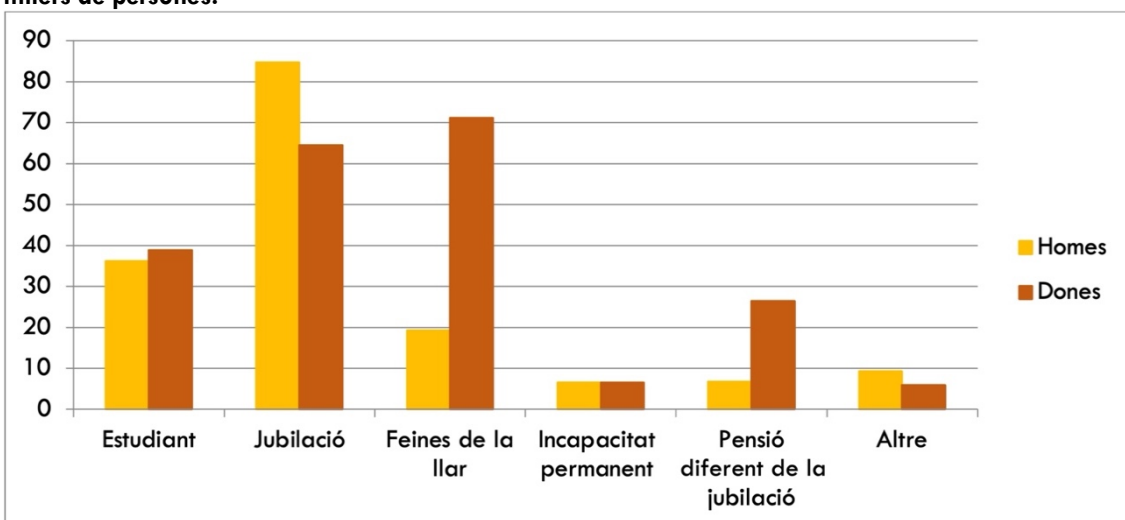
D'acord amb l'enquesta de població activa (EPA), la població activa a les Illes Balears l'any 2023 fou de 657.400 persones, i fou un 53% homes i un 47% dones.

La població activa són les persones de 16 anys o més que tenen ocupació o estan disponibles i fan gestions actives per incorporar-se al mercat laboral. A la inversa, la població inactiva són les persones de 16 anys o més que no han treballat mai i/o no es troben buscant feina i/o no estan disponibles per treballar.

Seguint amb les dades de l'EPA, la taxa d'activitat de les dones (que és el quocient entre les dones actives i les dones en edat de treballar o majors de 16 anys) en el tercer trimestre de 2024 a les Illes Balears fou d'un 63,56%. La mitjana de les dones a l'àmbit estatal, d'un 54,08%, 9 punts més baixa. Tot i això, s'ha de tenir en compte que la taxa d'activitat general també ha estat 7 punts més alta a les Illes Balears, i la dels homes 6 punts més alta.

Pel que respecta a la població inactiva, tal com veim a la figura 14, és major en dones que en homes. La bretxa oscil·la entorn a les 50.000 persones de diferència cada any. La primera causa d'inactivitat per a les dones són les feines de la llar. Cada any el nombre de dones que es dediquen exclusivament a les feines de la llar triplica o quasi quadruplica el nombre d'homes que ho fan. Per als homes, en canvi, la primera causa d'inactivitat és la jubilació, en què es veu també una bretxa important de gènere, en aquest cas relacionada amb la incorporació al mercat laboral de les dones. Per un costat, com ja hem vist, sempre menor que la dels homes, i per un altre, amb un nombre gran de dones de la quarta edat que formen part de la generació anterior a la incorporació de la dona al mercat laboral. És per això que també podem veure que hi ha un nombre més alt de dones que reben altres pensions diferents de la jubilació, fenomen altament relacionat amb aquest gruix de dones mencionat. S'ha de destacar també que, tot i que no amb una bretxa igual de significativa, hi ha més dones que estudien que homes, amb valors que oscil·len des dels quasi 7 punts l'any 2020 als 2,5 punts l'any 2023. Aquest darrer fenomen s'analitza amb més detall a l'apartat 4.4 de la present diagnosi.

Figura 14. Població inactiva a les Illes Balears per classe principal d'inactivitat i gènere, 2023. Unitats: milers de persones.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'EPA.

La taxa d'ocupació és el quocient entre les persones ocupades d'entre 16 i 64 anys i la població total en aquesta franja d'edat. El tercer trimestre de 2024, a les Illes Balears, fou d'un 63,02%, un 66,9% per als homes i un 59,19% per a les dones, quasi 8 punts per sota.

La taxa d'atur és el quocient entre persones desocupades i població activa. El tercer trimestre de 2024, a les Illes Balears, fou del 6,17%. La de les dones fou del 6,88% i la dels homes 5,52%.

La taxa de temporalitat és la proporció de contractes temporals sobre el total de contractacions. El 2023 fou a les Illes Balears del 14,3%. La de les dones fou d'un 15,4%, i la dels homes 13,3%, 2,2 punts més baixa que la de les dones.

La taxa de parcialitat és el percentatge de població ocupada a temps parcial sobre el total d'ocupació. A les Illes Balears aquesta taxa fou el 2023 d'un 10,6%. En aquest cas hi ha una pronunciada bretxa de gènere de 10,2 punts, amb un 5,9% per als homes i un 16,1% per a les dones.

Per tant, tots els indicadors analitzats presenten desigualtats per gènere, que en tots els casos són negatives per a les dones.

Atur

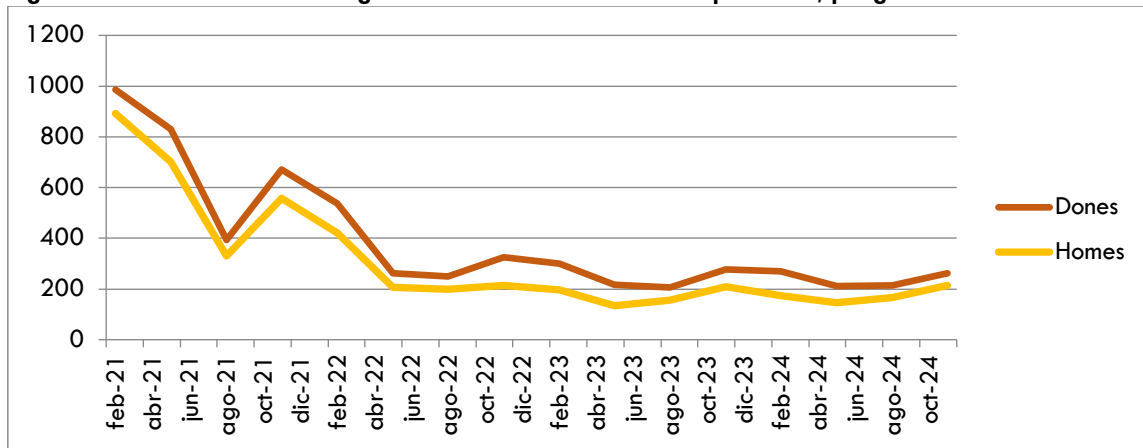
En aquest punt es descriu la situació de l'atur en el municipi de Sant Josep. Les dades disponibles a l'àmbit municipal són les que s'obtenen a través del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB), i fan referència a les persones aturades que registren la seua situació en el SOIB, i que renoven de forma periòdica la targeta de demanda d'ocupació. És per això que totes les persones que es troben sense feina però no s'han registrat en el SOIB no queden reflectides a l'anàlisi següent.

La mitjana de la població aturada en el municipi de Sant Josep el 2024 ha estat de 409 persones. Si es desagreguen aquestes dades per gènere, han estat 239 dones i 170 homes, un 58,4% de dones i un 41,6% d'homes.

Quan s'analitza l'evolució de l'atur en el municipi, tal com es pot veure a la figura 15, hi ha oscil·lacions en l'atur corresponents a l'estacionalitat turística. Entre maig i setembre es presenten els mínims en atur, amb els màxims ubicats en els mesos freds, entre octubre i abril. S'ha de destacar l'efecte de la pandèmia per COVID-19, que esbiaixa les dades l'any 2021 i fins a l'estiu de 2022, quan es va poder reprendre l'activitat turística. Com es pot observar, l'atur és de forma contínua més elevat en les dones que en els homes, amb oscil·lacions d'entre 50 i 100 dones més que homes.

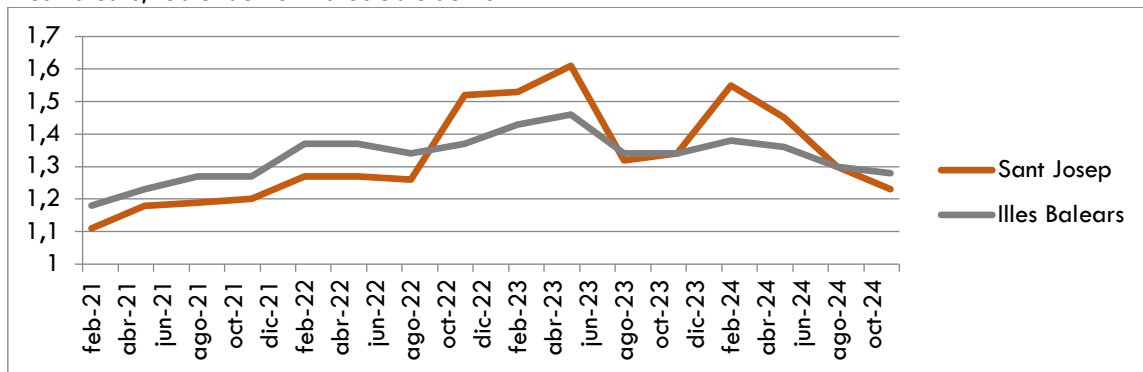
Figura 15. Persones aturades registrades en el SOIB a Sant Josep el 2024, per gènere.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT.

A la figura 16 podem veure l'índex de feminització de la població en atur de manera comparada amb les Illes Balears. En el cas de Sant Josep, es pot veure una alteració substancial de l'índex després de l'agost de 2022, i arriba al seu màxim el mes de maig de 2023, amb 1,61 dones aturades per cada home aturat. Aquestes dades són significativament més altes que les enregistrades a l'anterior diagnòstic, en què del febrer de 2015 al novembre de 2020 el major valor detectat fou al febrer de 2020 amb un 1,3. Des de la represa de l'activitat turística postpandèmia el valor mínim registrat ha estat d'1,3, lluny del 0,9 registrat a l'agost de 2015. A més, aquesta anàlisi feta a l'anterior diagnòstic assenyalava com Sant Josep comptava de manera constant amb un índex inferior al de les Illes Balears, cosa que ja no és observable durant aquests darrers anys, en què el de Sant Josep ha estat superior al de les Illes Balears. Tot i això, s'ha de destacar que el de les Illes Balears també és superior comparat amb les dades anteriors a febrer de 2021. Anteriorment els seus valors màxims no arribaven a 1,4 i els seus valors mínims eren entre l'1,1 i l'1,2. Ara, la seua oscil·lació està amb valors màxims d'entre 1,4 i 1,5 i valors mínims entorn a l'1,3. Tot i això, s'ha de mencionar que el mes de novembre de 2024 s'ha pogut veure una baixada de l'índex, que tot i no ser encara els valors pre-pandèmia podria assenyalat una estabilització de l'índex. En definitiva, es pot veure com la reincorporació al mercat de treball després de la pandèmia ha estat més difícil per a les dones que per als homes.

Figura 16. Índex de feminització de les persones aturades registrades en el SOIB a Sant Josep i les Illes Balears, febrer de 2021 a octubre de 2024.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT.

Pel que respecta a les dades de població aturada per gènere i edat, les podem veure a la taula 2. El major percentatge de persones aturades de tots dos gèneres es concentra a la franja de 55 a 59 anys, de forma molt empatada amb 60 o més anys. Aquesta dinàmica és molt semblant a la dels homes: a més edat, més atur. En el cas de les dones, en canvi, veim els percentatges molt més repartits, i de fet la franja amb major atur és la de 45 a 49 anys. Per un altre costat, quan comparam dins les seues franges d'edat, veim que les dones tenen menys atur quan són menors de 20 i majors de 50, una vegada ha passat el cicle de maternitat. Dominen en atur les franges de 20 a 49 anys, i arriba a les franges de 30 a 44 a representar quasi un 70% de les dones aturades. Es pot veure com el cicle de maternitat i les cures a infants castiga les dones amb majors taxes d'atur.

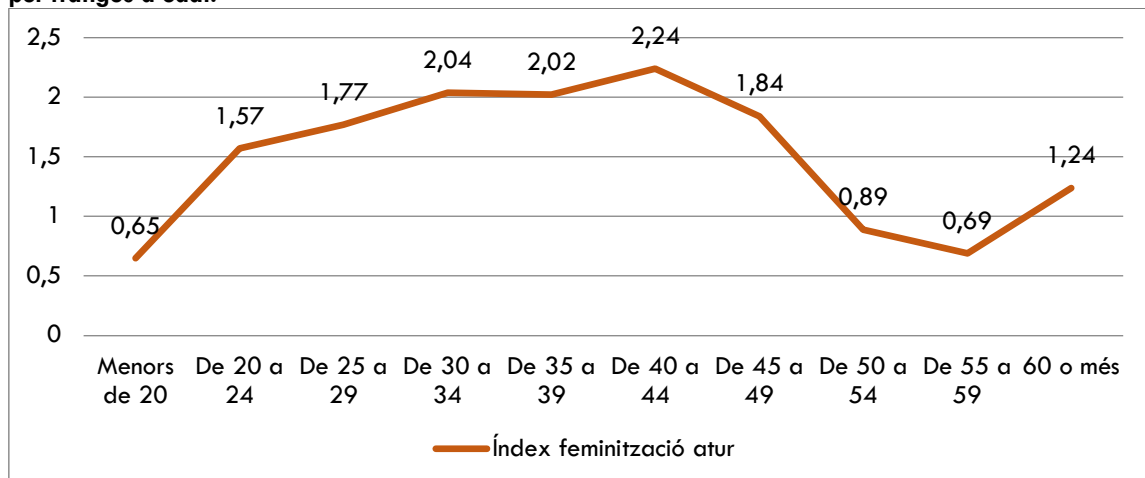
Taula 2. Població aturada registrada en el SOIB a Sant Josep, per gènere i grups d'edat. Mitjanes 2024.

Edat	TOTAL	Sobre total persones	Homes	Sobre total d'homes	Sobre franja d'edat	Dones	Sobre total de dones	Sobre franja d'edat
Menors de 20	18	4,4%	11	6,4%	60,6%	7	3%	39,4%
De 20 a 24	21	5,2%	8	4,9%	38,9%	13	5,5%	61,1%
De 25 a 29	22	5,4%	8	4,7%	36,1%	14	5,9%	63,9%
De 30 a 34	38	9,4%	13	7,4%	32,9%	26	10,8%	67,1%
De 35 a 39	41	9,9%	13	7,9%	33,1%	27	11,4%	66,9%
De 40 a 44	42	10,2%	13	7,5%	30,9%	29	12,1%	69,1%
De 45 a 49	53	13%	19	11%	35,3%	34	14,4%	64,7%
De 50 a 54	55	13,3%	29	17%	52,9%	26	10,8%	47,1%
De 55 a 59	61	15%	31	18,3%	51%	30	12,5%	49%
60 o més	60	14,6%	26	15,5%	44,1%	33	14%	55,9%
TOTAL	409	100%	170	100%	41,6%	239	100%	58,4%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori de Treball de les Illes Balears.

Per veure amb major detall aquesta bretxa de gènere a l'atur entre franges d'edat s'ha elaborat la figura 17. Tal com es pot veure, hi ha una major bretxa de gènere en l'accés a l'ocupació en la franja d'edat dels 20 als 49 anys, que supera en tots els segments el valor d'1,5 dones per cada home aturat. Els valors més aguts es donen dels 30 als 44 anys, amb més de 2 dones aturades per cada home aturat.

Figura 17. Índex de feminització de l'atur de persones registrades en el SOIB l'any 2024 a Sant Josep, per franges d'edat.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori de Treball de les Illes Balears.

A la taula 3 podem veure la distribució de les persones demandants d'ocupació (que no són necessàriament persones aturades) per activitat econòmica i gènere. S'ha de tenir en compte que quan una persona es registra com a demandant pot seleccionar més d'una activitat econòmica, és per això que el total de persones inscrites no és la suma de les persones inscrites a cada activitat. Amb aquestes dades es veu molt ben reflectida la segregació ocupacional horitzontal, tot i que es tracta amb més detall en els següents apartats. Com veim, gairebé totes les persones s'inscriuen en el sector serveis, amb un 90,9%, el segon sector amb més demandants és l'hostaleria, amb un 47%. Totes dos activitats es troben estretament lligades amb la indústria turística. Respecte a la segregació horitzontal podem veure com les activitats amb ocupacions tradicionalment assignades al gènere masculí, com les activitats manuals (construcció, transport i emmagatzematge, indústria o agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca), compten amb un percentatge que supera el 60% d'homes. En canvi, les dones són majoria en els sectors relacionats amb l'atenció al públic (serveis, comerç o hostaleria).

Taula 3. Persones demandants d'ocupació registrades en el SOIB a Sant Josep, per gènere i activitat econòmica. Mitjanes de 2024.

Activitat	Total	Sobre total	Homes	Sobre total homes	Sobre total sector	Dones	Sobre total dones	Sobre total sector
Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca	13	0,6%	9	1%	69,2%	4	0,4%	30,8%
Indústria	30	1,5%	20	2,3%	66,7%	10	0,9%	33,3%
Construcció	107	5,3%	88	10%	82,2%	19	1,7%	17,8%
Serveis	1828	90,9%	754	85,4%	41,2%	1.074	95,3%	58,8%
Comerç	246	12,2%	81	9,2%	32,9%	165	14,6%	67,1%
Transport i emmagatzematge	171	8,5%	117	13,3%	68,4%	54	4,8%	31,6%
Hostaleria	945	47%	388	43,9%	41,1%	557	49,4%	58,9%
Resta d'activitats	465	23,1%	167	18,9%	35,9%	298	26,4%	64,1%
No aplicable	31	1,5%	11	1,2%	35,5%	20	1,8%	64,5%
TOTAL	2.010		883		42,6%	1.127		57,4%

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT.

Per tancar aquest apartat, s'analitza a la taula 4 el nivell de formació de les persones en situació d'atur en el municipi i a les Illes Balears. La mitjana de persones sense estudis o amb estudis primaris a l'atur són un percentatge molt menor a Sant Josep que a les Illes Balears. Tant homes com dones representen un 28% de les persones aturades a Sant Josep, i a les Illes Balears un 38% i un 42%, respectivament. Les persones amb estudis secundaris, en canvi, tenen un pes molt més rellevant a Sant Josep. Un 56% de les dones aturades a Sant Josep compten amb estudis secundaris, davant el 60% dels homes. A les Balears, en canvi, són un 49% les persones que són a l'atur amb estudis secundaris, tant homes com dones. Finalment, a Sant Josep les persones que compten amb estudis postsecundaris i són a l'atur són un 16% en el cas de les dones i un 12% en el dels homes. Mentrestant, a les Illes Balears representen un 13% de les dones aturades i un 9% dels homes aturats, amb una bretxa de gènere com la de Sant Josep, de 4 punts. En aquest cas, la diferència de persones sense estudis aturades entre les Balears i Sant Josep podria explicar-se per un mercat laboral molt centrat en el sector de serveis i hostaleria en el municipi, sovent sense necessitat d'estudis.

Taula 4. Persones aturades registrades en el SOIB a Sant Josep i a les Illes Balears, per gènere i nivell d'estudis. Mitjanes de 2024.

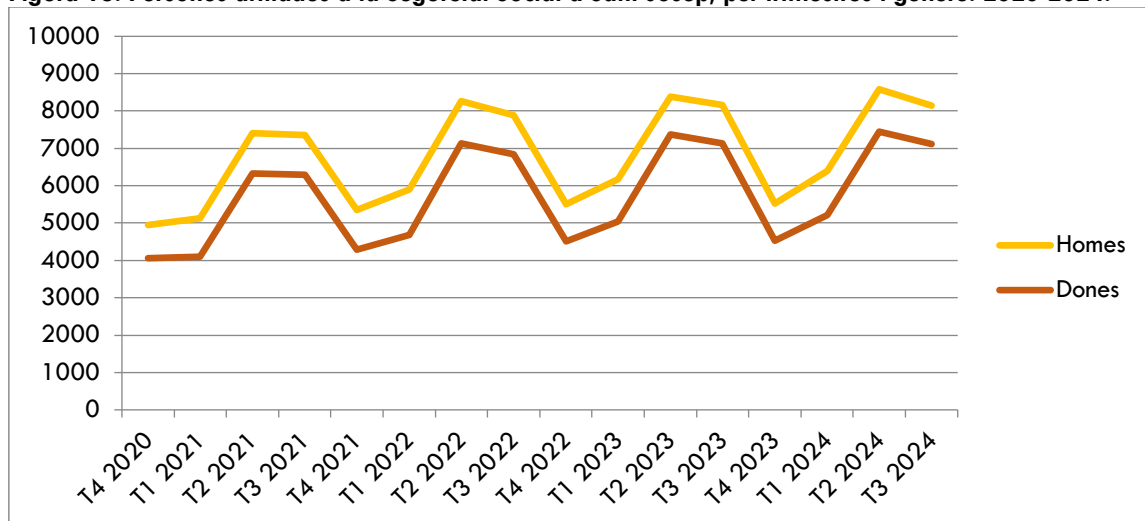
Nivell de formació	Sant Josep				Illes Balears			
	Dones	Sobre total dones	Homes	Sobre total homes	Dones	Sobre total dones	Homes	Sobre total homes
Estudis primaris o sense estudis	66	28%	48	28%	6.243	38%	5.229	42%
Estudis secundaris	134	56%	102	60%	8.161	49%	6.142	49%
Estudis postsecundaris	38	16%	20	12%	2.097	13%	1.071	9%
Total	239		170		16.501		12.442	

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT.

Afiliació a la Seguretat Social

A la figura 18 podem veure l'evolució de les afiliacions a la Seguretat Social a Sant Josep. Com es pot observar, aquesta variable associada al mercat laboral també reflecteix el fort component estacional de la indústria turística, activitat predominant en el municipi. El primer trimestre de cada any (gener-març) és el punt amb valors mínims tots els anys, seguit molt de prop del quart i darrer trimestre (octubre-desembre). El trimestre amb major nombre d'afiliats i afiliades és el segon (abril-juny), seguit de molt prop pel tercer trimestre (juliol-setembre). L'evolució del cicle és positiva, i genera grans salts per a homes i dones. A més, es pot apreciar com cada any es va desplaçant la corba cap amunt, amb valors majors (tot i que s'ha de tenir en compte la recuperació post-COVID-19). La bretxa de gènere sembla entorn a les 1.000 afiliades menys cada trimestre.

Figura 18. Persones afiliades a la Seguretat Social a Sant Josep, per trimestres i gènere. 2020-2024.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT.

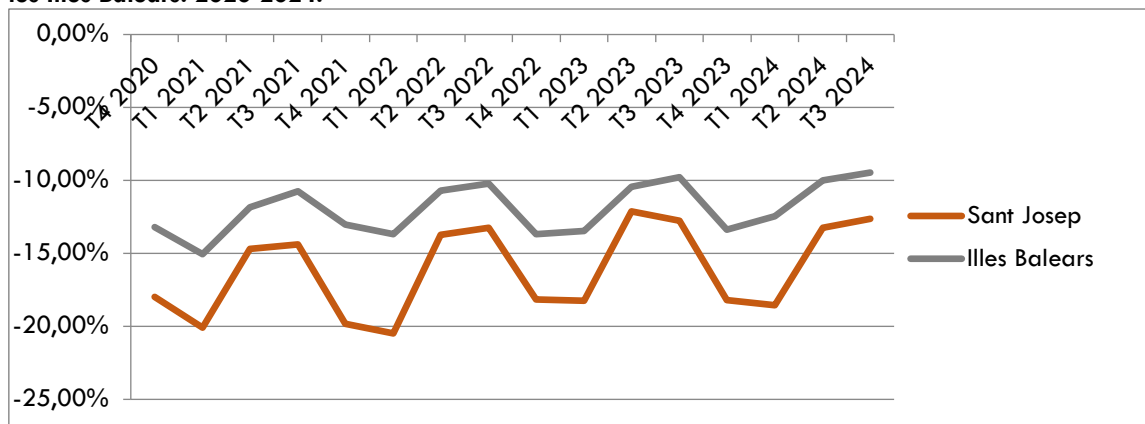
A la figura 19 podem veure la bretxa de gènere entre el nombre d'afiliades i d'afiliats, comparativament entre Sant Josep i les Illes Balears. La bretxa de gènere és negativa per a les dones a tots els períodes recollits. A més, també en la bretxa es pot veure l'estacionalitat del mercat de treball. Els mesos de major activitat, el segon i el tercer, es redueix aquesta

bretxa, que augmenta de nou el darrer i primer trimestres de l'any. L'oscil·lació entre els mesos d'octubre a març i els de maig a setembre es troba entorn al 5%. És a dir, una bretxa un 5% major per a les dones els mesos de baixa activitat turística. S'ha de destacar que quan es tenen en compte les anàlisis fetes a l'anterior diagnòstic, que analitza del primer trimestre de 2015 al tercer de 2020, no s'havien registrat valors tan baixos com el -20,5% del T1 de 2022, i es troben els mínims al -15%. De nou, veim com la recuperació de la recessió econòmica causada per la COVID-19 ha estat més positiva per als homes, per als quals la reincorporació al mercat laboral els mesos de recuperació ha estat més fàcil que per a les dones.

A la figura també es pot veure com la bretxa de gènere és menor per a les Illes Balears que en el municipi. Els trimestres de major activitat turística (2 i 3) aquesta bretxa es redueix considerablement, i passa d'estar entre els 5, 6 o 7 punts de diferència a estar a 2, 3 o 4. Tot i que s'ha de tenir en compte que a les Illes Balears hi ha certa diversificació d'activitats econòmiques que mantenen un cicle més estable, la desigualtat de gènere en l'accés a l'afiliació a la Seguretat Social és constantment major en el municipi de Sant Josep que a la mitjana de la comunitat autònoma.

Figura 19. Bretxa de gènere entre el nombre d'afiliades i afiliats a la Seguretat Social, a Sant Josep i a les Illes Balears. 2020-2024.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT.

Pel que respecta al règim d'afiliació de les persones afiliades a la Seguretat Social, no hi ha dades desagregades per gènere a l'àmbit del municipi. Per aquesta raó es presenten a la taula 5 les dades municipals, i a la taula 6 les dades insulars i balears, que sí que compten amb informació desagregada per gènere.

Com podem veure a la taula 5, el nombre de persones afiliades a la Seguretat Social fou l'any 2024, de mitjana, de 11.436 persones. El nombre d'afiliats i afiliades ha anat pujant cada any des de 2021, el total és un 27% major que el 2021. La majoria de persones es troben afiliades al règim general, i ha ascendit un 33% des de 2021. El següent grup amb major nombre d'afiliats i afiliades és el règim especial d'autònoms, que també presenta una pujada del 14,6% de 2021 a 2024. El sistema especial d'empleats de la llar compta amb una lleugera davallada del 4,7% des de 2021 fins a 2024. D'altra banda, trobam lleugeres millores en el Sistema Especial Agrari, de 8 a 13 persones, i en el Sistema Especial del Mar, de 35 a 44 persones.

Taula 5. Afiliacions a la Seguretat Social a Sant Josep per règim d'afiliació. Mitjanes 2021-2024.

Règim d'afiliació	2021	2022	2023	2024
Règim General exclosos el Sistema Especial Agrari i Sistema Especial d'Empleats de la Llar	6.347	7.704	8.158	8.455
Règim General, Sistema Especial Agrari	8	10	13	13
Règim General, Sistema Especial d'Empleats de la Llar	336	328	318	321
Règim Especial d'Autònoms	2.272	2.436	2.519	2.603
Règim Especial del Mar	35	41	47	44
TOTAL	8.999	10.519	11.055	11.436

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT.

A la taula 6 es poden veure les afiliacions a la Seguretat Social a Eivissa i les Illes Balears, per gènere, l'any 2023. Les diferències més notables entre la mitjana eivissenca i la de les Illes es troben en el Sistema Especial Agrari i d'Empleats de la Llar, en què les bretxes de gènere són majors a les de les Illes Balears. El 85% de les persones afiliades al Sistema Especial Agrari a Eivissa són homes, i són dones el 15% restant; a les Illes aquesta bretxa és 10 punts menor, un 76,2% homes i un 23,8% dones. En el Sistema Especial d'Empleats de la Llar trobam el mateix fenomen: mentre a Eivissa hi ha un 84,8% de dones i un 15,2% d'homes, a la mitjana balear la bretxa és 15 punts menor, amb un 69,6% de dones i un 30,4% d'homes. Tot i això, es veu a totes dos mitjanes una clara segregació horitzontal a les feines, amb feines manuals considerades d'homes, com el camp, i les feines de la llar considerades de dones.

Taula 6. Afiliacions a la Seguretat Social a Eivissa i les Illes Balears, per gènere. Mitjanes de 2023.

Règim d'afiliació	Eivissa		Illes Balears	
	Dones	Homes	Dones	Homes
Règim General exclosos el Sistema Especial Agrari i Sistema Especial d'Empleats de la Llar	26.354	27.995	215.766	224.243
Règim General, Sistema Especial Agrari	44	142	387	2.194
Règim General, Sistema Especial d'Empleats de la Llar	851	371	7.748	1.387
Règim Especial d'Autònoms	5.337	9.198	35.612	63.971
Règim Especial del Mar	109	459	452	2.254
TOTAL	32.696	38.163	259.965	294.049

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT.

Contractacions

L'any 2024 s'han fet un total de 10.832 contractes registrats en el municipi de Sant Josep, tal com podem veure a la taula 7. Un 58,5% d'aquests han estat homes i un 41,5% dones, i es compleix, tot i que de manera ajustada, la distribució 60-40%. Un 87% dels contractes han estat indefinits, una dada que és 71,64 punts superior a la registrada l'any 2020. L'any 2020 les contractacions indefinides representaven un 15,36%, mentre que les temporals representaven el 80,06%. Aquest canvi radical en la distribució dels tipus de contracte està directament relacionat amb la reforma laboral de 2022. Aquesta reforma, impulsada pel

Govern d'Espanya i aprovada mitjançant el Reial decret llei 32/2021, de 28 de desembre, tenia com a principal objectiu reduir la temporalitat i fomentar la contractació indefinida. Per aconseguir-ho es va impulsar la figura del contracte fix discontinu per a activitats estacionals, com les relacionades amb el turisme. D'aquesta manera, molts contractes temporals han estat substituïts per contractes fixos discontinus, que es comptabilitzen com a indefinits a les estadístiques oficials.

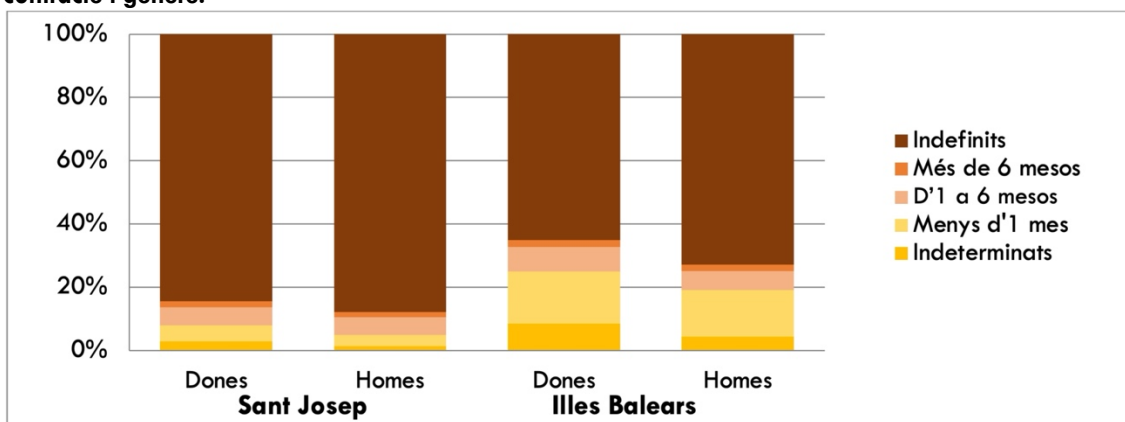
Taula 7. Contractes registrats en el SOIB a Sant Josep, per tipus de contracte i gènere. 2024.

Tipus de contracte	Total	Sobre total de persones	Homes	Sobre total d'homes	Sobre tipus de contracte	Dones	Sobre total de dones	Sobre tipus de contracte
Indefinits	9.426	87%	5.596	88,3%	59,4%	3.830	85,2%	40,6%
Temporals	1.377	12,7%	726	11,5%	52,7%	651	14,5%	47,3%
Altres contractes	29	0,3%	16	0,3%	55,2%	13	0,3%	44,8%
Total	10.832		6.338			4.494		

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT.

A la figura 20 podem veure amb major detall el tipus de contractació segons la temporalitat. A Sant Josep la distribució d'homes i dones mostra bretxes de gènere, però menors que a la mitjana balear. A Sant Josep podem veure que en el cas de les dones un 85,2% té un contracte indefinit, mentre en el cas dels homes aquesta xifra és 3 punts major (88,3%). En els d'una durada de més de 6 mesos trobam una bretxa decimal, amb un 2% en el cas de les dones i un 1,6% en el cas dels homes. En els d'1 a 6 mesos trobam una paritat encara major, amb un 5,7% en el cas de les dones i un 5,6% en el cas dels homes. Els contractes de menys d'1 mes els tenen un 5% de les dones, respecte al 3,5% en el cas dels homes. Finalment, la bretxa de gènere en el cas dels indeterminats torna a augmentar amb un 3% per a les dones i un 1,4% per als homes. És a dir, els homes tenen majors percentatges de contractes indefinits, trobam certa paritat en els contractes de més de 6 mesos i d'1 a 6 mesos, i finalment, les dones tenen més contractes de menys d'1 mes i indeterminats. Aquesta situació és més greu en el cas de les Illes Balears, on les tendències són les mateixes, tot i que presenta bretxes més elevades a tots els tipus de contracte.

Figura 20. Contractes registrats en el SOIB el 2024 a Sant Josep i les Illes Balears, per durada de contracte i gènere.

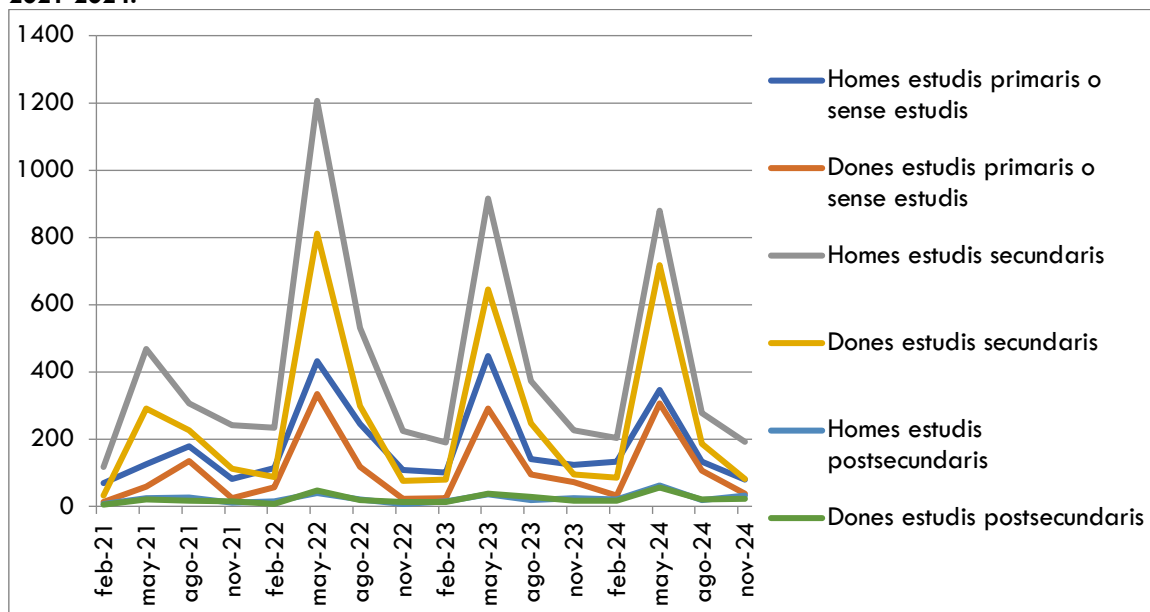

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT.

En el municipi de Sant Josep, l'evolució del contractes registrats segons el nivell de formació reflecteix diferents aspectes: per un costat, el cicle de contractacions estacional degut al turisme, i per l'altre, el descens de 2022 a 2023, tant per a dones com per a homes, del nombre de contractacions a persones amb estudis secundaris. Tal com veim a la figura 21, l'any 2021 hi va haver una baixa contractació de tots els nivells formatius, arran del romanent de la pandèmia COVID-19. Finalment, s'ha de destacar la bretxa de gènere a les persones amb estudis primaris o sense estudis i amb estudis secundaris, en què veim una major contractació d'homes. L'únic nivell de formació que no presenta bretxa de gènere és de les persones amb estudis postsecundaris.

Figura 21. Evolució dels contractes registrats en el SOIB a Sant Josep, per gènere i nivell de formació. 2021-2024.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT.

El sector d'activitat que fa un major nombre de contractes a Sant Josep és el de serveis, seguit del d'hostaleria. S'ha de destacar que també és visible en aquesta variable com la recuperació postpandèmia del mercat laboral va afavorir en primera instància els homes, tot i que després s'ha anat equilibrant. L'any 2022, quan l'activitat econòmica va poder retornar a la normalitat, trobam la major bretxa registrada, amb un total de 11.306 contractes en el sector serveis, 6.538 en el cas dels homes i 4.768 en el cas de les dones, un 37% menys. L'any 2024, en canvi, trobam 9.510 contractes, però una distribució més equilibrada, amb 5.110 homes i 4.400 dones, un 16% menys. Finalment, s'ha de destacar com les majors bretxes les trobam en el sector de la construcció, del transport i l'emmagatzematge i la indústria, sectors altament masculinitzats.

Els índexs de concentració sectorial de les dones per a l'any 2024 són els següents (tenint en compte la mitjana anual): un 49,62% dels contractes fets a dones es concentra en el sector de serveis, un 30,12% en el d'hostaleria, un 10,51% en el títol denominat *resta de serveis*, un 5,08% en el sector comerç, un 3,87% en el sector de transport i emmagatzematge i finalment un 0,63% i un 0,17% en els sectors d'indústria i construcció, respectivament.

Per analitzar les ocupacions dins els principals sectors no es disposa de dades d'àmbit municipal, és per això que les que es presenten a continuació a la taula 8 són de l'àmbit insular. Es recullen les 15 ocupacions amb majors nombres de contractació per a l'any 2024, amb la variació anyal respecte a 2023. Com és habitual, s'observa una segregació ocupacional horitzontal. S'observen ocupacions feminitzades i masculinitzades, com és el cas del personal de neteja o tasques administratives com la recepció dels hotels en el cas de les dones, i de paletes, peons o conducció en el cas dels homes. Aquesta segregació respon als rols i estereotips de gènere imperants.

Taula 8. Ocupacions amb major nombre de contractacions registrades en el SOIB el 2024 a les Pitiüses.

Dones				Homes			
Ocupació	Contractes 2024	Variació anual	Ocupació	Contractes 2024	Variació anual		
1	Cambreres assalariades	6.697	-7,54%	1	Cambrers assalariats	6.702	-9,81%
2	Personal de neteja d'oficines, hotels i similars	4.554	4,43%	2	Paletes	3.976	-2,04%
3	Venedores de botigues i magatzems	3.388	-6,95%	3	Cuiners assalariats	2.610	-0,95%
4	Empleades administratives amb tasques d'atenció al públic no classificades en altres apartats	1.193	-6,14%	4	Peons de la construcció d'edificis	2.241	-5,60%
5	Ajudants de cuina	1.124	-7,34%	5	Conductors assalariats d'automòbils, taxis i furgonetes	2.076	0,29%
6	Cuïneres assalariades	1.072	4,59%	6	Ajudants de cuina	1.789	-9,51%
7	Recepcionistes d'hotels	694	-1,7%	7	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	1.329	-4,73%
8	Monitores d'activitats recreatives i d'entreteniment	546	-6,98%	8	Venedors de botigues i magatzems	1.049	-7,09%
9	Recepcionistes (excepte d'hotels)	474	-3,66%	9	Peons del transport de mercaderies i descarregadors	937	-12,92%

10	Empleades domèstiques	465	4,97%	10	Auxiliars de vigilant de seguretat i similars no habilitats per a portar armes	656	-13,46%
11	Empleades administratives sense tasques d'atenció al públic no classificades en altres apartats	454	6,07%	11	Conductors assalariats de camions	610	2,52%
12	Conductores assalariades d'automòbils, taxis i furgonetes	408	8,8%	12	Treballadors de manteniment d'edificis	548	1,86%
13	Altre personal de neteja no classificat en altres apartats	393	-3,44%	13	Treballadors dels serveis de protecció i seguretat no classificats en altres apartats	481	17,03%
14	Mainaderes a llars d'infants o escoles bressol	332	3,43%	14	Altres treballadors d'obres estructurals de construcció no classificats en altres apartats	469	-7,68%
15	Coreògrafes i ballarines	298	119,12%	15	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	468	0,86%

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori de Treball de les Illes Balears.

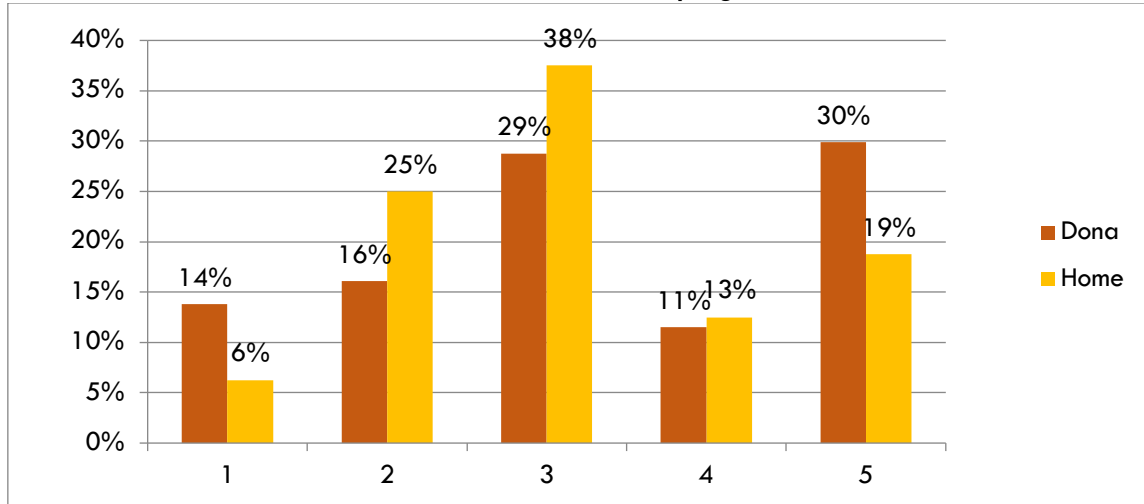
En relació amb la segregació horitzontal, es varen fer a l'enquesta diverses preguntes que es presenten a continuació. En primer lloc, es va demanar que es valoràs en una escala de l'1 al 5, sent 1 gens d'acord i 5 completament d'acord, si a Sant Josep hi ha llocs de feina de dones i llocs de feina d'homes. A la figura 22 se'n podem veure els resultats.

Els valors obtinguts mostren que una part important de la ciutadania percep aquesta segregació laboral. El 30% de les dones i el 19% dels homes afirmen estar completament d'acord amb l'existència de feines tradicionalment associades a cada gènere (valor 5), mentre que els nivells intermedis (3 i 4) concentren prop del 40% de les respostes. Només un 6% dels homes i un 14% de les dones consideren que aquesta diferenciació no hi és.

Aquestes dades indiquen que, tot i no ser percebuda com una divisió formal, la idea que hi ha “feines de dones” i “feines d’homes” continua arrelada en l’imaginari col·lectiu, especialment entre les dones, que identifiquen amb més intensitat aquesta desigualtat.

Figura 22. Pregunta enquesta: “A Sant Josep hi ha, tot i que no de manera formal, llocs de feina de dones i llocs de feina d’homes.” Escala de l’1 al 5 en acord, per gènere.

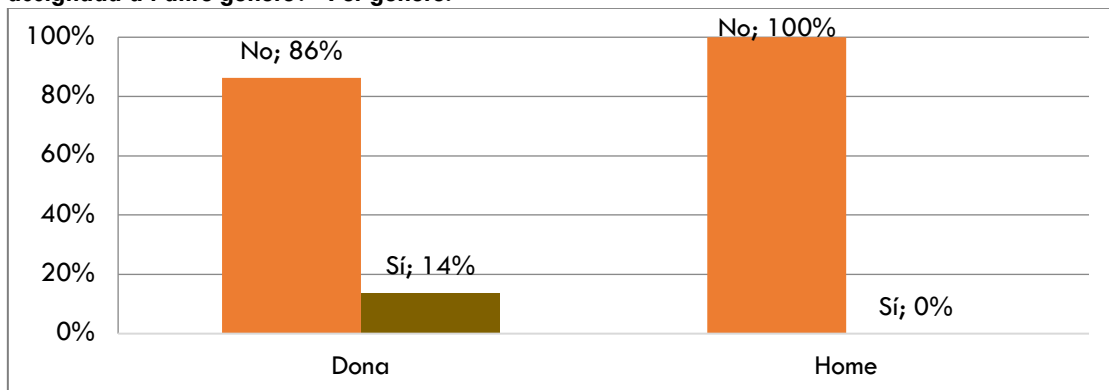
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l’enquesta.

Seguidament, es demanava a les persones enquestades si pensaven que hi havia cap feina que els agradaria fer però que està socialment assignada a l’altre gènere. A la figura 23 es poden veure els resultats.

Les respostes mostren que el 14% de les dones consideren que hi ha alguna feina que els agradaria desenvolupar però que està socialment associada als homes, mentre que cap dels homes enquestats declara trobar-se en aquesta situació. Aquest resultat posa de manifest que la pressió dels rols de gènere continua afectant especialment les dones, que perceben majors limitacions socials a l’hora d’escollir determinats àmbits professionals.

A la pregunta posterior, que era “Si has respost que sí a la pregunta anterior, podries indicar quina?”, les dones varen mencionar ocupacions com ara fusteria, treballs de magatzem, mecànica o muntatge, entre altres.

Figura 23. Pregunta enquesta: “Penses que hi ha cap feina que t’agradaria fer però està socialment assignada a l’altre gènere?” Per gènere.

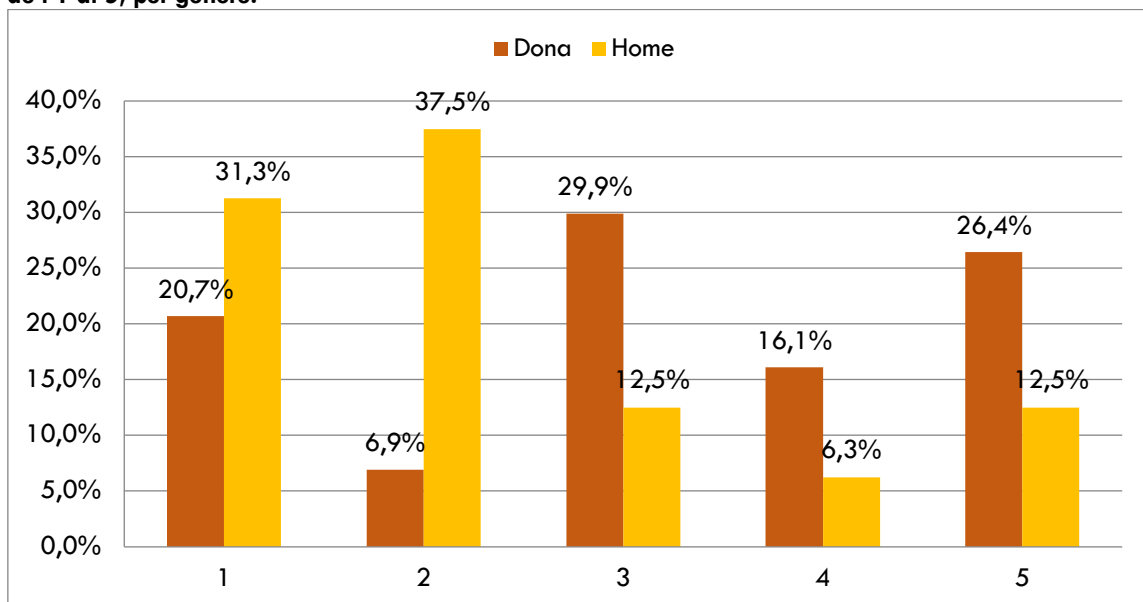
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l’enquesta.

Finalment, es va preguntar a les persones enquestades si pensaven que s'enfrontarien a dificultats en l'entorn laboral en cas de treballar en una professió socialment assignada a l'altre gènere. A la figura 24 es poden observar els resultats. Els valors mostren una percepció desigual segons el gènere. Entre les dones, un 26,4% manifesta estar completament d'acord amb el fet que podria trobar dificultats (valor 5), i un 16,1% es mostra bastant d'acord (valor 4). En canvi, entre els homes aquests percentatges són significativament més baixos, amb només un 12,5% i un 6,3% respectivament. Els homes tendeixen majoritàriament a posicionar-se en els valors més baixos de l'escala (1 i 2), fet que indica una menor percepció de possibles obstacles vinculats al seu gènere.

La següent pregunta explorava quines eren aquestes dificultats que pensaven que enfrontarien en un entorn laboral socialment assignat a l'altre gènere. La majoria de respostes giren entorn a patir burles, aïllament i infravaloració.

Figura 24. Pregunta enquesta: "Penses que t'enfrontaries a dificultats a l'entorn laboral en una feina socialment assignada a l'altre gènere? Per exemple, si ets dona en un entorn masculinitzat, home en un entorn feminitzat, o si la teua identitat de gènere no s'ajusta als rols tradicionals." Escala d'acord de l'1 al 5, per gènere.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'enquesta.

Agència d'Ocupació i Desenvolupament Local

L'Agència d'Ocupació i Desenvolupament Local (AODL) de Sant Josep és un servei municipal, l'organisme encarregat del disseny i l'execució dels programes de polítiques actives d'ocupació, a més de les accions formatives que s'adrecen al teixit empresarial i a persones emprenedores. També es gestionen a través de l'AODL certificats de professionalitat i s'impulsen programes actius de formació propis, així com els que s'implementen en estreta col·laboració amb el SOIB.

Els programes de polítiques actives d'ocupació desenvolupats per l'AODL es poden veure a la taula 9.

Taula 9. Programes de polítiques actives d'ocupació implementades per l'AODL des de 2020.

Nom del programa	Descripció	Any	Total participants	D	H
Sant Josep t'Informa	Programa del SOIB 30 Formació i ocupació, dirigit a majors de 30. Pretén la millora de la formació i requalificació dels i les participants, així com millorar-ne l'ocupabilitat, en especial, dels col·lectius de difícil inserció.	2020	10	10	0
T'Atenem Sant Josep III	Programa del SOIB JOVE, dirigit a menors de 30. Pretén la millora de la formació i requalificació dels i les participants, així com millorar l'ocupabilitat, en especial, dels col·lectius de difícil inserció.	2020			
Reactiva Sant Josep	Línia 1: dirigida a menors de 30 anys en situació d'atur.	2020	14	11	3
		2021	2	1	1
		2022	7	3	4
	Línia 2: dirigida a persones desocupades de 30 anys o més, aturades de llarga durada.	2020	12	9	3
		2021	2	1	1
		2022	8	4	4
	Línia 3: dirigida a persones de 30 anys o més que no compleixen la condició d'aturada de llarga durada.	2020	34	23	11
		2021	3	3	0
		2022	5	2	3
Servei d'acompanyament a l'emprenedoria	Assessorament tècnic a l'inici de projectes empresarials i, una vegada constituïdes les empreses, acompanyar-les tècnicament durant les primeres etapes de funcionament.	2020 - 2022	20	12	8
		2022 - 2023	10	5	5
Sant Josep amb Tu	Programa del SOIB DONA. Té l'objectiu de potenciar l'ocupabilitat del col·lectiu dona al territori, incrementar-ne la inserció laboral i promoure'n la millora de l'ocupabilitat, així com incrementar la inserció laboral de les dones víctimes de violència masclista.	2021	9	9	0
		2022 - 2024	9	9	0
Acció formativa 1098/21	Convocatòria de subvencions amb l'objecte de finançar especialitats formatives no conduents a l'obtenció de certificats de professionalitat adreçades a persones preferentment desocupades.	2021 - 2023	11	4	7
Joves Qualificats Sant Josep	Subvencions destinades a finançar els costos laborals, inclosa la cotització empresarial a la Seguretat Social, que es deriven de la contractació de persones joves desocupades majors de 18 anys i menors de 30, per a l'obtenció d'una pràctica professional adequada al nivell d'estudis o de formació cursats.	2022	1	0	1
		2024	0	0	1

Jardins de sa Talaia	Projecte Mixt SOIB. Formació dual amb l'objectiu de millorar les aptituds i les competències professionals de les persones que hi participen, alhora que es duen a terme projectes d'interès general i social.	2021	25	13	12
		2022	25	13	12
		2024	21	9	12

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Agència d'Ocupació i Desenvolupament Local.

Amb l'Agència d'Ocupació i Desenvolupament Local es va fer una entrevista sobre el mercat laboral i les dones, que va aportar una visió molt completa sobre els reptes i dificultats actuals. Les principals conclusions foren:

- El **turisme**, l'activitat econòmica principal en el municipi, a la illa i a la comunitat autònoma en general, presenta molts reptes per a les dones relacionats amb la dificultat de conciliar les feines que se'n deriven amb la criança. Els horaris són sovent rotatius, i encara que no ho siguin, difícilment són de 8 a 15. A més, l'època de més feina és a l'estiu, quan els infants tenen vacances.
- Falten **places de 0 a 3 anys** per facilitar la reincorporació de les dones al mercat de treball després de la maternitat. També falten **places a les escoles d'estiu**, un recurs clau a un municipi turístic. Així mateix, es destaca la necessitat de avançar els processos de inscripció i publicació de les llistes d'acceptació. Ja que les feines de temporada comencen l'abril, i les persones necessiten saber amb anterioritat si comptaran o no amb aquest recurs de conciliació.
- La **barrera principal** que dificulta la inserció laboral de les dones a Sant Josep són les **responsabilitats familiars** de cures que assumeixen de manera desigual amb la parella. Tant a l'àmbit de la formació, ja que solen començar a les 8 i l'escola dels infants a les 9, com en el laboral, on les perjudica que els i les empresàries tenen clar que si un fill està malalt seran elles les que se'n facin càrrec, cosa que les perjudica en els processos selectius enfront d'homes.
- La bretxa a l'atur, més elevat en dones que en homes, és en bona part perquè els empresaris prefereixen homes. **Són les empreses les que assumeixen els costos de la conciliació**, i han de contractar noves persones per cobrir baixes. S'ha de bonificar la contractació de dones, des de l'àmbit estatal, com ja es fa, fins a l'àmbit municipal, per exemple, amb la reducció d'imposts de segons quin tipus a les plantilles paritàries.
- El **teletreball** representa una oportunitat única en matèria de **conciliació**.
- Els **perfils més vulnerables** són les dones de **entre 30 i 40 anys**, arran de les càrregues familiars; les **persones estrangeres**, sovent amb cultures d'origen altament discriminatòries; i les **dones víctimes de violència masclista**, arran de les nombroses seqüeles del maltractament que pateixen.

- La **segregació horitzontal és més responsabilitat dels empresaris que dels i les treballadores**. Les persones sense feina, tant homes com dones, no posen problemes a formar-se per treballar en un àmbit tradicionalment associat a l'altre gènere. Per exemple, en els programes de formació de neteja s'hi formen homes, però després no els contracten. De la mateixa manera, es presenten dones a esferes masculinitzades i no les seleccionen, tot i tenir la mateixa formació que els homes.
- La **formació** representa una **peça clau** per a la inserció laboral. Una de les seues forteses és que, tot i tenir un entorn masclista que no les deixa treballar, sí que els permeten formar-se, especialment quan hi ha una ajuda econòmica per fer-ho. D'aquesta manera, la dona pot començar a integrar-se molt més ràpidament.
- S'ha de **millorar la difusió de l'oferta formativa municipal**. Hi ha perfils de dones a les quals no s'aconsegueix arribar, especialment dones immigrants que es troben en una situació d'aïllament. Una de les **formacions clau** per arribar-hi és **l'aprenentatge de l'idioma**, ja que la gran majoria, tot i no buscar feina, sí que estan interessades a aprendre.
- La **xarxa de transport públic és deficient, i perjudica més les dones que els homes**. Si a una família hi ha un únic vehicle, l'utilitza l'home, i deixa la dona sense. Aquesta és una qüestió d'especial rellevància a Eivissa, ja que els empresaris demanen com a requisit disposar de vehicle propi arran de conèixer la baixa fiabilitat dels autobusos públics, a més de nuclis com Cala Vedella, on tal vegada hi ha únicament dos autobusos diaris. Es podrien donar **ajudes per a l'obtenció del carnet de conduir**.
- **L'atur a l'hivern és estructural**. Les persones prefereixen ser a l'atur a l'hivern que trobar una feina, ja que saben que a l'abril tornaran a treballar. A més, les dones sovent consideren que si cobren 1.100 € a l'atur i 1.500 € a una feina, els convé més l'atur, ja que la diferència de sou la perden contractant una persona que les ajudi amb les càrregues familiars.
- La **crisi de l'habitatge** i els elevats preus del lloguer dificulten altament la situació a les **dones víctimes de violència masclista**, ja que no poden abandonar l'agressor.

4.3. TREBALL DE LA LLAR I DE CURES

En aquest primer apartat s'analitzen els aspectes relacionats amb l'economia per a la vida, relacionada amb tots els treballs no productius coneguts tradicionalment com treballs reproductius o de cures. Aquests treballs o tasques estan relacionats amb la condició d'interdependència pròpia de tots els éssers humans al llarg del cicle vital. Totes les persones necessiten donar i rebre cures, així com proveir-se d'autocures i tenir cura de l'entorn.

En aquest apartat s'avalua l'organització social d'aquest treball, tant si es fa a l'àmbit privat familiar com en el sector públic, el mercat o l'àmbit comunitari i del tercer sector. En un extrem, les cures són responsabilitat exclusiva de les dones, que queden a l'àmbit privat familiar no remunerat, i/o amb llocs de feina altament precaris i feminitzats. A mesura que una societat va assumint un major grau de compromís i valoració amb les tasques de sosteniment de la vida, els sectors públic i comunitari van comptant amb més protagonisme, així com una distribució cada vegada més equitativa de la coresponsabilitat entre dones i homes i un major reconeixement dels llocs de treball del sector, amb condicions laborals i remuneracions més favorables.

Corresponsabilitat i conciliació

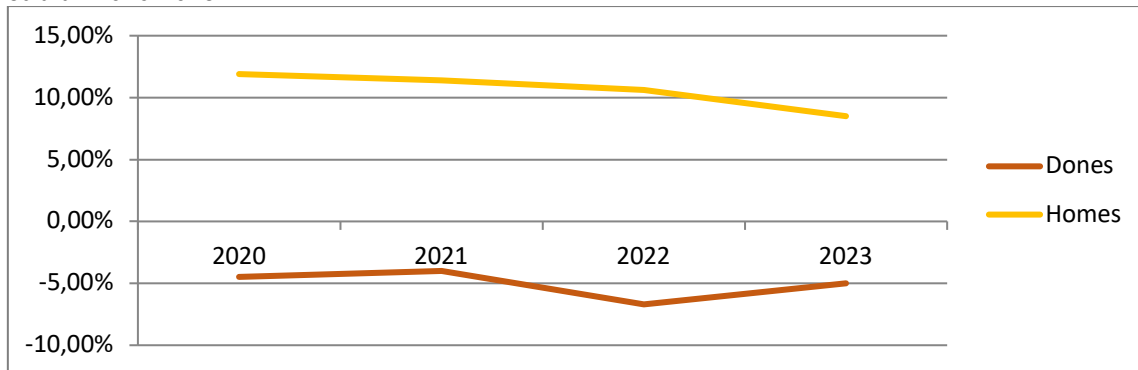
La coresponsabilitat i la conciliació són termes que sovent s'utilitzen de manera indiferent, tot i que la definició, aparició i integració en el marc de les polítiques públiques no es produeixen de manera conjunta. Mentre la conciliació és el terme que es fa servir per parlar de l'organització del temps propi en relació amb el temps de feina remunerada, la coresponsabilitat fa referència al repartiment equilibrat de les tasques de la llar i de cures entre dones, homes i altres identitats de gènere en el si de la vida familiar.

A continuació es tracta d'analitzar, per un costat, la dificultat (o facilitat) de conciliar la vida personal i familiar amb la laboral per a homes i dones; i per un altre, com d'equilibrat es troba el repartiment de les tasques de la llar i de cures entre uns i altres.

A la figura 25 es representa la diferència en la taxa d'ocupació entre persones amb fills i sense, per gènere, a l'àmbit estatal. Com es pot veure, a les dones les perjudica tenir fills en termes d'ocupació. Les dades assenyalen que les dones que tenen fills compten amb una menor taxa d'ocupació que les dones sense fills (entorn a un 5% menys). En canvi, per als homes ocorre l'escenari contrari, els homes amb fills presenten una taxa d'ocupació entorn a un 10% major respecte als que no en tenen. Aquest indicador sembla respondre als rols de gènere en la criança, és més comú que la dona deixi la feina per fer-se càrrec dels fills i l'home dugui a terme el rol de proveïdor.

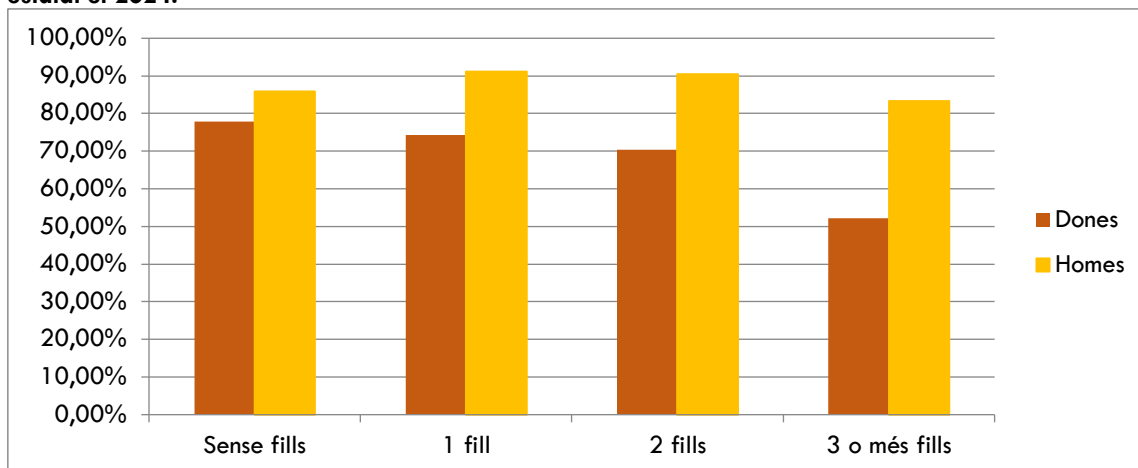
Figura 25. Diferència a la taxa d'ocupació entre persones amb fills i sense, per gènere, a l'àmbit estatal. 2020-2023.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

Per aprofundir en aquest fenomen, a la figura 26 podem veure la taxa d'ocupació de les persones de 25 a 49 anys per gènere i nombre de fills. La tendència per a les dones és que a major nombre de fills, menor taxa d'ocupació laboral. La taxa cau fins a prop del 50% per a les dones amb 3 fills o més. En el cas dels homes, en canvi, és més alta per als que tenen 1 o 2 fills que per als que no. A partir del primer fill, a major nombre de fills també es pot veure una tendència a la baixa, tot i que molt més lleugera que la de les dones, i situa els homes amb 3 o més fills en una taxa d'ocupació similar a la dels homes sense fills.

Figura 26. Taxa d'ocupació de les persones de 25 a 49 anys, per gènere i nombre de fills, a l'àmbit estatal el 2024.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

Per acabar amb les dades a l'àmbit estatal, a la taula 10 podem veure les persones que es troben ocupades a temps parcial per cura de menors o adults malalts, incapacitats o majors. D'acord amb les dades, l'any 2023 hi havia 382.600 persones ocupades a temps parcial. D'aquestes persones, el 93,5% eren dones. És la bretxa de gènere més elevada de tots els indicadors que s'han estudiat en el present diagnòstic, de 87 punts, i ja ho era a l'anterior diagnòstic del II Pla d'igualtat de gènere de Sant Josep. S'ha de destacar que aquesta bretxa s'ha anat reduint cada any, i si es tenen en compte les dades de l'anterior diagnòstic, ve reduint-se de manera constant des de l'any 2015, primer any analitzat a l'anterior diagnòstic, en què la bretxa era de 90,6 punts.

Taula 10. Persones ocupades a temps parcial per cura de menors o adults malalts, incapacitats o majors a l'àmbit estatal, per gènere. 2021-2023. Unitats: milers de persones.

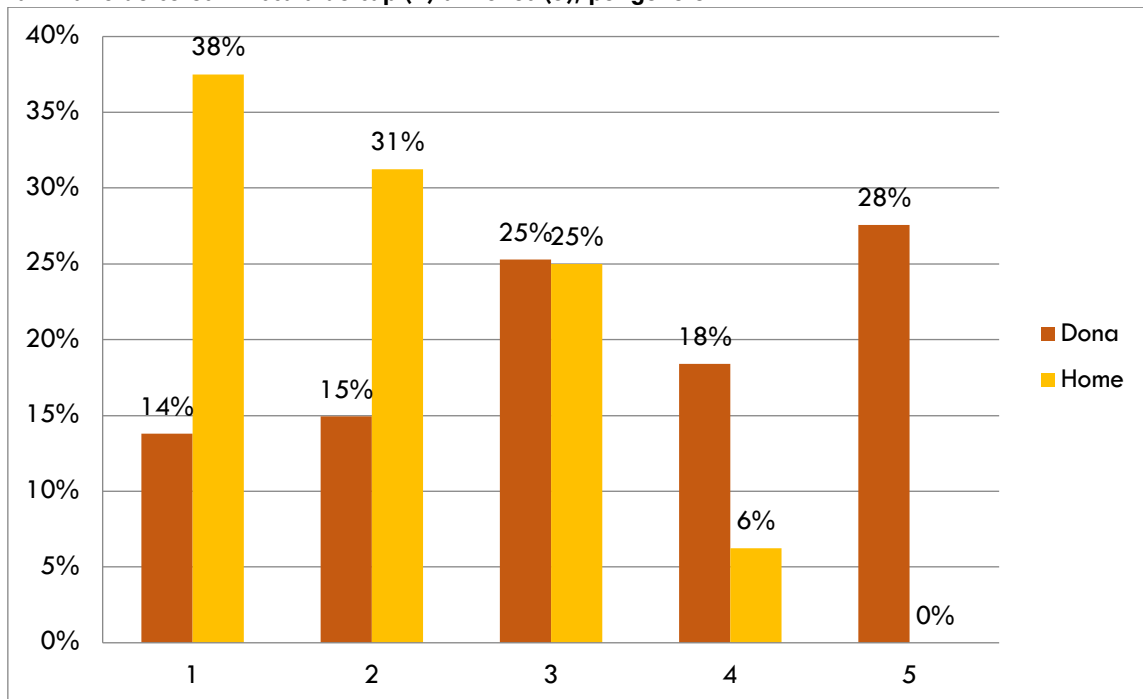
	Total	Dones	Sobre el total	Homes	Sobre el total
2021	343,7	325,8	94,8	17,9	5,2
2022	352,3	329	93,4	23,3	6,6
2023	382,6	357,6	93,5	25,1	6,5

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

A continuació, s'exposen diverses preguntes fetes a l'enquesta a la ciutadania que guarden relació amb la conciliació i la corresponsabilitat. Per començar, es demanava si es tenen dificultats per compatibilitzar el treball remunerat amb la vida personal, familiar i de cures. A la figura 27 s'exposen els resultats.

Les dades mostren una clara diferència segons el sexe de la persona enquestada. Mentre el 28% de les dones afirma tenir moltes dificultats per compatibilitzar el treball amb la vida personal o de cures (valor 5), cap home expressa trobar-se en aquesta situació. Els percentatges també són més elevats entre les dones en els valors intermedis (4 i 3), fet que indica que una proporció important d'elles experimenta obstacles reals en la gestió del temps i les responsabilitats familiars. En termes globals, la mitjana de les dones és de 3,3 punts sobre 5, enfront del 2,0 dels homes, fet que reflecteix una diferència significativa en la percepció de les dificultats per conciliar.

Figura 27. Pregunta enquesta: "Tens dificultats per compatibilitzar el treball amb la vida personal, familiar o de cures?" Escala de cap (1) a moltes (5), per gènere.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'enquesta.

Aquesta mateixa pregunta s'ha desagregat també per edat de les persones enquestades. Com podem veure a la taula 11, la franja d'edat més complexa en termes de conciliació és la dels 36 als 45 anys, en què el 37% ha valorat les dificultats en un 5 (moltes). En termes generals, veim com un 24%, 1 de cada 4 persones, també valora amb un 5.

Taula 11. Pregunta enquesta: “Tens dificultats per compatibilitzar el treball amb la vida personal, familiar o de cures?” Escala de cap (1) a moltes (5), per edat.

Escala	De 19 a 25 anys	De 26 a 35 anys	De 36 a 45 anys	De 46 a 55 anys	De 56 a 65 anys	De 66 a 75 anys	Més de 76 anys	Total
1	50%	20%	9%	24%	50%	100%		17%
2			16%	24%			100%	17%
3		50%	23%	24%	50%			25%
4	50%	20%	16%	17%				16%
5		10%	37%	10%				24%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

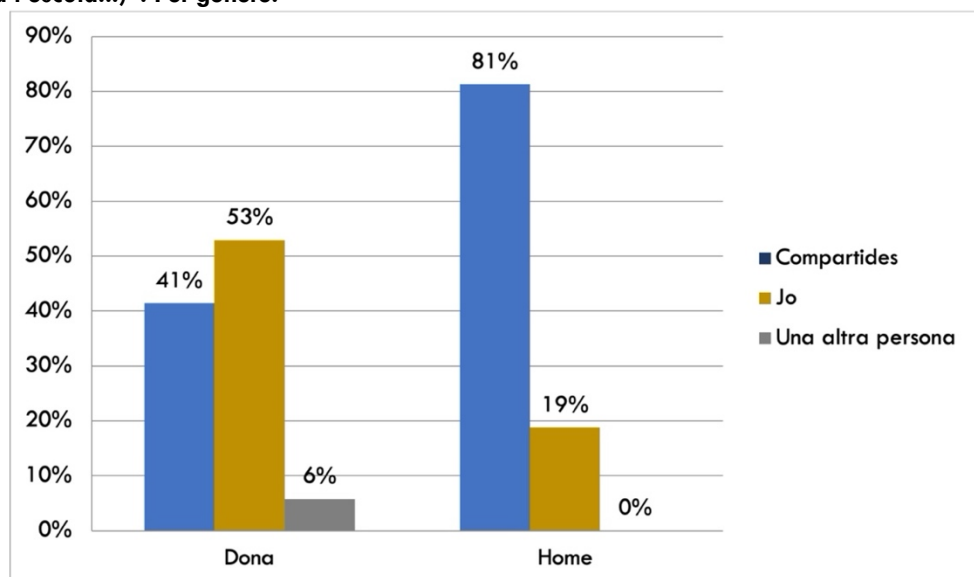
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'enquesta.

Per acabar, es demanava a les persones enquestades qui s'encarrega en la major part de les tasques de la llar i de cures, com ara escurar, fer bugada, agranar, cuinar, comprar, fregar, preparar menjars o dur els fills i filles a l'escola. A la figura 28 es poden observar els resultats.

Les dades mostren diferències significatives entre dones i homes. En el cas de les dones, la meitat (un 53%) declara que és ella mateixa qui assumeix la major part d'aquestes tasques, mentre que un 41% afirma que són compartides i només un 6% indica que les fa una altra persona. En canvi, entre els homes, el patró s'inverteix: un 81% considera que les tasques són compartides, un 19% diu que les fa ell mateix i cap home assenyala que les assumeixi una altra persona.

Aquest contrast suggereix una percepció diferent del repartiment de les tasques de la llar segons el gènere, en què les dones tendeixen a identificar una major càrrega pròpia, mentre que els homes tendeixen a percebre una situació més equilibrada. Les dades apunten, per tant, a una bretxa en la manera com s'entén i es viu la corresponsabilitat dins les llars.

Figura 28. Pregunta enquesta: “A la teua llar, qui s'encarrega en la major part de les tasques de la llar i de cures? (escurar, fer bugada, agranar, cuinar, comprar, fregar, preparar àpats, dur els fills i filles a l'escola...)”. Per gènere.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'enquesta.

Usos del temps

En aquest subapartat s'analitza la pregunta d'usos del temps inclosa a l'enquesta dirigida a la ciutadania. Es presenten, a les taules 12 i 13, les respostes desagregades per gènere.

Taula 12. Pregunta enquesta: "Usos del temps". Dones.

DONES	Necessitats personals i autocures	Treball de la llar i de cures	Treball remunerat	Estudi	Esport	Temps lliure
0 hores	2%	1%	11%	40%	32%	20%
1 hora	30%	7%		38%	46%	31%
2 hores	11%	28%	2%	15%	17%	25%
3 hores	5%	21%	9%	6%	2%	10%
4 hores	1%	18%	2%	0%	1%	8%
5 hores	1%	5%	3%			1%
6 hores	1%	9%	10%			2%
7 hores	7%	3%	22%			0%
8 hores	14%	3%	32%	1%	1%	1%
9 hores	14%		3%			1%
10 hores	11%	1%	2%			
11 hores	1%		0%			
12 hores		1%				0%
13 hores	1%	1%				
14 hores						
15 hores						
16 hores		1%	1%			

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'enquesta.

Taula 13. Pregunta enquesta: "Usos del temps". Homes.

HOMES	Necessitats personals i autocures	Treball de la llar i de cures	Treball remunerat	Estudi	Esport	Temps lliure
0 hores			19%	50%	13%	
1 hora	38%	6%		19%	50%	25%
2 hores	25%	25%	13%	25%	19%	13%
3 hores		44%			19%	19%
4 hores		25%		6%		19%
5 hores	6%					
6 hores			6%			
7 hores	6%		31%			6%
8 hores	13%		25%			13%
9 hores	13%					
10 hores						
11 hores			6%			
12 hores						6%
13 hores						
14 hores						
15 hores						
16 hores						

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'enquesta.

Per comprendre millor aquests resultats, s'ha elaborat a la següent taula, la 14, una comparativa entre les mitjanes de dones i homes. Com es pot observar, les diferències en l'ús del temps entre dones i homes són clares. Les dones destinen més hores a les necessitats personals i d'autocura (4,2 h davant les 3,5 h dels homes), però sobretot al treball de la llar i de cures, amb gairebé el doble d'hores (3,9 h enfront de 2 h). En canvi, els homes dediquen més temps al treball remunerat, amb una mitjana de 4,7 hores diàries, més d'una hora per sobre de les dones.

Pel que fa a les activitats formatives i d'oci, les diferències són menors: les dones dediquen lleugerament menys temps a l'estudi (1,2 h) i a l'esport (1,1 h) que els homes (1,5 h i 1,3 h, respectivament). També compten amb menys temps lliure al llarg del dia, amb una mitjana de 2 hores, davant les 2,5 dels homes.

Aquesta distribució del temps reflecteix un patró quotidià desigual, en què les dones continuen assumint una càrrega més gran de treball domèstic i de cures, mentre que els homes mantenen una presència més alta en el treball remunerat i en les activitats de lleure.

Taula 14. Comparativa de les mitjanes en els usos del temps entre dones i homes a l'enquesta.

Activitat	Mitjana d'hores	
	Dones	Homes
Necessitats personals i autocures	4,2 h	3,5 h
Treball de la llar i de cures	3,9 h	2 h
Treball remunerat	3,5 h	4,7 h
Estudi	1,2 h	1,5 h
Esport	1,1 h	1,3 h
Temps lliure	2 h	2,5 h

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'enquesta.

Sobrecàrrega deguda a la doble jornada

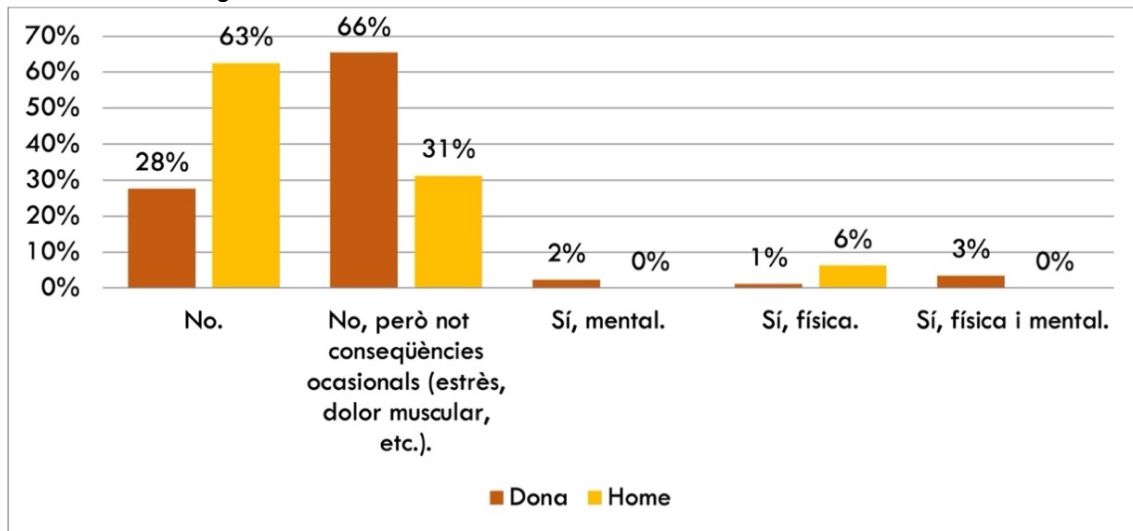
A l'enquesta també es varen fer diverses preguntes dirigides a analitzar les possibles conseqüències de salut de la doble jornada en la ciutadania, tant pel que fa al treball remunerat com al treball domèstic i de cures.

En primer lloc, es va preguntar si les persones enquestades pateixen de cap malaltia, física o mental, derivada d'una feina remunerada, a la figura 29. Els resultats mostren que mentre un 63% dels homes afirma no patir-ne cap, tan sols ho fa el 28% de les dones. Aquestes dades s'inverteixen en el fet que un 66% de les dones noten conseqüències ocasionals (com estrès, dolor muscular, etc.), enfront d'un 31% dels homes. Un 2% de les dones pateixen conseqüències mentals; un 1% físiques, enfront d'un 6% dels homes (que s'ubiquen en la franja d'edat de 66 a 75 anys); i finalment un 3% de les dones noten conseqüències físiques i emocionals.

Pel que fa a les conseqüències concretes, la més assenyalada tant per dones com per homes és l'estrès (60% i 45%, respectivament). En segon lloc, es troba el dolor (muscular, d'esquena, de cap o de cames), indicat pel 40% dels homes i el 30% de les dones. En tercer lloc, destaca l'ansietat, mencionada pel 27% de les dones i per cap home, cosa que evidencia una major afectació emocional entre les dones.

Figura 29. Pregunta enquesta: “Pateixes de cap malaltia, física o mental, derivada d’una feina remunerada?” Per gènere.

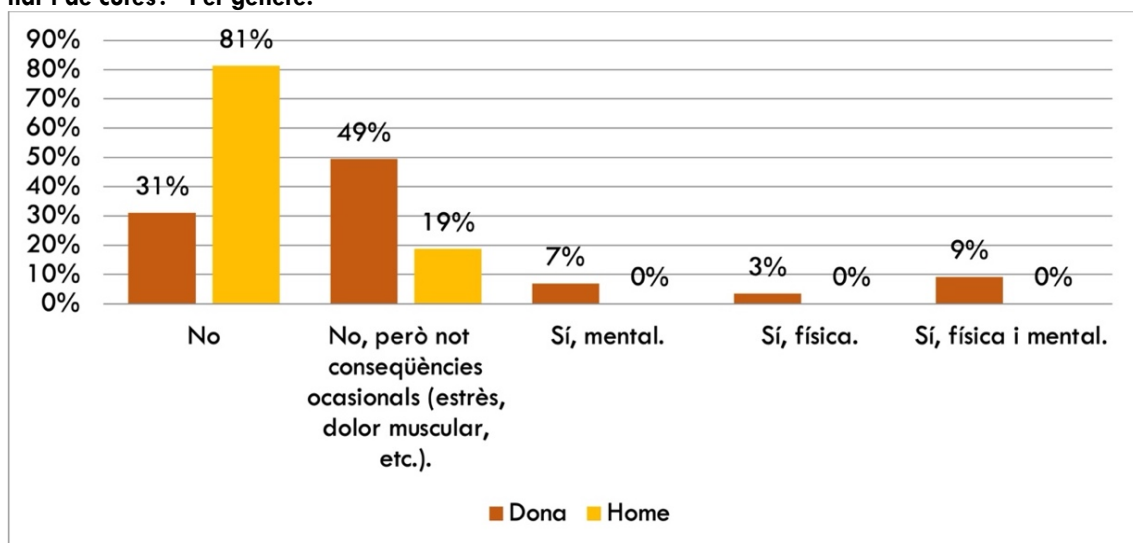

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'enquesta.

Aquestes dades s'entenen millor acompanyades de la següent pregunta, a la figura 30, sobre si es pateix de cap malaltia, física o mental, derivada del treball de la llar i de cures. En aquest cas, un 81% dels homes diu que no, enfront d'un 31% de les dones. Es tracta d'una bretxa de 50 punts percentuals. Un 49% de les dones, la meitat, nota conseqüències ocasionals, enfront d'un 19% dels homes. Cap home nota conseqüències no ocasionals, enfront d'un 7% de les dones que les nota mentals, un 3% físiques, i un 9% físiques i mentals.

En el cas del treball de la llar i de cures, la primera conseqüència assenyalada és l'estrès i l'ansietat (42% de les dones i 100% dels homes que declaren algun tipus d'afectació). En segon lloc, un 29% de les dones (i cap home) ha mencionat dolors físics (musculars, d'esquena, de cap o de cames), i un 21% ha assenyalat una sobrecàrrega mental.

Figura 30. Pregunta enquesta: “Pateixes de cap malaltia, física o mental, derivada del treball de la llar i de cures?” Per gènere.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'enquesta.

En conjunt, les dades mostren que la sobrecàrrega derivada de la doble jornada afecta de manera molt més intensa les dones que els homes. Si bé a primera vista podria semblar que els homes pateixen menys conseqüències de la feina remunerada, aquesta diferència s'explica perquè la majoria d'ells no assumeixen de manera significativa les tasques de la llar i de cures, i per tant no acumulen l'esgotament físic i emocional associat a la conciliació. En canvi, les dones, a més de treballar en el mercat laboral, continuen assumint una part desproporcionada del treball domèstic i de cures, fet que incrementa els nivells d'estrès, dolor i ansietat. Aquesta doble càrrega no només repercuteix en la salut física i mental de les dones, sinó que també reflecteix una desigualtat estructural en la distribució del temps i de les responsabilitats quotidianes.

Recursos de conciliació

La incorporació de la dona al mercat de treball ha presentat tota una sèrie de reptes en l'organització dels treballs de cures necessaris per al desenvolupament de la vida. El canvi normatiu arribà l'any 1975, quan la Llei 14/1975, de 2 de maig, va permetre que les dones casades poguessin exercir per sí mateixes actes jurídics fonamentals, inclòs el treball remunerat, sense necessitat d'autorització del cònjuge. La problemàtica ha vingut derivada de la falta de plantejament públic de qui i com assumiria la jornada no remunerada que les dones exercien, també de forma derivada de la poca valoració social a la tasca que desenvolupaven. L'escenari actual, encara de transició pel fet que tan sols han passat 50 anys des del canvi normatiu, és que és l'Estat qui ha assumit part de les cures als infants, i ha alliberat les dones (i famílies en general) de les càrregues familiars durant les hores que van a la feina remunerada, a través del sistema educatiu.

Una peça clau d'aquests recursos públics és l'educació de 0 a 3 anys. En tractar-se d'educació no obligatòria no abasta tota la població dins aquesta franja d'edat, i pot dificultar la reincorporació de la dona al mercat de treball remunerat després del part i el postpart.

Segons la informació descrita, la comissió tècnica constituïda per representants del Govern balear, els quatre consells insulars, la Confederació d'Associacions de Pares d'Alumnes de les Balears (COAPA), el Col·lectiu 0-3 de les Illes Balears, la Universitat de les Illes Balears i la Unicef per a l'elaboració del document marc "L'educació dels infants de 0 a 3 anys i la necessària equitat" (aprobat pel Parlament balear a l'inici de 2019) planteja la necessitat urgent que tots els grans municipis arribin a una oferta mínima d'un 37,5% de places per a la franja 0-3 anys, cosa que suposa que a Sant Josep hi hauria d'haver 271 places, 113 més que les actuals. Tenint en compte que hi havia l'any 2021 (IBESTAT) 213 nens i nenes de 0 anys, 254 d'1 any i 256 de 2 anys, són 723 infants. Tal com es pot veure a la taula 15, les 158 places públiques actuals representen un 21,8% del total d'infants d'aquesta edat. Si es tenen en compte les places concertades, s'arriba a un 44,1%. Per tant, tot i que les escoles concertades donen cert marge, no es compleix l'objectiu de places públiques.

Taula 15. Matriculació del curs 2024-2025, escoles d'infantil (0-3 anys) a Sant Josep de sa Talaia.

Titularitat	Centre	Places ofertades	Places ocupades				Percentatge ocupació
			1r EI	2n EI	3r EI	Total	
Pública	EIEL Cala de Bou	35	7	12	16	35	100%
	EIEL Es Vedranell	74	14	24	36	74	100%
	EI1 Can Nebot	49	7	12	30	49	100%
	TOTAL	158	28	48	82	158	100%
Concertada	CEI Mafalda	61	3	32	18	53	86,89%
	Parròquia de Sant Josep	24	2	7	15	24	100%
	CEI El Trenet Blau	76	7	36	31	74	97,37%
	TOTAL	161	12	75	64	151	94,75%

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia.

Les escoles d'estiu són un recurs clau en la conciliació de la vida familiar i laboral, especialment atesa la gran estacionalitat dels llocs de feina a l'illa durant la temporada turística, a l'estiu. L'Ajuntament de Sant Josep ofereix tres escoles d'estiu a diferents centres del municipi:

- CEIP L'Urgell, en el nucli de Sant Josep. S'ofereixen 150 places.
- CEIP Can Raspalls, en el nucli de Sant Jordi. S'ofereixen 180 places.
- CEIP Es Vedrà, en el nucli de Sant Agustí. S'ofereixen 180 places.

En total, s'ofereixen un total de 510 places, una mica més del doble de les que s'oferien l'any 2020 (250). L'objectiu principal és facilitar la conciliació familiar durant les vacances escolars, i oferir un espai educatiu, lúdic i inclusiu on els infants puguin gaudir de manera activa i segura.

El servei cobreix infants d'educació infantil i primària de 3 a 12 anys. Va de l'1 de juliol al 29 d'agost, amb la possibilitat d'ampliar-lo les setmanes del 23 al 30 de juny i de l'1 al 5 de setembre, i cobrir totes les vacances escolars. L'horari és de dilluns a divendres, de 9 a 14 h, i es pot ampliar amb la matinera, de 7.45 a 9 h, i/o el servei de menjador, de 14 a 16 h.

El procés d'admissió funciona amb un sistema de punts basat en els següents criteris:

- Infants empadronats en el municipi de Sant Josep: 5 punts
- Infants escolaritzats en el municipi de Sant Josep: 3 punts
- Un membre de la unitat familiar que treballa: 2 punts
- Dos membres de la unitat que treballen (casos de famílies monoparentals): 5 punts
- Famílies nombroses: 3 punts
- Famílies monoparentals: 3 punts
- Famílies amb situació de dependència o amb discapacitat: 3 punts
- Famílies en risc social: 3 punts

Un altre canvi respecte a l'any 2020 és que el servei era gratuït. Actualment les tarifes van des de 340 € per a empadronats i 450 € per a no empadronats, amb el servei de 9 a 14 h de l'1 de juliol al 29 d'agost, fins als 555 € per a empadronats i 705 € per a no

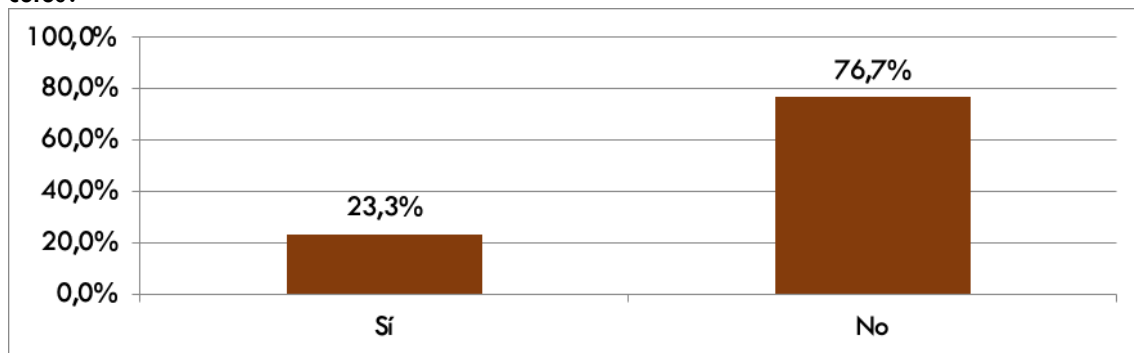
empadronats amb les dos setmanes extres i la matinera, sense comptar menjador. El pagament es pot fraccionar en dos terminis. Hi ha descomptes no acumulables:

- 20% pel segon membre inscrit
- 90% per família nombrosa o monoparental
- 40% per a persones que acreditin una discapacitat del 33% o més (infants o tutors legals)

A l'enquesta a la ciutadania també es varen llançar preguntes relatives als recursos a la conciliació. En primer lloc, es presenten a la figura 31 els resultats a la pregunta de si es compta amb suport professional a la llar. El suport professional a la llar suposa l'absorció en l'àmbit privat d'aquest buit que ha deixat la incorporació de la dona al mercat de treball en l'àmbit de les cures.

Les dades mostren que la gran majoria de la població, un 76,7%, declara no disposar de suport professional, mentre que només un 23,3% afirma comptar-hi. Aquesta diferència posa de manifest que la contractació de serveis externs per a la realització de tasques domèstiques o de cura és minoritària i, per tant, la major part de les famílies assumeixen internament aquestes responsabilitats.

Figura 31. Pregunta enquesta: "A ca teua, hi ha suport professional per al treball de la llar i de cures?"

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia.

Seguidament, es demanava a la ciutadania que valoràs si considerava suficients, en quantitat i horaris, els recursos d'atenció i cura de menors i persones dependents existents en el municipi. A la figura 32 es poden observar els resultats.

Les respostes mostren que la major part de la població percep aquests recursos com a insuficients. Un 28% valora amb un 1 la seua suficiència i un 20% amb un 2, mentre que el grup més nombrós, amb un 38%, els situa en una posició intermèdia (valor 3), la qual cosa suggereix que la ciutadania reconeix certes mancances, tot i que en alguns casos puntuals es consideren acceptables. Només un 13% del total puntuava amb un 4 o un 5, i mostra una percepció de suficiència més elevada.

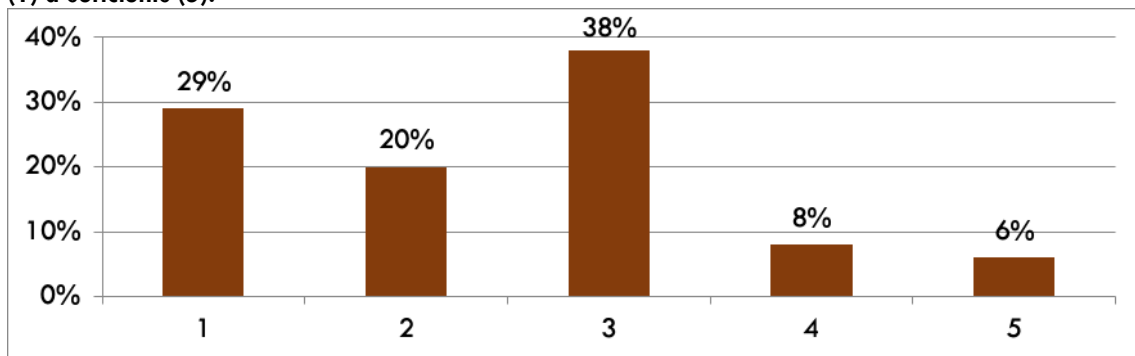
A la pregunta oberta posterior, en què es demanava especificar quins recursos es consideren insuficients, es varen recollir nombroses aportacions que apunten principalment a la manca de serveis públics i recursos de suport a les famílies. Les respostes més freqüents fan referència a la necessitat d'ajudes per a famílies amb persones dependents o amb

discapacitat, centres de dia i serveis d'atenció domiciliària per a persones majors, així com més places i horaris ampliat en les escoles infantils, escoles i escoles d'estiu.

També s'hi destaquen demandes d'activitats extraescolars i d'oci infantil i juvenil més accessibles, espais de qualitat per a activitats a l'aire lliure, i la necessitat de revisar els horaris escolars i de menjador, sovent dissenyats per a jornades laborals que no s'ajusten a la realitat del sector privat. Altres respostes apunten a la manca d'ajudes econòmiques per a la conciliació, de permisos laborals per cuidar fills o familiars malalts, i a la necessitat d'una major cobertura dels serveis municipals d'atenció i de suport a la dependència.

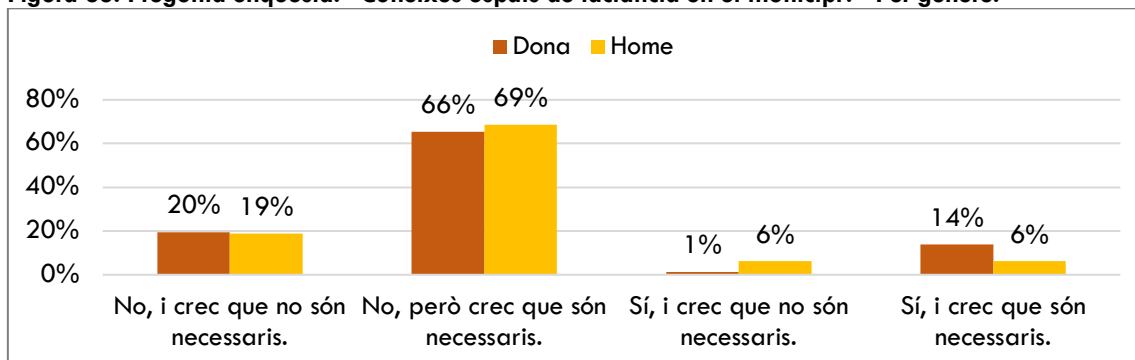
Figura 32. Pregunta enquesta: "Consideres que els recursos d'atenció i cura de menors i persones dependents són suficients en quantitat i horaris en el municipi de Sant Josep?" Escala d'insuficients (1) a suficients (5).

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia.

Per acabar, s'inclou aquí una qüestió llançada a l'enquesta sobre la lactància. La lactància és un episodi de la cures que, si bé sovent no es té en compte, és dels més demandats per la dona gestant. Es tracta d'una tasca que no pot dur ningú a terme per ella i suposa un important repte en la conciliació, especialment arran dels tabús que rodegen els pits femenins. A la figura 33 es mostren les respostes de si es coneixen espais de lactància en el municipi. Tal com es pot veure, una àmplia majoria de les persones que han respost, un 86% de les dones i un 88% dels homes, no coneixen espais de lactància en el municipi. Així mateix, un 80% de les dones i un 75% dels homes pensa que són necessaris. És destacable la mínima bretxa de gènere que hi ha en aquesta qüestió.

Figura 33. Pregunta enquesta: "Coneixes espais de lactància en el municipi?" Per gènere.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'enquesta.

4.4. EDUCACIÓ, COEDUCACIÓ I TRANSMISSIÓ D'UNA CULTURA IGUALITÀRIA

La transmissió de creences i valors és una de les dinàmiques més importants en la socialització humana. L'estructura social és la forma que pren el sistema de relacions entre individus d'una mateixa societat. L'aprenentatge es fa de forma inconscient durant la infància, d'acord amb la realitat que ens rodeja i ens ensenya codis i patrons de conducta i comportament d'acord amb el sistema de valors establert. Aquest procés és la **socialització**.

Els rols de gènere s'estableixen en els infants amb l'assignació de tota una sèrie de codis de conducta i expectatives basades en el gènere al naixement. Aquesta assignació, que forma part de l'estructura social, es produeix a través de nombrosos mecanismes integrats dins la socialització.

En el camp de la sociologia es descriuen dos etapes clau en la infància i l'adolescència: la socialització primària i la socialització secundària. Aquest procés es dona gràcies als agents socials, que es poden identificar com la família, l'escola i els mitjans de comunicació (incloses les xarxes socials, la televisió o el cinema), i a la existència de normes per a la socialització que regulen la nostra forma de relacionar-nos amb l'entorn. També és en la socialització quan s'interioritza la cultura, mitjançant l'acció d'institucions i individus representatius amb capacitat per transmetre i imposar la cultura que es considera apropiada.

És per això que l'educació, formal i no formal, i la cultura formen part fonamental de qualsevol canvi social que es vulgui implementar. En aquest cas, un canvi de paradigma que permeti eliminar les discriminacions de gènere estructuralment establides i normalitzades, i generi una societat més justa i equitativa per a totes les persones.

Educació formal

L'educació resulta un espai d'aprenentatge fonamental, en què es transmeten valors, normes i models de convivència que poden reforçar o qüestionar els estereotips de gènere. La **coeducació**, entesa com un model educatiu basat en la igualtat i la no-discriminació, és clau per garantir que nenes i nens creixin amb les mateixes oportunitats i sense limitacions imposades pel gènere.

Per començar l'anàlisi, s'exposa informació d'àmbit autonòmic sobre el rendiment escolar. És informació que deriva de l'informe de l'any 2024 de l'Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu del Govern de les Illes Balears, en què es presenten indicadors del sistema educatiu per al curs 2021-2022.

Els primers indicadors són relatius al rendiment en diferents competències obtinguts a les proves PISA 2022, es poden veure a la taula 16. Els resultats assenyalen que es poden observar diferències estadístiques significatives tant en comprensió lectora, en què les al·lotes presenten resultats 21 punts superiors al dels al·lots, com en competència matemàtica i competència científica, en què són els al·lots els que presenten competències superiors, en aquest cas de 12 i 9 punts, respectivament.

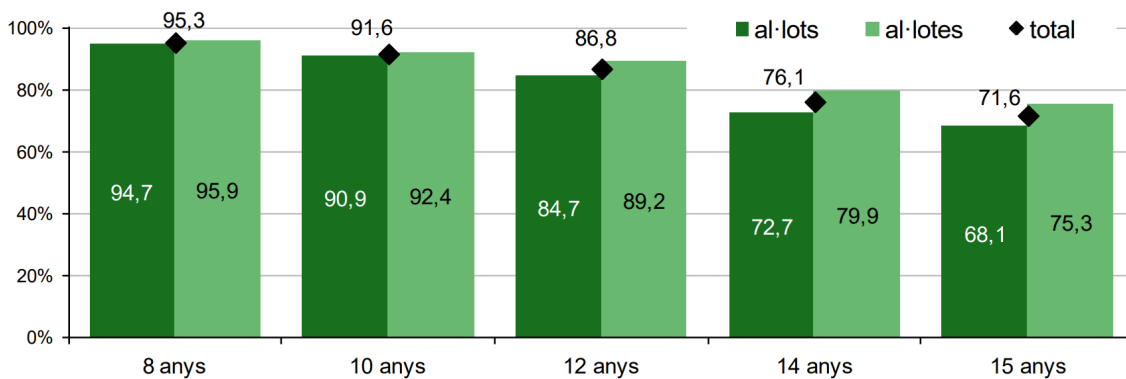
Taula 16. Puntuacions mitjanes dels alumnes desagregades per gènere a PISA el 2022.

	Gènere	Puntuació mitjana	Diferència
Comprensió lectora	al·lotes	482	+21
	al·lots	461	
Competència matemàtica	al·lotes	465	-12
	al·lots	477	
Competència científica	al·lotes	475	-9
	al·lots	484	

Font: Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu.

Pel que respecta a les taxes d'idoneïtat de l'alumnat d'educació obligatòria a les Illes Balears, que és el percentatge d'alumnat que es troba matriculat en el nivell que teòricament li correspon per edat, podem veure els resultats a la figura 34. Com es pot veure, la taxa total davalla des d'un 95,8% de l'alumnat als 8 anys fins a un 71,6% als 15 anys. Així mateix, també s'eixampla la bretxa de gènere. Mentre als 8 anys tan sols hi ha 1 punt de diferència entre al·lots i al·lotes, als 15 anys trobam una bretxa de 7 punts. És a dir, els al·lots repeteixen més sovent cursos que les al·lotes.

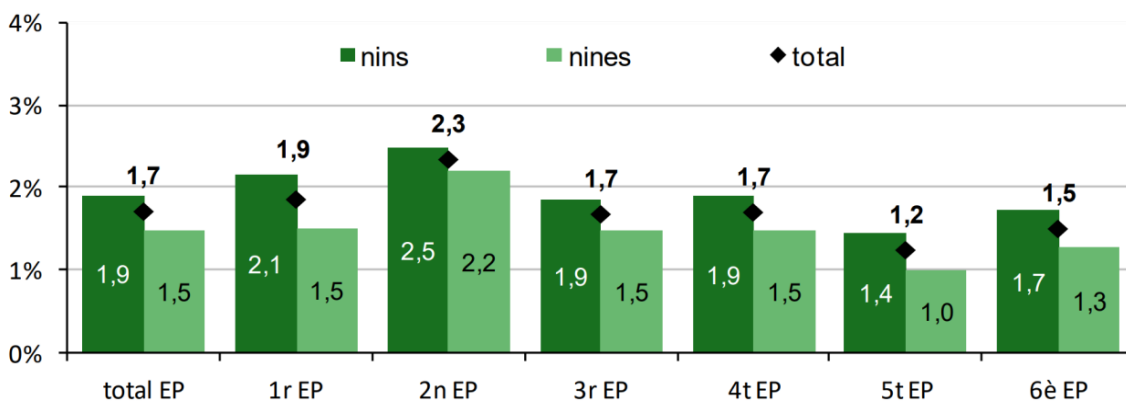
Figura 34. Taxes d'idoneïtat a les Illes Balears, per gènere. Curs 2021-2022.

Font: Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu.

Per aprofundir en aquest fenomen, trobam a les figures 35 i 36 el percentatge repetidor a Educació Primària i a Educació Secundària Obligatoria, per gènere, respectivament.

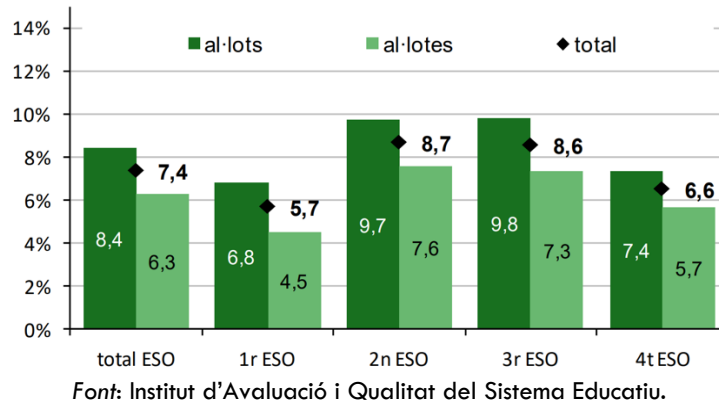
Figura 35. Percentatge d'alumnat repetidor a EP a les Illes Balears, per gènere. Curs 2021-2022.

Font: Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu.

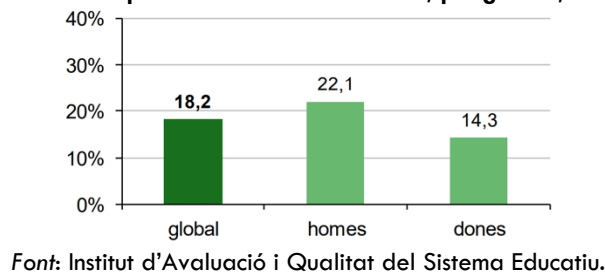

Figura 36. Percentatge d'alumnat repetidor a ESO a les Illes Balears, per gènere. Curs 2021-2022.

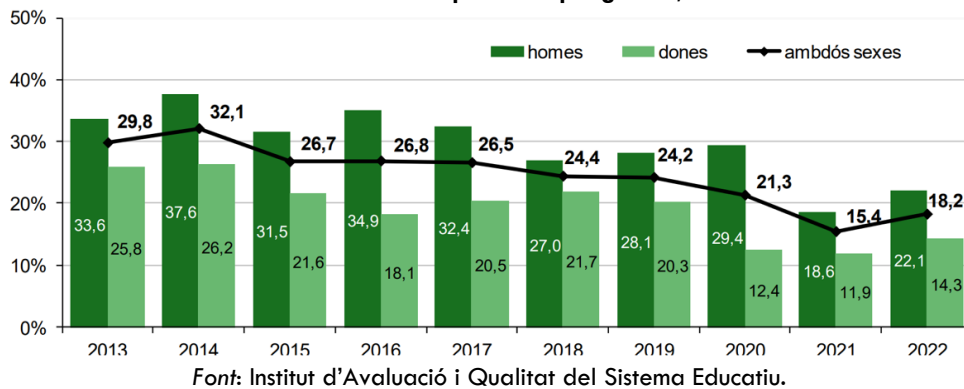
Una altra variable que s'ha de tenir en compte és l'abandonament escolar prematur. Es presenta com el percentatge de persones de 18 a 24 anys que tenen com a estudis màxims els de l'Educació Secundària Obligatòria o nivells educatius inferiors i no fan cap tipus d'educació o formació. A les Illes Balears, l'any 2022 aquesta taxa va ser del 18,2%. A la figura 37 podem veure com aquesta taxa va ser 7,8 punts percentuals superior en els homes que en les dones.

Figura 37. Abandonament escolar prematur a les Illes Balears, per gènere, l'any 2022.

En aquest àmbit, s'ha de ressaltar de la figura 38 que des de l'any 2013 l'abandonament escolar prematur ha disminuït 13,6 punts percentuals. Es tracta d'una tendència clara a la baixa, tot i haver augmentat l'any 2022. Tot i això, en observar la tendència per gèneres, veim que s'han anat presentant pics en el cas dels homes que han estat rebaixats en la mitjana total per les dones. L'any 2020, en què la taxa era del 21,3%, veim que hi havia una bretxa de fins a 17 punts percentuals, amb un 29,4 per als homes i un 12,4 per a les dones.

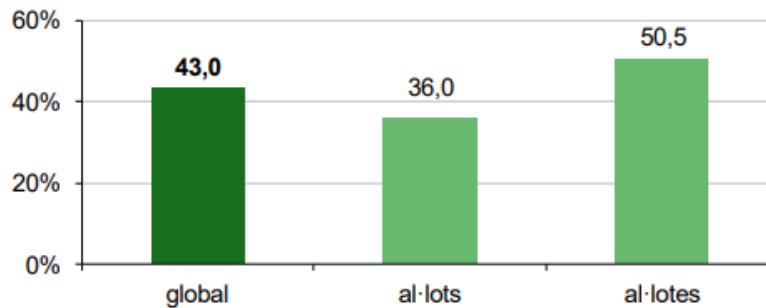
Figura 38. Evolució de l'abandonament escolar prematur per gènere, Illes Balears. 2013-2022.

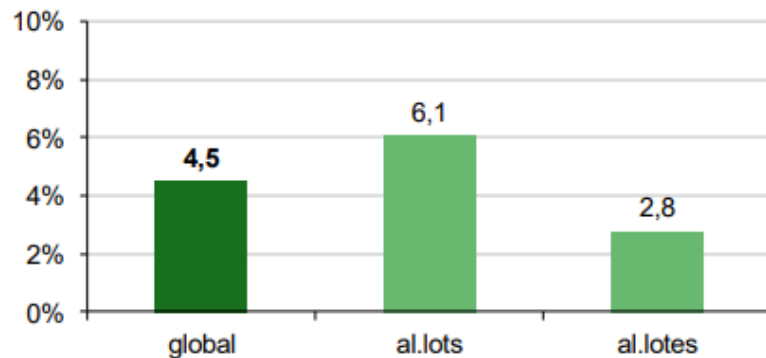
Aquest fenomen també es trasllada a l'elecció d'estudis després de l'ESO, com podem veure a les figures 39 i 40, en què s'observa com les dones es graduen en major mesura que els homes en batxillerat, enfront de més homes que es graduen en FPB. En el cas del batxillerat la taxa global és del 43%, amb un 50,5% per a les al·lores i un 36% per als al·lots, una bretxa de quasi 15 punts. En el cas d'FPB, la taxa global és del 4,5%, amb un 6,1% per a les al·lores i un 2,8% per a les al·lots, menys de la meitat.

Figura 39. Taxa bruta de població que es gradua en batxillerat a les Illes Balears, per gènere. Curs 2021-2022.

Font: Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu.

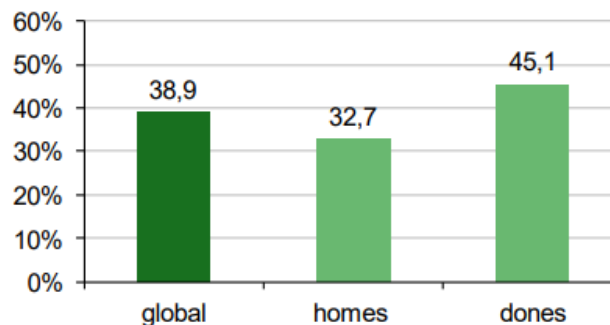
Figura 40. Taxa bruta de població que es gradua en FPB a les Illes Balears, per gènere. Curs 2021-2022.

Font: Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu.

Amb tot, veim a la figura 41 que aquesta situació provoca que el percentatge de població d'entre 25 i 29 anys que compta amb una titulació superior a les Illes Balears sigui del 38,9%, però amb una bretxa de 8,8 punts percentuals entre dones (45,1%) i homes (32,7%).

Figura 41. Percentatge de població entre 25 i 29 anys amb titulació superior a les Illes Balears l'any 2022.

Font: Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu.

Totes aquestes diferències de rendiment acadèmic observades entre nens i nenes poden estar relacionades amb la construcció social dels rols de gènere i amb les expectatives que tradicionalment s'han associat al desenvolupament educatiu de cada sexe. La socialització de gènere influeix en els interessos, les actituds i la manera d'afrontar l'aprenentatge: mentre que les nenes solen rebre una educació que reforça competències relacionades amb l'expressió emocional, la comunicació o la disciplina, els nens són sovent encoratjats cap a àmbits com el pensament lògic o el rendiment competitiu. Aquestes dinàmiques poden ajudar a explicar per què els nens presenten, en general, nivells més baixos de comprensió lectora o més elevats d'abandonament escolar, alhora que assoleixen millors resultats en àmbits com les matemàtiques. Es tracta de diferències que no responen a capacitats innates, sinó a condicionants socials i culturals que es poden revertir amb una educació coeducadora i equitativa.

A les Illes Balears es va aprovar l'any 2019 el I Pla de coeducació de les Illes Balears, amb vigència fins a l'any 2022, i des de l'any 2023 es treballa en el II Pla. S'hi defineix coeducació com "l'acció educativa fonamentada en el reconeixement de les potencialitats i individualitats de tot l'alumnat, independentment del gènere, identitat i expressió de gènere i orientació sexual, encaminada a erradicar els estereotips i biaixos sexistes i fomentar així la igualtat real d'oportunitats". Es pretén donar estructura i recursos a un procés de treball incipient en els centres educatius de les Illes.

A continuació, s'explora la situació en el municipi de Sant Josep. Per contextualitzar, podem veure a la taula 17 els centres educatius.

Taula 17. Centres educatius en el municipi de Sant Josep de sa Talaia en l'actualitat.

	Etapa educació	Centre	Nucli de població
Públic	Infantil de 1r cicle	El Cala de Bou	Sant Agustí
		El Es Vedranell	
		El Can Nebot	Sant Jordi
	Infantil de 2n cicle i primària	CEIP L'Urgell	Sant Josep
		CEIP Es Vedrà	Sant Agustí
		CEIP Ses Planes	
		CEIP Can Guerxo	Sant Jordi
		CEIP Can Raspalls (aula UEECO)	
		CEIP Sant Jordi	
	Secundària obligatòria i batxillerat	IES Algarb (ensenyaments esportius)	Sant Jordi
IES Sant Agustí (aula UEECO)		Sant Agustí	
Ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny	Escola d'Art d'Eivissa	Sant Jordi	
Escola de música i dansa	Escola de Música Can Blau	Sant Josep	
Concertat	Infantil de 1r cicle	CEI Mafalda	Sant Jordi
		CEI Trenet Blau	
		CEI Parròquia de Sant Josep	Sant Josep
	Infantil de 2n cicle, primària i secundària obligatòria	CC Mare de Déu de les Neus	Sant Josep
Especial	CCEE Sant Josep AMADiBA	Sant Josep	
Privat	Infantil de 1r i 2n cicle, primària i secundària obligatòria	Collège Français d'Ibiza	Sant Jordi

Font: Elaboració pròpia a partir de "Centres educatius d'Eivissa", GOIB.

A la taula 18 podem veure les dades de matriculació per al curs 2024-2025 en el municipi segons el tipus d'etapa. Les tendències observades per al conjunt de les Illes Balears es mantenen en el municipi, on podem veure la repetició dels patrons de gènere en la matriculació a batxillerat i a la Formació Professional Bàsica.

Taula 18. Dades de matriculació a Sant Josep del curs 2024-2025 segons tipus d'etapa, per gènere.

Etapa	Al·lotes	Al·lots	Total
Educació Infantil	338	343	681
Educació Primària	732	813	1.545
Educació Secundària Obligatòria	461	542	1.003
Educació Especial Bàsica	1	7	8
Educació Especial TAVA	6	10	16
Batxiller (IES)	109	82	191
Batxiller Artístic (Escola d'Art)	79	25	104
Formació Professional Bàsica	5	40	45

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Delegació Territorial d'Educació d'Eivissa i Formentera.

Els estereotips de gènere, tot i ser cada vegada menys fermes, hem vist com persisteixen en el rendiment educatiu de nens i nenes. Però no tan sols provoquen nivells educatius més alts en les nenes, sinó que també fan que s'observin segregacions dins un mateix nivell educatiu. Al llarg del temps s'han mantingut dinàmiques per les quals hi ha certes àrees del coneixement fortament feminitzades o masculinitzades, que influeixen en l'accés a determinades professions i en la perpetuació de desigualtats estructurals en el mercat laboral.

L'any 2023 es va publicar un diagnòstic fet pel Ministeri d'Universitats durant el curs acadèmic 2021-2022 sobre la segregació entre dones i homes en els estudis, un fenomen encara present a la nostra societat. Per exemple, les dones representen el 82% de les persones que estudien el grau d'Infermeria a les universitats espanyoles. També trobam casos com el d'estudis de psicologia, en què les dones estudiants representen el 76%; o els estudis relacionats amb la salut i serveis socials, amb un 72%. En aquest mateix àmbit, en els estudis de medicina el 69% dels estudiants són dones. Un altre cas especialment rellevant són els estudis relacionats amb l'educació, en què el 64% dels estudiants són dones, dada especialment agreujada en termes de segregació a Educació Infantil, a la qual pugen fins al 92%.

D'altra banda, s'observen casos d'àmbits d'estudi en els quals els homes representen una majoria molt ampla. Aquest es el cas d'Informàtica, amb un 86% d'estudiants homes matriculats, que és el cas de segregació més extrema. També n'hi ha altres, com les enginyeries, en què representen el 74% dels matriculats, o en els estudis de Matemàtiques i Estadística, en els quals suposen el 64%.

En el cas de Sant Josep, podem veure la matriculació en els cicles formatius que s'oferten en el municipi a la taula 19. Com es pot veure, es repeteixen els rols per nivell, amb 40 al·lotes i 5 al·lotes en el grau bàsic, i bretxes que afavoreixen les dones en el grau mitjà, 187 al·lotes enfront de 62 homes, i en el grau superior, amb 51 al·lotes enfront de 22 al·lotes. Així mateix, trobam graus com el d'Informàtica, amb 19 al·lotes i 1 al·lota, o el de atenció a persones en situació de dependència, amb 41 al·lotes i 0 al·lots. O entre els graus superiors,

en què el grau en Ensenyament i Animació Socioesportiva té 15 al·lots matriculats i 5 al·lotes, enfront del de Dietètica, que té 20 al·lotes matriculades i 5 al·lots.

Taula 19. Dades de matriculació de cicles formatius del municipi de Sant Josep el curs 2023-2024.

Nivell i estudi	Al·lotes	Al·lots	Total
Grau Bàsic			
Agrojardineria i composicions florals	4	21	25
Informàtica i comunicacions	1	19	20
TOTAL	5	40	45
Grau Mitjà			
Guia en el medi natural i temps lliure	19	34	53
Perruqueria i cosmètica capil·lar	28	7	35
Farmàcia i parafarmàcia	31	5	36
Cures auxiliars d'infermeria	68	16	84
Atenció a persones en situació de dependència	41	0	41
TOTAL	187	62	249
Grau Superior			
Ensenyament i animació socioesportiva	5	15	20
Dietètica	20	5	25
Integració social	26	2	28
TOTAL	51	22	80

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Delegació Territorial d'Educació d'Eivissa i Formentera.

Per tancar aquest apartat, s'ha de destacar que l'Ajuntament de Sant Josep, des de la Regidoria d'Igualtat, ve oferint als centres educatius del municipi un seguit d'accions formatives i d'intervenció a l'aula que pretenen donar suport als objectius coeducatius dels centres, que podem veure a la taula 20.

Taula 20. Oferta educativa del Departament de Serveis Socials / Igualtat de l'Ajuntament de Sant Josep en els centres educatius del municipi el curs 2024-2025.

Nom de l'acció	Grups destinataris	Objectius
Taller de prevenció d'abusos sexuals per a infantil: "Explorant amb en Nil"	Alumnes entre 4 i 5 anys	Donar a conèixer els següents aspectes: —Què són les parts íntimes i privades del cos. —Sentiments i emocions. —Validació de sentiments i emocions. —Aprendre a demanar ajuda. —Identificar persones de confiança.
Taller de prevenció d'abusos sexuals per a primària: "Crida ben fort, Estela"	Alumnes entre 11 i 12 anys	—Prevenir situacions de maltractament infantil en general i d'abús sexual en concret. —Transmetre la importància de respectar els propis drets i els dels altres. —Explicar la importància de tenir cura del nostre cos, fent-lo respectar i respectant el cos dels altres. —Afavorir eines i habilitats als infants per actuar davant les situacions que no els agradin. —Afavorir la comunicació entre els infants i els adults.

<p>Taller d'igualtat a primària: Estereotips, rols de gènere i educació afectivo-sexual</p>	<p>5è i 6è de primària</p>	<ul style="list-style-type: none"> —Sensibilitzar sobre la mirada de gènere i incrementar el coneixement dels estereotips i rols de gènere. —Fomentar el pensament crític en relació amb els estereotips de gènere. —Reflexionar sobre la construcció de les identitats, les relacions de gènere i les creences racistes i sexistes, i identificar-ne el vincle amb la desigualtat, la discriminació i les violències socials. —Explicar la importància de tenir cura del nostre cos, fer-lo respectar, i respectar el cos dels altres. —Afavorir eines i habilitats als infants per actuar davant les situacions que no els agradin.
<p>Taller d'igualtat a secundària: Estereotips, rols de gènere, identitat i diversitat sexual, relacions afectivo-sexuals i violència de gènere.</p>	<p>3r i 4t de secundària</p>	<ul style="list-style-type: none"> —Sensibilitzar sobre la mirada de gènere i incrementar el coneixement dels estereotips i rols de gènere. —Fomentar el pensament crític en relació amb els estereotips de gènere. —Reflexionar sobre la construcció de les identitats, les relacions de gènere i les creences racistes i sexistes, i identificar-ne el vincle amb la desigualtat, la discriminació i les violències socials. —Afavorir eines i habilitats als infants per actuar davant les situacions que no els agradin. —Identificar i desmuntar mites de l'amor romàntic. —Identificar els tipus i fases de la violència de gènere. —Afavorir estratègies per prevenir i intervenir davant la violència de gènere.

Font: elaboració pròpia a partir d'“Oferta educativa municipal. Curs 2024-2025.” Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia.

A l'enquesta a la ciutadania també s'inclouia una pregunta relativa a quins aspectes es pensa que s'han de reforçar per afavorir una educació més igualitària. En podem veure les respostes a la figura 42.

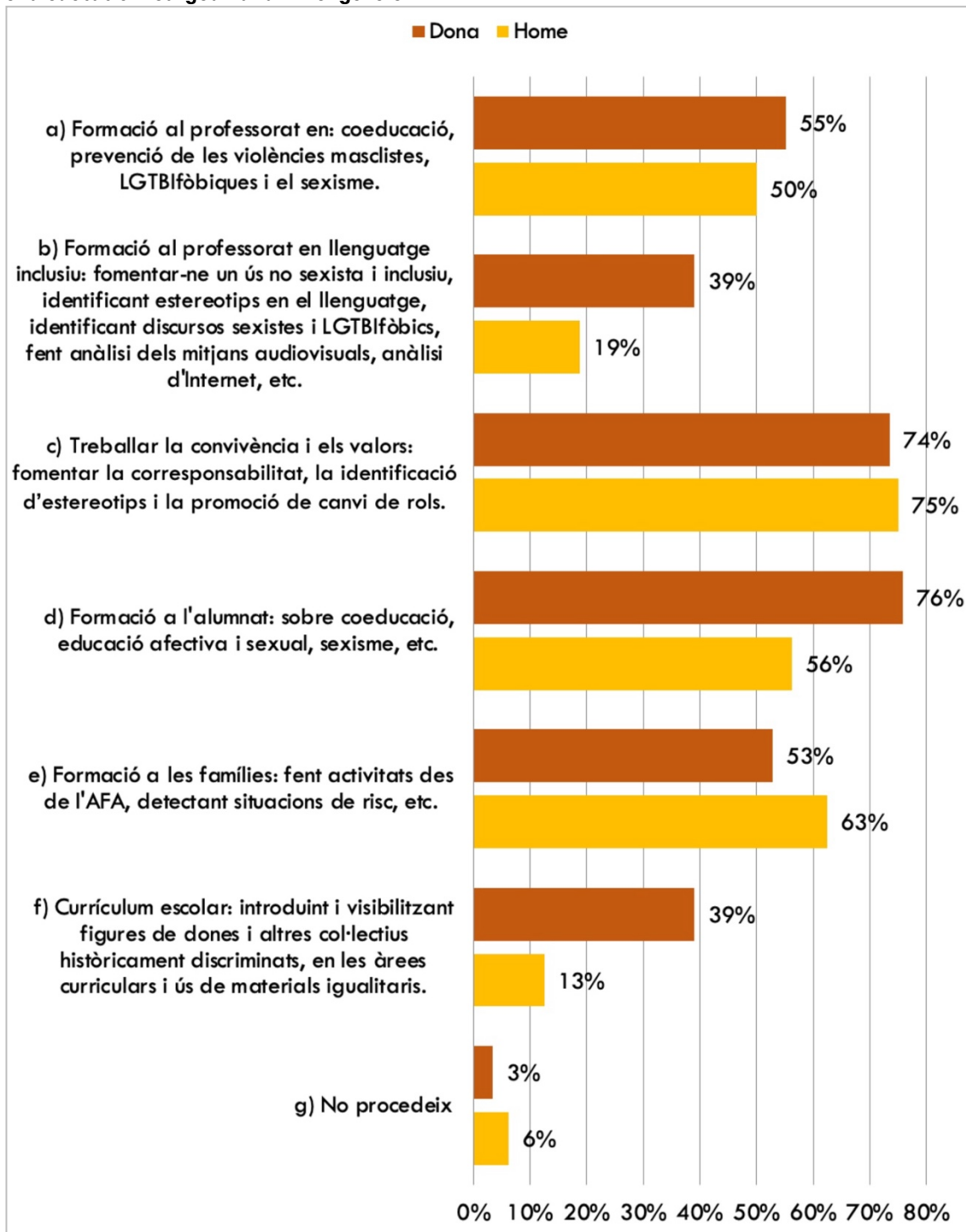
Les dades mostren un ampli acord sobre la importància de treballar la convivència i els valors dins l'àmbit educatiu. Tant dones com homes situen aquesta opció com la més prioritària, amb percentatges molt similars (74% i 75% respectivament). També s'observa una valoració elevada de la necessitat d'incloure formació per a l'alumnat en coeducació, educació afectiva i sexual i prevenció del sexisme, tot i que amb una bretxa de vint punts entre dones (76%) i homes (56%), fet que indica una sensibilitat més gran de les dones envers aquests continguts.

Pel que fa a la formació del professorat en coeducació, prevenció de les violències masclistes i LGTBI-fòbia, les diferències són mínimes (55% de dones i 50% d'homes), i mostren un nivell de prioritat semblant. En canvi, els homes atorguen més importància que les dones a la formació a les famílies (63% davant del 53%), mentre que la incorporació d'un currículum escolar que visibilitzi dones i col·lectius històricament exclosos és una de les opcions menys assenyalades, especialment pels homes (13%).

En conjunt, les respostes reflecteixen que, si bé hi ha un acord general sobre la necessitat d'una educació més igualitària, les dones mostren una major sensibilitat envers els continguts relacionats amb la prevenció del sexisme i la inclusió del llenguatge no discriminatori, aspectes que continuen sent menys prioritzats pels homes.

Figura 42. Pregunta enquesta: “Quins tres aspectes consideres que s’haurien de reforçar per afavorir una educació més igualitària?” Per gènere.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta.

Agenda cultural

La cultura és una de les altres vies principals de transmissió de valors i construcció d'identitats, i el seu impacte en la percepció de la igualtat de gènere és innegable. A través

del cine, la música i altres manifestacions culturals, es difonen models de representació que poden reforçar estereotips o, al contrari, visibilitzar noves narratives més equitatives i diverses.

A Sant Josep es compta amb tres centres culturals: Can Jeroni, Can Curt i Caló de s'Oli. Organitzen nombroses activitats culturals, i configuren l'agenda cultural en el municipi.

A continuació, s'analitza l'agenda cultural amb perspectiva de gènere, i s'examina la presència de dones. L'objectiu és identificar patrons en l'oferta cultural i avaluar si hi ha un equilibri en la visibilitat de dones i homes en aquests espais, i promoure així una cultura més inclusiva i igualitària.

Per al diagnòstic de la situació d'igualtat a l'agenda cultural del municipi s'ha consultat l'agenda publicada a la web de l'Ajuntament. S'han analitzat les activitats publicades durant l'any 2024.

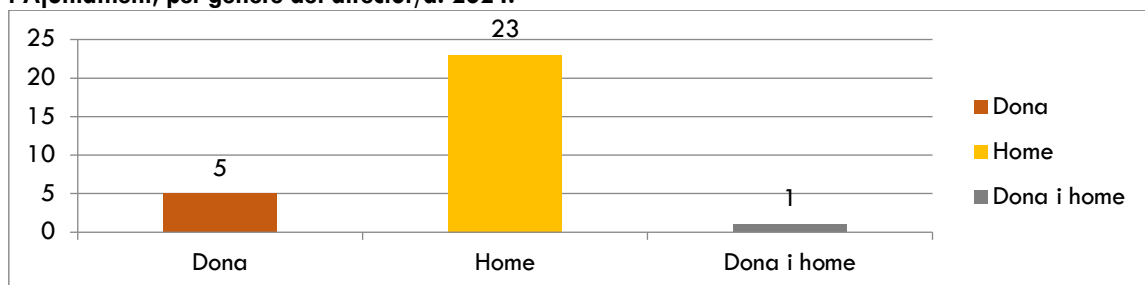
Cinema

El cinema s'entén com un mitjà de comunicació a la sociologia, el tercer agent després de l'escola i la família en matèria de socialització. És una de les principals fonts de transmissió de valors i construccions socials, i influeix en la percepció de rols i la generació de referents culturals i imaginari col·lectius. Per tot això, les pel·lícules contribueixen en la forma que la ciutadania entén la diversitat, la igualtat de gènere i els models de lideratge.

En aquest subapartat s'analitza la programació dels divendres de cinema i les sessions de cinema jove, i s'avalua tant la presència de directores com la representació de protagonistes femenines. La direcció d'una pel·lícula influeix en la mirada amb la qual s'aborden certs temes, ja que les experiències, perspectives i sensibilitats poden variar d'acord amb el gènere de qui la dirigeix. De la mateixa manera, l'elecció de protagonistes marca la representativitat a la pantalla, i ofereix o limita referents diversos per al públic, un aspecte clau en qüestions LGTBI.

A la figura 43 podem veure les pel·lícules projectades per gènere del director/a. De les 29 pel·lícules projectades els divendres de cinema i a les sessions de cinema jove, el 79,3% (23) han estat dirigides per homes, mentre que un 17,2% (5) han estat dirigides per dones i un 3,5% (1) per una dona i un home. La taula corresponent a aquesta informació es pot trobar a l'annex. En aquest aspecte es detecta una gran desigualtat.

Figura 43. Pel·lícules projectades els divendres de cine i de cinema jove publicades en el web de l'Ajuntament, per gènere del director/a. 2024.

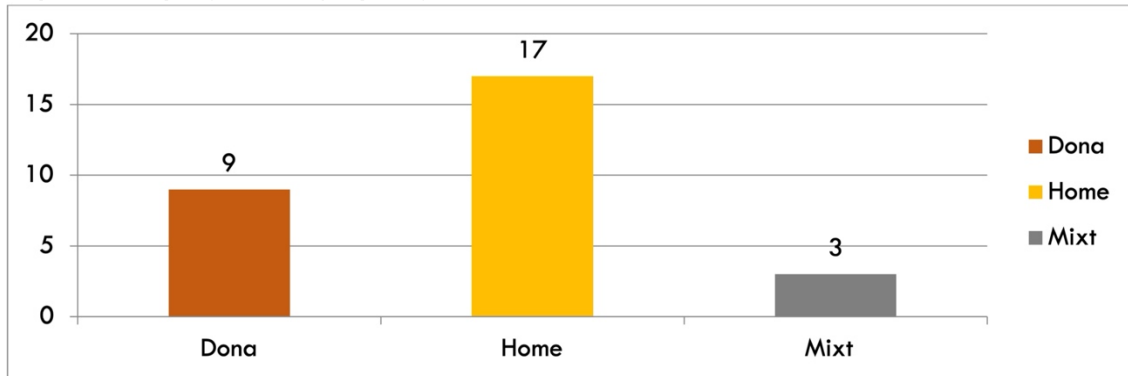

Font: elaboració pròpia a partir de dades del web de l'Ajuntament.

Pel que respecta als i les protagonistes d'aquestes pel·lícules, trobam a la figura 44 que el 58,7% (17) estan protagonitzades per homes, mentre que un 31% (9) ho estan per dones i un 10,3% (3) tenen diversos protagonistes, tant homes com dones. En aquest cas, si bé la bretxa no és tan aguda, continua sent ample. Finalment, s'ha de destacar que cap d'elles no conté històries o personatges LGTBIQ+, exceptuant dos pel·lícules a les quals trobam un personatge menor homosexual.

Figura 44. Pel·lícules projectades els divendres de cine i de cinema jove publicades en el web de l'Ajuntament, per gènere del/la protagonista. 2024.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del web de l'Ajuntament.

Aquesta situació ve donada en gran mesura a la projecció de clàssics del cinema, pel·lícules rodades en èpoques en què la invisibilitat de la dona en la societat també es representava en el cinema. És difícil trobar pel·lícules clàssiques amb dones a la direcció o amb protagonisme a la pantalla, i en aquest segon cas, més difícil encara que el seu protagonisme no sigui degut a una història d'amor amb un home.

Concerts

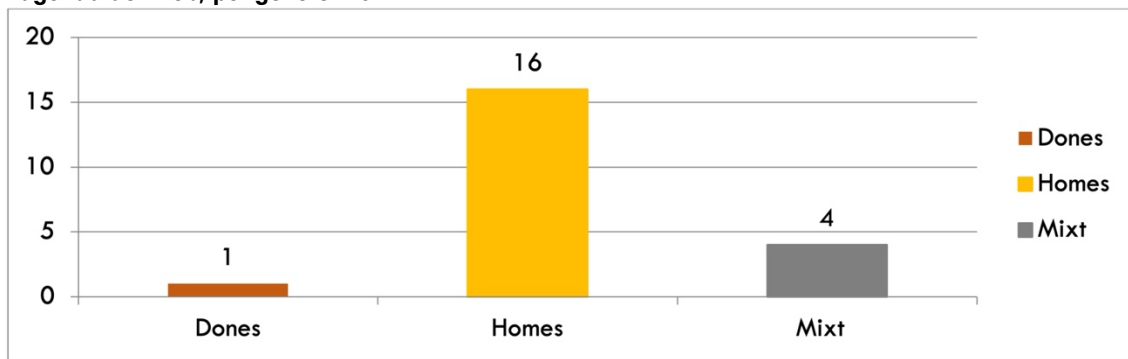
De la mateixa manera que amb el cinema, la música és també una eina poderosa en la construcció d'identitats i en la transmissió de valors socials i culturals. La presència de dones a la indústria musical ha estat històricament marcada per desigualtats, amb una menor representació a festivals i espais d'actuació en comparació amb els homes. Els grups clàssics, grans icones de la nostra societat, estan composts íntegrament per homes, i les poques dones que es poden trobar en aquests esgraons de reconeixement social són cantants solistes, mai grups de dones.

En la present anàlisi s'identifica si la programació musical ofereix una representació equitativa entre artistes masculins i femenins, tant en solitari com en grups. S'han tengut en compte concerts en solitari o grups, però s'han deixat fora esdeveniments municipals com cicles, audicions d'instruments, festes de fi de cursos musicals o punts de trobada musicals. Es pot trobar la taula detallada de l'anàlisi a l'annex.

En total, tant grups com cantants en solitari, s'han analitzat 21 concerts que es poden veure a la figura 45. D'aquests 21, 16 (76,2%) han estat grups o cantants en solitari íntegrament composts per homes, tan sols hi ha hagut 1 dona solista (4,8%), i 4 mixtos (19%), dels quals 2 d'ells són grups amb 5 homes i 1 dona; un altre són 3 dones i 1 home; i finalment un grup de 2 homes i 1 dona.

Figura 45. Grups i cantants en solitari contractats per l'Ajuntament de Sant Josep, publicats a l'agenda del web, per gènere. 2024.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del web de l'Ajuntament.

Teatre

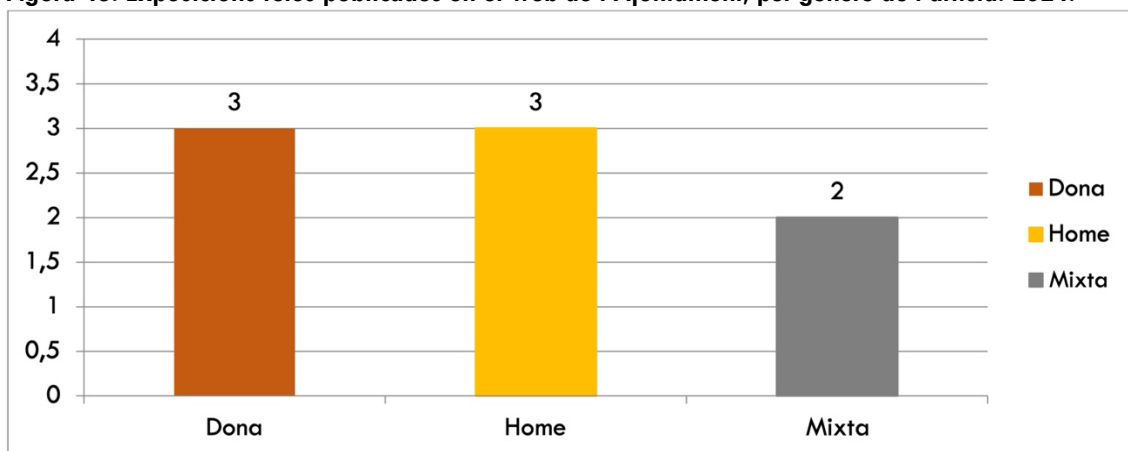
L'impacte social del teatre és molt semblant al del cinema. En el cas de l'agenda d'actuacions teatrals, comencen el 7 de gener amb la comèdia *Sa carta*, una història amb protagonistes mixtos. El 14 de març, i amb motiu del Dia de la Dona, es va interpretar *Igualiyay@s*, una comèdia envers el canvi cultural i social que ha suposat la igualtat entre homes i dones. Seguidament trobam el cicle de "Teatre a la primavera", amb tres obres. La primera, *Beautiful Julia*, del llibre de Maribel Carrasco i que gira entorn a la història d'una nena transsexual i les dificultats que enfronta a l'escola. La següent és *Dones de la sal*, una història també feminitzada. La darrera és *Sofà*. Finalment, trobam el 14 de setembre el xou *Sa vena artística*, en el CEIP Sant Jordi, també protagonitzat per dones.

Exposicions

Les exposicions artístiques, igual que la resta d'activitats culturals analitzades, són transmissores de valors i visions del món que poden canviar d'acord amb el gènere de l'artista.

S'han deixat fora de la present anàlisi concursos i exposicions d'alumnes, així com les fetes per agrupacions de les quals no es pot confirmar la composició de gènere. En aquest cas, trobam a la figura 46 una perfecta paritat. De les 8 exposicions analitzades, 3 han estat creades per dones, 3 per homes i 2 per equips mixtos.

Figura 46. Exposicions fetes publicades en el web de l'Ajuntament, per gènere de l'artista. 2024.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del web de l'Ajuntament.

Tallers

Pel que respecta als tallers anunciats, una gran majoria són els fets a través de les biblioteques municipals, d'il·lustració, manualitats, escriptura i lectura. S'ha de destacar que trobam el dia 9 de març un taller de plantilles feministes per al Dia de la Dona Treballadora. A més, les imatges escollides per a l'anunci de tots els tallers mostren pluralitat de gènere i no presenten biaixos de gènere per temàtiques.

Concursos

El 2024 es varen fer 6 concursos, un d'ells la XII Cursa per la Dona, el 10 de març.

Xerrades, presentacions i conferències

Pel que respecta a esdeveniments com xerrades, presentacions i conferències, el 2024 se'n varen fer 17. Trobam 2 presentacions de llibre, una del *Manual de ilustración científica*, d'Il·lustraciencia, GeoPlaneta, amb les coautores, Clara Cerviño i Iara Chapui; i l'altre, el llibre *Intensas*, amb l'autora, Ana Requena, i que gira entorn de la temàtica de la igualtat. També trobam la presentació d'un conte, *La gallina Catalina*, amb una autoria també femenina. Seguidament, trobam 4 clubs de lectura: 2 dels llibres escrits per dones, 1 per un home i l'altre entorn a la figura de Frida Kahlo. S'han fet també 6 diàlegs de filosofia pràctica, a càrrec del professor Luis Orozco. S'han fet també 2 xerrades, una entorn a la poesia, de la mà del poeta Ben Clark; i una sobre l'apicultura a Eivissa, per l'Associació d'Apicultors d'Eivissa. Per acabar, 2 presentacions de projectes audiovisuals.

4.5. TEIXIT ESPORTIU I ASSOCIATIU

La socialització es un concepte en el camp de la sociologia que fa referència a un procés d'aprenentatge de la cultura i les normes de la societat. En l'ús col·loquial, en canvi, la socialització també significa interactuar i compartir temps amb altres persones, sense que hi hagi necessàriament un aprenentatge. En aquest sentit, l'associacionisme i l'esport representen actors clau com a espais de socialització humana.

Teixit i activitat esportiva

L'àmbit esportiu és un dels aspectes de la societat en què avui dia encara es pot veure més clarament la desigualtat entre dones i homes. Si bé les pràctiques esportives quotidianes de dones i homes s'han anat equilibrant, tot i conservar segregacions horitzontals acusades, la cultura esportiva continua estant dominada per l'esport masculí, amb alts nivells de reconeixement social. A això se l'hi suma el fet que, com a l'àmbit cultural, la subrepresentació de dones en els òrgans de direcció, lideratge i presa de decisions de clubs i federacions esportives impedeix que tinguin veu i puguin aportar la seua perspectiva. A més, la bretxa salarial en el món de l'esport és de les més pronunciades que hi ha.

Com veim a la taula 21, hi ha una bretxa en el nombre total d'al·lots i al·lots que practiquen esports de l'oferta d'activitats de les escoles municipals esportives de l'Ajuntament. És una bretxa que es redueix lleugerament del curs 2021-2022, en què hi havia un total de 793 nens i nenes, compost per 488 nens (61,5% del total) i 305 nenes, al curs 2022-2023, en què d'un total de 727 hi havia 417 nens (57,4% del total) i 310 nenes. Així mateix, també s'observa una segregació horitzontal significativa, amb un extrem com el futbol, en què el curs 2022-2023 hi havia 62 nens i 6 nenes, o la gimnàstica rítmica, amb 44 nenes i 0 nens.

Taula 21. Evolució d'inscripcions a l'oferta d'activitats de les escoles municipals esportives de l'Ajuntament de Sant Josep. Curs 2021-2022 i curs 2022-2023.

Activitat	2021-2022			2022-2023		
	Al·lots	Al·lots	Total	Al·lots	Al·lots	Total
Atletisme / iniciació a l'atletisme	20	37	57	23	21	44
Bàdminton	6	14	20	24	15	39
Bàsquet	27	42	69	33	35	68
Ciclisme	2	12	14	14	13	27
Futbol	10	82	92	6	62	68
Gimnàstica rítmica	53	1	54	44	0	44
Handbol	18	24	42	19	31	50
Iniciació esportiva inclusiva				2	2	4
Judo	24	48	72	13	49	62
Karate	11	21	32	7	9	16
Lluita olímpica – <i>grappling gi</i>	7	27	34	5	15	20
Psicomotricitat	27	42	69	35	45	80
Pàdel (infantil)	31	67	98	41	57	98
Natació sincronitzada	17	0	17			

Rugbi				0	4	4
Taekwondo	10	17	27	10	17	27
Tennis de taula	3	13	16	7	12	19
Tennis	15	13	28	14	16	30
Tir amb arc	19	18	37	9	6	15
Waterpolo	5	10	15	4	8	12
Total general	305	488	793	310	417	727

Font: Regidoria d'Esports, Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia.

Les escoles municipals esportives també ofereixen activitats per a la població adulta del municipi. Es tenen dos tipus de dades, oferides per la Regidoria d'Esports: per un costat les activitats esportives d'adults, que són ioga, pilates, estiraments (*stretching*), adults en forma – condicionament físic, tennis i pàdel. En aquest cas, el curs 2024-2025 hi ha hagut un 85,1% de dones inscrites, respecte a un 14,9% d'homes. En canvi, les altres dades pertanyen al gimnàs (sales de musculació) i la piscina, aquí hi ha, a 9 de juliol de 2025, un 43,1% de dones i un 56,9% d'homes abonats. L'elecció del tipus d'activitat esportiva sembla, d'acord amb les dades, estar influenciada pels estereotips de gènere. S'ha de destacar que, mentre els percentatges obtinguts a les inscripcions d'activitats són molt semblants a les dades de l'anterior diagnòstic, i presenten la mateixa bretxa de gènere, les dades de persones abonades al gimnàs i la piscina han millorat considerablement, ja que a l'anterior diagnòstic hi havia un 68,7% d'homes i un 31,3% de dones, una bretxa molt més aguda que l'actual.

Xarxa comunitària entorn de la igualtat

A Sant Josep trobam, a l'àmbit municipal, l'Associació de Dones de Cala de Bou. A l'àmbit insular hi ha diverses associacions i entitats que treballen per la igualtat de gènere i la defensa de la llibertat d'identitat de gènere i d'orientació sexual. Amb l'objectiu d'incorporar la seua visió al present diagnòstic, l'equip redactor s'ha posat en contacte amb totes elles i ha entrevistat les que han decidit participar-hi.

- **Associació Contrast**

Col·lectiu de periodistes fundat l'any 2010. Treballa en l'eliminació de qualsevol forma de violència de gènere a l'àmbit estructural, amb una perspectiva feminista i un enfocament de gènere.

- **Associació de Dones Progressistes**

Es tracta d'una associació de dones de la societat civil, oberta i dirigida a totes les dones que hi vulguin participar. El seus objectius són:

1. Lluitar contra la desigualtat existent entre dones i homes, amb l'aspiració de transformar la societat per convertir-la en una societat més lliure, igualitària i justa, tant socialment com sexualment.
2. Promoure la màxima participació de la societat civil en la lluita contra la discriminació i en la promoció activa de la igualtat de drets i oportunitats entre dones i homes, nenes i nens.

3. Contribuir a la millora de la situació social i de la qualitat de vida de les dones i les nenes, així com al desenvolupament del principi i de les polítiques d'igualtat d'oportunitats i de tracte, amb l'objectiu d'avançar cap a una igualtat real i efectiva entre dones i homes en els diferents àmbits social, polític, econòmic i jurídic.
4. Donar suport a la protecció i defensa dels drets humans de les dones i les nenes, tant a escala nacional com internacional, vetlar pel seu respecte i impulsar la denúncia i la reparació de les vulneracions que s'hi puguin cometre.
5. Fomentar el coneixement social des d'una perspectiva feminista i l'anàlisi de la realitat de les dones i les nenes, i contribuir així a la integració dels objectius d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes en les polítiques generals, així com a la sensibilització davant la discriminació per raó de sexe.
6. Col·laborar i cooperar amb altres organitzacions feministes d'àmbit insular, nacional i internacional en la defensa de l'Agenda Feminista.
7. Promoure i dur a terme totes les activitats necessàries per a la sensibilització, la conscienciació, la investigació, l'estudi i la prevenció de la discriminació per qüestions de gènere. Difondre i donar a conèixer aquests objectius mitjançant activitats d'informació i formació adreçades a la ciutadania, emprant qualsevol mitjà i mètode lícit de difusió pública.
8. Defensar els drets humans de les dones i les nenes, garantir la llibertat d'expressió i tot el que afecti la llibertat d'expressió de l'ideari feminista.
9. Defensar la igualtat real entre dones i homes; combatre la violència masclista en totes les seues manifestacions i denunciar els biaixos patriarcals presents en la justícia.
10. Defensar el compliment de l'agenda abolicionista: de la prostitució, dels ventres de lloguer, del gènere i de qualsevol altra forma d'apropiació del cos de les dones.

Les activitats i projectes que duen a terme són:

- Conferències, tallers i cursos formatius.
 - Cinefòrum amb perspectiva de gènere i col·loqui posterior.
 - Entrevistes i participació en fòrums feministes, incloses les xarxes socials.
 - Qualsevol altra activitat que es consideri necessària per al compliment dels fins establits.
- **Associació NIUS. Nius d'identitat i unió solidària.**
És una entitat d'àmbit estatal, sense ànim de lucre, de caràcter independent, aconfessional i apolític. Una característica destacada és que no accepta donatius ni subvencions, la qual cosa en garanteix la independència i autonomia.

Els seus objectius principals són:

1. Fomentar la creació de grups de suport mutu (grups de parells), en què les persones puguin desenvolupar un programa centrat en l'acompanyament i l'evolució personal.
2. Acollir i donar resposta a les necessitats de persones, tant joves com adultes, que travessen situacions o inquietuds similars.
3. Millorar progressivament el teixit social mitjançant la creació de vincles positius entre persones amb experiències compartides.
4. Oferir un espai segur on es puguin compartir vivències personals sense judicis, i afavorir la confiança i l'empatia.
5. Promoure el benestar emocional i l'autonomia personal, impulsar el desenvolupament de la intel·ligència emocional des de l'experiència pròpia.
6. Contribuir a l'assoliment de la igualtat real en la vida quotidiana, i facilitar l'apoderament personal.
7. Prevenir qualsevol forma de discriminació o violència, tant física com psicològica, en qualsevol àmbit de la vida.

Presenta una activitat basada, tot i que no idèntica, en el Programes de 12 Passes d'Alcohòlics i Narcòtics Anònims, amb grups de suport mutu amb compromís d'anonimat.

Entre les activitats més destacades hi trobam:

- Grups de suport mutu regulars, amb espais de trobada per compartir experiències i rebre acompanyament.
- Tallers, xerrades i espais formatius orientats a l'autonomia emocional i la igualtat d'oportunitats.
- Activitats de sensibilització i prevenció per combatre la violència i la discriminació.
- Col·laboració amb altres entitats feministes d'àmbit insular, estatal i internacional, en defensa de l'Agenda Feminista.

- **Associació Nybia**

Associació que es dedica a ajudar víctimes de violència de gènere. L'objectiu és arribar on no ho fan les administracions, fer un acompanyament més acurat de la víctima en tots els tràmits, la recerca de feina o habitatge, o l'atenció psicològica per a les víctimes mateixes i per als seus fills.

- **Sa Clau de s'Armari**

Sa Clau de s'Armari és una associació que treballa en la prevenció i l'erradicació de la LGTBI-fòbia. Treballen ajudant les persones LGTBI a conèixer els seus drets, i acompanyar-les psicològicament i/o burocràticament quan ho necessitin.

Els seus objectius són:

1. Afavorir el lliure desenvolupament de les persones en sintonia amb la seua orientació sexual i identitat de gènere, eliminar qualsevol obstacle social o discriminació cap a les persones gais, lesbianes, bisexuals, transsexuals, intergènere, etc.

2. Servir de canal per coordinar, estudiar i orientar sobre polítiques d'igualtat, transformació social i educació en el respecte a la diversitat sexual, familiar i afectiva.
3. Promoure valors de respecte cap a la diversitat d'orientació sexual i identitat de gènere, i sensibilitzar sobre la realitat social de lesbianes, gais, bisexuals i transsexuals a través de la cultura i els mitjans de comunicació.
4. Vertebrar i fomentar l'associacionisme LGTBI, procurar la cobertura necessària per al desenvolupament del moviment per la igualtat de gais, lesbianes, bisexuals, transsexuals, intergènere, etc.
5. Fomentar la visibilitat de les dones lesbianes i la seua participació en el moviment LGTBIQ+.
6. Sensibilitzar sobre hàbits de vida saludables i treballar específicament en la prevenció del VIH-SIDA i altres infeccions de transmissió sexual.
7. Contribuir a la millora de la qualitat ambiental, promoure el desenvolupament sostenible i l'impuls d'espais per a la convivència dins models de ciutat integradors.

Dins la seua activitat trobam:

- Xerrades i activitats de sensibilització sobre drets LGTBI i LGTBI-fòbia.
- El "Projecte per prevenir i erradicar la LGTBI-fòbia en el col·lectiu de gent gran, cuidadors, familiars, joves i persones en risc d'exclusió social". Projecte concedit per la Conselleria de Famílies l'any 2023.
- Participar a la Federació Estatal LGTBI i a l'ILGA, així com en el Consell LGTBI de les Illes Balears.
- Oferir proves gratuïtes d'ITS.
- Participar i donar suport a tot tipus de projectes artístics i culturals amb temàtica LGTBI.
- Col·laborar en programes de suport al col·lectiu i treballar en xarxa amb altres associacions a l'àmbit insular, autonòmic i estatal.

- **Les Fantasies de Tanit**

Es tracta d'un col·lectiu dedicat a fer tallers d'educació sexual. Treballen tant en l'àmbit públic com en el privat, fent formacions dirigides a tots els àmbits de la societat. El seu objectiu és reivindicar una sexualitat desitjada, diversa i plaent.

- **Figa de Pic**

Col·lectiu transfeminista.

- **Emprendada Feminista**

Es tracta d'un col·lectiu feminista que reivindica i lluita pels drets de les dones que viuen a l'illa d'Eivissa. La pràctica com a col·lectiu està basada en un feminisme crític i reivindicatiu que abasta diferents activitats, com són l'estudi i anàlisi de diferents temes que afecten de forma diferenciada a les dones, la difusió de les seues idees i propostes a través de debats i xerrades, i ser un espai per a l'apoderament de la dona, la reflexió, l'educació i la creació de consciència col·lectiva.

A les entrevistes fetes s'han tractat diversos temes relacionats amb la col·laboració amb les institucions, la situació actual en el municipi i l'illa, i s'han fet propostes de millora amb vista al Pla d'acció.

Totes les associacions amb les quals s'ha parlat han col·laborat en un moment o altre amb l'Ajuntament. Les principals demandes són més espais d'escolta activa i de col·laboració de l'administració local amb les associacions, així com una major difusió i comunicació de les activitats que organitza l'Ajuntament, tant amb les entitats com amb la societat civil en general. Especialment, fer la difusió amb temps, i procurar evitar que quedi per als dies immediatament anteriors a l'activitat.

Un dels reptes en matèria d'igualtat en el municipi que s'ha identificat és la coeducació, com una eina clau amb un gran poder transformador. En el mateix sentit, la necessitat de continuar treballant en la formació a professionals de tots els àmbits, des de professors de les mateixes escoles fins a personal sanitari.

També s'ha identificat el mateix associacionisme com un repte, la dificultat que la difusió que es fa sigui efectiva, efectiva en el sentit que s'arribi a persones que encara no estan vinculades, és a dir, ampliar horitzons de nou públic.

S'han identificat diverses necessitats específiques entre les dones del territori:

- Dones joves. Es detecta la necessitat d'informar sobre els seus drets reproductius, salut sexual, violència de gènere i econòmica, els recursos de suport que tenen a l'abast i, especialment, fomentar l'autoestima i apoderament.
- Dones immigrants. Facilitar l'accés a informació i recursos, informar sobre els drets i els recursos que tenen a l'abast, amb especial èmfasi en els serveis de suport i protecció per a víctimes de violència de gènere. També donar suport lingüístic i cultural, com serveis d'interpretació i suport cultural per facilitar la integració.
- Dones soles o famílies monoparentals. Suport econòmic i laboral, amb accés a programes d'ocupació i suport econòmic per garantir l'estabilitat financera, així com programes de suport entre iguals. També donar suport amb serveis de cures infantils, de qualitat i accessibles.
- Dones sense sostre. S'assenyala que tot i que sembla que hi ha menys dones que homes, el que ocorre és que n'hi ha menys al carrer. El sensellarisme femení es troba encobert per la por que tenen de dormir al carrer, i busquen solucions com l'internament en el sector de la neteja i les cures, o viuen relacions abusives de parella per no haver de dormir al carrer o a un alberg mixt, on es troben completament exposades a violacions i pallisses. D'aquesta manera, es destaca la necessitat d'un alberg tan sols per a dones, millorar el seu accés als serveis de salut mental i suport emocional (que les seues necessitats siguin considerades a la planificació de serveis); fer programes i activitats específiques per fomentar l'autoestima; i impartir formació per ajudar-les a trobar una feina o millorar-la i que puguin accedir als recursos i serveis municipals, insulars o estatals.

Amb tot, s'han fet diverses propostes d'accions de millora amb vista al nou Pla d'acció.

- Es proposa crear un portal o un tauló de difusió per a les entitats i associacions, on a través d'un únic canal (o portal o taulell), totes les associacions puguin compartir les activitats que organitzen. Es parla també de la possibilitat que fos intermunicipal, a l'àmbit insular.
- Les persones grans es consideren un gran col·lectiu oblidat, es podrien fer tallers i xerrades sobre temes de diversitat sexual.
- Es parla també d'habilitar un únic espai físic on es puguin fer tots els tallers, grups de suport i reunions sobre igualtat de gènere i orientació sexual.
- Es podrien explorar també espais dirigits a homes. Es fa referència al centre Plural, centre de noves masculinitats a Barcelona, un equipament municipal dirigit a homes sobre noves masculinitats, així com el Servei d'Atenció a Homes per la Promoció de Relacions no Violentes.
- Augmentar la representació de dones en els espais públics, en el nomenament de carrers, places i edificis.

4.6. CIUTADANIA, MUNICIPI I SERVEIS

El municipi és l'espai on la ciutadania desenvolupa la seua vida quotidiana, accedeix a serveis i exerceix els seus drets. En el present apartat es forma una visió holística de la importància en la planificació de municipis, pobles o ciutats, que siguin inclusivament i sostenibles, amb espai per a la diversitat.

S'analitza, en primer lloc, l'espai urbà. Una morfologia urbana amable i pensada per al desenvolupament segur de la vida i la comunitat resulta transversal en qüestions d'igualtat, tant per a la seguretat de les dones com per a l'existència d'espais comuns de cures que les descarreguen. Així mateix, també s'analitza l'atenció primària en el municipi, que és el recurs més proper al ciutadà i, com a tal, la via d'accés a nombrosos drets.

El disseny i ús de l'espai urbà

L'impacte dels rols de gènere i de la divisió sexual del treball provoca un ús diferenciat de la ciutat per a homes i dones. Al llarg dels anys, l'urbanisme, a través de determinades pràctiques, com la zonificació, ha provocat la potenciació de les funcions relacionades amb les activitats productives, en detriment de les activitats reproductives i de cures. Aquest fet ha anat desplaçant a un segon lloc aquestes activitats i les persones que les desenvolupen, amb la creació de models i estratègies urbanes basades en la separació entre el lloc de feina i la llar.

Aquesta esfera productiva, entorn a la qual l'urbanisme modern ha especialitzat l'espai urbà a través del disseny i la planificació, és l'esfera tradicionalment masculinitzada. Mentrestant, les dones, per poder desenvolupar el treball reproductiu i de cures i les múltiples tasques diàries a les quals han de fer front a la vida quotidiana, es troben amb la barrera que suposa per a elles viure en espais concebuts d'acord amb aquesta lògica.

S'ha de tenir en compte que la progressiva integració de les dones en el mercat laboral ha tengut lloc sense una integració paral·lela significativa dels homes en la realització de les tasques domèstiques i de cures, cosa que genera en les dones la doble càrrega del treball remunerat i no remunerat. Aquesta doble càrrega determina clarament les seues necessitats d'organització i expectatives amb relació a l'espai públic, el transport, els equipaments (territorials i urbans), el comerç i l'habitatge, entre altres molts espais.

Mobilitat i ús de l'espai públic

Nombrosos estudis incorporen la perspectiva de gènere en l'anàlisi de la mobilitat. De fet, la mobilitat quotidiana constitueix una de les primeres línies d'investigació empírica des de l'enfocament de la perspectiva de gènere a Espanya (Díaz, 1989; Miralles-Guasch, 1998; Díaz & Jiménez, 2002; García, J.C. i Rodríguez, J., 2008).

Olmo (2015), a "La perspectiva de género en el análisis de la movilidad laboral", obté resultats que indiquen que els homes tenen una major mobilitat laboral que les dones, fan viatges més llargs en distància, tot i que les dones inverteixen el mateix temps del seu dia que els homes per desplaçar-se per motius laborals. Podria deure's, per un costat, a l'ús de mitjans menys eficaços (indicatiu de diferent elecció modal) i, per un altre, que fan diverses

activitats en la mateixa sortida (com deixar els fills/es a l'escola), trien altres rutes rodejant espais insegurs, etc.

Tot i això, les dones de 16 a 49 anys fan al final del dia més viatges que els homes, i són les dones d'entre 30 i 39 anys les que fan el major nombre de desplaçaments diaris, cosa que indicaria una vida més complexa, carregada de més activitats (laborals o derivades de la responsabilitat domèstica). En canvi, a partir dels 50 anys són els homes els qui fan un major nombre de desplaçaments diaris.

A més, mentre el vehicle privat és l'opció majoritària d'homes i dones en els seus desplaçaments laborals, les dones fan un major ús del transport públic i fan més trajectes a peu. Resultats també presents en els estudis de Hanson i Johnston (1985), Díaz (1989), Hjørthol (1998), Díaz i Jiménez (2002), Valdés (2008), Monzón, Valdés i Xue (2008), Vega i Román (2011), marquen la pauta general que les dones caminen més i tenen un menor accés al vehicle privat. Aquest fet també es dona a Sant Josep, d'acord amb les dades de l'enquesta, que es poden consultar a les figures 47 i 48.

La diferència de mobilitat es deu a diversos factors i un d'ells és els espais i serveis que es visiten en la quotidianitat. Per analitzar aquest fenomen més detingudament a Sant Josep, es presenta a les figures 47 i 48 l'ús que en fa la ciutadania, per gènere.

Tal com es pot veure, les dones els utilitzen més quasi tots, com els recursos naturals (platges, àrees naturals), els centres cívics o casals, els centres formatius (acadèmies, centres de persones adultes), el transport públic, les escoles i instituts, els serveis sanitaris, les biblioteques, les fires i festes populars, els mercats o supermercats, les piscines municipals, els pavellons i espais esportius i els parcs. L'únic que els homes fan servir més que les dones és el transport privat. D'altra banda, no hi ha bretxes de gènere en l'ús dels museus.

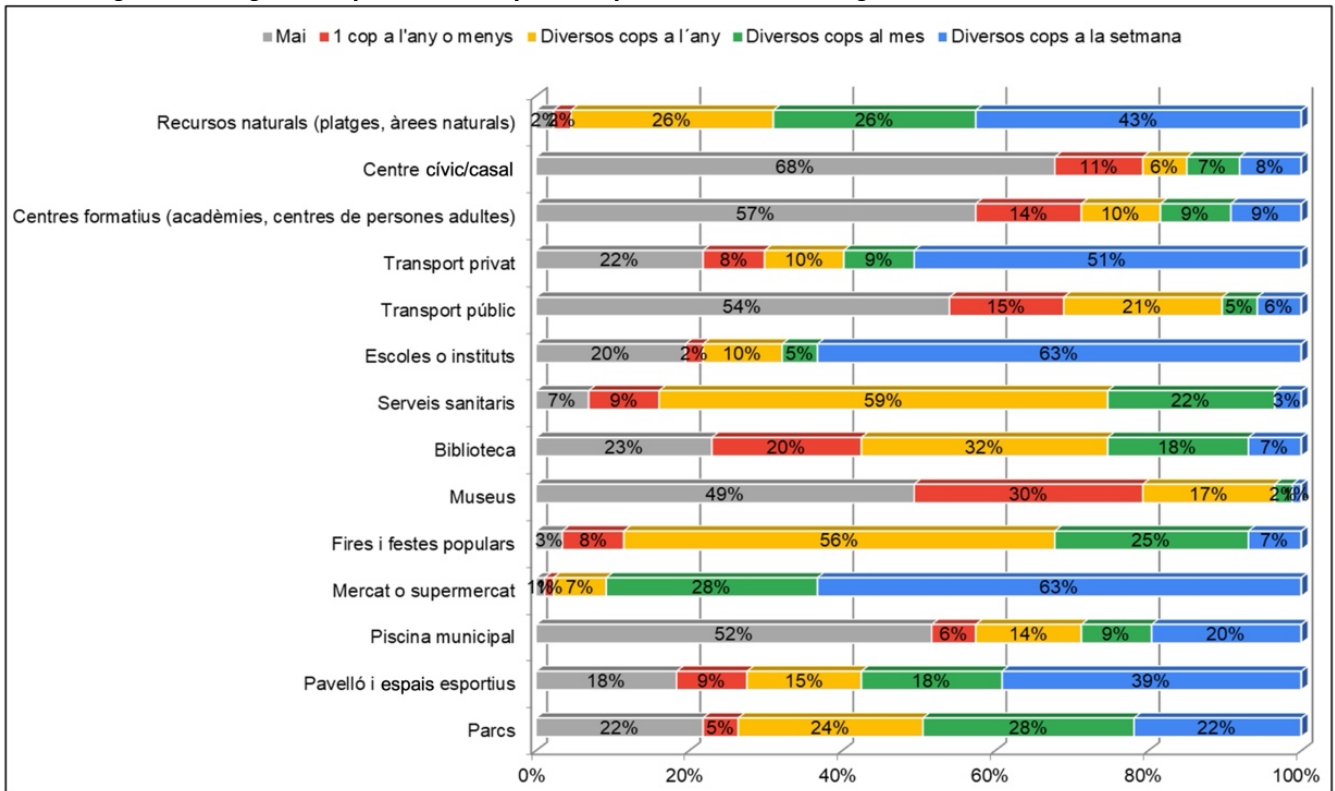
És a dir, les dades de l'enquesta suporten les teories de ciència social exposades, d'acord amb les quals el fet d'assumir les tasques de la llar i de cures provoca que les dones siguin les que fan més trajectes al dia, i provoquen bretxes de gènere en la mobilitat i l'ús de tot l'espai i els serveis del municipi.

Per acabar el present subapartat, s'exposen a la figura 49 les respostes a la pregunta de quines pensa la ciutadania que són les principals mancances de Sant Josep. Si bé trobam pronunciades bretxes de gènere en algunes qüestions, trobam paritat en altres.

La mancança més important, tant per a homes com per a dones, és la mobilitat. L'increment del transport públic i la infraestructura ciclista és la prioritat absoluta per al 56% dels homes i el 70% de les dones. Aquests 14 punts de bretxa es podrien explicar pel major ús d'aquestes modalitats per part de les dones. En segon lloc, per al conjunt de la ciutadania (46% de les dones i 38% dels homes), es trobaria la falta d'accessibilitat. Es tractaria de facilitar la mobilitat a través de voreres, rampes, etc. Relacionat amb els desplaçaments a peu i les cures, a més de les persones amb mobilitat funcional. En tercer lloc, amb la bretxa de gènere més important, de 29 punts (19% homes i 48% dones), trobam la mancança de parcs o zones verdes. Aquesta bretxa podria estar també estretament relacionada amb les cures, amb la canalització, a través de les dones, de la demanda d'espais d'oci per als nens i nenes.

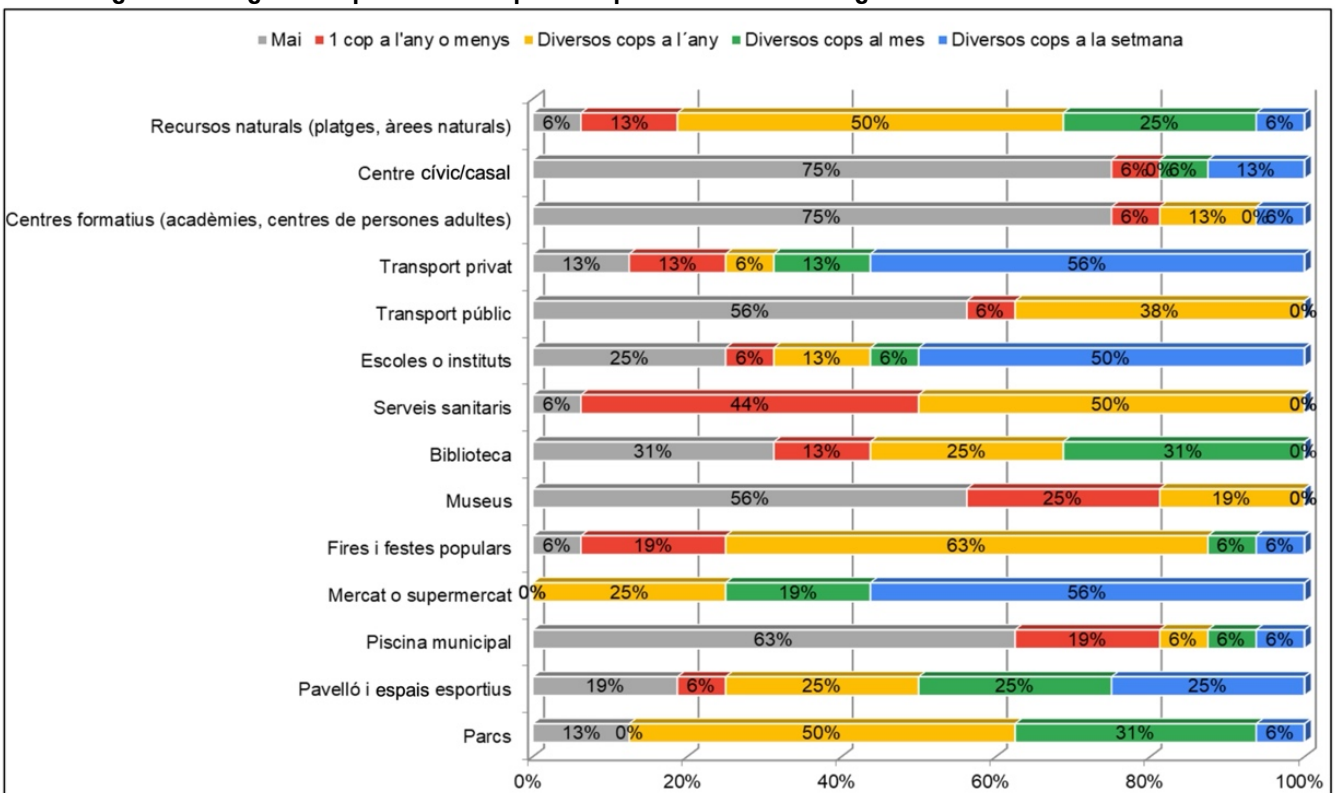

Figura 47. Pregunta enquesta: “Amb quina freqüència utilitzes els següents serveis?” Dones.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta.

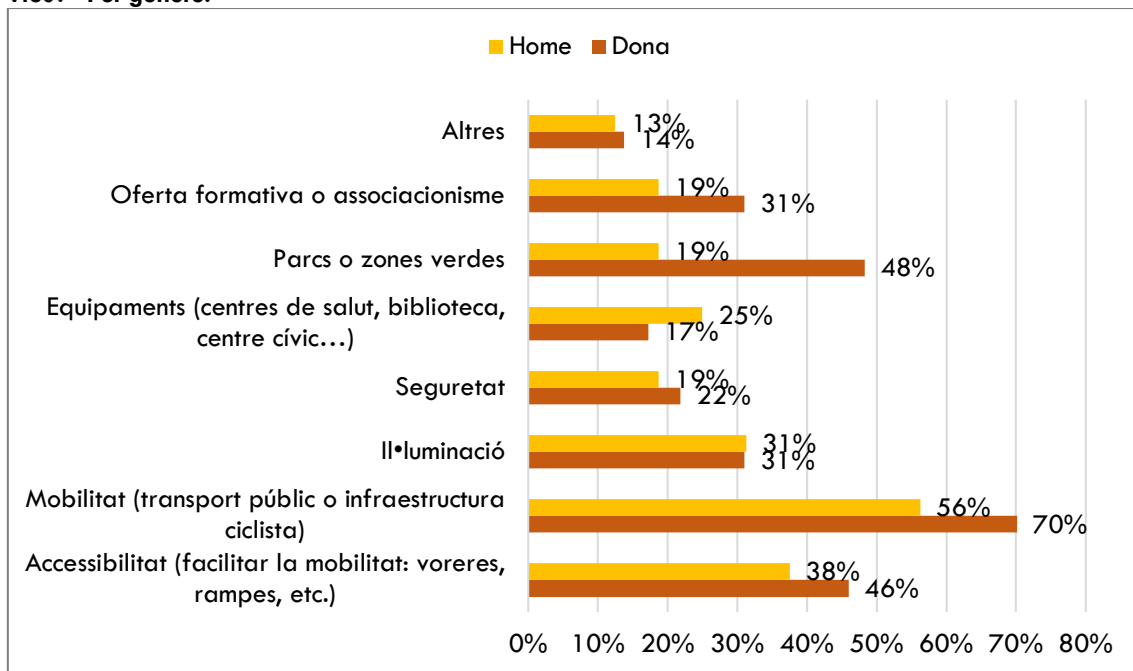
Figura 48. Pregunta enquesta: “Amb quina freqüència utilitzes els següents serveis?” Homes.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta.

Figura 49. Pregunta enquesta: “Quines són, en la teua opinió, les 3 principals mancances del lloc on vius?” Per gènere.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta.

Amb tot, la distribució i usos dels diferents equipaments, especialment dels necessaris per a la conciliació de la vida laboral i familiar (com sanitaris o educatius) constitueixen elements de suma importància dins les ciutats per a les persones que assumeixen les tasques de cures, que en la actualitat són en la seua majoria dones, i per a les persones que depenen de les seues cures. Per tot això, es fa necessari incloure la perspectiva de gènere en la planificació que, a més, representa una comunitat més àmplia d'usuaris com joves, infants, ancians i ancianes, i persones amb discapacitats, que viuen la ciutat d'una manera similar a les dones.

Seguretat

La llibertat en els desplaçaments de les dones no depèn únicament del disseny d'unes bones infraestructures de transport, sinó que la percepció de seguretat que les dones tenen del seu entorn suposa un altre factor fonamental per al seu desenvolupament personal i autonomia, i determina la seua presència a l'espai públic, en els processos de participació, així com en l'ús igualitari dels serveis i oci que s'oferta.

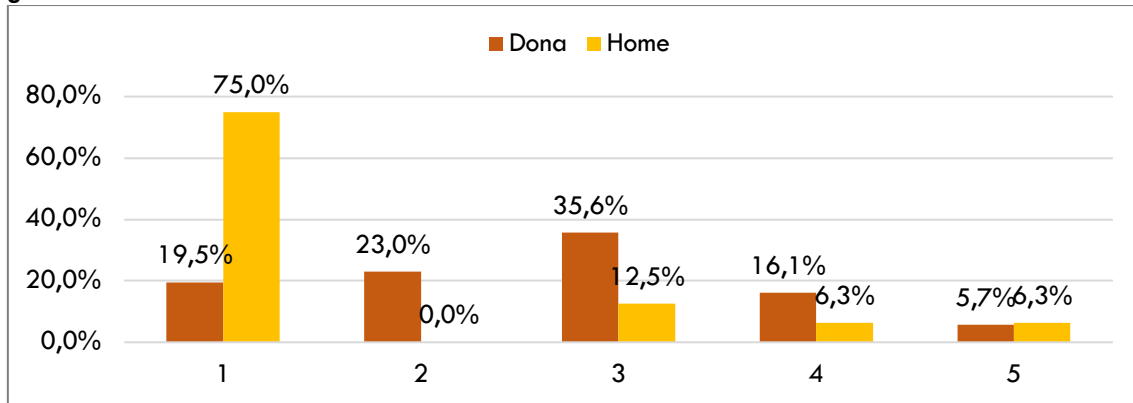
S'ha de prestar atenció a la diferent percepció de risc entre dones i homes. Un estudi fet a l'Observatori Urbà del barri de Bilbao (2015) va concloure que les dones mostraven una percepció de seguretat que diferia fins a 20 punts percentuals de la dels homes. Són, per exemple, un 40% de les dones les que afirmen tenir la sensació que el seu barri o lloc de residència és perillós o els fa por a determinades hores, enfront d'un 22% dels homes.

Per analitzar més detingudament aquest fenomen a Sant Josep, es presenten a la figura 50 les respostes de la ciutadania a la pregunta de si tenen por de tornar a casa sols o soles. S'han desagregat les respostes per gènere per comprovar aquesta diferenciació en la percepció de risc.

Tal com es pot veure, mentre un 75% dels homes afirma que mai té por de tornar a casa sol, tan sols ho afirmen un 19,5% de les dones. Es tracta d'una de les bretxes més pronunciades de tot el document diagnòstic: 55,5 punts percentuals. Amb un 2, quasi mai, ho han valorat el 23% de les dones. Amb un 3, trobam un 35,6% de les dones i un 12,5% dels homes. El 4, quasi sempre, l'han valorat un 16,1% de les dones i un 6,3% dels homes. Per acabar, un 6%, tant de dones com d'homes, sempre té por de tornar a casa sol o sola. Amb aquestes dades, es podria concloure que més de la meitat de les dones, un 57,4%, té por a vegades, sempre o quasi sempre, de tornar sola a casa.

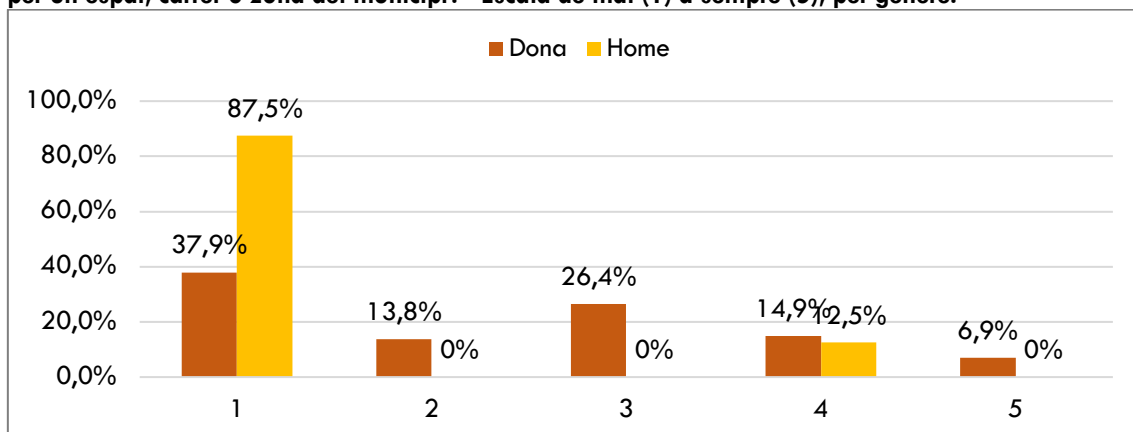
Figura 50. Pregunta enquesta: "Tens por de tornar a casa sol/a?" Escala de mai (1) a sempre (5), per gènere.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta.

Per continuar aprofundint en aquest àmbit, es presenten a la figura 51 les respostes de la ciutadania a si canvien la ruta més curta per anar d'un lloc a un altre per por de passar per algun espai concret del municipi. Trobam, de nou, una bretxa de gènere de 50 punts percentuals. Mentre el 87,5% dels homes afirmen que mai canvien la ruta, només ho fan el 37,9% de les dones. Un 13,8% de les dones ha valorat amb un 2. Amb un 3, a vegades, l'han valorat el 26,4% de les dones. Un 4, quasi sempre, l'han valorat el 14,9% de les dones i el 12,5% dels homes. Per acabar, un 6,9% de les dones canvia sempre la ruta més curta d'un lloc a un altre per por de passar per certs trams.

Figura 51. Pregunta enquesta: "Canvies la ruta més curta d'anar d'un lloc a un altre per por de passar per un espai, carrer o zona del municipi?" Escala de mai (1) a sempre (5), per gènere.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta.

La prevenció de la delinqüència mitjançant l'urbanisme (CPTED) és un plantejament multidisciplinari per dissuadir del crim mitjançant el disseny de l'entorn urbà. Es tracta de construir i dissenyar en els carrers elements que garanteixin espais segurs a través de la il·luminació, el manteniment i la neteja, la senyalització i criteris de visibilitat. Tot i això, no es tracta únicament de la dimensió física, sinó que inclou criteris com per exemple com de concorregut és el carrer. Per això, la solució al problema de la percepció de seguretat de les dones ha d'incloure criteris merament físics, però també ha de treballar en barris per a les persones, de manera que s'afavoreixi l'espai públic com a focus per a les relacions socials, amb teixit urbà de proximitat, ric en usos i activitats que facin possible la presència de persones a totes hores del dia com a vigilants passius dels carrers. En la mesura que l'espai urbà sigui percebut com un lloc reconegut i segur per a les dones, aquestes poden desenvolupar amb llibertat i autonomia les tasques quotidianes, i aconseguir una societat més equitativa i cohesionada.

Atenció primària

L'atenció primària constitueix una de les primeres portes d'entrada al sistema institucional per a les persones que es troben en situació de malestar, dificultat o vulnerabilitat. Tant des dels serveis sanitaris com des dels serveis socials, l'atenció primària juga un paper clau en la detecció, acompanyament i derivació, especialment en els casos en què s'entrecreuen desigualtats de gènere, classe social, origen o salut.

En aquest sentit, els serveis d'atenció primària, donada la seua proximitat territorial i comunitària, presenten una capacitat única per identificar situacions de risc o violència masclista, així com per oferir respostes inicials que poden marcar la diferència en la trajectòria vital de les dones afectades.

L'Ajuntament de Sant Josep compta amb tres **Unitats de Treball Social**, una en el nucli urbà de Sant Josep, la segona en el nucli urbà de Sant Jordi i la tercera en el nucli urbà de Cala de Bou. Els programes i serveis que s'ofereixen són els següents:

- Tramitació d'ajuts per a la cobertura de necessitats bàsiques.
- Programa d'intervenció socioeducativa amb persones immigrants.
- Programa d'intervenció socioeducativa amb famílies desfavorides.
- Programa d'intervenció socioeducativa per a joves en risc d'exclusió social ALTER.
- Programa d'intervenció socioeducativa amb menors i família.
- Servei d'ajuda a domicili (SAD), adreçat a famílies que tenen a càrrec seua persones que es troben en una situació d'especial necessitat per manca d'autonomia personal.
- Servei de teleassistència domiciliària, adreçat principalment a persones grans que viuen o passen gran part del dia soles en els domicilis, a persones amb discapacitat física, a persones amb problemes de mobilitat i a malalts crònics.

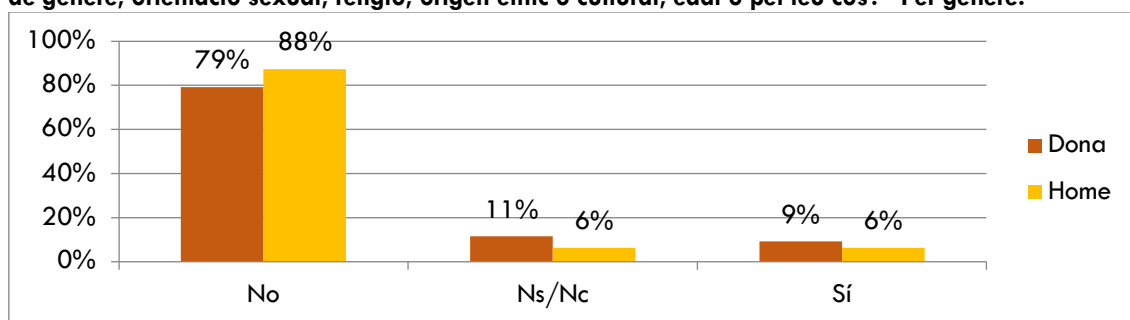
D'altra banda, per valorar la percepció ciutadana envers els serveis i espais d'atenció primària del municipi, es varen incloure a l'enquesta dos preguntes dirigides a identificar possibles situacions de discriminació o desigualtat en aquests contextos. L'objectiu era

conèixer fins a quin punt la ciutadania percep aquests espais com a entorns accessibles, segurs i respectuosos amb la diversitat.

A la figura 52 es mostren els resultats, desagregats per gènere, a si en cap ocasió s'han sentit discriminats a centres cívics, oficines d'atenció a la ciutadania, serveis socials... de Sant Josep per motius de gènere, identitat o expressió de gènere, orientació sexual, religió, origen ètnic o cultural, edat o pel seu cos. Com podem veure, una ampla majoria de les persones, un 79% en el cas de les dones i 10 punts més, un 88% en el cas dels homes, no s'han sentit mai discriminades. Un 11% de les dones i un 6% dels homes han preferit no respondre. Finalment, un 9% de les dones i un 6% dels homes sí que s'han sentit discriminats. S'ha de ressaltar que no sembla que la variable gènere presenti grans diferències en aquest àmbit.

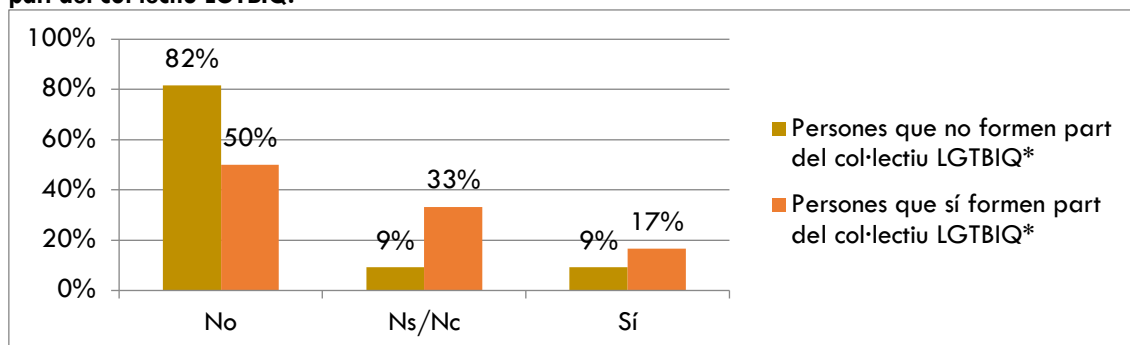
Figura 52. Pregunta enquesta: “En alguna ocasió t’has sentit discriminat/da a centres cívics, oficines d’atenció a la ciutadania, serveis socials... de Sant Josep per motius de gènere, identitat o expressió de gènere, orientació sexual, religió, origen ètnic o cultural, edat o pel teu cos?” Per gènere.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta.

En canvi, pertànyer o no al col·lectiu LGTBIQ presenta importants bretxes, a la figura 53. Mentre un 82% de les persones que no pertanyen al col·lectiu no s'han sentit discriminades, aquest valor cau 32 punts per a les persones que sí que hi pertanyen. Només la meitat no s'ha sentit mai discriminat o discriminada. El percentatge de persones que prefereixen no respondre s'eleva al 33% entre les persones del col·lectiu, enfront del 9% de les persones que no. Finalment, un 17% s'ha sentit discriminat o discriminada, enfront del 9% de les persones que no pertanyen al col·lectiu.

Figura 53. Pregunta enquesta: “En alguna ocasió t’has sentit discriminat/da en centres cívics, oficines d’atenció a la ciutadania, serveis socials... de Sant Josep per motius de gènere, identitat o expressió de gènere, orientació sexual, religió, origen ètnic o cultural, edat o pel teu cos?” Per si forma, o no, part del col·lectiu LGTBIQ.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta.

4.7. VIOLÈNCIES MASCLISTES

La violència de gènere continua sent una de les expressions més evidents de la desigualtat estructural entre homes i dones. Es basa en relacions de poder històricament desiguals que han relegat les dones a una posició de subordinació a nombrosos àmbits de la societat. D'acord amb la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere:

La violència de gènere no és un problema que afecti a l'àmbit privat. Al contrari, es manifesta com el símbol més brutal de la desigualtat que existeix a la nostra societat. Es tracta d'una violència que es dirigeix sobre les dones pel mateix fet de ser-ho, per ser considerades, pels seus agressors, mancades dels drets mínims de llibertat, respecte i capacitat de decisió.

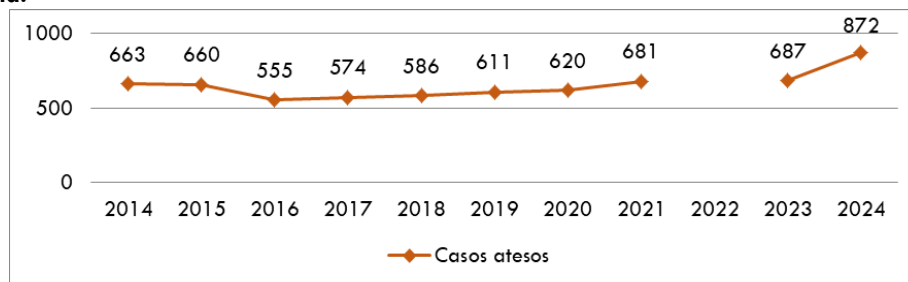
La Llei orgànica 1/2004, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, aborda el problema des d'un enfocament multidisciplinari i preventiu, i posa especial èmfasi a l'educació i la socialització com a eines clau per erradicar-la. A l'àmbit autonòmic, la Llei 11/2016 de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes de les Illes Balears, amplia aquesta visió en reconèixer qualsevol acte de violència exercit contra la dona basat en el seu gènere, ja sigui violència física, psicològica, econòmica, sexual, simbòlica, el feminicidi o la mutilació genital femenina. En el marc internacional, la Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona (CEDAW) defineix aquesta violència com qualsevol acte que causi o pugui causar mal físic, sexual o psicològic, incloses amenaces i privació arbitrària de la llibertat.

Àmbit autonòmic i insular

A tota la illa d'Eivissa, és l'Oficina de la Dona del Consell Insular el servei que centralitza l'atenció integral de dones víctimes de violències contra les dones. Aquest organisme ofereix informació i assessorament especialitzat, atén casos derivats des del jutjat de violència sobre la dona, les forces de seguretat (Policia Nacional i Guàrdia Civil), l'IBSALUT, els serveis socials de base, els centres educatius públics, el SOIB i els serveis d'atenció telefònica d'urgència (24 h, 016, 112).

A la figura 54 podem veure l'evolució del total de casos atesos en els diversos programes de l'Oficina de la Dona. Com podem observar, l'any 2024 es va fer el major nombre d'atencions de la sèrie històrica.

Figura 54. Evolució del total de casos atesos de 2014 a 2024 en els diversos programes de l'Oficina de la Dona.

Font: elaboració pròpia a partir de les Memòries anuals de l'Oficina de la Dona, Consell Insular d'Eivissa.

A la taula 22 podem veure l'evolució dels casos atesos per l'Oficina de la Dona segons els programes implementats. Tal com es pot observar, l'any 2024 han crescut el nombre de casos a tots els programes respecte a l'any 2023. Així mateix, presenta el nombre casos més elevats de la sèrie a tots els programes excepte al d'atenció i tractament a víctimes de violència de gènere, en què trobam el nombre més elevat l'any 2021.

Taula 22. Evolució dels casos atesos per l'Oficina de la Dona segons programes implementats. De 2020 a 2024.

Programes	2020	2021	2022	2023	2024
I. Programa d'atenció i tractament a víctimes de violència de gènere	485	549	ND	482	497
II. Programa d'allotjament a les llars d'acollida*	66	78	ND	78	82
III. Programa d'atenció psicològica per a fills/es de dones víctimes de violència de gènere	34	47	ND	57	65
IV. Programa d'assessorament i atenció a la dona	70	82	ND	96	259
V. Programa d'orientació sociolaboral per a dones**	31	34	ND	16	63
VI. Programa d'atenció a dones víctimes d'exploació sexual	NE	NE	ND	9	0
VII. Programa d'atenció a dones víctimes d'agressions sexuals	NE	NE	ND	43	51

*El nombre de casos de llars d'acollida es troba inclòs en el Programa d'atenció i tractament a víctimes.

** El nombre de casos del programa d'orientació sociolaboral per a dones es troba inclòs en el Programa d'atenció i tractament a víctimes.

NE: no existeix el programa.

ND: no hi ha dades disponibles.

Font: elaboració pròpia a partir de les Memòries anuals de l'Oficina de la Dona, Consell Insular d'Eivissa.

Violència de gènere

La violència de gènere és, d'acord amb l'article 1 de la Llei orgànica 1/2004, de protecció integral contra la violència de gènere:

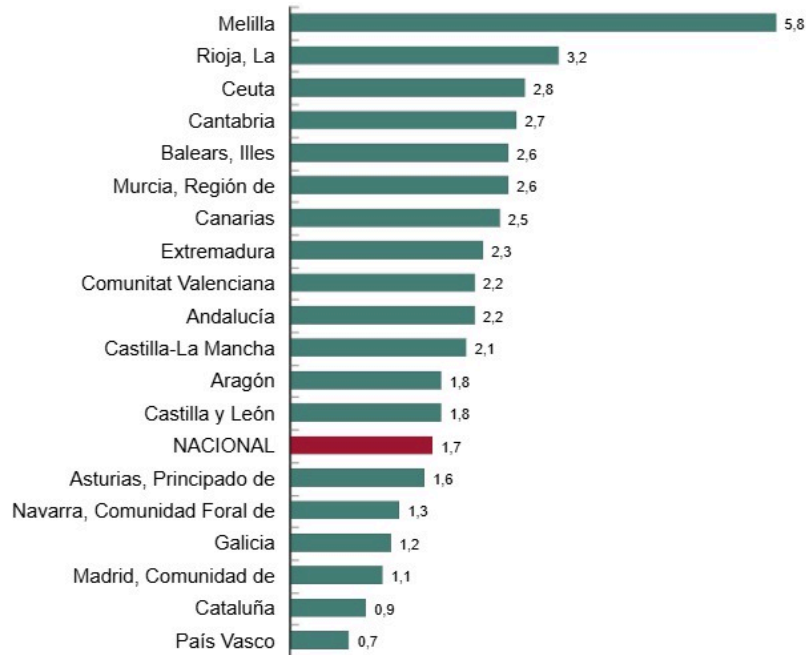
“Tot acte de violència [...] que, com a manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones, s'exerceix sobre aquestes per part de qui són o han estat els seus cònjuges o de qui estan o han estat lligats a elles per relacions similars d'afectivitat, encara que sense convivència. [...] que tenguui o pugui tenir com a resultat un mal o patiment físic, sexual o psicològic per a la dona, així com les amenaces de tals actes, la coacció o la privació arbitrària de la llibertat, tant si es produeixen a la vida pública com a la vida privada.”

L'any 2023, i d'acord amb dades de la Estadística de violència domèstica i violència de gènere de l'INE, les Illes Balears eren la cinquena comunitat o ciutat autònoma amb major taxa de dones víctimes de violència de gènere (2,6), figura 55. D'altra banda, i d'acord amb les dades de l'Informe sobre víctimes mortals de la violència de gènere i domèstica a l'àmbit de la parella o exparella, del Consell General del Poder Judicial, l'any 2024 les Illes Balears varen ser la vuitena comunitat o ciutat autònoma amb la taxa més elevada de morts per cada milió de dones (1,88). Es pot veure a la figura 56.

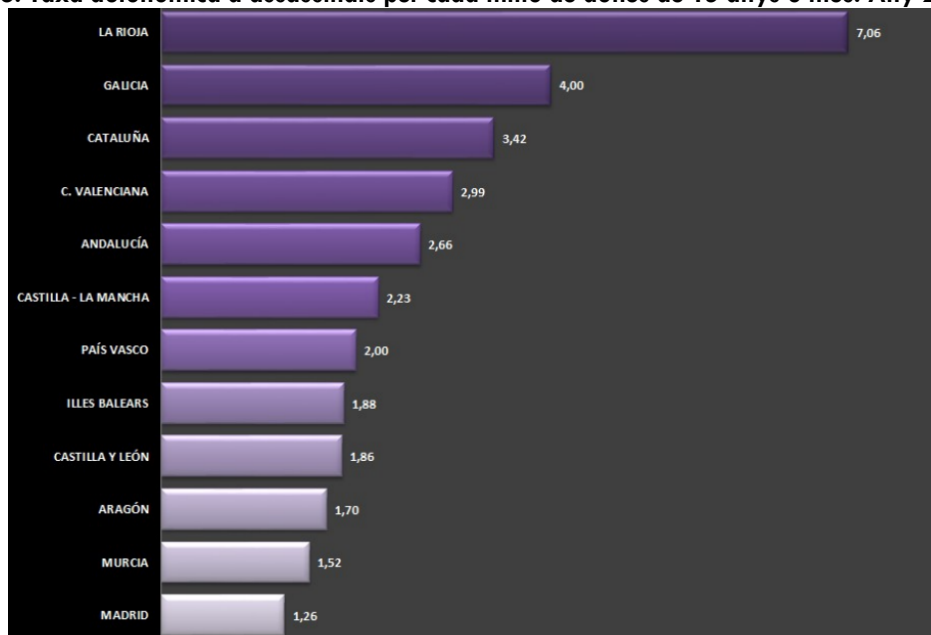
S'ha de recalcar que, tot i ser dades molt elevades, són dades comparativament millors que en el passat, en què els darrers anys les Illes Balears havien arribat a ser la comunitat autònoma amb la taxa de violència de gènere més elevada del territori nacional. De fet, quan a la figura 57 es veu la taxa acumulada de morts per cada milió de dones de forma acumulada per a la sèrie 2003-2024, les Illes Balears es troben en quarta posició (82,2) amb una taxa 20 punts més elevada que la mitjana nacional (62,4).

Figura 55. Dones víctimes de violència de gènere. Taxa autonòmica per 1.000 dones de 14 anys i més. Any 2023.

Font: Estadística de Violència Domèstica i Violència de Gènere (EVDVG), INE.

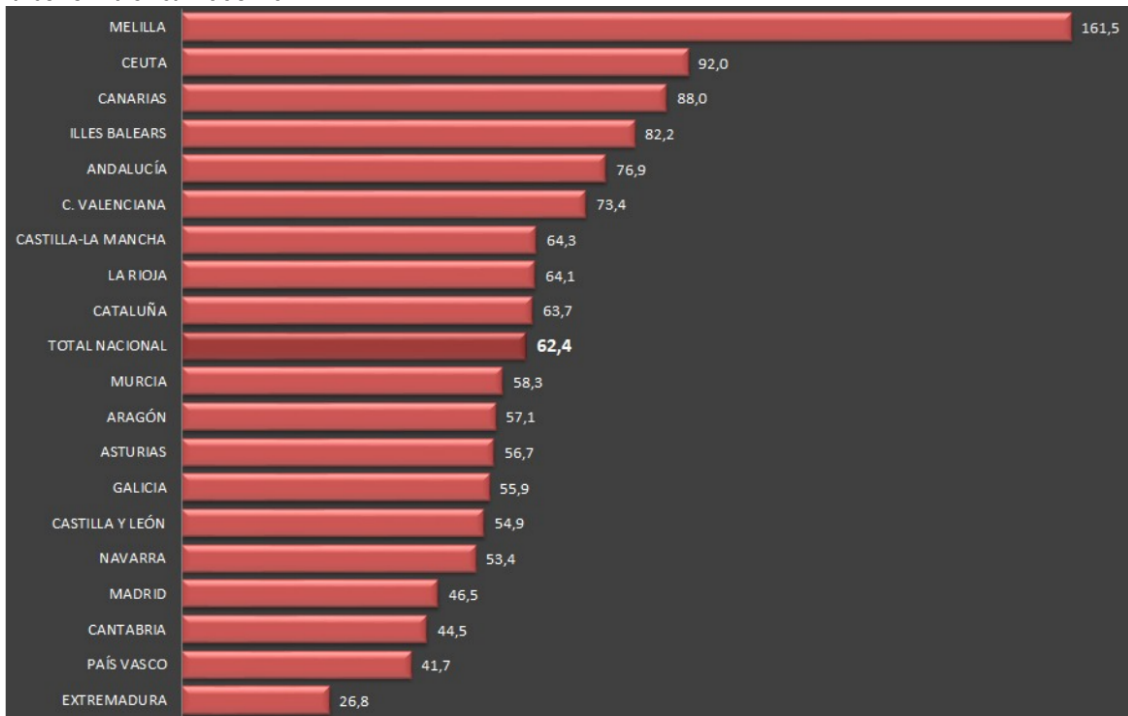
Figura 56. Taxa autonòmica d'assassinats per cada milió de dones de 15 anys o més. Any 2024.

Font: Informe sobre víctimes mortals de la violència de gènere i domèstica en l'àmbit de la parella o exparella, CGPJ.

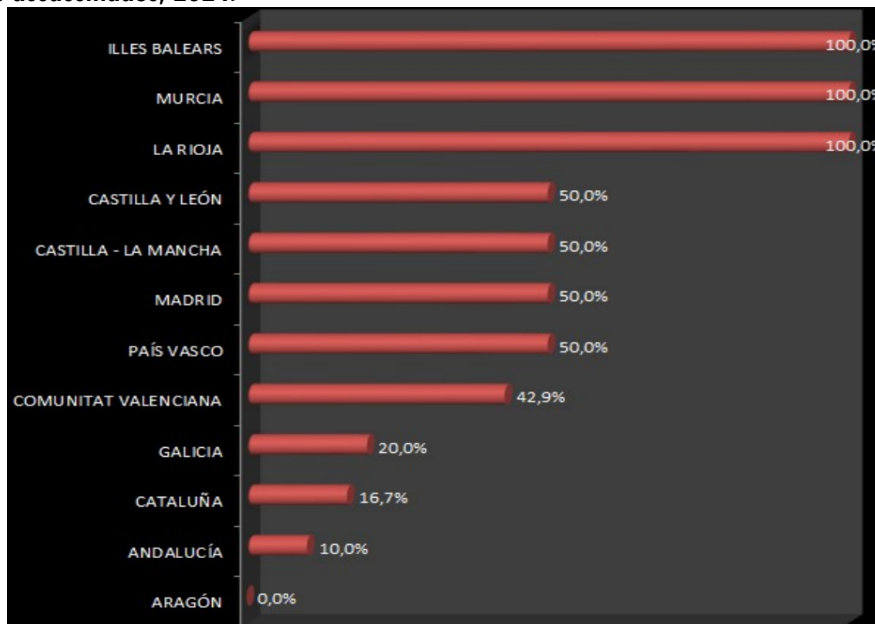
Figura 57. Taxa autonòmica acumulada d'assassinats per cada milió de dones de 15 anys o més en la sèrie històrica 2003-2024.

Font: Informe sobre víctimes mortals de la violència de gènere i domèstica a l'àmbit de la parella o exparella, CGPJ.

A la figura 58 es pot veure la ràtio al 2024 entre el nombre víctimes que havien presentat denúncia i el total de víctimes per cada comunitat autònoma. A les Illes Balears, el 100% de les dones assassinades al 2024 per violència de gènere havien interposat una denúncia.

Figura 58. Ràtios autonòmiques entre el nombre de víctimes que havien presentat denúncia i el total de víctimes assassinades, 2024.

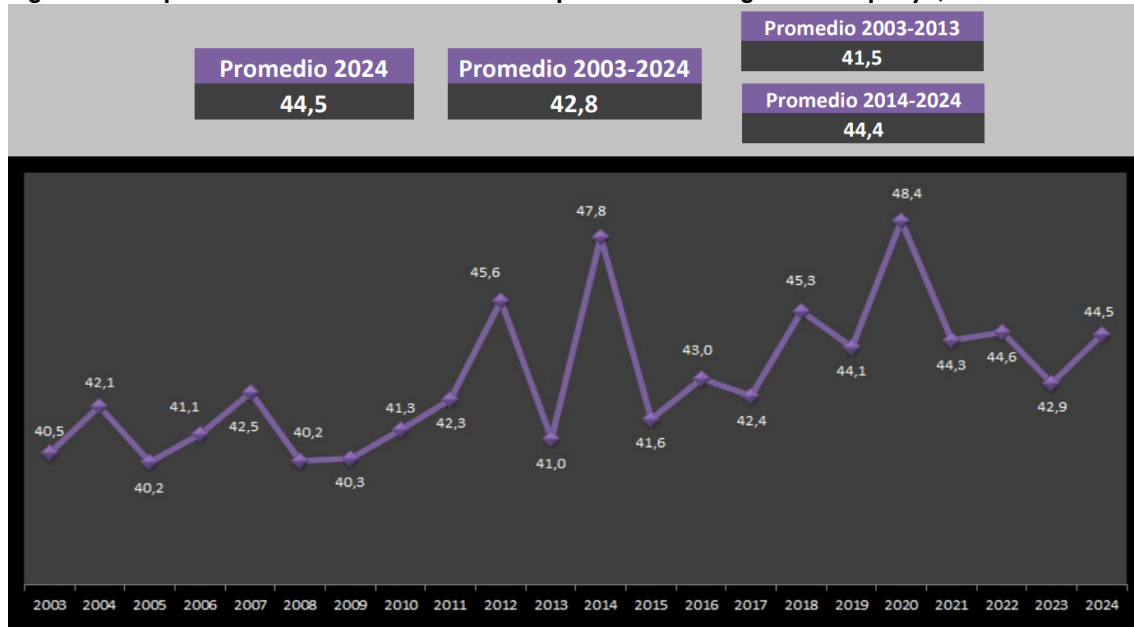

Font: Informe sobre víctimes mortals de la violència de gènere i domèstica en l'àmbit de la parella o exparella, CGPJ.

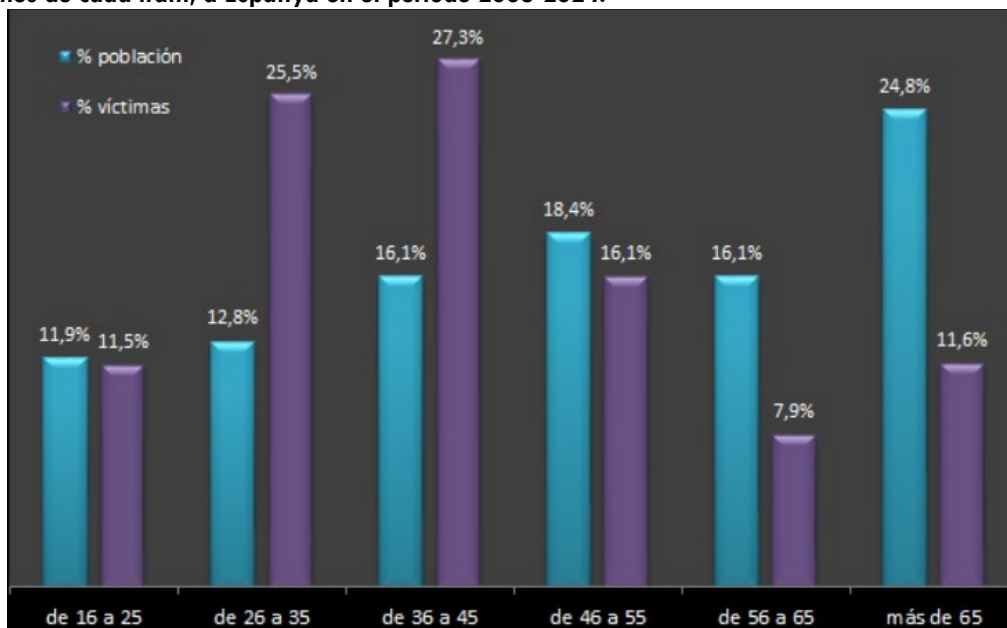
A la figura 59 es pot veure la mitjana d'edat de les víctimes mortals per violència de gènere, per a 2024 i acumulats de la sèrie. Com en anys anteriors, almenys la meitat de les dones assassinades es situa a la franja d'edat compresa entre els 26 i els 45 anys, quan aquesta franja representa menys d'una tercera part de la població de dones majors de 15 anys, figura 60. L'edat mitjana per a les víctimes de 2024 fou de 44,5 anys, amb una mitjana de la sèrie acumulada de 42,8.

Figura 59. Mitjana d'edat de les víctimes mortals per violència de gènere a Espanya, 2003-2024.

Font: Informe sobre víctimes mortals de la violència de gènere i domèstica a l'àmbit de la parella o exparella, CGPJ.

Figura 60. Importància relativa de cada tram d'edat sobre el total de la població i el nombre de víctimes de cada tram, a Espanya en el període 2003-2024.

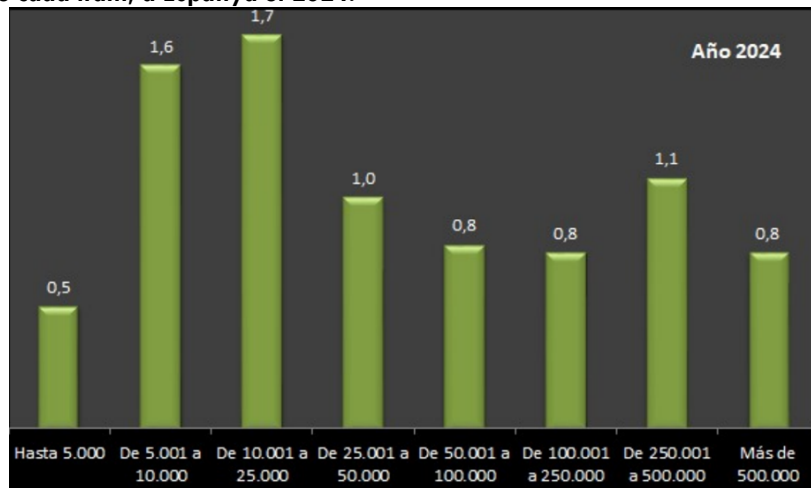

Font: Informe sobre víctimes mortals de la violència de gènere i domèstica a l'àmbit de la parella o exparella, CGPJ.

Per analitzar el tipus de població en què varen tenir lloc els assassinats durant 2024, s'ha dividit el conjunt de municipis en vuit trams de població. Per poder determinar el tram de població amb un major impacte dels casos d'assassinat per violència de gènere, s'ha calculat una taxa de morts per cada milió d'habitants a partir de la xifra total de població de cada tram. A la figura 61 podem veure que el grup de municipis d'entre 10.000 i 25.000 hab. és el que en va patir la taxa més alta el 2024, igual que ocorre a la sèrie històrica 2003-2024 (1,4). Sant Josep de sa Talaia compta amb una població de 29.664 persones, tot i que s'ha de tenir en compte que està compost per les diverses parròquies, que són nuclis més reduïts.

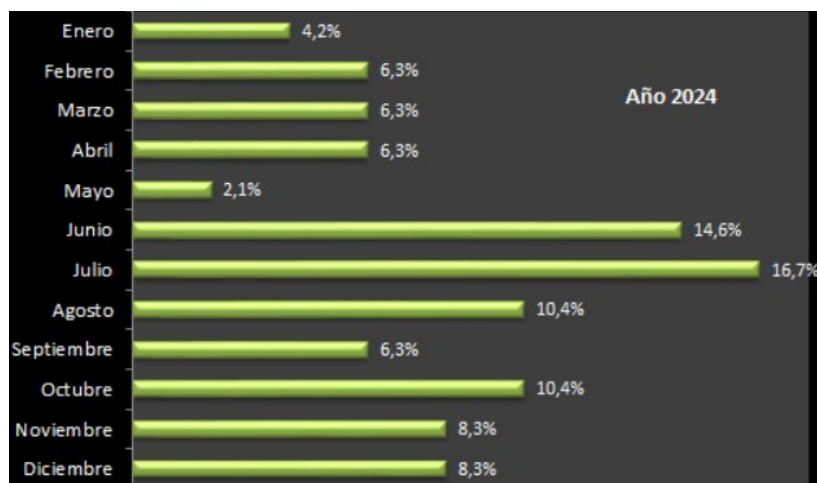
Figura 61. Taxa de morts per violència de gènere per cada milió d'habitants a partir de la xifra total de població de cada tram, a Espanya el 2024.

Font: Informe sobre víctimes mortals de la violència de gènere i domèstica a l'àmbit de la parella o exparella, CGPJ.

La següent figura, la 62, reflecteix la distribució per mesos de les 48 morts per violència de gènere registrades el 2024. A la sèrie històrica també és el mes de juliol, amb un 10,8% dels casos, el que registra la major incidència.

Figura 62. Distribució estatal per mesos dels casos d'assassinat per violència de gènere, a Espanya el 2024.

Font: Informe sobre víctimes mortals de la violència de gènere i domèstica en l'àmbit de la parella o exparella, CGPJ.

La principal eina pública per protegir víctimes de violència és la denúncia; tot i això, es tracta d'un mecanisme complex en el cas de la violència de gènere. A les conclusions de l'estudi "Sobre la inhibició a denunciar de las víctimas de violencia de género", de la Delegació del Govern per la Violència de Gènere, s'assenyalen els principals motius pels quals les víctimes no denuncien:

- **Por.** Al maltractador i les seues reaccions, al procés judicial, de no ser cregudes sobretot en els casos en què no hi ha lesions físiques visibles, que la protecció que s'ofereix no sigui efectiva, de perdre els fills/es, de no poder sortir endavant soles, de no tenir mitjans econòmics per poder atendre els fills/es, de no trobar feina, que les tractin d'una forma perjudicial per haver mantengut la relació. Senten incertesa i inseguretat enfront de situacions noves que no saben si podran controlar. La por del canvi que senten quasi totes les persones s'accentua en les dones víctimes de violència de gènere per la precarietat psicològica que una situació de violència continuada els produeix, unida a la necessitat de prendre una decisió molt complexa.
- **Vergonya** de reconèixer el que han tolerat. La denúncia implica reconèixer que han estat víctimes de violència de gènere. A més, totes coincideixen que mai no contarien determinades coses davant un tribunal.
- **No voler perjudicar l'agressor.** Vol evitar repercussions negatives que una denuncia pot tenir sobre l'estatus social i laboral de l'agressor. Moltes no volen sentir-se responsables del seu ingrés a presó ni que els seus fills/es o família els ho retreguin.
- Volen **estar tranquil·les**, pensen que denunciar és complicar la situació i l'únic que volen és posar fi a la situació de maltractament.

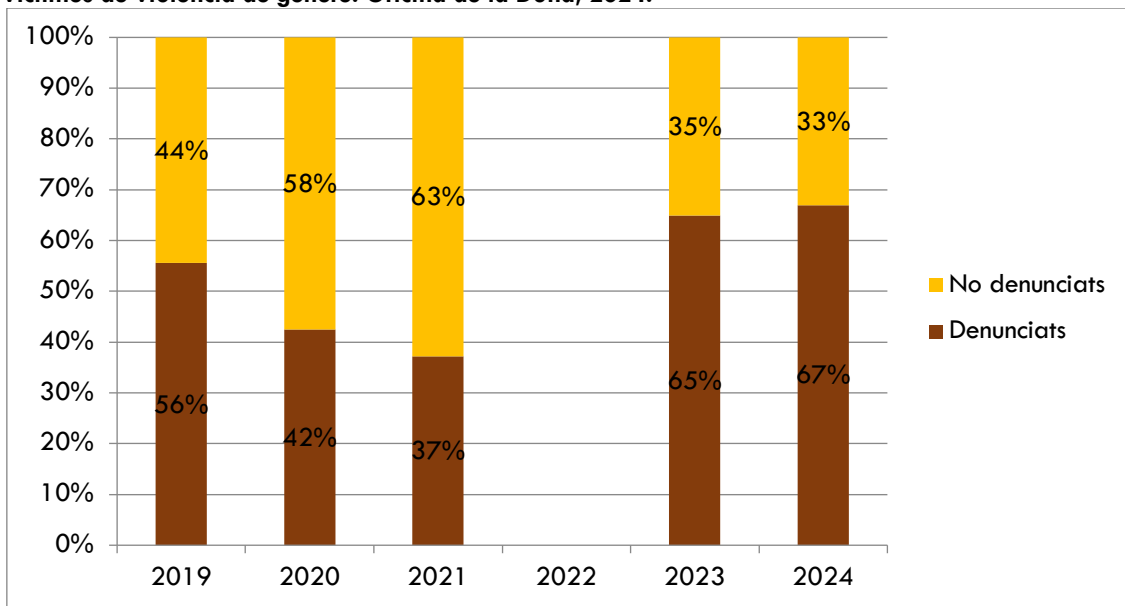
Amb tot, és una situació que es va revertint gràcies als esforços-motor del canvi social i cultural que s'ha viscut en els darrers anys. En el mateix estudi els professionals assenyalen tres indicadors que abans eren, amb els ja mencionats, clars inhibidors a la hora d'interposar una denúncia i que van perdent importància:

- **Culpabilitat.** Sentir-se responsables d'estar rebent violència de gènere. Gràcies a la informació existent i les campanyes de sensibilització, cada vegada més dones víctimes de violència de gènere són capaces d'identificar que les causes dels comportaments del maltractador no són en el que elles fan o deixen de fer.
- **Por de represàlies.** Les dones confien, en major mesura que en el passat, que la justícia les protegirà si denuncien, i sí que creuen en l'efectivitat de les mesures de protecció.
- **Pressions familiars o de l'entorn.** La informació i el major coneixement sobre la violència de gènere comporta una major conscienciació social que redueix les pressions de les persones properes a la víctima per no denunciar.

A la figura 63 podem veure els casos denunciats i no denunciats del total d'atessos en el Programa d'atenció i tractament a víctimes de violència de gènere. Es pot observar com hi ha una tendència a l'alça a interposar una denúncia, i ha crescut 11 punts el percentatge de dones que denuncien de l'any 2019 a 2024.

Figura 63. Casos denunciats i no denunciats del total d'atesos en el Programa d'atenció i tractament a víctimes de violència de gènere. Oficina de la Dona, 2024.

Font: elaboració pròpia a partir de les Memòries anuals de l'Oficina de la Dona, Consell Insular d'Eivissa.

A la taula 23 es pot observar l'evolució de casos atesos en el Programa d'atenció i tractament a víctimes de violència de gènere segons el tipus de violència patida. S'ha de destacar que, si bé l'any 2024 presenta dades més elevades en maltractaments físicopsíquics, també és l'any en què es presenta la menor dada de casos en els quals no es tenen dades. És a dir, si bé el 2024 hi ha 73 casos més de maltractaments físicopsíquics que l'any 2020, l'any 2020 hi ha 92 casos sense classificar, respecte als 12 de l'any 2024. Per tant, es tracta d'indicadors que s'han d'estudiar amb cautela.

Taula 23. Evolució de casos atesos en el Programa d'atenció i tractament a víctimes de violència de gènere segons el tipus de violència patida. Oficina de la Dona, 2020-2024.

Segons el tipus de violència patida	Any 2020	Any 2021	Any 2023	Any 2024
Maltractaments físicopsíquics	220	285	239	293
Maltractaments psíquics	140	134	123	130
Maltractaments físicopsíquics i sexuals	33	48	69	54
Maltractaments físicopsíquics, sexuals i vicaris	NE	NE	NE	7
Maltractaments psíquics i vicaris	NE	NE	NE	1
Sense dades	92	82	51	12
Total	485	549	482	497

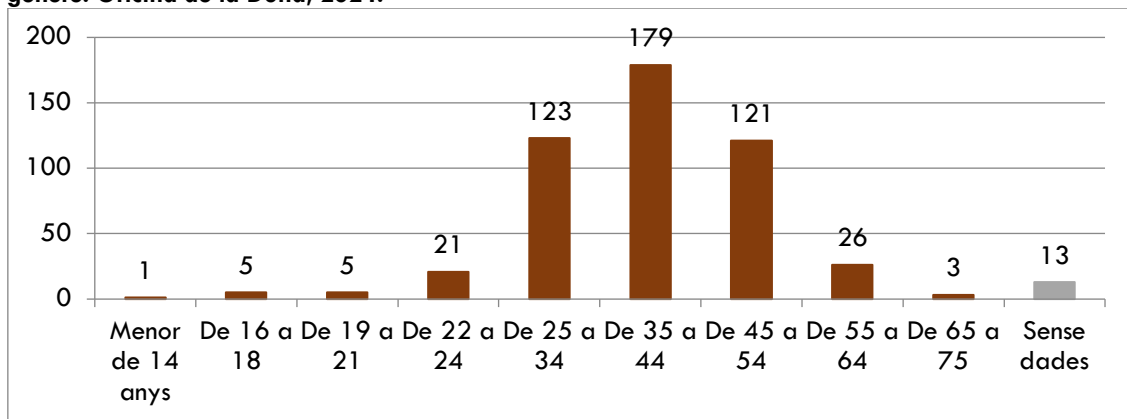
NE: no existeix classificació.

Font: elaboració pròpia a partir de les Memòries anuals de l'Oficina de la Dona, Consell Insular d'Eivissa.

A l'hora d'analitzar l'edat de les víctimes ateses en el Programa d'atenció i tractament a víctimes de violència de gènere, a la figura 64 veim que el grup amb més nombre de casos és el de 35 a 44 anys, amb 179 casos, amb una forma de campana de Gauss entorn a aquesta franja. Es tracta de dades coherents amb les exposades de l'informe del CGPJ.

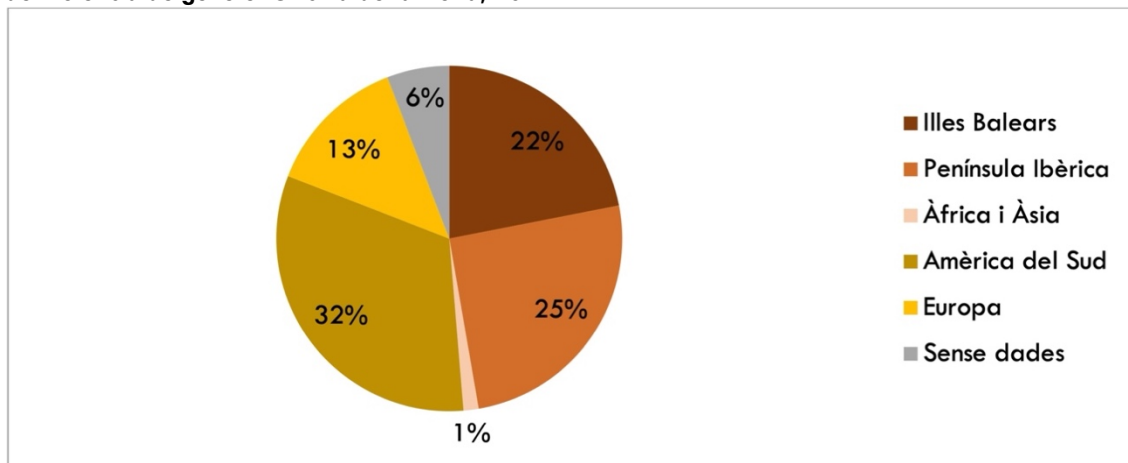
Figura 64. Edat de les víctimes ateses en el Programa d'atenció i tractament a víctimes de violència de gènere. Oficina de la Dona, 2024.

Font: elaboració pròpia a partir de les Memòries anuals de l'Oficina de la Dona, Consell Insular d'Eivissa.

Un altre aspecte que s'ha d'explorar sobre el perfil de dones que pateixen violència de gènere és l'origen. L'existència d'un imaginari social que identifica la dona víctima de violència de gènere com a dona immigrant i/o racialitzada. Les dades de l'Oficina de la Dona pel lloc de naixement de les víctimes ateses en el Programa d'atenció i tractament a víctimes de violència de gènere, per a l'any 2024, el podem veure a la figura 65. Com es pot observar, gairebé la meitat de les dones ateses són nascudes a Espanya, o bé a les Illes Balears (22%) o a la península Ibèrica (25%). Tot i això, s'ha de destacar el perfil de la dona immigrant en situació de maltractament. Arran de l'aïllament social que pateixen les persones novengudes, es poden veure exposades a situacions extremes de vulnerabilitat i dificultat d'accés als recursos que tenen al seu abast.

Figura 65. Lloc de naixement de les víctimes ateses en el Programa d'atenció i tractament a víctimes de violència de gènere. Oficina de la Dona, 2024.

Font: elaboració pròpia a partir de les Memòries anuals de l'Oficina de la Dona, Consell Insular d'Eivissa.

Violència sexual

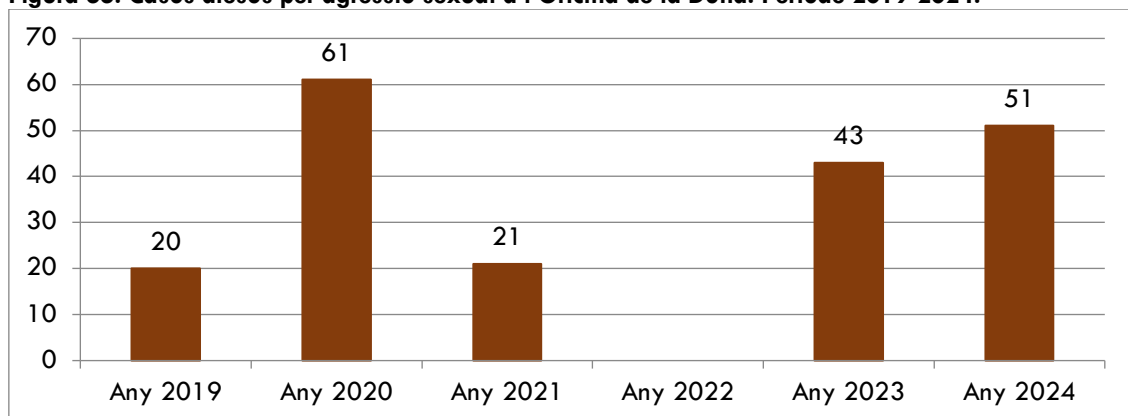
En el present diagnòstic s'ha optat per analitzar per separat la violència de gènere i la violència sexual. Aquesta diferenciació no significa que la violència de gènere no inclogui situacions de violència sexual, sinó que s'ha volgut reservar l'apartat específic de violència sexual per als episodis puntuals d'agressió o abús sexual, en què no hi ha una relació de violència estructural o sostinguda, pròpia de la violència de gènere. Així, per exemple, una

agressió sexual comesa dins una relació de parella o exparella amb una dinàmica de maltractament i control s'inclouria a la violència de gènere, mentre que un cas d'agressió puntual sense aquesta dinàmica, com pot ser una violació per part d'una parella recent o conegut, s'ha considerat dins la categoria de violència sexual. Aquesta distinció permet analitzar amb més precisió la naturalesa i l'abast de les diferents formes de violència que poden afectar les dones.

A la figura 66 es poden veure els casos atesos per agressió sexual a l'Oficina de la Dona. L'any amb més nombre de casos fou el 2020, amb 61 casos. L'any 2024 hi va haver 51 casos atesos.

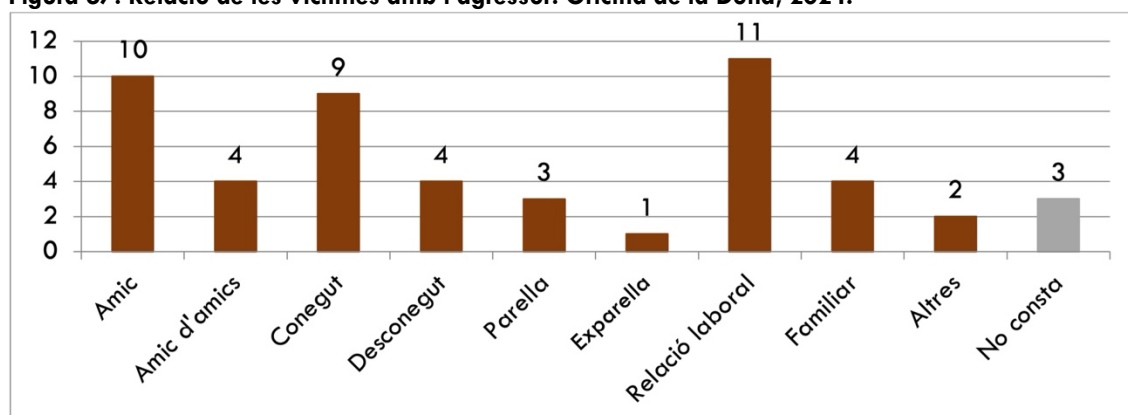
Figura 66. Casos atesos per agressió sexual a l'Oficina de la Dona. Període 2019-2024.

Font: elaboració pròpia a partir de les Memòries anuals de l'Oficina de la Dona, Consell Insular d'Eivissa.

A l'imaginari col·lectiu sovent es pensa que els casos d'agressió sexual ocorren amb una persona desconeguda que ataca la víctima en un moment de vulnerabilitat. Si bé hi ha aquest tipus de casos, com podem veure a la figura 67, de les víctimes ateses a l'Oficina de la Dona l'any 2024 tan sols un 7,8% foren agredides per una persona desconeguda. El més usual foren persones de l'àmbit laboral, amics i persones conegudes en general. Aquesta dada resulta important en la prevenció d'aquest tipus de violència, així com en la identificació del que ha ocorregut per part de la víctima.

Figura 67. Relació de les víctimes amb l'agressor. Oficina de la Dona, 2024.

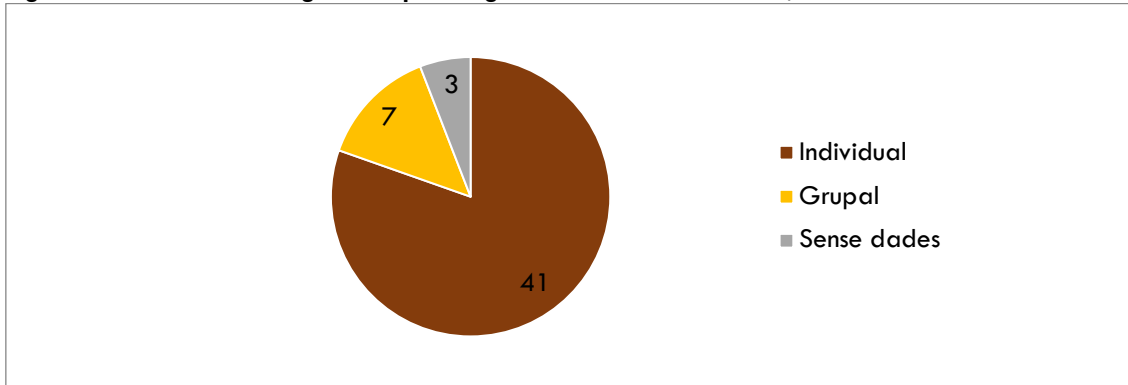

Font: elaboració pròpia a partir de les Memòries anuals de l'Oficina de la Dona, Consell Insular d'Eivissa.

Dels 51 casos atesos l'any 2024, podem veure a la figura 68 que 7 es tractaven d'agressions grupals, enfront de 41 d'individuals, i en 3 no figuren dades al respecte.

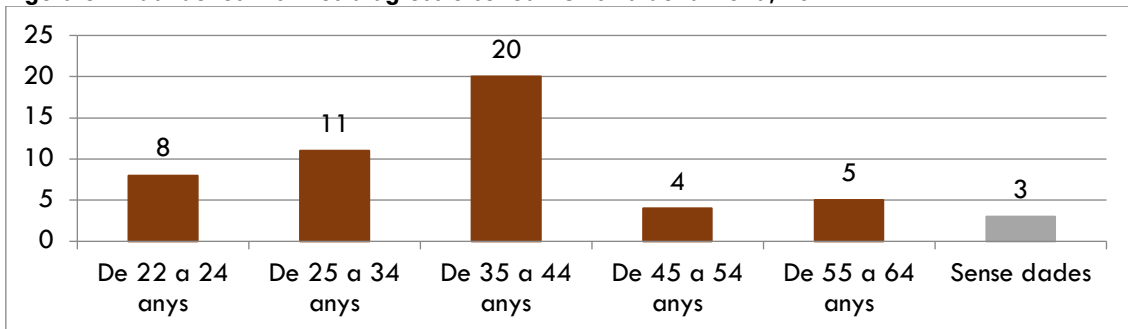
Figura 68. Casos atesos segons el tipus d'agressió. Oficina de la Dona, 2024.

Font: elaboració pròpia a partir de les Memòries anuals de l'Oficina de la Dona, Consell Insular d'Eivissa.

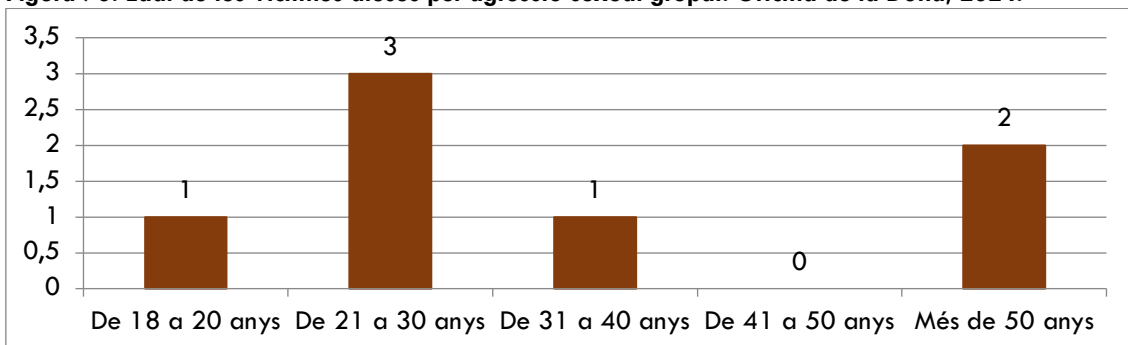
Amb vista a la feina de prevenció, resulta important conèixer el perfil de les víctimes. A les figures 69 i 70 podem veure'n l'edat. Mentre en termes generals la franja d'edat amb major nombre de víctimes és dels 35 als 44 anys, en el cas de les agressions sexuals grupals veim que la majoria de víctimes tenen entre 21 i 30 anys.

Figura 69. Edat de les víctimes d'agressió sexual. Oficina de la Dona, 2024.

Font: elaboració pròpia a partir de les Memòries anuals de l'Oficina de la Dona, Consell Insular d'Eivissa.

Figura 70. Edat de les víctimes ateses per agressió sexual grupal. Oficina de la Dona, 2024.

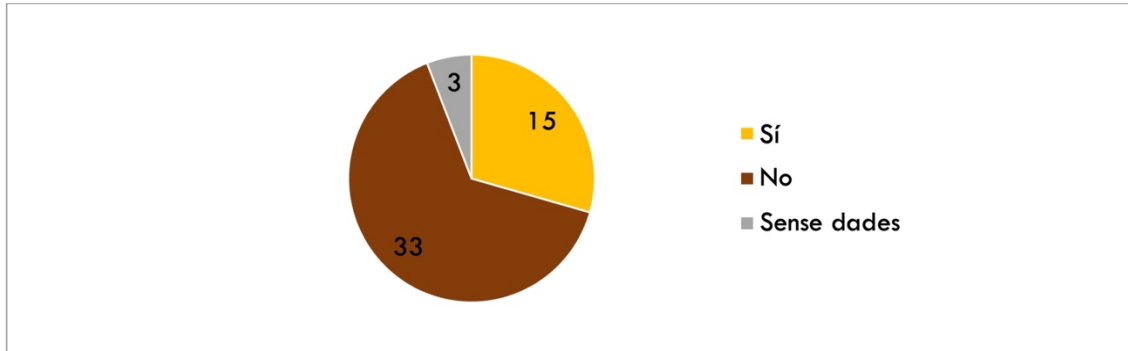

Font: elaboració pròpia a partir de les Memòries anuals de l'Oficina de la Dona, Consell Insular d'Eivissa.

Un altre factor a explorar en termes de prevenció és l'ús de substàncies químiques per al sotmetiment de la víctima. En aquest cas podem veure a la figura 71 que es va utilitzar en 15 dels 51 casos, un 29,4%.

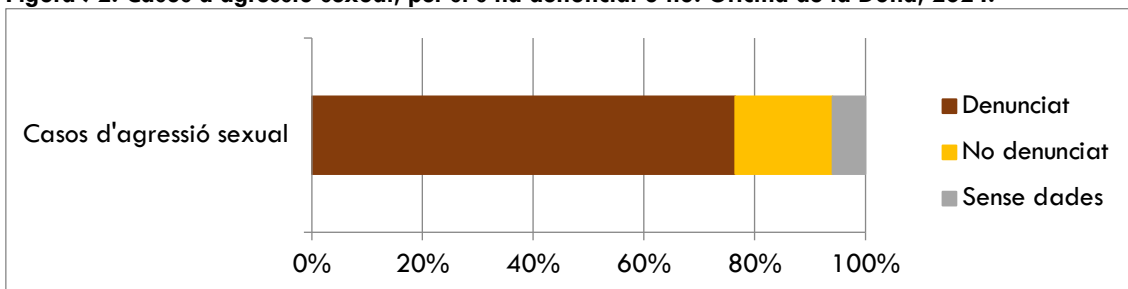
Figura 71. Casos d'agressió sexual per sotmetiment químic. Oficina de la Dona, 2024.

Font: elaboració pròpia a partir de les Memòries anuals de l'Oficina de la Dona, Consell Insular d'Eivissa.

Respecte a les denúncies d'aquestes agressions, veim a la figura 72 com prop d'un 80% l'han interposat. En aquest cas, s'ha de remarcar que mentre hi ha indicadors coincidents en els motius pels quals no es denuncien les agressions sexuals amb els casos de violència de gènere, com voler deixar endarrere la situació i girar full com més aviat millor, o la vergonya, normalment no hi ha un vincle de dependència tan profund, com en els casos de relacions laborals, cosa que facilita que la víctima vulgui denunciar el que ha ocorregut.

Figura 72. Casos d'agressió sexual, per si s'ha denunciat o no. Oficina de la Dona, 2024.

Font: elaboració pròpia a partir de les Memòries anuals de l'Oficina de la Dona, Consell Insular d'Eivissa.

Per tancar aquest subapartat de violència sexual es recupera a continuació informació provinent del vigent Pla local d'infància i adolescència de Sant Josep de sa Talaia, que s'ha considerat de rellevant importància. Per a l'elaboració de la diagnosi del Pla es va fer una enquesta que va ser resposta per 486 adolescents d'entre 13 i 19 anys. Aquesta mostra fou, d'acord amb la població en el municipi, altament representativa.

El fenomen que es vol destacar és que prop d'un 5% de les noies assenyalaven haver-se sentit pressionades per mantenir relacions sexuals, mentre cap noi (ni noia) afirmava ser conscient d'haver exercit aquesta pressió.

Aquest darrer punt revelava una qüestió especialment delicada i estesa a l'actualitat: les dones es senten pressionades per tenir relacions sexuals sense que els homes se n'adonin. Es senten pressionades o obligades a participar en pràctiques sexuals sense desitjar-ho, però alhora es queden paralizades per la por d'oposar-s'hi, i queden bloquejades davant la situació. Els nois, fruit també de la socialització rebuda, sovent no són conscients d'aquest estat de bloqueig en què entra l'altra persona. Aquesta realitat genera una situació molt complexa per a totes dos parts: situa els nois, sovent sense ser-ne conscients, en posicions d'abús, i les noies en situacions d'abús no reconegudes o aturades.

Històricament i culturalment, el desig i plaer masculí han tengut prioritat, i les dones han estat educades per complaure'l. Tot i els avenços cap a una sexualitat basada en el consentiment mutu i el plaer compartit, encara és necessari un canvi profund en les relacions afectives: els homes han d'aprendre a desenvolupar aquesta sensibilitat que els permeti llegir els límits de l'altre persona (d'una forma prioritària tenint en compte que són ells, tot i que sigui sense voler, els agressors) i les dones han d'apoderar-se, i sentir-se amb la llibertat i seguretat de dir "no".

Explotació sexual

Tot i ser una forma de violència sexual, s'ha decidit separar l'explotació sexual en un altre apartat, ja que l'abordatge i gestió pública es fan a través de mecanismes molt diferents. En aquest apartat es combinen dos fonts d'informació. D'una banda, l'Estudi sobre la prostitució, la tracta i l'explotació sexual a les Illes Balears, de la Conselleria de Presidència, Cultura i Igualtat de l'any 2020. En segon lloc, la informació quantitativa i qualitativa aportada per Metges del Món, entitat que desenvolupa projectes d'atenció psicosocial per a persones en situació d'explotació sexual.

La tracta amb fins d'explotació sexual (TFES) és la forma més estesa de tracta i la més greu d'explotació sexual. Les persones explotades (98% dones i nenes i 2% homes i nens, Defensor del Poble, 2012) es veuen reduïdes a la categoria d'objecte, i són portades d'un mercat a un altre.

A l'Estudi sobre la prostitució, la tracta i l'explotació sexual a les Illes Balears es descriuen diverses causes dominants en el fenomen d'explotació sexual d'éssers humans:

- **El rol de les dones.** La seua situació com a objecte de consum masculí en el sistema social i la demanda dels consumidors són les causes més rellevants.
- **La feminització de la pobresa.** La manca d'oportunitats o la necessitat de mantenir econòmicament un nucli familiar situa les dones en una situació de vulnerabilitat i de risc d'explotació sexual.
- **Presència d'organitzacions criminals** dedicades a la captació i/o reclutament, trasllat (nacional i/o internacional), ensinistrament i posterior explotació en el lloc de destinació.

Es considera que hi ha altres causes associades, com la manca de xarxa familiar i social o les experiències familiars a la infància i adolescència.

Espanya és entre els deu primers països on hi ha més oferta de turisme sexual, i representa un 10% d'aquest tipus de turisme a l'àmbit global. A l'àmbit internacional és considerat com el país d'Europa on es dona un major nombre de casos d'explotació sexual, juntament amb Alemanya. Es dona, en part, per condicions favorables per a les organitzacions de proxenetes, però també per diversos reclams per al turisme sexual europeu (Blázquez, 2017).

Les Illes Balears, i d'acord amb el que recull el Pla autonòmic per a la lluita contra el TDNES i l'abordatge de la prostitució a les Illes Balears (2019-2022), són una de les principals destinacions d'oferta de prostitució de l'Estat espanyol. Presenten, com es pot veure a la taula 24, la taxa més alta de tot l'Estat de dones en situació de prostitució per cada 10.000

dones de 18 anys i més. Segons les seues estimacions, la prostitució mou un negoci il·lícit de més de setanta milions d'euros a l'any, entre 90.000 i 100.000 homes paguen cada any a les Illes per prostituir dones (IBESTAT, 2017), i mentre un 90% de les treballadores sexuals estan en situació administrativa irregular i provenen de països estrangers, n'hi ha entre un 30% i un 50% que són víctimes de tràfic.

Taula 24. Taxes autonòmiques de dones en situació de prostitució per cada 10.000 dones de 18 i més anys.

Comunidad Autónoma	N	Porcentaje	Tasa de mujeres en situación de prostitución por cada 10.000 mujeres de 18 ¹⁵ y más años
Andalucía	9.026	7,88%	25,03
Aragón	2.575	2,25%	45,00
Cantabria	1.891	1,65%	72,78
Castilla y León	2.936	2,56%	28,01
Castilla-La Mancha	2.358	2,06%	27,35
Cataluña	34.759	30,34%	103,86
Ceuta*	31	0,03%	9,69
Comunidad de Madrid	20.549	17,93%	68,35
Comunidad Foral de Navarra	817	0,71%	29,09
Comunitat Valenciana	16.314	14,24%	73,50
Extremadura	877	0,77%	19,42
Galícia	4.053	3,54%	33,23
Illes Balears	6.154	5,37%	121,38
Islas Canarias	2.828	2,47%	29,47
La Rioja	701	0,61%	51,22
Melilla*	38	0,03%	11,93
País Vasco	5.158	4,50%	53,24
Principado de Asturias	1.937	1,69%	41,73
Región de Murcia	1.574	1,37%	25,15
Total general	114.576	100,00%	55,62

Font: Macroestudi sobre tracta, explotació sexual i prostitució de dones: una aproximació quantitativa, Ministeri d'Igualtat.

No únicament la tracta, però també la prostitució conté un evident component de gènere, ja que la immensa majoria de persones que es troben en situacions de prostitució són dones o adolescents (94,1%), així com la quasi totalitat dels usuaris són homes (Rodríguez i Torrado, 2017).

A l'illa d'Eivissa, tal com es pot veure a la taula 25, Metges del Món ha atès un total de 276 persones en situació de prostitució de gener a setembre de 2025. De les 276 persones ateses, un 98,2% són dones.

Taula 25. Persones en situació de prostitució ateses per Metges del Món, de gener a setembre de 2025, a l'illa d'Eivissa, per gènere.

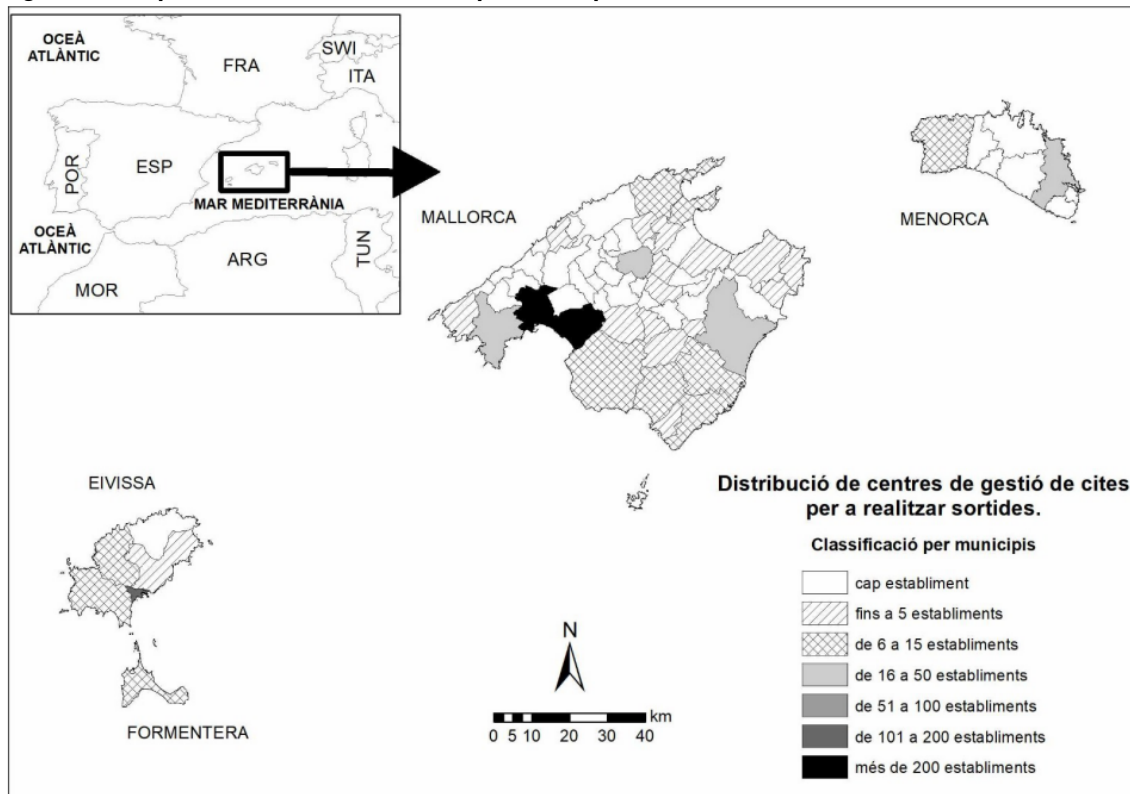
	Nombre de persones ateses
Dones cisgènere	249
Dones transgènere	22
Homes cisgènere	5
Homes transgènere	0

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'ONG Metges del Món.

En el Pla autonòmic per a la lluita contra el TDNES i l'abordatge de la prostitució a les Illes Balears (2019-2020) s'assenyala que la modalitat de carrer es concentra a les principals zones turístiques de les Illes. S'ha de tenir en compte que en el municipi de Sant Josep de sa Talaia s'ubica part de la zona turística de la platja d'en Bossa. Pel que respecta a establiments, podem veure a la figura 74 un mapa de les Illes, on s'indica que hi ha entre 6 i 15 establiments a Sant Josep de sa Talaia.

Figura 73. Mapa d'establiments classificat per municipis.

Font: Estudi sobre la prostitució, la tracta i l'explotació sexual a les Illes Balears, Conselleria de Presidència, Cultura i Igualtat, GOIB.

La tracta no afecta únicament la víctima directa. A l'Estudi sobre la prostitució, la tracta i l'explotació sexual a les Illes Balears, de la Conselleria de Presidència, Cultura i Igualtat de l'any 2020, es descriu que una de les característiques de la captació de persones per a la tracta és el fet de ser mares fadrines. Famílies monoparentals sense una xarxa de suport al darrere, en què els fills/es són utilitzats com a elements de manipulació i coacció per part dels explotadors. A la taula 26 veim que un 62,4% de les dones enquestades té fills.

Taula 26. Nombre de fills de les dones en situació de prostitució a les Illes Balears, segons grans grups. Any 2020.

	Núm.	%
Sense fills/es	82	34,3%
Amb 1 fill/a	75	31,4%
Amb 2 o més fills/es	74	31,0%
Nc	8	3,3%
Total	239	100,0

Font: Estudi sobre la prostitució, la tracta i l'explotació sexual a les Illes Balears, Conselleria de Presidència, Cultura i Igualtat, GOIB.

Pel que respecta al perfil educatiu, veim a la taula 27 que les persones que compten amb estudis fins a l'educació secundària tenen una major presència al carrer, mentre a l'altre extrem, cites telefòniques amb desplaçament, la majoria tenen estudis postobligatoris.

Taula 27. Nivell d'estudis de les persones en situació de prostitució, per tipus d'ambient. Illes Balears, 2020.

	Ambient en què et trobaves fins Covid-19				Total
	Carrer	Club	Pis	Sortides	
Sense estudis	7 14,9%	3 11,1%	4 3,0%	0 0,0%	14 5,9%
Educació primària	17 36,2%	5 18,5%	29 22,0%	3 9,1%	54 22,6%
Formació Professional bàsica	2 4,3%	1 3,7%	5 3,8%	1 3,0%	9 3,8%
Educació Secundària Obligatoria	13 27,7%	2 7,4%	17 12,9%	4 12,1%	36 15,1%
Batxillerat	3 6,4%	7 25,9%	53 40,2%	11 33,3%	74 31,0%
Formació Professional CF Superior	4 8,5%	3 11,1%	11 8,3%	7 21,2%	25 10,5%
Estudis Universitaris o equivalent	1 2,1%	4 14,8%	4 3,0%	6 18,2%	15 6,3%
Nc	0 0,0%	2 7,4%	9 6,8%	1 3,0%	12 5,0%
Total	47 100,0%	27 100,0%	132 100,0%	33 100,0%	239 100,0%

Font: Estudi sobre la prostitució, la tracta i l'explotació sexual a les Illes Balears, Conselleria de Presidència, Cultura i Igualtat, GOIB.

Els serveis socials i les ONG, tal com podem veure a la taula 28, es consideren l'opció principal a la qual recorrerien les persones que exerceixen la prostitució al carrer si s'enfrontassin a un problema o fossin víctimes d'algun delicte.

Taula 28. A qui recorrerien davant un problema o en cas de ser víctima d'algun delicte les persones en situació de prostitució, per ambient. Illes Balears, 2020.

S'inclouen les primeres i segones eleccions	Ambient en què et trobaves fins Covid-19				Total
	Carrer	Club	Pis	Sortides	
Companyes	5 10,6%	2 7,4%	27 20,5%	7 21,2%	41 17,2%
Familiars	5 10,6%	6 22,2%	25 18,9%	4 12,1%	40 16,7%
Policia Nacional	18 38,3%	13 48,1%	58 43,9%	22 66,7%	111 46,4%
Guardia Civil	4 8,5%	4 14,8%	20 15,2%	7 21,2%	35 14,6%
Serveis Socials/ONG	26 55,3%	11 40,7%	30 22,7%	16 48,5%	83 34,7%
"Clients"/prostituidors de confiança	5 10,6%	4 14,8%	26 19,7%	2 6,1%	37 15,5%

Font: Estudi sobre la prostitució, la tracta i l'explotació sexual a les Illes Balears, Conselleria de Presidència, Cultura i Igualtat, GOIB.

Per acabar, es presenten a la taula 29 les respostes de les persones en situació de prostitució a la pregunta de si els agradaria deixar-la. Un 87,4% del total respon que sí.

Taula 29. Respostes de les persones en situació de prostitució a la pregunta: “T’agradaria deixar la prostitució?” Per ambient. Illes Balears, any 2020.

	Ambient en què et trobaves fins Covid-19				Total
	Carrer	Club	Pis	Sortides	
Sí	41 87,2%	22 81,5%	116 87,9%	30 90,9%	209 87,4%
No	2 4,3%	0 0,0%	2 1,5%	0 0,0%	4 1,7%
Ns/Nc	4 8,5%	5 18,5%	14 10,6%	3 9,1%	26 10,9%
Total	47 100,0%	27 100,0%	132 100,0%	33 100,0%	239 100,00%
<i>Chi-quadrat de Pearson</i>	4,851				
<i>Significació (bilateral)</i>	0,563				

Font: Estudi sobre la prostitució, la tracta i l'explotació sexual a les Illes Balears, Conselleria de Presidència, Cultura i Igualtat, GOIB.

A continuació, es descriu la informació obtinguda a través de l'entrevista a Metges del Món (MdM) sobre la situació actual i l'acció política que pensen que s'ha de desenvolupar.

La primera qüestió que es va destacar a l'entrevista és la forta vinculació entre el turisme i la prostitució a l'illa d'Eivissa. L'illa s'ha convertit, amb un estret lligam amb l'àmplia oferta d'oci nocturn, en una destinació de turisme sexual. El nombre de dones en situació de prostitució es triplica a l'estiu.

S'ha de recalcar que hi ha una diferenciació entre dos tipus de perfils: per un costat, hi ha un mercat d'acompanyants de luxe, vinculat al turisme de luxe. Es tracta d'empreses que funcionen en línia, amb catàlegs de dones, i que ofereixen serveis d'acompanyament i la seua presència a festes i esdeveniments com a reclam estètic o d'ambientació. Es tracta de dones, en la seua majoria, en situació de prostitució, ja que una vegada són a la festa o l'esdeveniment ofereixen aquests serveis. De fet, les persones que les contracten solen entendre aquesta qüestió de manera implícita. Tot i que l'empresa n'és perfectament conscient, el seu argument és que no té responsabilitat sobre el que facin les dones una vegada que són allà.

D'altra banda, trobam un perfil molt més vulnerable. Es tracta de dones, sovent immigrants, que o bé es troben en una situació clara d'explotació o tracta de dones, o bé exerceixen la prostitució pel fet de no tenir cap altre opció per a l'obtenció de renda o habitatge. Aquest segon perfil és, majoritàriament, amb el qual fa feina l'entitat Metges del Món.

A l'entrevista es va destacar que les accions en les quals s'hauria d'incidir es poden agrupar entorn de quatre eixos principals:

1. Reducció de la demanda

La prostitució hi és perquè hi ha demanda. Es proposa, d'una banda, sancionar les persones demandants (clients), tal com ja s'ha fet en altres comunitats autònomes i

municipis, i posar així el focus en qui mobilitza el mercat. D'altra banda, s'ha de treballar en mesures educatives i de prevenció, especialment dirigides als homes joves, des de l'educació formal i no formal, per frenar el relleu generacional de la demanda.

2. **Protecció integral a les persones en situació de prostitució**

La majoria de dones en situació de prostitució són immigrants, amb un nombre molt reduït de dones espanyoles. Aquesta realitat posa en evidència que es troben en situació de prostitució per no disposar d'altres recursos per obtenir ingressos. Per protegir-les i evitar que entrin o romanguin en aquesta situació, es proposa:

- Facilitar l'empadronament de totes les dones que es troben en situació de prostitució, encara que es trobin en situació administrativa irregular, per poder accedir a serveis municipals de protecció social.
- Dur a terme regulacions i recursos específics d'accés a l'habitatge, atès que el problema residencial és clau: moltes dones accepten viure en pisos-bordell per manca d'alternatives d'habitatge.
- Establir ajuts i programes socials que ofereixin alternatives reals de renda i allotjament, i reduir així la dependència econòmica de la prostitució.

3. **Oferir atenció sanitària, jurídica i psicològica a les persones en situació de prostitució**

Es proposa comptar amb recursos específics que garanteixin atenció sanitària i psicològica a les dones en situació de prostitució, tant pels riscos físics com per les seqüeles mentals i la pèrdua total d'autoestima. També fa falta atenció jurídica per facilitar sortides reals de la prostitució, incloses les víctimes de tracta que sovent no poden retornar al seu país d'origen per amenaces. Aquesta atenció jurídica s'hauria de complementar amb formació per a l'accés a ocupacions dignes i acompanyament social sostengut.

4. **Prevenició de la tracta i l'explotació**

Es constata a Eivissa l'existència d'habitatges privats (xalets) on es donen situacions d'explotació sexual o tracta. Algunes dones aconsegueixen escapar però no hi ha protocols propis ni recursos específics per atendre-les. Actualment moltes són derivades al sistema VioGen, tot i que tenen necessitats diferents. És fonamental formar professionals de la salut, serveis socials i policia per identificar indicadors de tracta i establir protocols d'actuació que assegurin protecció i tractament adequat a les víctimes.

Eix transversal. Coordinació institucional i participació social

S'han d'enfortir les taules de coordinació entre entitats socials, administracions públiques i forces de seguretat, i incloure la prostitució a l'àmbit de la violència contra les dones. Així mateix, és important comptar amb la veu de dones supervivents en el disseny de polítiques, per aconseguir actuacions més eficients i amb impacte real.

Àmbit municipal

Les dades que s'exposen a l'àmbit municipal en matèria de violència de gènere, violència sexual i LGTBI-fòbia, tenen la seua font en l'enquesta feta a la ciutadania; d'altra banda, s'ha fet una entrevista amb Metges del Món pel que respecta a l'exercici de la prostitució en el municipi.

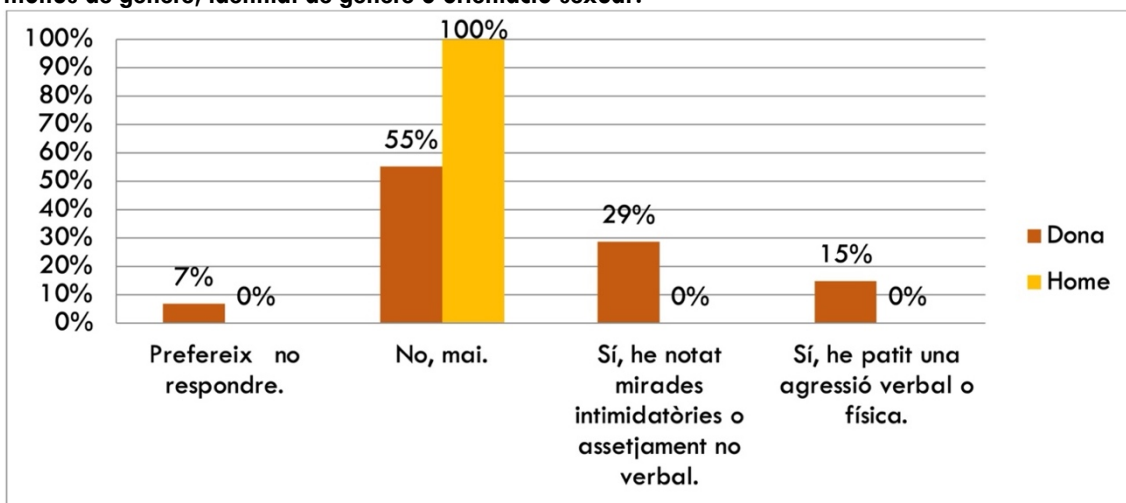
Abans d'abordar específicament les diferents formes de violència descrites, es presenten a continuació dos preguntes de caràcter més general, relacionades amb episodis esporàdics que sovint són invisibilitzats o normalitzats. En relació amb la violència viscuda a l'espai públic, es va demanar a la ciutadania si hi havia tingut cap problema en llocs com el carrer, la platja o el transport públic per motius de gènere, identitat de gènere o orientació sexual.

Els resultats mostren diferències clares segons el gènere, a la figura 74. Mentre el 100% dels homes afirma no haver patit mai cap situació d'aquest tipus, entre les dones aquest percentatge es redueix fins al 55%. Així, gairebé la meitat de les dones enquestades declara haver viscut algun episodi d'assetjament o agressió: un 29% indica haver rebut mirades intimidatòries o comentaris inapropiats, i un 15% afirma haver patit una agressió verbal o física. A més, un 7% prefereix no respondre, fet que pot reflectir la dificultat d'abordar o reconèixer aquest tipus de situacions.

En desagregar aquestes dades segons si la persona s'identifica o no com a part del col·lectiu LGTBIQ+, s'observa que quatre de les sis persones que hi pertanyen han assenyalat haver tingut algun problema. Tot i no ser una mostra representativa, es tractaria de més de la meitat, una dada que s'hauria de tenir en compte.

Aquestes dades evidencien que les dones continuen exposades a violències subtils i quotidianes en l'espai públic, sovint naturalitzades o invisibilitzades, que contribueixen a generar una sensació d'inseguretat o vulnerabilitat. En canvi, cap home no declara haver experimentat aquestes situacions en primera persona, cosa que reforça la persistència d'una desigualtat estructural en la vivència de l'espai públic segons el gènere.

Figura 74. Pregunta enquesta: "Has tingut cap problema (comentaris, insults, mirades...) quan has anat pel carrer, quan has anat a una plaça o un parc, quan has viatjat en transport públic... per motius de gènere, identitat de gènere o orientació sexual?"

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta.

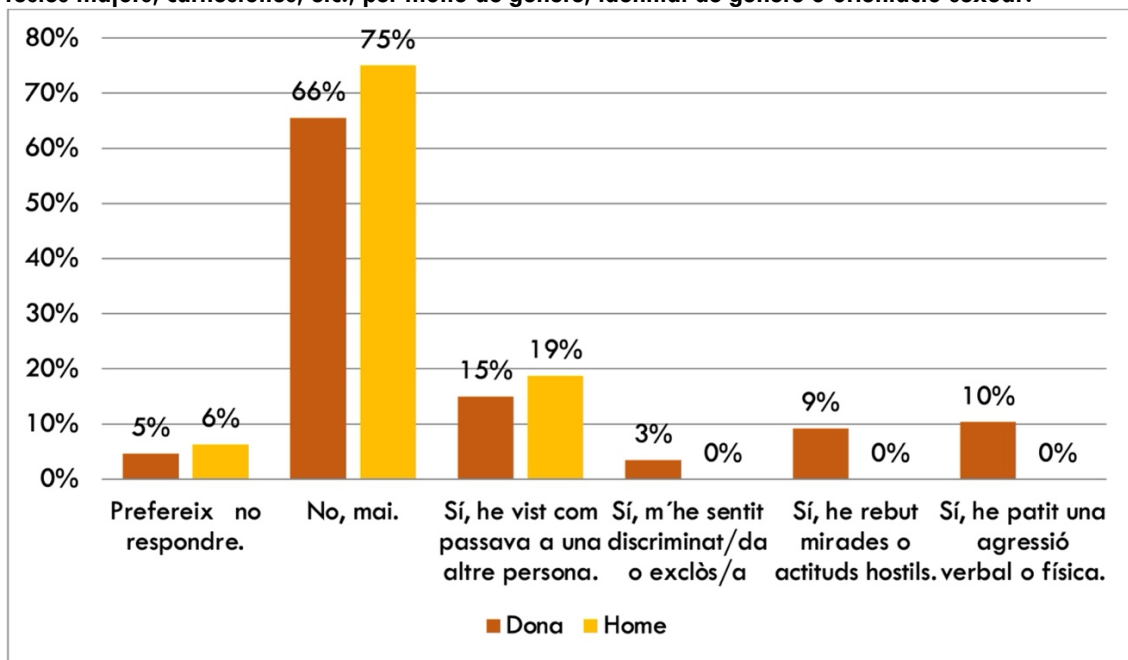

En la mateixa línia, es va preguntar també per possibles situacions viscudes en espais d'oci, com activitats culturals, discoteques o festes, àmbits on sovent s'expressen formes de violència més subtils però normalitzades.

Els resultats tornen a mostrar una clara diferència segons el gènere, a la figura 75. Mentre el 75% dels homes afirma no haver patit mai cap situació d'aquest tipus i la resta indica que prefereix no respondre o que ha presenciat el problema en una altra persona, cap home no declara haver-lo viscut en primera persona. En canvi, entre les dones s'observa una realitat diferent: tot i que el 66% manifesta no haver tengut mai cap problema, la resta sí que assenyala haver experimentat directament o indirectament situacions de discriminació, incomoditat o hostilitat en aquests espais. Aquest resultat posa de manifest que les dones continuen exposades a comportaments discriminatoris o actituds de menyspreu en entorns d'oci i relació social, sovent normalitzats o invisibilitzats en el dia a dia.

A més, en desagregar les dades segons si la persona s'identifica o no com a part del col·lectiu LGTBIQ+, s'observa, de nou, que quatre de les sis persones que hi pertanyen han assenyalat haver tengut algun problema.

Figura 75. Pregunta enquesta: "Has tengut cap problema en activitats culturals, discoteques, bars, festes majors, carnestoltes, etc., per motiu de gènere, identitat de gènere o orientació sexual?"

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta.

Violència de gènere

En relació amb la violència de gènere, es va preguntar a la ciutadania si havia patit cap situació de violència, física o psicològica, per part de la seua parella o exparella. A la figura 76 es poden observar els resultats.

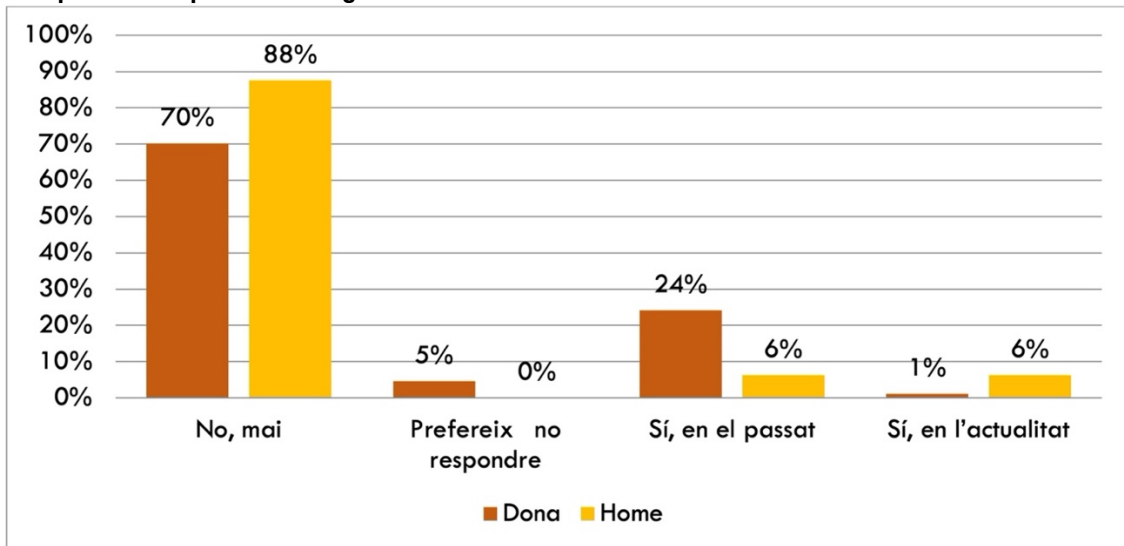
La gran majoria de persones enquestades afirma no haver patit mai una situació d'aquest tipus (70% de les dones i 88% dels homes). Tot i això, un 24% de les dones declara haver viscut violència en el passat i un 1% indica estar-la patint actualment. En el cas dels homes, aquestes proporcions són del 6% en el passat i del 6% en l'actualitat.

S'ha de remarcar que la mostra d'homes és més reduïda, de manera que percentatges petits poden correspondre a un nombre molt baix de casos. Això explica que, tot i que tant una dona com un home declaren estar patint violència actualment, el valor percentual sigui més alt en el cas dels homes (6%) que en el de les dones (1%).

També és rellevant assenyalar que totes dos persones que manifesten patir violència en l'actualitat es troben dins la franja d'edat de 36 a 44 anys, la qual coincideix amb la franja de màxima incidència segons les dades estatals sobre violència de gènere.

Figura 76. Pregunta enquesta: “Has patit cap situació de violència (física o psicològica) per part de la teua parella o exparella?” Per gènere.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta.

També es va preguntar a la ciutadania si havia presenciada o havia tingut coneixement de cap situació de violència, física o psicològica, exercida per una altra persona contra la seua parella o exparella. A la figura 77 es poden observar les respostes.

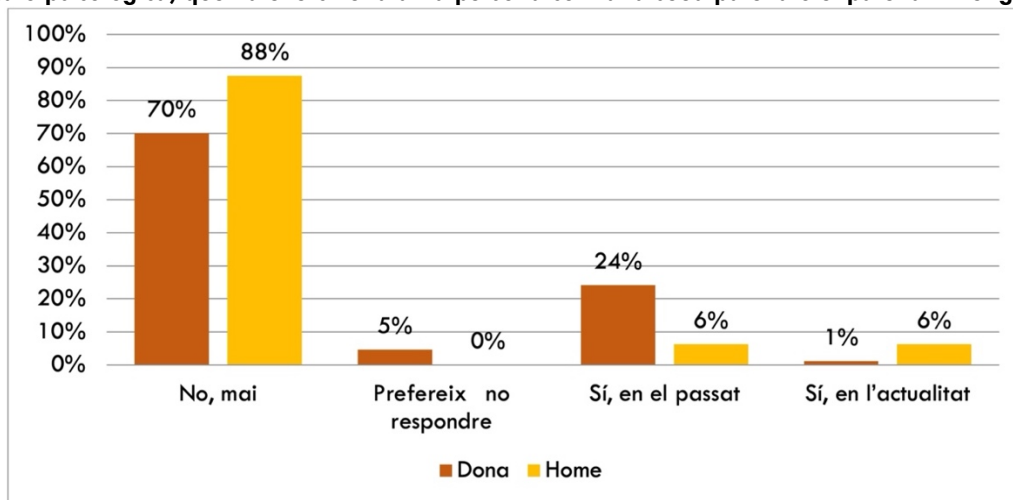
Els resultats mostren diferències rellevants segons el sexe. Més d'un terç de les dones (31%) afirma haver conegut algun cas dins l'entorn d'amistats o social, davant el 19% dels homes. A l'àmbit laboral, la proporció és del 10% en dones i del 19% en homes, mentre que en l'àmbit familiar un 22% de les dones declara conèixer alguna situació, enfront d'un 0% dels homes.

Tot i que la majoria de la població afirma no haver-ne presenciada cap cas (33% de dones i 44% d'homes), la diferència entre gèneres pot estar vinculada al fet que les dones tendeixen a percebre i identificar millor les situacions de violència masclista, especialment les de tipus psicològic o simbòlic, sovent menys visibles. Els homes, en canvi, podrien tenir una menor detecció d'aquestes conductes, ja sigui per manca de sensibilització o perquè sovent es produeixen en espais i dinàmiques on ells no en són testimonis directes.

Aquest patró coincideix amb les tendències observades en altres estudis, que apunten a una major consciència i reconeixement de la violència de gènere per part de les dones.

Figura 77. Pregunta enquesta: “Has presenciada o has tingut coneixement de cap situació de violència (física o psicològica) que ha exercit una altra persona contra la seua parella o exparella?” Per gènere.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta.

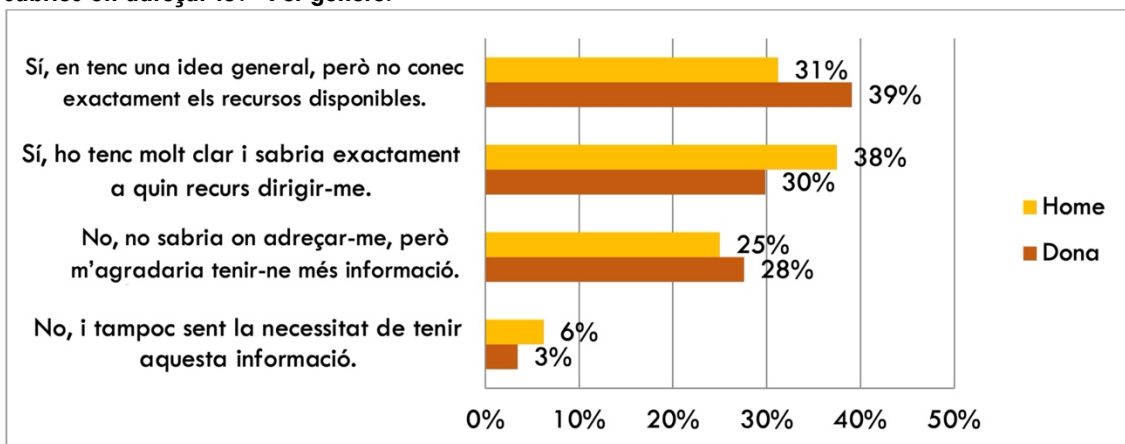
Finalment, es va demanar a la ciutadania si sabia on adreçar-se en cas de viure o conèixer algun cas de violència masclista. A la figura 78 es poden observar les respostes.

Les dades mostren un nivell de coneixement moderat sobre els recursos disponibles. Un 30% de les dones i un 38% dels homes afirmen que sabrien exactament a quin recurs dirigir-se, mentre que el grup més nombrós és el de les persones que en tenen una idea general però no coneixen amb exactitud els recursos disponibles (39% de dones i 31% d'homes).

D'altra banda, prop d'una quarta part de la mostra (28% de dones i 25% d'homes) reconeix que no sabia on adreçar-se, tot i que expressa interès a rebre més informació. Només una minoria (3% de dones i 6% d'homes) considera que no necessita disposar d'aquesta informació.

Aquestes dades apunten a la necessitat de reforçar la difusió dels serveis i recursos d'atenció a les víctimes de violència masclista, així com garantir que tota la ciutadania en conegui els canals d'accés i actuació, independentment del seu gènere o edat.

Figura 78. Pregunta enquesta: “En cas de viure o trobar-te amb algun cas de violència masclista, sabries on adreçar-te?” Per gènere.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta.

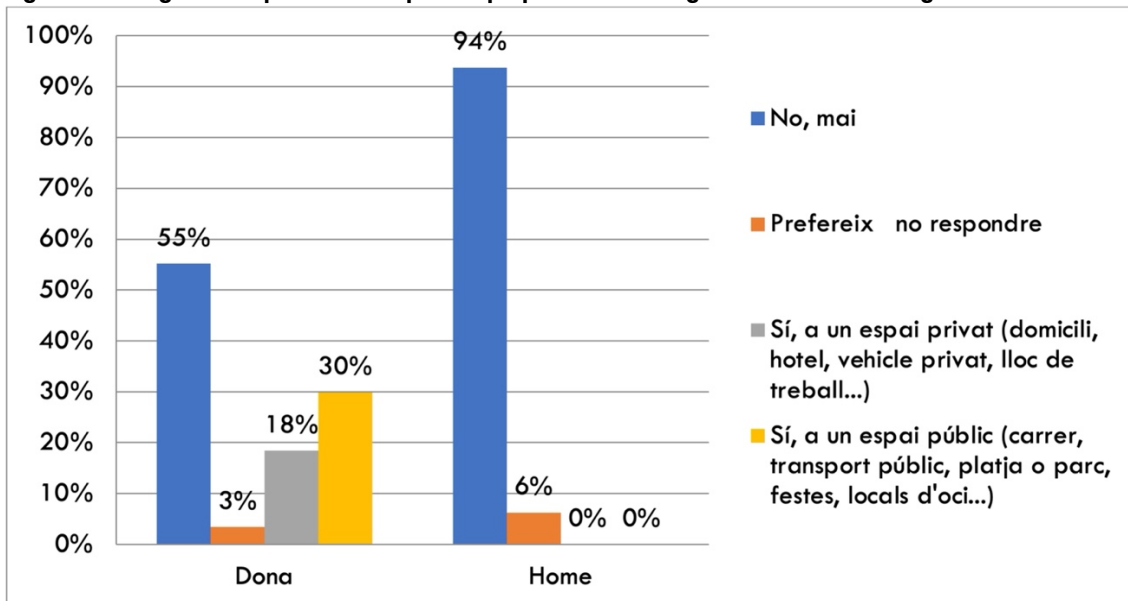
Violència sexual

En relació amb la violència sexual, es va preguntar a la ciutadania si havia patit cap tipus d'abús o agressió sexual. A la figura 79 es poden observar els resultats.

Les dades mostren una diferència molt marcada segons el gènere. En el cas de les dones, tan sols la meitat, un 55%, afirma no haver patit mai cap situació d'aquest tipus; un 3% prefereix no respondre; i l'altre 48% sí que n'ha patit, un 18% declara haver-la viscut en un espai privat i un 30% en un espai públic.

En canvi, el 94% dels homes indica no haver patit mai cap situació d'abús o agressió sexual, i un 6% prefereix no respondre. No s'han registrat casos d'homes que declarin haver viscut aquest tipus de violència ni en espais públics ni privats.

Figura 79. Pregunta enquesta: "Has patit cap tipus d'abús o agressió sexual?" Per gènere.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta.

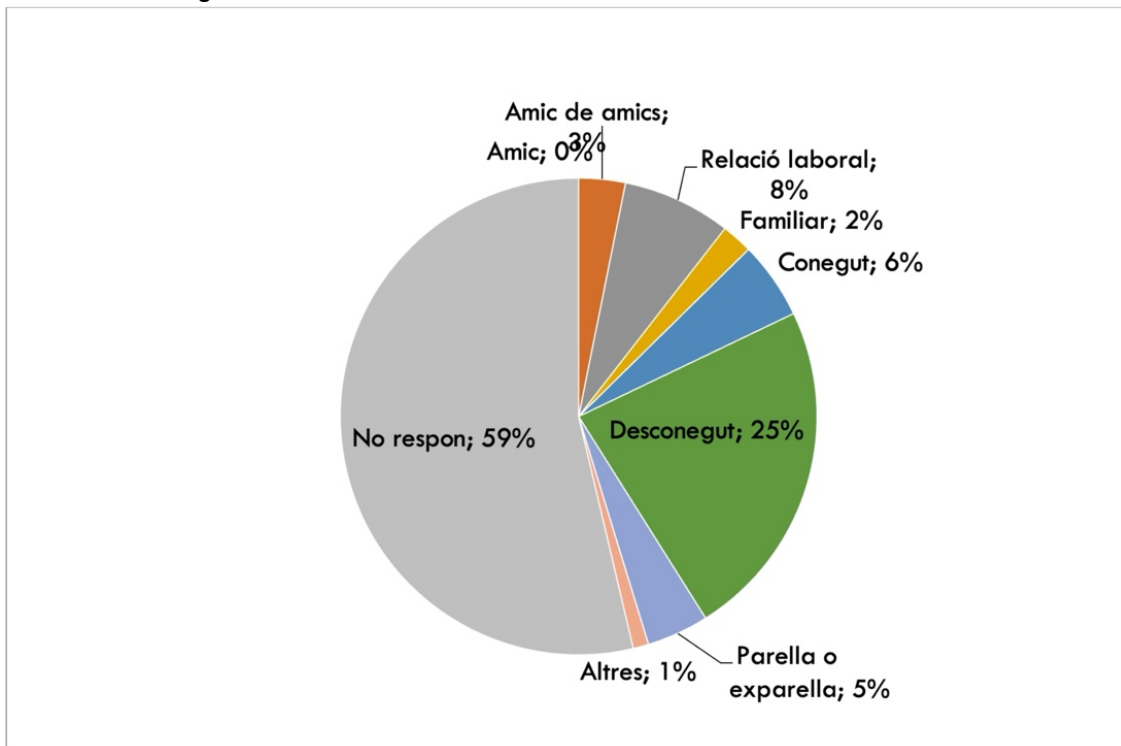
A les persones que havien declarat haver patit algun tipus d'abús o agressió sexual se'ls va demanar que especificassin quin vincle tenien amb l'agressor. A la figura 80 es poden veure els resultats.

La major part de les respostes (59%) corresponen a persones que prefereixen no respondre, fet que posa de manifest la dificultat i la sensibilitat d'aquesta qüestió. Entre les respostes que sí que s'han recollit, destaca que en un 25% dels casos l'agressor és una persona desconeguda, mentre que en un 8% s'indica que es tracta d'una persona de l'àmbit laboral i en un 6% d'un conegut. També s'han registrat casos en què l'agressor era la parella o exparella (5%), un familiar (2%) o un amic o amic d'amics (3% en conjunt).

Tot i la mostra limitada, aquestes dades mostren que la violència sexual no es produeix únicament en espais públics o entre desconeguts, sinó que també pot aparèixer en contextos de proximitat i confiança, com els entorns laborals, familiars o de relació sentimental.

Figura 80. Pregunta enquesta: “Si has patit cap tipus d’abús o agressió sexual, podries especificar el teu vincle amb l’agressor?”

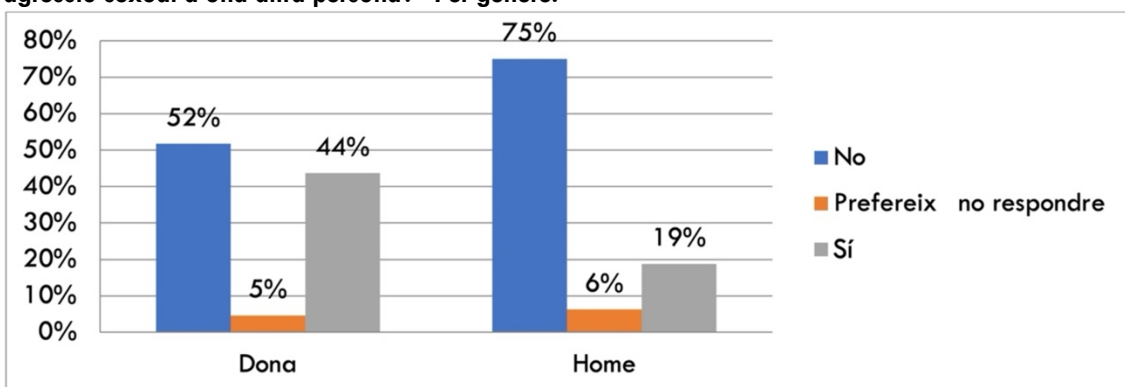

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta.

Finalment, es va preguntar a la ciutadania si havia presenciado o havia tengut coneixement de cap cas d'abús o agressió sexual a una altra persona. A la figura 81 es poden observar els resultats.

Més de la meitat de les dones (52%) declara no haver-ne conegut cap cas, però un percentatge significatiu, el 44%, afirma que sí que n'ha tengut coneixement, mentre que un 5% prefereix no respondre. En canvi, en el cas dels homes, la gran majoria (75%) assegura no haver conegut cap situació d'aquest tipus, un 19% sí que en té coneixement i un 6% prefereix no respondre.

Figura 81. Pregunta enquesta: “Has presenciado o has tengut coneixement de cap tipus d’abús o agressió sexual a una altra persona?” Per gènere.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta.

Violència LGTBI-fòbica

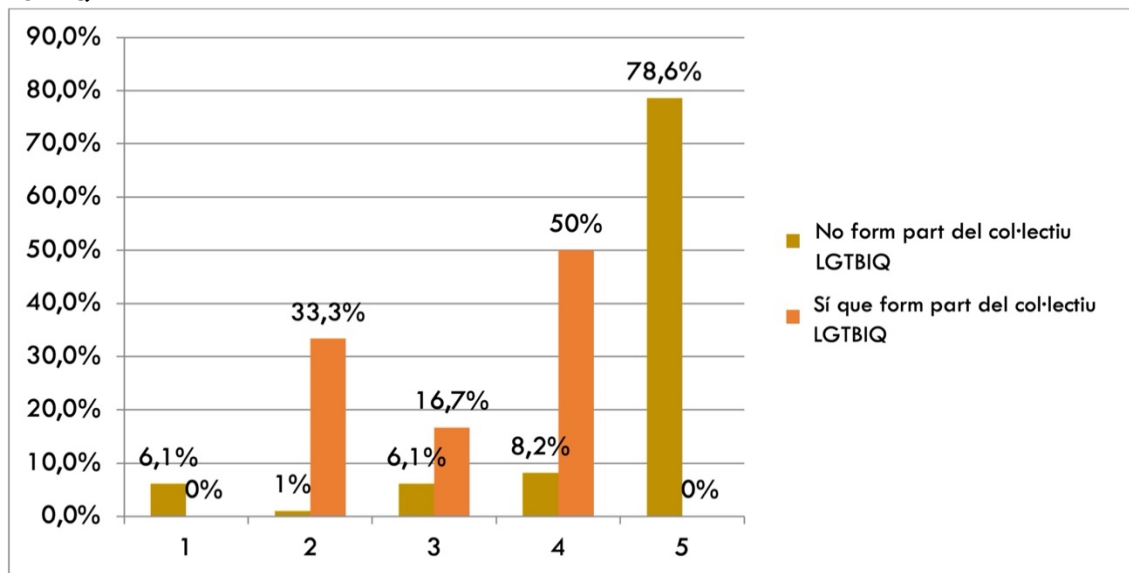
En relació amb la LGTBI-fòbia, es va demanar a les persones enquestades fins a quin punt es sentien lliures de compartir i mostrar la seua orientació sexual en el municipi, a la figura 82.

D'entre les persones que han afirmat pertànyer al col·lectiu LGTBIQ, ningú no ha indicat sentir-se gens lliure (1). Sí que un 33,3% ha seleccionat un 2, un 16,7% un 3, i un 50%, la meitat, un 4. Però ningú no ha marcat tampoc un 5, que voldria dir completament lliure.

D'altra banda, és destacable que d'entre les persones que no han seleccionat pertànyer al col·lectiu LGTBIQ i, per tant, es tractaria de persones cisgènere i heterosexuales, no totes es senten completament lliures de compartir i mostrar la seua orientació sexual. Ho fan 8 de cada 10. Mentre un 8,2% ha seleccionat un 4, un 6,1% un 3, un 1% un 2, i un 6,1% un 1 (gens lliure). Un 13,2% de les persones que no han seleccionat pertànyer al col·lectiu, valora l'escala amb un 3 o menys, és a dir, 1 de cada 8 persones. Tot i que aquestes dades no són representatives per la mida de la mostra, podrien apuntar a l'existència d'una problemàtica, sovent vinculada a l'homofòbia interioritzada o a la por del judici social, que pot fer que algunes persones no es sentin lliures de compartir tota o part de la seua sexualitat.

S'ha de destacar que s'han desagregat les dades de les persones que no formen part del col·lectiu per gènere, i presenten patrons quasi idèntics, sense que el gènere sembli una variable en aquest àmbit.

Figura 82. Pregunta enquesta: “Et sents lliure de compartir i mostrar la teua orientació sexual en el municipi?” Escala de gens lliure (1) a completament lliure (5), per si es pertany o no al col·lectiu LGTBIQ.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta.

Mentre aquesta pregunta estava més relacionada amb una percepció i decisió personal, la següent pregunta demanava directament per la violència LGTBI-fòbica. Es va demanar a la ciutadania fins a quin punt considerava que aquest tipus de violència era un fenomen present en el municipi de Sant Josep. A la figura 83 es poden observar els resultats.

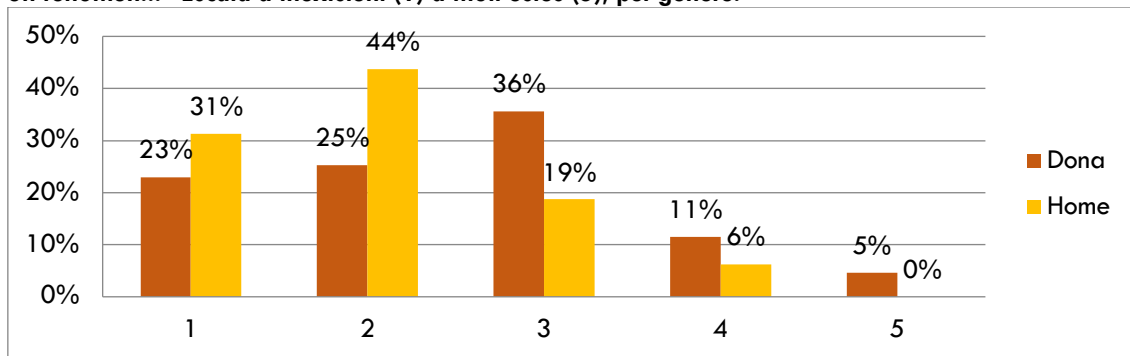

La major part de les persones enquestades percep que aquest tipus de violència hi és, però no està gaire estesa. Entre els homes, un 44% valora amb un 2 (poc estès) i un 31% amb un 1 (inexistent), mentre que entre les dones aquests percentatges són lleugerament inferiors (25% i 23% respectivament). En canvi, un 36% de les dones situen la seua resposta en el valor 3, enfront del 19% dels homes. Per acabar, un 11% de les dones i un 6% dels homes valoren amb un 4, bastant estesa, i un 5% de les dones com a fenomen molt estès.

De nou, aquests resultats indiquen una percepció més crítica per part de les dones, que tendeixen a identificar amb més freqüència la presència d'actituds o comportaments discriminatoris, encara que no sempre es manifestin de manera oberta o violenta.

A més, en desagregar les respostes segons si la persona s'identifica o no com a part del col·lectiu LGTBIQ+, s'observa que de les sis persones que hi pertanyen, quatre han valorat la presència d'aquesta violència amb un 4 (força estesa) i dos amb un 2 (poc estesa).

Figura 83. Pregunta enquesta: "Creus que la violència contra les persones LGTBIQ+ a Sant Josep és un fenomen..." Escala d'inexistent (1) a molt estès (5), per gènere.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta.

4.8. COMPROMÍS MUNICIPAL AMB LA IGUALTAT DE GÈNERE

L'any 2016 l'Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia va aprovar el seu I Pla municipal d'igualtat d'oportunitats 2016-2020, una passa important en la definició i implementació de polítiques d'igualtat municipals. Aquest compromís fou renovat l'any 2020 amb el Pla municipal d'igualtat de gènere de Sant Josep de sa Talaia 2021-2024, i ara torna a ser renovat amb l'aprovació del Pla conseqüent a la present diagnosi. A més, es va aprovar l'any 2023 el I Pla d'igualtat intern de l'Ajuntament.

A continuació s'analitza la transversalització de l'enfocament de gènere en el disseny i execució de les polítiques públiques, així com la percepció de la ciutadania sobre la paritat en representativitat.

Transversalització de l'enfocament de gènere a les polítiques públiques

Transversalització de l'enfocament de gènere a les polítiques públiques vol dir incorporar de manera sistemàtica la perspectiva de gènere en totes les fases del cicle de les polítiques: des de la planificació i la presa de decisions fins a la implementació, l'avaluació i l'assignació de recursos. Aquesta estratègia busca garantir que les accions de les administracions públiques contribueixin a reduir les desigualtats de gènere i promoguin la igualtat real i efectiva entre dones i homes.

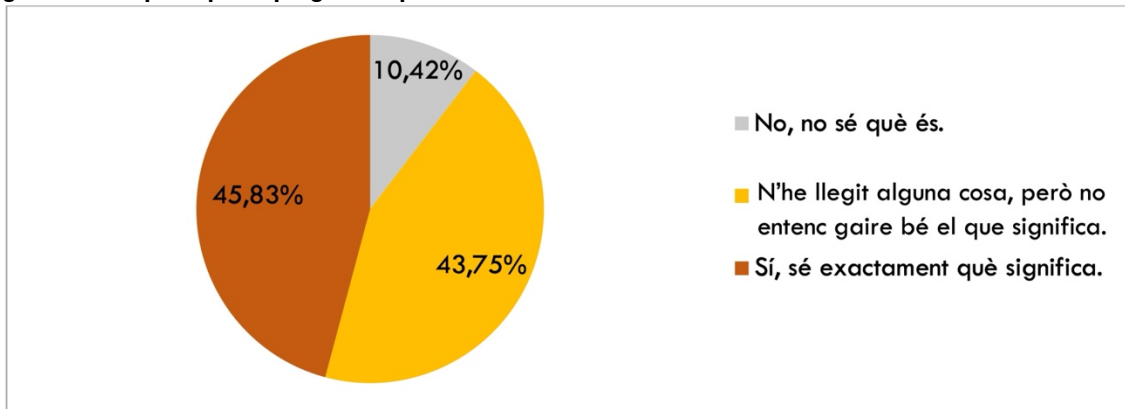
Amb l'objectiu de valorar el grau de transversalització en el consistori, s'ha dut a terme una enquesta adreçada al personal municipal. Aquesta eina ha permès recollir informació sobre el coneixement, la percepció i l'aplicació pràctica de la perspectiva de gènere en l'àmbit laboral, així com identificar fortaleses i àrees de millora. Aquesta enquesta ja es va fer a l'anterior diagnosi, cosa que permet valorar l'evolució de les diferents qüestions en aquests quatre anys.

A l'hora de comparar els resultats de la present enquesta amb la de l'anterior diagnosi, s'ha de ressaltar que la participació de l'any 2020 va ser substancialment menor. Mentre l'enquesta de la present diagnosi l'han contestat 48 persones (un 26,37% de la plantilla), l'any 2020 la varen contestar 30 (un 16,5%). En aquest sentit, es podrien crear biaixos relacionats amb el perfil dels i les enquestades. Sovent, enquestes com la d'aquest tipus, les persones que més tendeixen a contestar-les són les de les àrees més properes al Pla, mentre a mesura que s'augmenta la participació s'hi afegixen sectors de la plantilla menys relacionats amb la temàtica que es tracta.

La pregunta 1 era si es sap incorporar la perspectiva o enfocament de gènere a les polítiques i programes públics, es poden veure els resultats a la figura 84. A l'anterior diagnosi un 13,3% no sabia què era, una dada que ha disminuït 3 punts percentuals; un 33,3% n'havia llegit alguna cosa, però no entenia gaire bé què significava, i s'ha incrementat 10 punts percentuals aquest perfil; i finalment un 53% responia saber el què és, una dada que ha davallat entorn a 7 punts. És a dir, si bé hi ha menys gent a l'actualitat que no sap el què és, també hi ha menys gent que ho té clar.

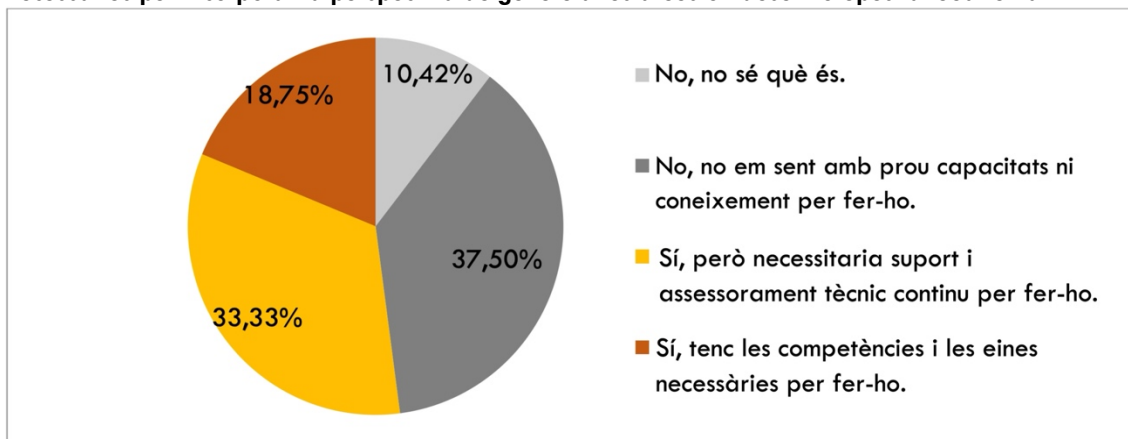
Figura 84. Enquesta al personal municipal: “Saps què és incorporar la perspectiva o enfocament de gènere a les polítiques i programes públics?”

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta al personal de l'Ajuntament.

La pregunta 2 anava dirigida a esbrinar si es compta amb el coneixement i les competències necessàries per incorporar la perspectiva de gènere a les àrees on es desenvolupa la feina, a la figura 85 s'hi veuen les respostes. Mentre a l'anterior diagnosi les persones que consideraven que tenien les competències i les eines necessàries per fer-ho arribaven a un 40%, a l'actualitat representen un 18,75%; el percentatge de persones que no saben què és ha tornat a davallar 3 punts percentuals des de l'anterior diagnosi, fins a un 10,42%; en canvi, el percentatge de persones que no es senten amb prou capacitats ni coneixement per fer-ho ha pujat d'un 16,7% a un 37,5%; i finalment, a l'anterior diagnosi un 30% considerava que necessitaria suport i assessorament tècnic continu, una dada que s'ha mantengut relativament estable i que es situa a l'actualitat en un 33,33%.

Figura 85. Enquesta al personal municipal: “Comptes amb el coneixement i les competències necessàries per incorporar la perspectiva de gènere a les àrees on desenvolupes la teua feina?”

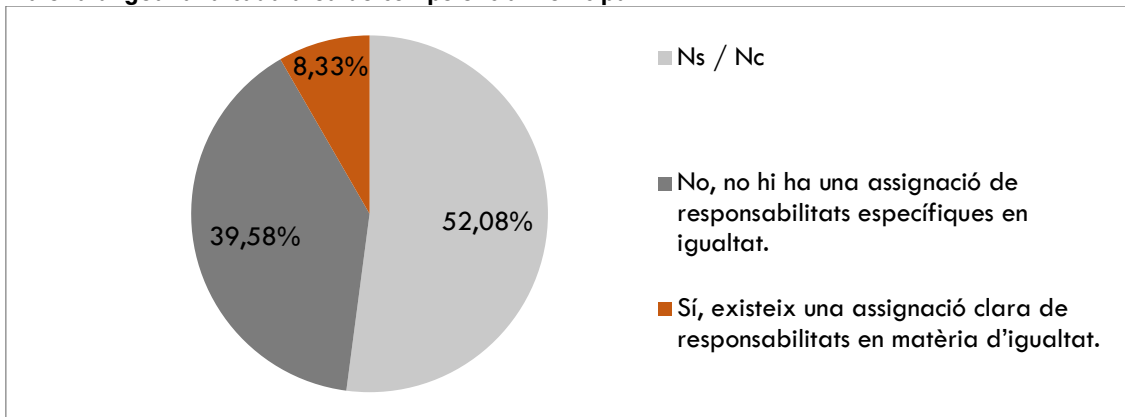

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta al personal de l'Ajuntament.

A la tercera pregunta s'explorava si hi ha una assignació de responsabilitats concretes en matèria d'igualtat a cada àrea de competència municipal, figura 86. Un 52,08% ha contestat que no sap/no contesta, una dada 8 punts menor que la de l'anterior diagnosi (60%); tot i això, mentre a l'anterior diagnosi un 13,3% responia que sí, a l'actual ha estat un 8,33%; el que s'ha engruixit són les persones que afirmen que no hi ha aquesta assignació, que passen d'un 26,7% a un 39,58%.

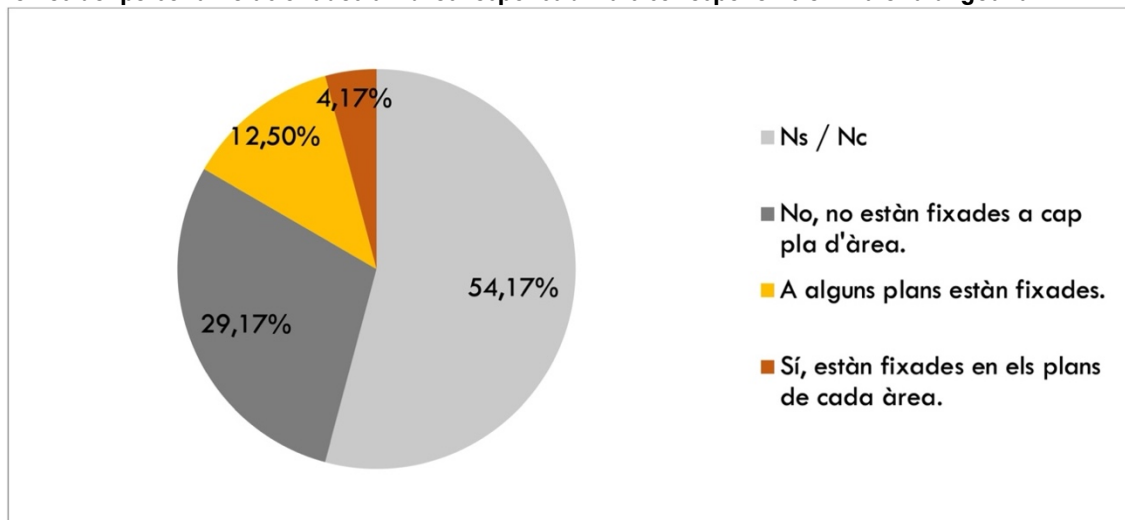
Figura 86. Enquesta al personal municipal: “Hi ha una assignació de responsabilitats concretes en matèria d’igualtat a cada àrea de competència municipal?”

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta al personal de l'Ajuntament.

Seguint en la mateixa línia, la pregunta 4 explorava si en els plans de cada àrea estan fixades les funcions i feines del personal relacionades amb les responsabilitats corresponents en matèria d'igualtat, figura 87. A l'anterior diagnosi un 33,3% va respondre no ho sé / no contest, una dada 20 punts percentuals menor al 54,17% obtingut; un 55,6% va respondre que no estaven fixades, una dada que ha davallat al 29,17%; finalment, mentre un 10% havia afirmat que sí que estaven fixades, en l'actualitat hi ha hagut un 12,5% que ha assenyalat que estan fixades en alguns plans i un altre 4,17% que ha afirmat que estan fixades en els plans de cada àrea.

Figura 87. Enquesta al personal municipal: “En els plans de cada àrea estan fixades les funcions i feines del personal relacionades amb les responsabilitats corresponents en matèria d'igualtat?”

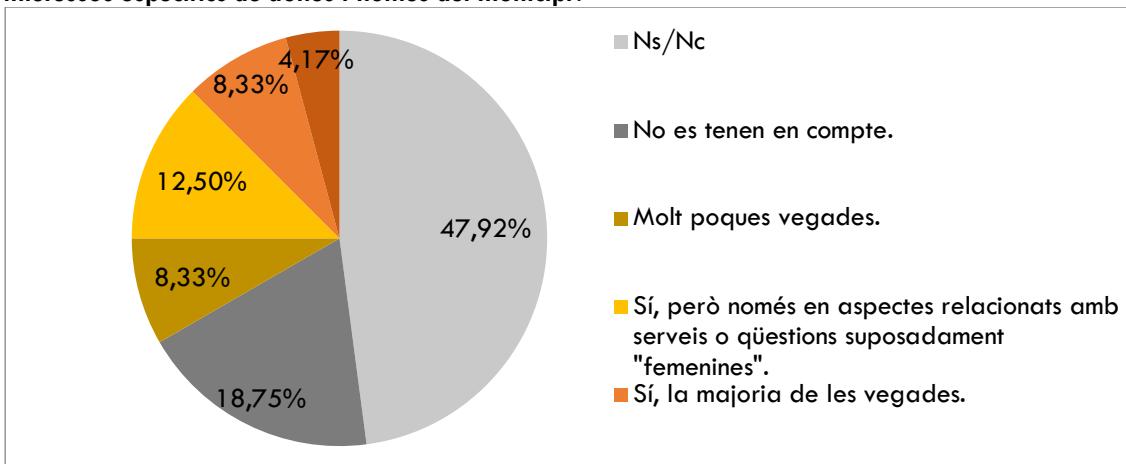
Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta al personal de l'Ajuntament.

La cinquena pregunta demanava si les decisions sobre les prioritats i els programes d'actuació de l'Ajuntament es prenen analitzant de manera diferenciada les necessitats i els interessos específics de dones i homes del municipi, a la figura 88. Un 47,92% ha contestat no ho sé / no contest, una dada similar al 46,7% obtingut a l'anterior diagnosi. Una diferència important es troba en el fet que tan sols un 3,3% va contestar a l'anterior diagnosi que no es tenien en compte, enfront d'un 18,75% actual. Les persones que afirmen

que molt poques vegades, s'han mantengut relativament estables, amb un 8,33% actual i un 10% l'any 2020. Ha pujat 9 punts percentuals el nombre de persones que afirmen que sí, però només en aspectes relacionats amb serveis o qüestions suposadament "femenines", d'un 3,3% a un 12,5%. La diferència més important la trobam en el fet que mentre a l'anterior diagnosi un 33,3% afirmava que les decisions es prenen d'aquesta manera la majoria de vegades, a l'actualitat tan sols ho afirma un 8,33%. Per acabar, un 4,17% afirma que sempre es tenen en compte, i ho havia fet un 3,3% l'any 2020. En definitiva, un 66,67% diu que no o ns/nc (50% l'any 2020) i l'altre 33,33% afirma que en major o menor mesura sí.

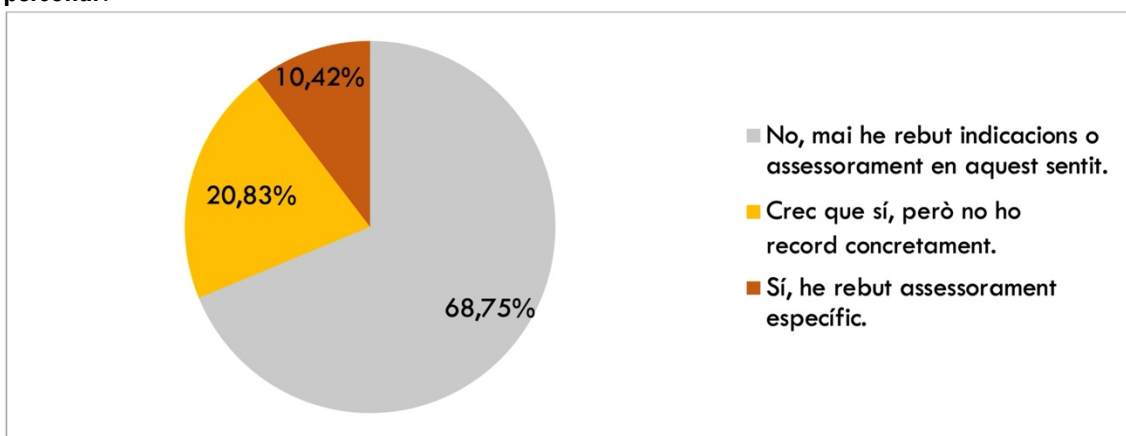
Figura 88. Enquesta al personal municipal: "Les decisions sobre les prioritats i els programes d'actuació de l'Ajuntament es prenen analitzant de manera diferenciada les necessitats i els interessos específics de dones i homes del municipi?"

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta al personal de l'Ajuntament.

La pregunta 6 era sobre l'assessorament o indicacions donades per la Regidoria d'Igualtat per a la incorporació de la perspectiva de gènere en el marc de les funcions del personal, a la figura 89. Un 68,75% indica no haver rebut mai indicacions o assessorament específic, una dada que era del 60% l'any 2020; un 30% va respondre que sí, enfront d'un 10,42% actual; i un 10% creia que sí, però no ho recordava concretament; a l'enquesta actual han indicat aquesta opció un 20,83%.

Figura 89. Enquesta al personal municipal: "Has rebut assessorament o indicacions donades per la Regidoria d'Igualtat per a la incorporació de la perspectiva de gènere en el marc de les funcions del personal?"

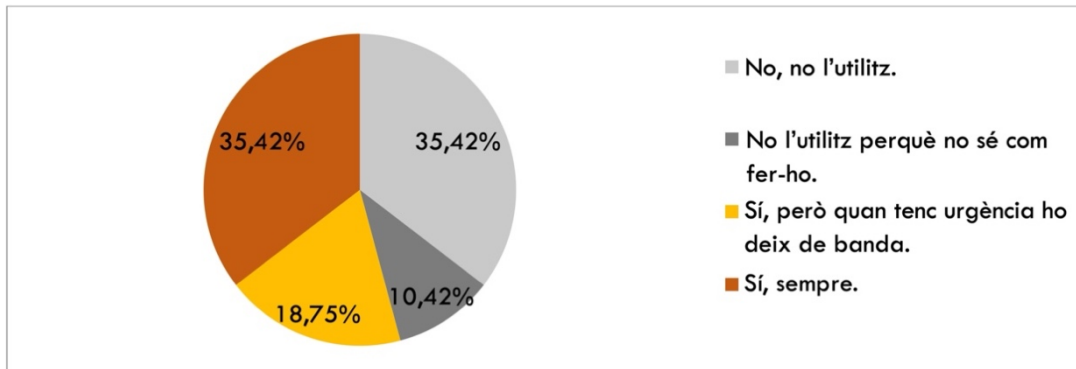

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta al personal de l'Ajuntament.

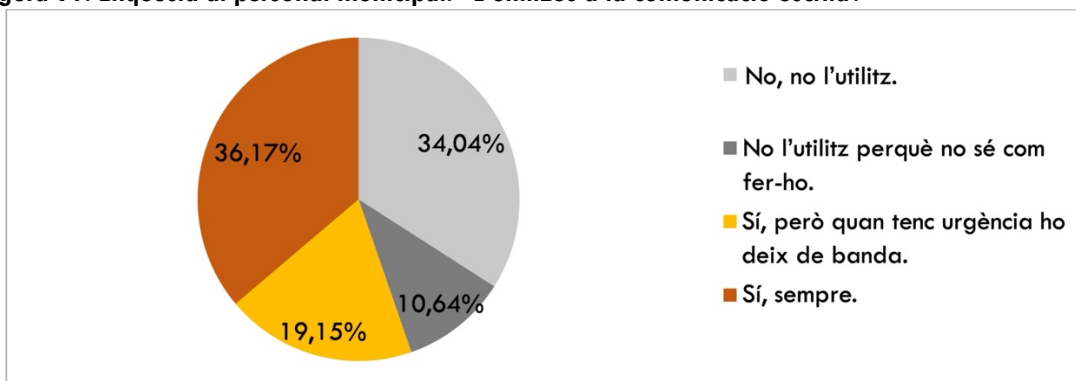
Les preguntes 7, 8 i 9 anaven dirigides a explorar l'ús del llenguatge inclusiu: a la documentació que es redacta, a la comunicació escrita i a la comunicació oral, figures 90, 91 i 92, respectivament. Les respostes són molt similars entre unes i altres. Entorn a un 55% l'utilitza, tot i que un 19% el deixa de banda quan té urgència, una dada que es redueix al 14% en el cas de la comunicació oral. L'altre 45% no l'utilitza, entorn a un 10% perquè no sap com.

Figura 90. Enquesta al personal municipal: "Utilitzes el llenguatge inclusiu a la documentació que redactes?"

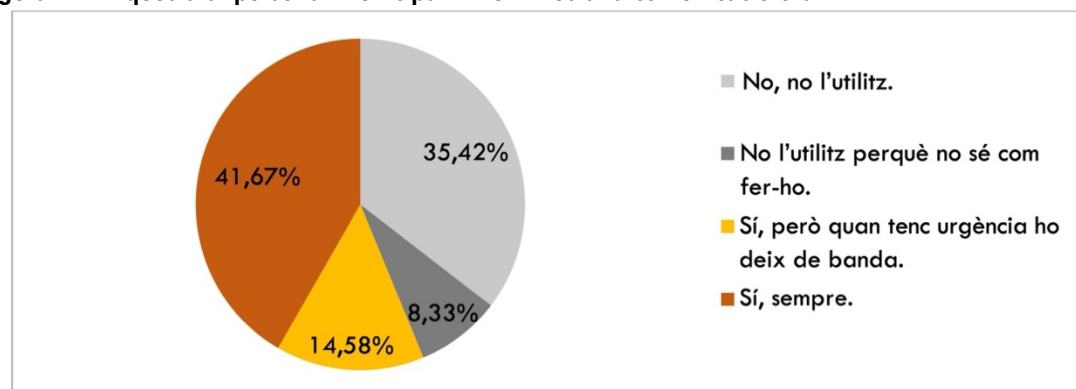
Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta al personal de l'Ajuntament.

Figura 91. Enquesta al personal municipal: "L'utilitzes a la comunicació escrita?"

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta al personal de l'Ajuntament.

Figura 92. Enquesta al personal municipal: "L'utilitzes a la comunicació oral?"

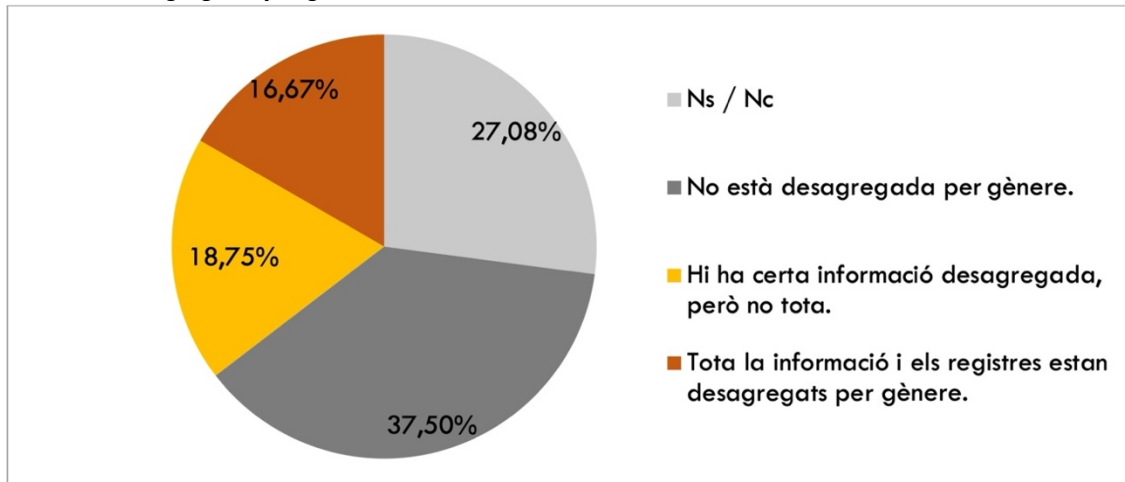

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta al personal de l'Ajuntament.

A la pregunta 10, figura 93, es preguntava al personal en quina mesura la informació que es genera a la seua àrea està desagregada per gènere. Un 16,67% responen que tota la informació i els registres estan desagregats per gènere, una dada 6,67 punts superior a la de 2020, amb un 10%. Un altre 18,75% assenyala que hi ha certa informació desagregada però no tota, de nou, 7,65 punts superior a la de l'anterior diagnosi (11,1%). Tot i ser 18,1 punts percentuals menor que l'any 2020, el gruix de persones (37,5%) afirma que la informació no està desagregada per gènere. Per acabar, un 27,08% contesta ns/nc, 5 punts percentuals més que a l'anterior diagnosi (22,2%).

Figura 93. Enquesta al personal municipal: "En quina mesura la informació que generes a la teua àrea està desagregada per gènere?"

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta al personal de l'Ajuntament.

Els resultats de l'enquesta mostren una evolució desigual en relació amb la transversalització de la perspectiva de gènere en el conjunt de l'Ajuntament. Si bé en alguns ítems s'identifiquen avenços (com la disminució del percentatge de persones que desconeixen què és la perspectiva de gènere, o l'augment d'informació desagregada per gènere), en altres es constata una davallada significativa respecte dels resultats obtinguts a l'anterior diagnosi. Aquesta davallada podria estar relacionada amb l'increment de la participació a l'enquesta: mentre l'any 2020 hi varen respondre un 16,5% de les persones treballadores, enguany ho ha fet un 26,37%. Això podria haver ampliat la representació d'àrees i perfils professionals menys familiaritzats amb l'àmbit de la igualtat, i generat resultats menys optimistes però probablement més realistes i representatius. Si aquest és el cas, la comparació no implicaria necessàriament un empitjorament de la situació, sinó una fotografia més completa del conjunt de l'organització. En qualsevol cas, aquestes dades posen de manifest la necessitat de continuar avançant en la incorporació efectiva i transversal de la perspectiva de gènere a totes les àrees municipals, i reforçar les eines, la formació i l'assessorament disponible per al conjunt del personal.

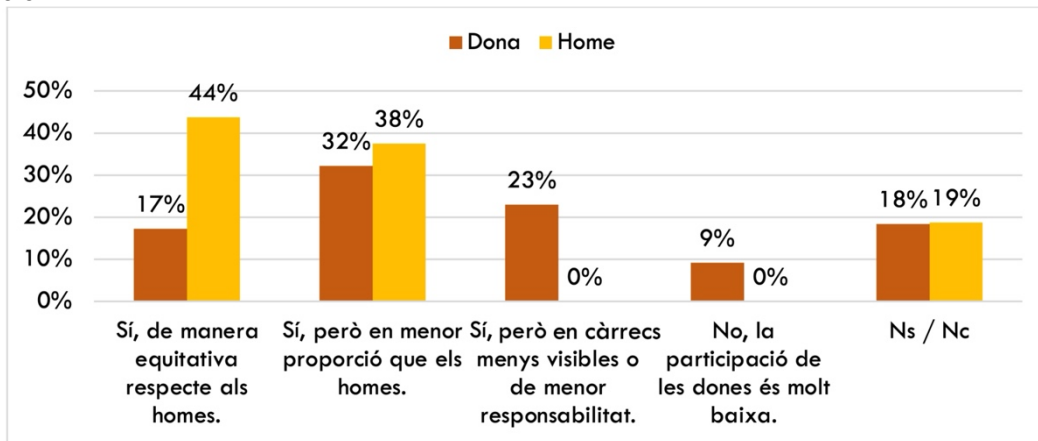
Percepció ciutadana

Es presenten a continuació diverses preguntes de l'enquesta sobre la percepció ciutadana de la representativitat i l'activitat entorn a la igualtat.

A la figura 94 podem veure la percepció sobre la participació de dones en política local. Un 44% dels homes pensa que n'hi ha, i que és equitativa respecte als homes, una dada que cau fins al 17% en el cas de les dones. La percepció més estesa entre elles és que n'hi ha però en menor proporció que els homes, ho pensen un 38% de les dones i un 32% dels homes. Un 23% de les dones pensa que n'hi ha però en càrrecs menys visibles o de menor responsabilitat. Per acabar, un 9% de les dones pensa que no, que la participació de les dones és molt baixa.

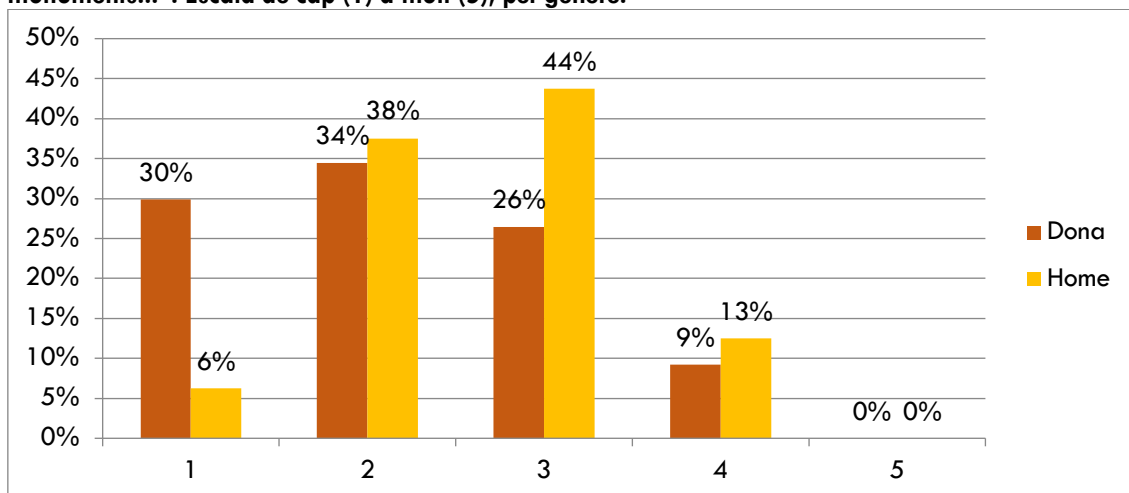
Figura 94. Pregunta enquesta: “Creus que hi ha participació de dones en la política local?” Per gènere.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta a la ciutadania.

A la següent figura, la 95, podem veure els resultats de si es considera que hi ha un reconeixement públic a les dones en els carrers, monuments i espais públics. Un 30% de les dones i un 6% dels homes ha votat 1, cap. Un 34% de les dones i un 38% dels homes ha seleccionat un 2, quasi cap. El valor 3 és el més seleccionat pels homes amb un 44%, però el segon menys seleccionat per les dones. Per acabar, un 9% de les dones i un 13% dels homes han seleccionat el 4, i ningú ha seleccionat el 5, molt.

Figura 95. Pregunta enquesta: “Creus que hi ha un reconeixement públic a les dones en els carrers, monuments...”. Escala de cap (1) a molt (5), per gènere.

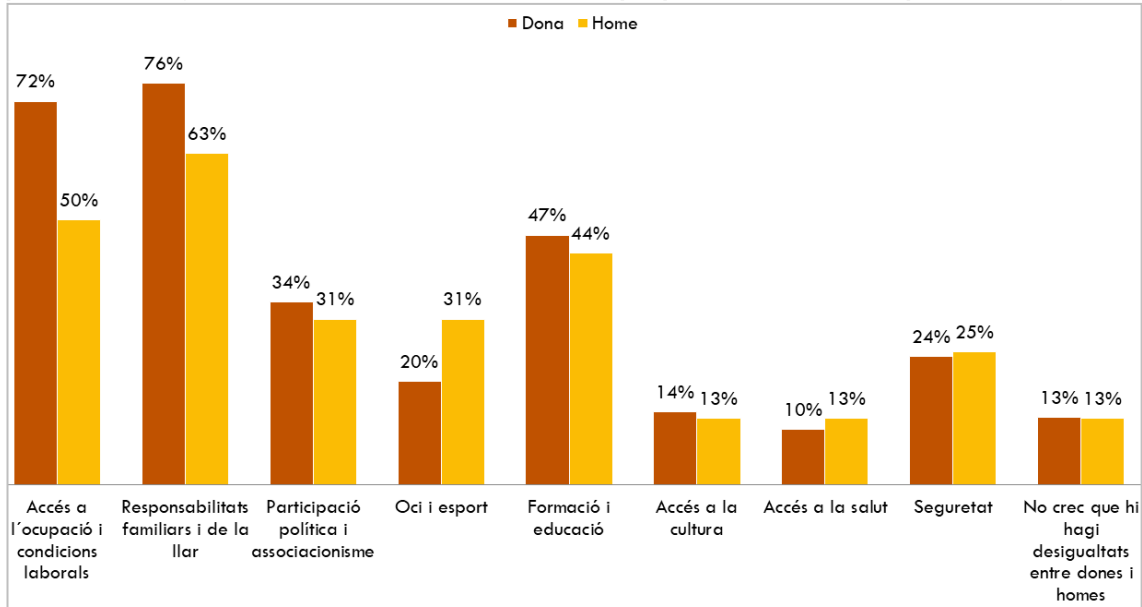

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta a la ciutadania.

Per acabar, tal com podem veure a la figura 96, es va demanar quins àmbits es pensava que eren prioritaris per afavorir la igualtat. Tant dones (76%) com homes (63%) consideren que el més prioritari és el repartiment equitatiu de les responsabilitats familiars i de la llar. En segon lloc, per a un 72% de les dones i un 50% dels homes, l'accés a l'ocupació i les condicions laborals. Finalment, situada en el tercer lloc per al 47% de les dones i el 44% dels homes trobam la formació i l'educació.

Figura 96. Pregunta enquesta: “Quins àmbits creus que haurien de ser prioritaris a l'àmbit d'actuació per afavorir la igualtat entre dones i homes a Sant Josep? (pots escollir fins a 3 opcions)”. Per gènere.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta a la ciutadania.

5. AVALUACIÓ DE L'ANTERIOR PLA

L'avaluació de l'anterior Pla municipal d'igualtat de gènere de Sant Josep de sa Talaia resulta clau a l'hora de conèixer el seu grau d'implementació, els avanços aconseguits i les dificultats sorgides. La present anàlisi permet identificar quines accions s'han dut a terme, amb quins recursos i quin ha estat el seu impacte a l'administració municipal i la ciutadania.

Per a això, s'ha recopilat informació a partir de documents interns, dades estadístiques i entrevistes amb personal tècnic i polític. Més enllà de la balança quantitativa d'accions executades, es tracta de valorar la seua efectivitat i la implicació dels diferents agents municipals.

Aquest exercici d'avaluació permet extreure aprenentatges clau en la millora de la planificació del nou Pla d'igualtat, ajustar-lo a les necessitats reals del municipi i enfortir-ne els mecanismes de seguiment i avaluació.

Línia estratègica 1. La igualtat en el model de governança municipal

En aquest eix es concentren les accions relacionades amb la consolidació d'una estructura organitzativa i tècnica que permeti aplicar l'enfocament de gènere de manera transversal a tota l'acció municipal. Compta amb 3 objectius estratègics, i dins cada un d'ells diferents objectius operatius:

- 1.1. Refermar el compromís polític de l'Ajuntament de Sant Josep amb la igualtat.
 - 1.1.1. Crear i enfortir les estructures d'igualtat necessàries per a la implementació del II Pla d'igualtat.
 - 1.1.2. Enfortir la gestió de l'Àrea d'Igualtat per al procés d'implementació del II Pla d'igualtat.
 - 1.1.3. Implementar una estratègia de comunicació interna i externa participativa i eficaç.
- 1.2. Capacitar progressivament en igualtat el personal polític i tècnic de l'Ajuntament.
 - 1.2.1. Capacitar tot el personal polític i tècnic sobre feminismes, gènere i transversalització.
 - 1.2.2. Capacitar tot el personal polític i tècnic sobre l'ús no sexista i discriminatori del llenguatge.
- 1.3. Avançar en la integració de l'enfocament de gènere en la planificació i en el disseny de polítiques.
 - 1.3.1. Incloure la perspectiva de gènere en la recollida i explotació de dades.
 - 1.3.2. Garantir que els contractes, convenis i subvencions incorporen el principi d'igualtat.
 - 1.3.3. Integrar l'avaluació d'impacte de gènere a la normativa de l'Ajuntament de Sant Josep.
 - 1.3.4. Promoure la participació en xarxes i programes estratègics per a la igualtat.
 - 1.3.5. Incorporar la perspectiva de gènere a la política de personal.

Accions previstes segons el grau de desenvolupament

Accions executades	Accions que s'han desenvolupat parcialment	Accions que no s'han desenvolupat

LÍNIA ESTRATÈGICA 1		
CODI	ACTUACIÓ	GRAU DE DESENVOLUPAMENT
1.1.1.1	Posada en marxa del Consell de Dones i la Igualtat amb la participació de representants de l'Ajuntament de Sant Josep i entitats privades.	
1.1.1.2	Elaboració anual del pla i el calendari de treball del Consell de Dones i la Igualtat.	
1.1.1.3	Implementació d'accions formatives i d'assessorament específiques per a l'enfortiment estratègic del Consell de Dones i la Igualtat.	
1.1.1.4	Definició i aprovació de la Mesa d'Igualtat Interàrees, amb representació de totes les àrees municipals amb funcions de programació, seguiment i avaluació del II Pla d'igualtat	
1.1.1.5	Assignació de persones participants de cada àrea municipal a la Mesa d'Igualtat Interàrees i assumpció de funcions.	
1.1.1.6	Establiment dels objectius i del marc de funcionament de la Mesa d'Igualtat Interàrees.	
1.1.1.7	Implementació d'accions formatives i d'assessorament específiques per a l'enfortiment tècnic i estratègic de la Mesa d'Igualtat Interàrees	
1.1.1.8	Assignació de responsabilitats concretes en matèria d'igualtat i d'execució del II Pla d'igualtat de gènere per a cada àrea competencial de l'Ajuntament.	
1.1.1.9	Comunicació explícita al personal de cada àrea sobre les responsabilitats concretes que li correspon assumir per al desenvolupament del II Pla d'igualtat de gènere.	
1.1.2.1	Elaboració i aprovació de plans operatius anuals per a l'execució del II Pla (establir un calendari d'accions, àrees i serveis implicats, persones responsables i pressupost assignat).	
1.1.2.2	Seguiment dels plans operatius i del grau d'execució del II Pla.	
1.1.2.3	Avaluació participativa del II Pla de gènere i comunicació dels resultats en els àmbits intern i extern.	
1.1.2.4	Assignació específica de recurs humà qualificat a l'Àrea d'Igualtat per a la gestió del II Pla d'igualtat.	
1.1.3.1	Disseny d'un pla de comunicació a 4 anys, que incorpori accions de comunicació interna i externa.	
1.1.3.2	Formació i informació inicial, per àrees, per al personal tècnic i polític de l'Ajuntament sobre el II Pla d'igualtat i el marc estratègic i operatiu.	
1.1.3.3	Programació i implementació de noves actuacions informatives per a noves incorporacions tècniques i polítiques.	

1.1.3.4	Implementació d'accions informatives per a la presentació dels plans operatius anuals.	
1.1.3.5	Obertura d'un expedient específic a l'eina Gestiona per a la gestió, la difusió i l'accés obert a guies, manuals i eines de gestió des d'un enfocament de gènere.	
1.1.3.6	Posada en marxa de canals de comunicació específics de l'Àrea d'Igualtat per dar a conèixer el II Pla i visibilitzar les accions que es fan: web i xarxes socials.	
1.1.3.7	Difusió de les accions mitjançant butlletins informatius per correu electrònic.	
1.1.3.8	Elaboració i difusió de la memòria anual amb les principals accions desenvolupades per l'Àrea d'Igualtat i els resultats obtinguts.	
1.1.3.9	Elaboració i difusió interna d'un manual d'estil de comunicació no sexista i inclusiu, que guïï envers una comunicació lliure d'estereotips diversos, prejudicis i discriminació.	
1.2.1.1	Impartició de formació bàsica en matèria d'igualtat de gènere al conjunt de la plantilla municipal.	
1.2.1.2	Impartició de formació especialitzada pròpia o mitjançant l'EBAP (Escola Balear d'Administració Pública) en matèria d'igualtat dirigida al personal tècnic, per àrees, amb perspectiva interseccional i que faciliti la implementació de la transversalització de gènere.	
1.2.1.3	Impartició de formació específica als càrrecs electes per a la millora de la transversalització de gènere i la coherència de polítiques.	
1.2.1.4	Impartició de formació específica pròpia o mitjançant l'EBAP al personal que desenvolupa feines comunicatives per afavorir l'estratègia de comunicació d'igualtat.	
1.2.1.5	Revisió de necessitats formatives en el transcurs de l'execució del pla i disseny de noves accions formatives pròpies o mitjançant l'EBAP (Escola Balear d'Administració Pública).	
1.2.1.6	Acompanyament i assessorament per part de l'Àrea d'Igualtat a les necessitats del personal en la implementació de l'enfocament de gènere en les seues polítiques i programes.	
1.2.2.1	Desenvolupament de sessions formatives sobre l'ús no sexista del llenguatge i de la imatge al personal tècnic de l'Ajuntament.	
1.2.2.2	Desenvolupament de sessions formatives sobre l'ús no sexista del llenguatge oral per als càrrecs electes i altres persones de l'Ajuntament amb interacció amb mitjans de comunicació i ciutadania.	
1.2.2.3	Revisió de necessitats formatives en el transcurs de l'execució del pla i disseny de noves accions per a la millora de l'ús no sexista i discriminatori (noves incorporacions, capacitats no instaurades...).	
1.3.1.1	Incorporació de la variable gènere en totes les estadístiques i procediments de recollida d'informació de la ciutadania i de participació en programes i serveis.	
1.3.1.2	Revisió i anàlisi de la metodologia i tractament de la incorporació de la variable gènere en estadístiques i procediments de recollida d'informació.	

1.3.1.3	Elaboració d'una instrucció per regular la incorporació de l'enfocament de gènere en la producció i difusió de dades, especialment en les estadístiques i estudis que es facin a l'Ajuntament.	
1.3.1.4	Acompanyament i assessorament de l'Àrea d'Igualtat a la resta d'àrees per a l'anàlisi de gènere en l'explotació de les dades.	
1.3.2.1	Revisió dels plecs de contractació pública i els convenis amb tercers per millorar i ampliar les clàusules d'igualtat per a la contractació municipal.	
1.3.2.2	Disseny i implementació del sistema de seguiment de la incorporació de clàusules d'igualtat en contractes i convenis municipals.	
1.3.2.3	Incorporació de criteris de subvenció relacionats amb la igualtat de gènere a l'àmbit organitzacional i en l'execució de les actuacions subvencionades.	
1.3.3.1	Elaboració i difusió de directrius i guies per a l'elaboració d'informes d'impacte de gènere en les disposicions normatives municipals, subvencions i plans.	
1.3.3.2	Incorporació d'informes d'impacte de gènere en els projectes normatius, programes d'actuació, contractes i subvencions de l'Ajuntament.	
1.3.4.1	Identificació de xarxes i programes intermunicipals o interinstitucionals estratègics per a la igualtat i contra la violència masclista que enforteixin les capacitats de l'Ajuntament en la matèria.	
1.3.4.2	Identificació i participació en projectes i iniciatives col·laboratives i innovadores que suposin la generació de nous recursos per a la millora i ampliació de les accions municipals.	
1.3.5.1	Elaboració d'un diagnòstic organitzatiu intern per a la definició del Pla intern d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes.	
1.3.5.2	Elaboració i aprovació del Pla intern d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes quadriennal d'acord amb el diagnòstic fet.	
1.3.5.3	Revisió i redifusió del protocol de prevenció i actuació davant situacions d'assetjament sexual i assetjament per raó de gènere a l'àmbit laboral.	

Aspectes rellevants de les accions fetes

La majoria de les accions d'aquest eix han quedat fetes. Hi ha 3 actuacions que s'han fet parcialment.

L'actuació 1.1.3.3, de programació i implementació de noves actuacions informatives per a noves incorporacions tècniques i polítiques, s'ha dut a terme en el cas de les polítiques.

En el cas de l'actuació 1.1.3.8, d'elaboració i difusió de la memòria anual amb les principals accions desenvolupades per l'Àrea d'Igualtat i els resultats obtinguts, no ha quedat totalment desenvolupada perquè, si bé s'ha elaborat la memòria, no se n'ha arribat a fer la difusió.

Per acabar, l'acció 1.2.1.4, de realització de formació específica pròpia o mitjançant l'EBAP al personal que desenvolupa feines comunicatives per afavorir l'estratègia de comunicació, s'assenyala com a parcialment desenvolupada ja que l'EBAP la va proposar.

Pel que respecta a l'actuació 1.3.2.2, ha estat duta a terme tot i que no hi ha hagut difusió.

Aspectes rellevants de les accions no fetes

La posada en marxa del Consell de Dones ha suposat un repte no assolit en el consistori. Si bé es va arribar a elaborar un reglament i se'n va dur a terme una sessió, no ha trobat continuïtat. Derivat d'aquest fet, no s'han desenvolupat ni l'acció 1.1.1.1 completament, ni la 1.1.1.2, ni la 1.1.1.3. Així mateix, i en termes de coordinació, la Mesa d'Igualtat Interàrees és un òrgan que no s'ha enfortit. Per aquest motiu, també ha quedat sense fer l'acció 1.1.1.7.

La següent debilitat ha estat en dur a terme totes les accions de comunicació i difusió del Pla planejades, i s'han deixat sense fer les accions 1.1.3.1, 1.1.3.4, 1.1.3.6 i la 1.3.7.

Les accions 1.1.3.5 i 1.3.1.3, relacionades amb eines de llenguatge inclusiu i la incorporació de la perspectiva de gènere han quedat sense fer. És un aspecte en el qual sempre s'ha de seguir treballant, tot i que s'ha de tenir en compte que també es pot solapar amb el dissenyat a través del Pla d'igualtat intern, el mateix que ocorre amb la 1.3.2.3 i la 1.3.5.3.

Línia estratègica 2. Municipi lliure de violències masclistes i LGTBI-fòbia

Aquesta línia estratègica recull les accions orientades a garantir que Sant Josep de sa Talaia sigui un municipi compromès amb la prevenció, la detecció i l'abordatge integral de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques. Compta amb 3 objectius específics i objectius operatius dins cada un d'ells:

2.1. Impulsar la prevenció, sensibilització i denúncia de la violència masclista i LGTBI-fòbica.

2.1.1. Desenvolupar accions de sensibilització i conscienciació ciutadana respecte de la diversitat de violències masclistes i LGTBI fòbiques.

2.1.2. Generar accions per incorporar nous agents i escenaris en la lluita contra la violència masclista.

2.2. Millorar els processos de detecció, atenció i reparació a dones víctimes de violència masclista.

2.2.1. Enfortir les capacitats de detecció i actuació del personal de l'Ajuntament.

2.2.2. Millorar i ampliar els recursos socials adreçats a dones en situació de violència masclista i supervivents.

2.2.3. Impulsar la reparació simbòlica i social a les dones víctimes i supervivents de violència masclista.

2.2.4. Millorar l'atenció de les dones i persones trans en situació de prostitució.

2.3. Promoure espais segurs per a les dones i la ciutadania.

2.3.1. Propiciar un espai urbanístic segur i amb perspectiva de gènere.

2.3.2. Assegurar un oci lliure de violències masclistes per a dones i persones LGBTI.

2.3.3. Assegurar la detecció i atenció de les violències masclistes en els espais públics.

Accions previstes segons el seu grau de desenvolupament

Accions executades	Accions que s'han desenvolupat parcialment	Accions que no s'han desenvolupat

LÍNIA ESTRATÈGICA 2		
CODI	ACTUACIÓ	GRAU DE DESENVOLUPAMENT
2.1.1.1	Realització d'accions de denúncia pública en els casos de violència masclista i LGBTI-fòbica produïts en el municipi i a la comunitat balear.	
2.1.1.2	Desenvolupament de campanyes de sensibilització amb motiu del 25N en col·laboració i coordinació amb les entitats i agents locals.	
2.1.1.3	Realització de conferències, tallers i activitats socioculturals sobre igualtat i violència masclista i LGBTI-fòbica.	
2.1.2.1	Disseny i posada en marxa d'un programa per a la distinció de comerços, hostaleria, restauració i oci, i altres serveis com a espais lliures de violència masclista i LGBTI-fòbica.	
2.1.2.2	Impuls i facilitació de grups d'homes i/o espais específics adreçats a homes per a la revisió dels models de masculinitat tradicionals i hegemònics.	
2.2.1.1	Definició i posada en marxa de la Unitat de Suport a Dones Víctimes de Violència Masclista i el Protocol intern d'actuació davant violències masclistes.	
2.2.1.2	Formació específica sobre detecció i atenció de situacions de violència masclista per a la Policia Local i la implementació dels diferents protocols municipals relacionats amb la violència masclista i agressions sexuals.	
2.2.1.3	Formació específica sobre detecció i atenció de situacions de violència masclista per al personal de serveis socials i altres àrees d'atenció ciutadana, implementació dels diferents protocols municipals relacionats amb la violència masclista i agressions sexuals.	
2.2.1.4	Participació en els espais de coordinació interinstitucional i xarxes municipalistes per a l'abordatge de les violències masclistes, tant a l'àmbit insular i regional com nacional.	
2.2.1.5	Creació de la Mesa de Coordinació i Prevenció contra les Violències Masclistes.	
2.2.2.1	Posada en marxa de pisos pont per a dones supervivents de violència masclista i persones dependents que facilitin de manera temporal l'accés a l'habitatge.	

2.2.2.2	Ampliar el nombre de places dins el programa d'inserció laboral per a dones víctimes i supervivents de violència masclista SOIB Dona.	
2.2.2.3	Creació d'una partida específica pressupostària i programàtica per a la comptabilització i visibilització de les ajudes directes a dones víctimes de violència masclista.	
2.2.3.1	Realització d'actes commemoratius, homenatges i reconeixements públics a víctimes-supervivents, dones assassinades, a les famílies i l'entorn.	
2.2.3.2	Elaboració d'un mural de reconeixement a les supervivents i víctimes de violència masclista en algun punt central i visible del municipi.	
2.2.3.3	Reanomenar un carrer del municipi amb el nom d'alguna víctima de violència masclista o, si escau, carrer del 25 de novembre.	
2.2.4.1	Realització d'un diagnòstic específic sobre la prostitució en el municipi de Sant Josep per a la definició d'un pla d'acció i sensibilització en la matèria.	
2.2.4.2	Participació en els espais de coordinació interinstitucional per a l'abordatge de la prostitució que es desenvolupin a l'àmbit insular o regional.	
2.2.4.3	Formació específica de la Policia Local i altres àrees de l'Ajuntament per a un servei no discriminatori a persones en situació de prostitució.	
2.3.1.1	Implementació de les marxes exploratòries de seguretat amb dones i persones que representen la diversitat del municipi per a la identificació dels punts negres de la violència masclista.	
2.3.1.2	Elaboració del Mapa de la ciutat prohibida del municipi de Sant Josep per construir un espai més segur per a totes les persones.	
2.3.1.3	Ampliació i difusió dels criteris d'incidència del web municipal <i>Línia Verda</i> per incloure suggeriments i queixes fetes en matèria de seguretat urbana.	
2.3.1.4	Resolució de les deficiències identificades mitjançant el web municipal <i>Línia Verda</i> en matèria de seguretat urbana.	
2.3.2.1	Elaboració participativa i col·laborativa d'un pla d'abordatge de les violències sexuals en espais festius i d'oci.	
2.3.2.2	Implementació de campanya de difusió del pla d'abordatge de les violències sexuals en espais festius i d'oci.	
2.3.2.3	Posada en marxa de punts violeta durant la celebració de festes locals.	
2.3.3.1	Elaboració i aprovació d'un protocol d'abordatge d'agressions sexistes i LGTBI-fòbiques en els espais públics municipals.	
2.3.3.2	Difusió interna i externa del protocol d'abordatge a agressions sexistes i LGTBI-fòbiques en els espais públics i municipals.	
2.3.3.3	Posada en marxa, difusió i manteniment de l'aplicació AgreStop (o una altra de similar) per evitar agressions i millorar la seguretat local.	

Aspectes rellevants de les accions fetes

Aquest eix ha quedat parcialment complert.

L'actuació 2.1.2.1 de disseny i posada en marxa d'un programa per a la distinció de comerços, hostaleria, restauració i oci, i altres serveis com espais lliures de violència masclista i LGTBI, si bé es va dur a terme, no hi va assistir ningú.

Les actuacions 2.2.1.2, 2.2.4.3 i 2.2.1.3 de formacions les fan l'EBAP i IB-Dona.

Sobre l'actuació 2.2.1.4, de participació en els espais de coordinació interinstitucional i xarxes municipalistes per a l'abordatge de les violències masclistes, tant a l'àmbit insular i regional com nacional, s'ha de destacar que es compta amb una mesa de violència de gènere municipal, en què participen aproximadament 40 persones i en fa el seguiment i assessorament IB-Dona.

En el marc de l'actuació 2.2.3.2, Aina Miró va fer un mural a Sant Agustí. L'acció 2.3.2.2 queda parcialment feta ja que, si bé es compta amb un protocol propi d'actuació amb vista a dur a terme el servei de No i Punt, l'Ajuntament no compta amb el seu propi pla d'abordatge de les violències sexuals en espais festius i d'oci.

Aspectes rellevants de les accions no fetes

Hem de començar destacant l'actuació 2.2.1.1, de definició i posada en marxa de la Unitat de Suport a Dones Víctimes de Violència Masclista i el protocol intern d'actuació davant violència masclista, que queda sense fer per dos motius. La primera part de l'acció no s'ha fet perquè la gestió des de l'Ajuntament dels casos de violència masclista queda molt limitada. Si bé s'atenen a Serveis Socials, són immediatament derivats a l'Oficina de la Dona, del Consell Insular d'Eivissa. La segona part forma part del Pla d'igualtat intern de l'Ajuntament. Ocorre una qüestió similar amb l'acció 2.2.2.1, de posada en marxa de pisos pont per a dones supervivents de violència masclista i persones dependents que facilitin de manera temporal l'accés a l'habitatge, ja que no forma part de les competències municipals. Ara bé, si hi ha una dona que surt d'un d'aquests pisos, es dona una ajuda destinada a pagar les despeses, tramitada com a ajuda directa de serveis socials. Una situació molt paral·lela també a la de l'actuació 2.2.2.3, de creació d'una partida específica pressupostària i programàtica per a la comptabilització i visibilització de les ajudes directes a dones de violència masclista, que es gestiona com una ajuda de serveis socials.

Així mateix, l'acció 2.2.2.2, d'ampliar places dins el programa per a dones víctimes i supervivents de violència masclista SOIB Dona, forma part de les competències del SOIB. Per acabar, l'actuació 2.3.1.1 sobre la implementació de marxes exploratòries amb el fi d'identificar punts negres en el municipi, queda parcialment desenvolupada perquè es va fer una marxa organitzada pel Consell d'Eivissa, però únicament en el nucli de Sant Josep.

Línia estratègica 3. Envers la transformació dels processos de socialització de gènere

Compta amb 3 objectius específics i objectius operatius dins cada un d'ells:

3.1. Promoure canvis en els processos de socialització de gènere a l'àmbit de l'educació formal i no formal.

3.1.1. Generar processos formatius i altres recursos al servei dels centres i espais d'educació formal i no formal per a la transformació de les relacions i estereotips de gènere a la infància i l'adolescència.

3.1.2. Sensibilitzar, formar i implicar la comunitat educativa en matèria d'igualtat de gènere i coeducació.

3.1.3. Donar suport als centres educatius en el procés de canvi envers la coeducació i gestió de la diversitat.

3.2. Reduir les desigualtats i les bretxes de gènere a l'àmbit esportiu.

3.2.1. Enfortir les capacitats dels clubs i associacions esportives del municipi per a l'abordatge de les desigualtats de gènere a l'àmbit de l'esport.

3.2.2. Reducció de la segregació horitzontal a l'esport infantil del municipi.

3.2.3. Sensibilització de la ciutadania respecte a la importància de la igualtat i el respecte a la diversitat dins l'àmbit esportiu.

3.3. Promoure la igualtat en la producció i gestió cultural del municipi.

3.3.1. Implementar mecanismes que assegurin la paritat en la participació i visibilització cultural.

Accions previstes segons el seu grau de desenvolupament

Accions executades	Accions que s'han desenvolupat parcialment	Accions que no s'han desenvolupat

LÍNIA ESTRATÈGICA 3		
CODI	ACTUACIÓ	GRAU DE DESENVOLUPAMENT
3.1.1.1	Disseny i oferta als centres educatius de primària d'una programació de tallers i recursos específics per a l'abordatge de la igualtat de gènere, la no-violència i la diversitat entre l'alumnat.	
3.1.1.2	Disseny i oferta als centres educatius de secundària d'una programació de tallers i recursos específics per a l'abordatge de la igualtat de gènere, la no-violència i la diversitat entre l'alumnat.	
3.1.1.3	Disseny i implementació d'un procés formatiu adreçat a professionals de l'educació no formal i formal per a la revisió i millora de les intervencions coeducatives i de prevenció de violències a l'aula.	

3.1.1.4	Revisió de la programació educativa dels casals de joves del municipi per a la millora i incorporació d'activitats que fomenten la revisió dels rols i estereotips de gènere i promoure la conscienciació de la joventut.	
3.1.2.1	Presentació del II Pla d'igualtat de gènere de Sant Josep en els diferents consells escolars de centre i en el Consell Escolar Municipal.	
3.1.2.2	Oferir informació continuada als consells escolars de centre sobre els recursos disponibles per als centres, així com rebre propostes directes per a la implementació d'accions que impulsen la igualtat i la diversitat.	
3.1.2.3	Fer accions formatives o de sensibilització amb les AMPA del municipi per impulsar la paternitat positiva.	
3.1.2.4	Fer accions formatives o de sensibilització amb les AMPA del municipi per generar ruptures en la socialització de gènere sexista dins les famílies.	
3.1.2.5	Col·laboració amb l'Escola d'Adults per a la realització d'accions que impulsen la sensibilització i conscienciació de gènere entre l'alumnat.	
3.1.3.1	Posar en marxa i aplicar una línia d'ajudes dirigida als centres escolars del municipi per a l'elaboració i el desenvolupament dels seus plans d'igualtat i diversitat.	
3.1.3.2	Fer jornades d'intercanvi d'experiències entre centres educatius del municipi per fomentar la feina en xarxa i l'aprenentatge col·laboratiu en matèria d'igualtat de gènere i prevenció de violències.	
3.2.1.1	Disseny i implementació d'accions formatives adreçades als equips tècnics i equips directius dels clubs per al foment de la coeducació i el bon tracte en la pràctica esportiva.	
3.2.1.2	Acompanyament als clubs esportius per a la definició de protocols d'actuació davant situacions de violència sexual i assetjament en els espais esportius.	
3.2.1.3	Acompanyament i dotació de recursos als clubs esportius per a la implementació d'accions conjuntes que visibilitzin l'esport femení.	
3.2.1.4	Manteniment de la puntuació específica per cada llicència femenina dins la convocatòria d'ajudes a clubs i associacions de l'àmbit esportiu de Sant Josep.	
3.2.2.1	Revisió de la programació de les escoles esportives infantils per analitzar l'oferta i millorar la cobertura des d'un enfocament de gènere.	
3.2.2.2	Creació, juntament amb els clubs esportius del municipi, d'un programa de visibilització de referents femenins i masculins locals en els centres educatius, que trenquin els estereotips de gènere dins l'esport infantil.	
3.2.2.3	Ampliació i millora de jornades esportives obertes per facilitar a infants experimentar diferents esports.	
3.2.2.4	Realització d'accions de sensibilització a mares i pares per al foment de la selecció esportiva sense estereotips de gènere.	

3.2.3.1	Realització de campanyes de sensibilització adreçades a la ciutadania per visibilitzar l'esport femení i trencar amb els estereotips de gènere a l'àmbit esportiu.	
3.2.3.2	Realització d'accions conjuntes amb els clubs i associacions esportives del municipi per reivindicar el Dia Internacional contra la LGTBI-fòbia a l'Esport, 19 de febrer, i altres efemèrides.	
3.3.1.1	Establiment d'indicadors de gènere (per exemple, test de Bechdel) per a la selecció i projecció de produccions audiovisuals en el municipi.	
3.3.1.2	Establiment d'indicadors de gènere per a la contractació paritària d'obres de teatre adreçades/compostes per dones i homes i per a la selecció de les exposicions a la programació cultural de Can Jeroni.	
3.3.1.3	Establiment de criteris de contractació paritària en les activitats culturals vinculades a la programació de festes del municipi.	
3.3.1.4	Compliment de la composició paritària en la conformació dels jurats encarregats d'atorgar premis d'àmbit cultural.	
3.3.1.5	Dotació de fons bibliogràfics a les biblioteques municipals que fomentin la igualtat de gènere i la diversitat.	

Aspectes rellevants de les accions fetes

Les accions 3.2.1.1 i 3.2.2.4, de disseny i realització d'accions formatives, són impulsades per les entitats, tot i que subvencionades per l'Ajuntament. Així mateix, l'actuació 3.2.3.2, de realització d'accions conjuntes amb els clubs i associacions esportives del municipi per reivindicar el Dia Internacional contra la LGTBI-fòbia a l'Esport (el 19 de febrer) i altres efemèrides, es troba coberta tant per accions pròpies de les entitats esportives com per actuacions promogudes per l'Ajuntament.

D'altra banda, s'ha de recalcar que l'acció 3.3.1.5, de dotació de fons bibliogràfic a les biblioteques municipals que fomentin la igualtat de gènere i la diversitat, es fa de forma anual a les mateixes biblioteques.

Aspectes rellevants de les accions no fetes

Respecte a les actuacions 3.3.1.1, 3.3.1.2 i 3.3.1.4, s'ha de recalcar que, si bé no s'ha elaborat ni s'aplica cap indicador o protocol específic, la paritat i la igualtat en la representació cultural es té en compte a l'hora d'elaborar una programació variada, així com procurar commemorar els dies assenyalats de visibilització a diferents col·lectius en termes d'igualtat. De la mateixa manera amb l'actuació 3.3.1.4 de paritat en els jurats de premis culturals, en què, si bé no s'aplica específicament, es sol tenir en compte una composició diversa.

Línia estratègica 4. Apoderament feminista

Aquesta línia compta amb 1 únic objectiu estratègic i 4 objectius operatius que el desenvolupen:

4.1. Impulsar i consolidar espais i processos feministes de reflexió, formació, participació i incidència.

- 4.1.1. Crear i afermar l'Escola d'Igualtat i Apoderament de les Dones del municipi.
- 4.1.2. Facilitar l'acció col·lectiva per a la sensibilització i denúncia en matèria de gènere i diversitats.
- 4.1.3. Fomentar el reconeixement social i la recuperació de la memòria històrica.
- 4.1.4. Generació d'espais de trobada i formació des de la diversitat.

Accions previstes segons el grau de desenvolupament

Accions executades	Accions que s'han desenvolupat parcialment	Accions que no s'han desenvolupat

LÍNIA ESTRATÈGICA 4		
CODI	ACTUACIÓ	GRAU DE DESENVOLUPAMENT
4.1.1.1	Elaboració d'una estratègia formativa i de generació d'aprenentatges i intercanvis des d'una perspectiva feminista, participativa i interseccional.	
4.1.1.2	Disseny de les programacions anuals de l'Escola i elaboració dels materials corresponents.	
4.1.1.3	Seguiment i avaluació anual del projecte de l'Escola d'Igualtat i Apoderament.	
4.1.1.4	Obertura d'un canal participatiu per rebre i dialogar sobre suggeriments i possibilitats d'actuacions dins l'Escola.	
4.1.2.1	Facilitació de recursos i col·laboració amb les organitzacions feministes i de dones en la implementació de les agendes.	
4.1.2.2	Commemoració del 8M, Dia Internacional de les Dones, desenvolupar activitats públiques de sensibilització i visibilització, que propicien la coordinació interinstitucional, interàrees i no-superposició amb l'agenda de les entitats i espais feministes.	
4.1.2.3	Suport i col·laboració amb entitats feministes i de dones per a la commemoració de dies de denúncia social, com el 6 de febrer, Dia Internacional de Tolerància Zero amb la Mutilació Genital Femenina, o el 26 de març, Dia de la Visibilitat Lèsbica.	
4.1.2.4	Organització de jornades, espais de trobada, i reflexió col·lectiva per enfortir el teixit social i associatiu del municipi.	
4.1.3.1	Desenvolupament d'accions de reconeixement i visibilització de dones diverses del municipi per les seues contribucions i sabers (memòria històrica).	
4.1.3.2	Definició i posada en marxa d'una beca d'investigació que abordi problemàtiques i temàtiques del municipi des d'una perspectiva de gènere i recuperació de la memòria històrica.	
4.1.3.3	Reconeixement de les dones i les seues aportacions a través de la modificació del nomenclàtor del municipi i mitjançant el nom d'edificis i espais municipals.	

4.1.4.1	Desenvolupament d'accions d'intercanvi, col·laboració i formació amb dones racialitzades.	
4.1.4.2	Generació d'espais per a la feina en el marc dels drets sexuals i reproductius.	

Aspectes rellevants de les accions fetes

Pel que respecta a elaboració i desenvolupament d'una estratègia formativa, les accions 4.1.1.1, 4.1.1.2 i 4.1.1.3, s'ha dut a terme el desenvolupament de nombroses activitats, com tallers de maternitat i paternitat, grups d'alfabetització i la contractació de "Feminista Il·lustrada".

Pel que respecta a les actuacions relacionades amb suport i col·laboració amb organitzacions feministes, com la 4.1.2.1, la 4.1.2.3 i la 4.1.3.1, s'han dut a terme en col·laboració amb l'Associació de Dones de Cala de Bou.

Per acabar, s'ha de destacar que la 4.1.2.4, d'organització de jornades, espais de trobada i reflexió col·lectiva per enfortir el teixit social i associatiu del municipi, si bé no s'ha fet a l'àmbit municipal, l'ha organitzat el Consell d'Eivissa i l'Ajuntament n'ha fet difusió.

Aspectes rellevants de les accions no fetes

Amb vista al nou Pla d'accions, seria interessant incorporar de nou l'acció 4.1.3.3, de reconeixement de les dones i les seues aportacions a través de la modificació del nomenclàtor del municipi i mitjançant el nom d'edificis i espais municipals.

Línia estratègica 5. Drets econòmics i organització social de les cures

Aquesta darrera línia compta amb 3 objectius estratègics i diversos objectius operatius dins cada un d'ells:

5.1. Millorar l'ocupabilitat de les dones en situació d'atur i precarietat laboral.

5.1.1. Ampliar les possibilitats de formació i de reciclatge desenvolupades en el municipi per a dones en situació d'atur o precarietat laboral, o majors de 50 anys que hagin interromput la trajectòria laboral.

5.2. Avançar cap al reconeixement de les cures com una dimensió central de la vida i de l'organització social.

5.2.1. Adequar els serveis i els recursos sociocomunitaris per a la cura de les persones dependents i de la infància a les necessitats de conciliació de dones i homes.

5.2.2. Cuidar les persones que cuiden.

5.3. Impulsar la corresponsabilitat familiar i comunitària.

5.3.1. Propiciar recursos i espais per al canvi dels rols de gènere respecte a les cures.

Accions previstes segons el seu grau de desenvolupament

Accions executades	Accions que s'han desenvolupat parcialment	Accions que no s'han desenvolupat

LÍNIA ESTRATÈGICA 5		
CODI	ACTUACIÓ	GRAU DE DESENVOLUPAMENT
5.1.1.1	Ampliació d'espais formatius acreditats que possibiliten l'ampliació de l'oferta formativa.	
5.1.1.2	Augment del nombre d'accions formatives o projectes d'inserció laboral, que compleixi amb el principi de representació equilibrada.	
5.1.1.3	Selecció i execució d'accions formatives que impulsen la reducció de la segregació horitzontal.	
5.1.1.4	Disseny i implementació d'una línia d'ajudes per a l'emprenedoria de dones del municipi.	
5.1.1.5	Realització d'accions formatives per a la reducció de la bretxa digital de gènere.	
5.2.1.1	Posada en marxa de la línia d'ajudes a famílies del municipi amb menors a la xarxa pública d'escoletes i centres autoritzats, que afavoreixi les famílies monoparentals	
5.2.1.2	Ampliació de places de les escoles d'estiu per facilitar la conciliació.	
5.2.1.3	Realització d'una anàlisi de la viabilitat d'oferir escoles d'estiu amb horaris segmentats (de matí i de tarda).	
5.2.1.4	Bonificació de places a les escoles del municipi per a famílies monoparentals en risc d'exclusió social.	
5.2.1.5	Revisió dels criteris i procediments actuals del servei d'atenció domiciliària per ampliar la cobertura quant a nombre de places, calendari i temps d'atenció.	
5.2.1.6	Oferta de serveis d'atenció i cura de menors a les activitats organitzades a les àrees i serveis de l'Ajuntament.	
5.2.2.1	Posada en marxa de serveis de suport i respir familiar per a persones cuidadores no remunerades.	
5.2.2.2	Suport a la creació d'un espai formatiu a l'exterior del centre de salut de Sant Josep per al desenvolupament d'accions de suport a persones cuidadores i altres activitats.	
5.2.2.3	Reforç a la implementació del programa de suport a les persones cuidadores de l'Àrea de Salut del municipi de Sant Josep.	
5.2.2.4	Realització de campanyes de sensibilització i conscienciació per visibilitzar i donar valor a les feines de cura no remunerades.	
5.3.1.1	Impuls a la realització de tallers de paternitat activa de prepart i postpart adreçat a homes.	
5.3.1.2	Incorporació de canviadors en els banys públics d'homes i modificació de la simbologia a les instal·lacions municipals.	

5.3.1.3	Obertura d'una línia d'ajudes a la restauració per a la incorporació de canviadors en espais que impulsen la corresponsabilitat.	
5.3.1.4	Cerca d'iniciatives de participació social i corresponsabilitat per al suport a feines de cura a l'àmbit comunitari i veïnal i valorar la implantació d'un programa pilot en el municipi.	
5.3.1.5	Participació i col·laboració en l'elaboració intersectorial i participativa del Mapa d'actius per a la salut i la corresponsabilitat des d'un enfocament de gènere.	

Aspectes rellevants de les accions fetes

L'actuació 5.1.1.4 s'assenyala com a feta parcialment perquè l'Ajuntament no ha llançat una línia d'ajudes pròpia, però sí que compta amb serveis d'assessorament per obtenir les ajudes estatals.

L'actuació 5.2.1.5, de revisió dels criteris i procediments actuals del servei d'atenció domiciliària per ampliar la cobertura quant a nombre de places, calendari i temps d'atenció, no s'ha fet, tot i que durant l'any 2025 es revisen els plecs.

Sobre l'actuació 5.3.1.5 de participació i col·laboració en l'elaboració intersectorial i participativa del Mapa d'actius per a la salut i la corresponsabilitat des d'un enfocament de gènere, s'ha de destacar que s'han dissenyat rutes saludables, però no han funcionat.

Aspectes rellevants de les accions no fetes

Sobre l'actuació 5.2.2.1 de posada en marxa de serveis de suport i respir familiar per a persones cuidadores no remunerades, s'ha de recalcar que, si bé no s'ha fet, es podria repetir amb vista al nou Pla d'acció, ja que Dependència ho fa també per a infants.

Una cosa similar ocorre amb l'actuació 5.2.2.4, de realització de campanyes de sensibilització i conscienciació per visibilitzar i donar valor a les feines de cura no remunerades, si bé no s'ha fet, podria repetir-se amb vista al nou Pla, amb accions relacionades amb el Dia Internacional de les Persones Cuidadores, el 5 de novembre.

6. CONCLUSIONS

La diagnosi del Pla municipal d'igualtat de gènere de Sant Josep de sa Talaia s'ha elaborat amb la voluntat d'obtenir una visió global, rigorosa i participada sobre la situació de la igualtat entre dones i homes en el municipi. El procés ha combinat fonts quantitatives i qualitatives, s'hi han inclòs dades estadístiques municipals i autonòmiques, documentació institucional, entrevistes a persones clau, grups de discussió i enquestes dirigides tant al personal municipal com a la ciutadania. Aquest enfocament mixt ha permès identificar desigualtats estructurals, detectar bones pràctiques i definir àrees prioritàries d'actuació per al nou Pla d'igualtat.

Sant Josep de sa Talaia és un municipi amb una realitat territorial complexa i una identitat marcada per la dispersió urbana, la pressió turística i la convivència de comunitats molt diverses. Aquests factors condicionen la vida quotidiana de les persones i tenen un impacte directe sobre la igualtat d'oportunitats. La població, cada vegada més heterogènia, presenta diferències socioeconòmiques notables entre nuclis, amb una presència elevada de població estrangera i amb dinàmiques laborals i familiars fortament vinculades al sector serveis i a l'estacionalitat. El municipi ha mostrat un compromís institucional creixent amb la igualtat, amb la implementació de plans anteriors i la consolidació de la figura tècnica de referència. Tanmateix, la magnitud del terme municipal i la dispersió dels serveis fan que l'accés equitatiu a recursos, activitats i oportunitats continuï sent un repte. Aquest context de transformació demogràfica i econòmica exigeix polítiques públiques sensibles al gènere, capaces d'integrar la perspectiva feminista en tots els àmbits de la vida local.

En l'àmbit laboral, el mercat de treball de Sant Josep reflecteix una clara segregació per sexes i una forta dependència del sector turístic, en què les dones es concentren majoritàriament en feines temporals, precàries i amb menys possibilitats de promoció. Les dades mostren una feminització dels llocs de treball menys qualificats i una bretxa salarial associada a la temporalitat i la parcialitat. Les dones majors de 45 anys són el grup amb més dificultats d'accés a l'ocupació estable, mentre que la conciliació continua sent un repte per la manca de corresponsabilitat i la rigidesa dels horaris laborals. Malgrat això, es detecta una creixent presència femenina en sectors emergents i una voluntat institucional de promoure la igualtat d'oportunitats en la contractació pública i el suport a l'emprenedoria.

Pel que fa als treballs de la llar i de cures, la diagnosi confirma la persistència d'una forta desigualtat en la distribució de les tasques domèstiques i familiars. Les dones continuen assumint la major part de les responsabilitats de cura, fet que en condiona la disponibilitat per al treball remunerat i per a la participació social, i que pot comportar conseqüències físiques i mentals derivades de la sobrecàrrega de la doble jornada. Aquest fenomen es veu agreujat en casos de vulnerabilitat o risc d'exclusió social, com en el de les dones immigrants o les famílies monoparentals. Tot i que s'observen avenços en la sensibilització i en la corresponsabilitat, encara hi ha mancances en el suport a les cures, com la necessitat de reforçar els serveis de conciliació i de reconèixer socialment el valor d'aquest treball invisible i essencial, que també es reflecteix en la seua escassa professionalització dins el mercat laboral, amb condicions laborals i retributives insuficients.

En l'àmbit educatiu, el municipi mostra un alt nivell d'implicació dels centres en la promoció de la coeducació i la prevenció de desigualtats, però persisteixen estereotips de gènere en les eleccions formatives i en els comportaments dins l'aula. Les nenes i joves continuen infrarepresentades en els itineraris científics i tecnològics, mentre que els nens mostren més dificultats en competències de lectura i expressió emocional. És necessari reforçar les accions educatives per fomentar referents igualitaris, prevenir la violència masclista i treballar l'educació afectiva i sexual des d'una perspectiva feminista i respectuosa amb la diversitat. En paral·lel, també s'ha d'abordar la dimensió cultural del municipi, ja que l'agenda d'activitats i esdeveniments mostra una manca de paritat en les contractacions musicals i les projeccions audiovisuals, així com una absència de referents diversos en la seua programació. La cultura és un instrument clau per a la transmissió de valors, i la seua planificació amb perspectiva de gènere és essencial per construir una societat més equitativa i plural.

Pel que fa a l'esport, els estereotips de gènere continuen tenint un impacte, i provoquen, de nou, segregació vertical (com dones a les juntes esportives i dones entrenadores) i horitzontal (amb esports considerats masculins i esports considerats femenins). En l'àmbit associatiu, s'ha constatat un teixit ric i divers, amb reptes relacionats amb la difusió i la participació. Hi ha una oportunitat de promoure espais de trobada, xarxes de dones i projectes de coeducació esportiva per avançar cap a una cultura igualitària de l'oci i del temps lliure.

En l'àmbit de ciutadania, municipi i serveis, el disseny urbà i la mobilitat encara responen a una lògica productiva que invisibilitza les cures. Les dones fan més desplaçaments a peu i en transport públic, fet que accentua la demanda d'accessibilitat, proximitat de serveis i recorreguts segurs; les mancances més percebudes són transport públic/xarxa ciclista, accessibilitat per a vianants i espais verds. La bretxa en percepció de seguretat és elevada i obliga a aplicar criteris CPTED (il·luminació, visibilitat, manteniment i activitat al carrer). En serveis d'atenció primària, la proximitat funciona, però el col·lectiu LGTBIQ reporta més discriminació i fan falta protocols i formació específica. Integrar la perspectiva de gènere en urbanisme, mobilitat i serveis (i posar les cures en el centre) és clau per garantir entorns accessibles, segurs i inclusius.

Pel que fa a les violències masclistes, les dades confirmen la presència continuada de situacions de violència, tant en l'àmbit de la parella com en altres espais socials. Es valora positivament la feina de coordinació entre serveis municipals, policials i socials, però es detecta una necessitat d'enfortir i mantenir actualitzats els protocols de detecció precoç, la formació del personal i la creació d'espais segurs d'atenció. Les dones estrangeres i en situació administrativa irregular constitueixen un grup especialment vulnerable i sovint troben més dificultats per accedir als recursos o denunciar. També s'han d'ampliar les accions de prevenció adreçades a la joventut i reforçar la mirada interseccional en la intervenció.

Finalment, en l'àmbit institucional, el municipi de Sant Josep ha consolidat un marc favorable a la igualtat, amb un equip tècnic implicat i una trajectòria d'actuacions continuades. La formació interna, la incorporació progressiva del llenguatge inclusiu i la sensibilització del personal són avenços notables. Tot i això, s'ha d'aprofundir en la cultura organitzativa per fer que la igualtat sigui un eix real de treball transversal, amb seguiment i avaluació

periòdica. El repte principal és passar de la sensibilització a la transformació estructural, i integrar la perspectiva de gènere en totes les polítiques públiques, pressupostos i procediments.

En conjunt, la diagnosi posa de manifest que Sant Josep de sa Talaia avança en el camí cap a la igualtat, però encara conviu amb desigualtats estructurals que es reproduïxen en l'àmbit laboral, educatiu, de cures i de participació. La transversalització de la perspectiva de gènere és el gran repte per als pròxims anys i requereix reforçar la coordinació entre àrees, millorar la formació interna i assegurar que les polítiques municipals responen a les necessitats reals de les dones del municipi. També s'ha de treballar des d'una mirada interseccional, que tenguí en compte l'origen, l'edat, la diversitat funcional o la situació socioeconòmica, i garantir que cap dona no quedi fora de l'abast de les polítiques públiques.

6.1. DAFO

Aspectes	Interns	Externs
Negatius	Debilitats	Amenaces
	<ul style="list-style-type: none"> • Persistència de la segregació laboral per gèneres i bretxa salarial. • Dificultat de conciliació derivada de la manca de corresponsabilitat i de serveis de cures suficients. • Escassa professionalització i reconeixement del treball de cures. • Desigual accés als serveis i activitats municipals a causa de la dispersió territorial. • Bretxa de seguretat i manca d'il·luminació o disseny segur en determinats espais públics. 	<ul style="list-style-type: none"> • Efectes de l'estacionalitat turística i la precarietat laboral sobre les dones. • Crisi d'habitatge que incrementa la vulnerabilitat de famílies monoparentals i dones immigrants. • Riscos de regressió en matèria de drets d'igualtat i violència masclista. • Persistència d'estereotips de gènere en la cultura, l'oci i els mitjans de comunicació.
Positius	Fortaleses	Oportunitats
	<ul style="list-style-type: none"> • Compromís institucional consolidat amb la igualtat i existència de tècnica de referència. • Incorporació progressiva del llenguatge inclusiu i formació del personal municipal. • Coordinació efectiva entre serveis municipals, socials i policials en matèria de violència masclista. • Alt grau d'implicació educativa en la coeducació i la sensibilització. • Diversitat cultural i social com a font de riquesa comunitària. 	<ul style="list-style-type: none"> • Marc normatiu autonòmic i estatal que reforça la transversalitat de gènere. • Creixent sensibilitat social envers la igualtat i la diversitat. • Avanços tecnològics i culturals que permeten noves formes de comunicació i participació. • Sinergies amb programes i iniciatives d'altres municipis i governs.

BIBLIOGRAFIA

Fonts acadèmiques i científiques

Águila-Otero, A., Bravo, A., Santos, I., & Del Valle, J. F. (2020). Addressing the most damaged adolescents in the child protection system: An analysis of the profiles of young people in therapeutic residential care. *Children and Youth Services Review*, 112, 104923. Disponible a: <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2020.104923> (18/09/2025).

Berelowitz, S., Firmin, C., Edwards, G., & Gulyurtlu, S. (2012). *I thought I was the only one. The only one in the world: The Office of the Children's Commissioner's inquiry into child sexual exploitation in gangs and groups*. Office of the Children's Commissioner. Disponible a: <http://www.brightonandhovelscb.org.uk/wp-content/uploads/CSEGG-Appendix-A1.pdf> (18/09/2025).

Blázquez, B. (2017). La trata de personas con fines de explotación sexual en España: Elementos para la reflexión. *Revista Espiga*, 16 (34), 183–196. Disponible a: <https://doi.org/10.22458/re.v17i34.1795> (18/09/2025).

Díaz. (1989). Movilidad femenina en la ciudad: Notas a partir d'un caso. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 14, 219–239.

Díaz, M., & Jiménez, F. (2002). *Transportes y movilidad: ¿Necesidades diferenciales según género?* II Seminario Internacional sobre Género y para la Vida Cotidiana. Disponible a: <http://www.generourban.org> (18/09/2025).

García, J. C., & Rodríguez, J. (2008). *Movilidad cotidiana y género en la Comunidad de Madrid*. XI Coloquio Ibérico sobre Geografía, Universidad de Alcalá.

Greenbaum, J. (2020). A public health approach to global child sex trafficking. *Annual Review of Public Health*, 41, 481–497. Disponible a: <https://doi.org/10.1146/annurev-publhealth-040119-094335> (18/09/2025).

Hanson, S., & Johnston, I. (1985). Gender differences in work trip lengths: Implications and explanations. *Urban Geography*, 6, 193–219. Disponible a: <https://doi.org/10.2747/0272-3638.6.3.193> (18/09/2025).

Hjorthol, R. J. (1998). *Travel activities in everyday life: An analysis of women's and men's daily travel activities in Oslo* (tesi doctoral). Department of Sociology and Human Geography, University of Oslo; Institute of Transport Economics (Report 391).

Miller-Perrin, C., & Wurtele, S. K. (2017). Sex trafficking and the commercial sexual exploitation of children. *Women & Therapy*, 40 (1–2), 123–151. Disponible a: <https://doi.org/10.1080/02703149.2016.1210963> (18/09/2025).

Miralles-Guasch, C. (1998). La movilidad de las mujeres en la ciudad: Un análisis desde la ecología urbana. *Ecología Política*, 15, 123–131.

Monzón, A., Valdés, C., & Xue, G. (2008). *La movilidad en la Comunidad de Madrid: ¿Diferencias según género?* Comunicació presentada en el Congreso de Ingeniería del Transporte, A Coruña, España.

Olmo Sánchez, M. I. (2015). *La perspectiva de género en el análisis de la movilidad y el transporte: una aproximación cuantitativa* (tesi doctoral). Universidad de Málaga, Escuela Técnica Superior de Ingenieros Industriales; Publicaciones y Divulgación Científica. Disponible a: https://riuma.uma.es/xmlui/bitstream/handle/10630/10413/TD_Olmo_Sanchez.pdf?sequence=1 (18/09/2025).

Rodríguez, R. F., & Torrado, E. (2017). Un estudio sobre el comercio sexual de mujeres y publicidad: El papel de la prensa española. *Vivat Academia. Revista de Comunicación*, 141, 93–114. Disponible a: <https://doi.org/10.15178/va.2017.141.93-114> (18/09/2025).

Smahel, D., Machackova, H., Mascheroni, G., Dedkova, L., Staksrud, E., Ólafsson, K., & Hasebrink, U. (2020). *EU Kids Online 2020: Survey results from 19 countries*. EU Kids Online. Disponible a: <https://doi.org/10.21953/lse.47fdeqj01ofo> (18/09/2025).

Valdés, C. (2008). *La movilidad en la Comunidad de Madrid: ¿Una cuestión de género?* Universidad Politécnica de Madrid. Disponible a: http://oa.upm.es/1439/1/MONO_CRISTINA_VALDES_SERRANO_01.pdf (18/09/2025).

Vega, P., & Román, M. (2011). *Patrones de movilidad en transporte público en Andalucía*. Sevilla: Consejería de Obras Públicas y Vivienda, Dirección General de Transportes.

Informes i dades d'institucions públiques

Defensor del Pueblo. (2012). *La trata de seres humanos en España: Víctimas invisibles*. Defensor del Pueblo. Disponible a: <https://www.defensordelpueblo.es/wp-content/uploads/2015/05/2012-09-Trata-de-seres-humanos-en-Espa%C3%B1a-v%C3%ADctimas-invisibles-ESP.PDF> (18/09/2025).

Delegación del Gobierno para la Violencia de Género. (2015). *Sobre la inhibición a denunciar de las víctimas de violencia de género*. Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad. Disponible a: https://violenciagenero.igualdad.gob.es/wp-content/uploads/Inhibicion_Denunciar_VictimasVG.pdf (18/09/2025).

Emakunde – Instituto Vasco de la Mujer; Red2Red. (2022). *La evaluación de impacto en función del género en la planificación territorial y el urbanismo*. Emakunde. Disponible a: https://www.emakunde.euskadi.eus/contenidos/informacion/politicas_evaluaciones_2/es_dof/adjuntos/ms_planificacion_territorial_urbanismo.pdf (18/09/2025).

Gobierno de España. (2004). *Ley Orgánica 1/2004, de 28 de diciembre, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género* (BOE-A-2004-21760). Boletín Oficial del Estado. Disponible a:
<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2004-21760> (18/09/2025).

Govern de les Illes Balears. Conselleria d'Educació i Universitat. (2019). *Pla de coeducació 2019-2022*. Govern de les Illes Balears. Disponible a:
https://www.caib.es/sites/coeducacio/ca/pla_de_coeducacio_2019-2022-76432/ (18/09/2025).

Institut Balear de la Dona. (2019). *Pla autonòmic per a la lluita contra el tràfic de dones i nines amb fins d'explotació sexual i l'abordatge de la prostitució a les Illes Balears (2019-2022)*. Govern de les Illes Balears. Disponible a:
<https://www.caib.es/pidip2front/files/annexes/2019/4/30/2347360.pdf> (18/09/2025).

Institut Balear de la Dona; Govern de les Illes Balears. (2020). *Estudi sobre la prostitució, la tracta i l'explotació sexual a les Illes Balears (Estudi 2020)*. Disponible a:
<https://www.caib.es/pidip2front/files/annexes/2022/4/11/2735240.pdf> (18/09/2025).

Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu de les Illes Balears (IAQSE). (2024). *Indicadors del sistema educatiu de les Illes Balears. Edició 2024 (dades del curs 2021-2022)*. Govern de les Illes Balears, Conselleria d'Educació i Formació Professional. Disponible a:
<https://iaqse.caib.es/documentos/indicadors/2024/Edicio2024.pdf> (18/09/2025).

Ministerio de Universidades (2023, 27 de marzo). *Universidades se marca como objetivo revertir la segregación por estereotipos de género en los estudios universitarios*. Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades. Disponible a:
<https://www.ciencia.gob.es/Noticias/2023/marzo/Universidades-marca-objetivo-revertir-segregacion-estereotipos-genero-estudios-universitarios.html> (18/09/2025).

Observatorio contra la Violencia Doméstica y de Género (España) (2024). *Informe sobre víctimas mortales de la violencia de género y doméstica en el ámbito de la pareja o expareja en 2024*. Consejo General del Poder Judicial. Disponible a:
<https://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/Violencia-domestica-y-de-genero/Actividad-del-Observatorio/Informes-de-violencia-domestica-y-de-genero/Informe-sobre-victimas-mortales-de-la-violencia-de-genero-y-domestica-en-el-ambito-de-la-pareja-o-expareja-en-2024> (18/09/2025).

ANNEXOS

Annex 1: glossari

Taula 30. Glossari de la diagnosi.

Terme	Definició	Font oficial / reconeguda
Abandonament escolar prematur	Percentatge de població de 18 a 24 anys, amb com a màxim l'Educació Secundària Obligatòria, que no participa en cap activitat d'educació ni formació.	Eurostat – Early leavers from education and training
Bretxa salarial de gènere	Diferència relativa entre el salari brut mitjà per hora de dones i homes, expressada com a percentatge del salari dels homes.	Eurostat – Gender pay gap statistics
Coeducació	Enfocament educatiu que promou la igualtat real d'oportunitats entre gèneres, identitats i orientacions, i erradica estereotips i discriminacions.	Conselleria d'Educació de les Illes Balears – Pla de Coeducació
Conciliació de la vida personal, familiar i laboral	Mesures que permeten compatibilitzar responsabilitats laborals, personals i familiars.	Ministeri de Treball i Economia Social (Espanya)
Corresponsabilitat	Repartiment equilibrat i just de les tasques de la llar i de les cures entre dones i homes.	ONU Dones – Gender Equality Glossary
Divisió sexual del treball	Assignació tradicional de rols en què els homes es vinculen al treball productiu i les dones al reproductiu i de cures.	ONU Dones – Concepts and definitions
Economia per a la vida	Conjunt de treballs de cures i reproductius que sostenen la vida i el benestar, sovent invisibilitzats.	CEPAL / ONU Dones – Economía del cuidado
Índex de feminització	Nombre de dones per cada home en un fenomen o grup específic (p. ex. atur).	INE – Indicadores de igualdad
Població activa	Persones de 16 anys o més que treballen o cerquen activament feina.	INE – Enquesta de Població Activa (EPA)
Població inactiva	Persones de 16 anys o més que no treballen ni cerquen activament feina.	INE – EPA
Socialització de gènere	Procés pel qual la societat transmet rols, expectatives i normes de gènere que modelen actituds i comportaments.	ONU Dones – Gender Equality Glossary
Taxa d'activitat	Percentatge de persones actives (ocupades o aturades) sobre la població en edat de treballar (≥ 16 anys).	INE – EPA

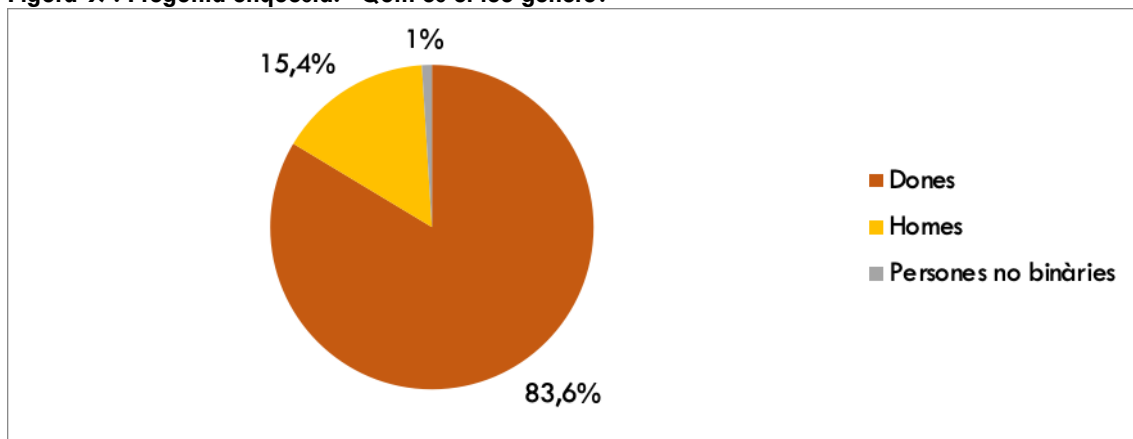

Taxa d'ocupació	Percentatge de persones ocupades sobre la població total d'un grup d'edat determinat.	Eurostat – Employment rate
Taxa d'atur	Percentatge de persones aturades sobre la població activa.	Eurostat – Unemployment rate
Taxa de parcialitat	Percentatge de persones ocupades amb contractes a temps parcial sobre el total de persones ocupades.	Eurostat – Part-time employment statistics
Taxa de temporalitat	Percentatge de persones ocupades amb contracte temporal sobre el total d'assalariats.	Eurostat – Temporary employment statistics
Transversalització de l'enfocament de gènere	Estratègia per integrar la perspectiva de gènere en totes les polítiques públiques i programes.	Consell d'Europa – Gender mainstreaming
Violència masclista / violència de gènere	Qualsevol acte de violència basada en el gènere que causa o pot causar danys físics, sexuals o psicològics a les dones, incloent amenaces i privacions de llibertat.	Nacions Unides – Declaration on the Elimination of Violence against Women
RUMI (Registre Unificat de Maltractament Infantil)	Sistema de notificació i coordinació de casos de maltractament infantil a les Illes Balears, que garanteix la detecció i actuació conjunta de serveis.	Govern de les Illes Balears – Direcció General d'Infància i Família

Font: elaboració pròpia a partir de les fonts mencionades.

Annex 2: perfil sociodemogràfic de les persones enquestades

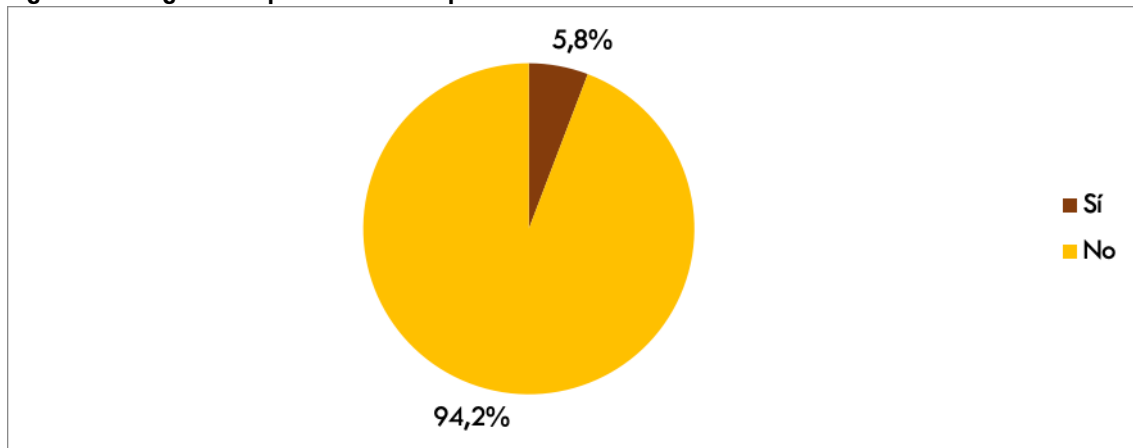
Figura 97. Pregunta enquesta: "Quin és el teu gènere?"

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'enquesta.

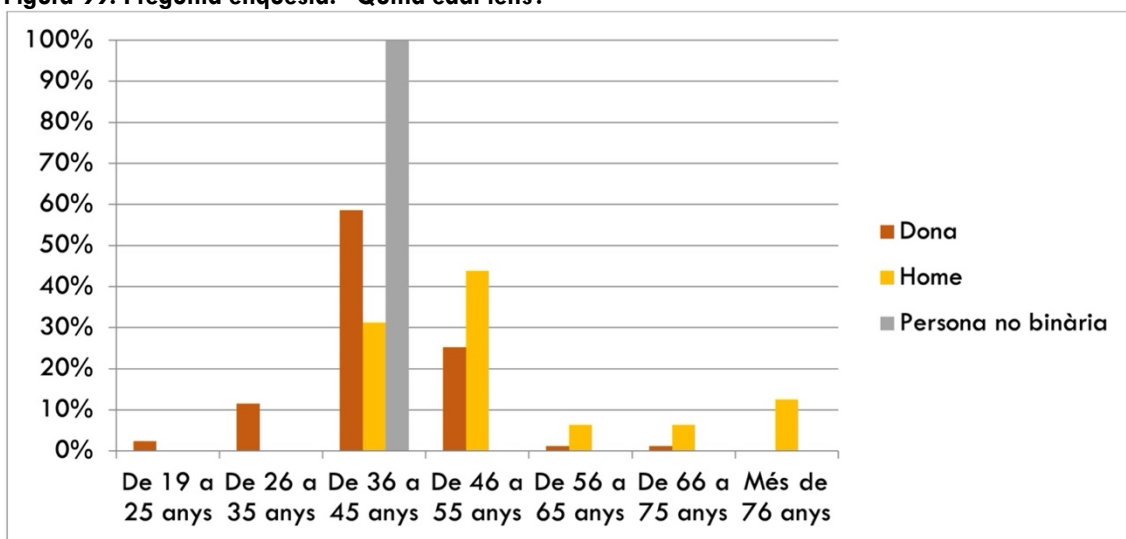

Figura 98. Pregunta enquesta: "Formes part del col·lectiu LGTBI?"

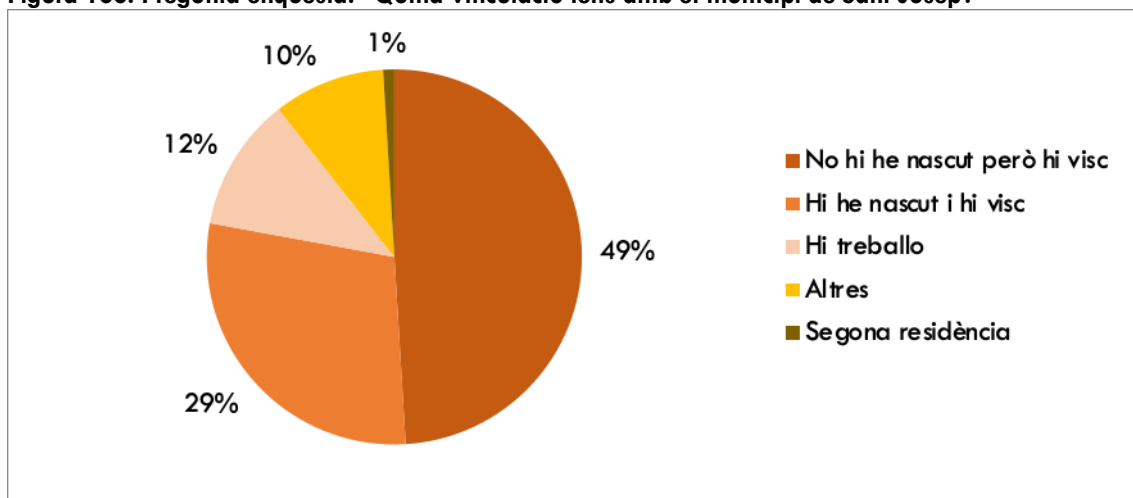
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'enquesta.

Figura 99. Pregunta enquesta: "Quina edat tens?"

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'enquesta.

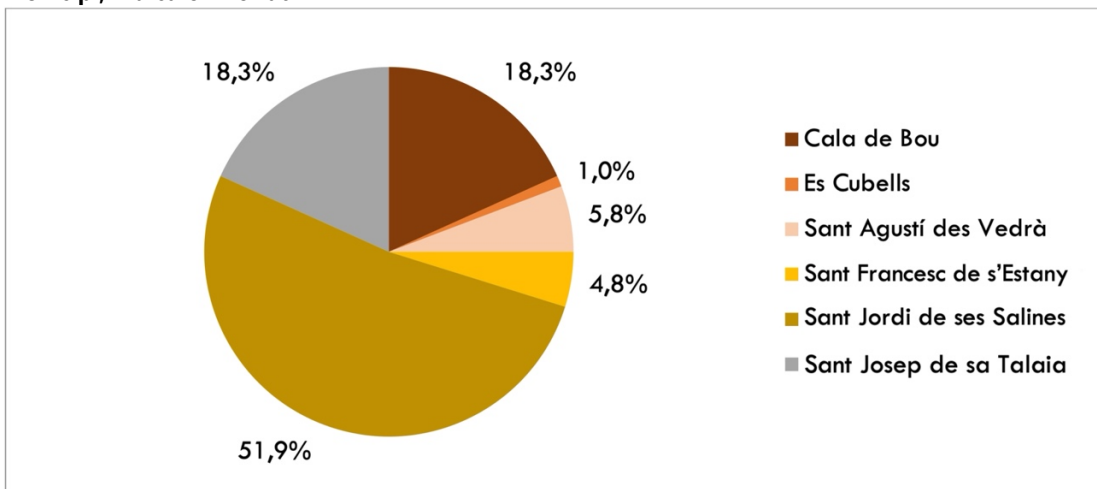
Figura 100. Pregunta enquesta: "Quina vinculació tens amb el municipi de Sant Josep?"

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'enquesta.

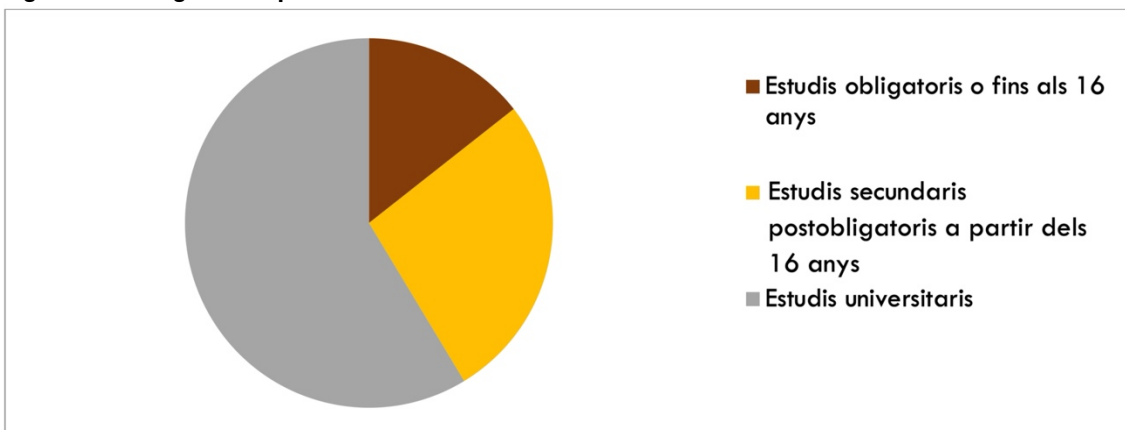

Figura 101. Pregunta enquesta: “A quin nucli de població vius? Si només treballes o estudies en el municipi, indica on ho fas.”

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'enquesta.

Figura 102. Pregunta enquesta: “Podries indicar el teu nivell d'estudis finalitzats?”

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'enquesta.

Figura 103. Pregunta enquesta: “En quina de les següents situacions laborals et trobes actualment?”

Situació	Dona	Home	Persona no binària	Total general
A l'atur però he treballat abans	2,3%			1,9%
Altres	3,4%			2,9%
Autònom/a	9,2%	12,5%		9,6%
Dedicat/da exclusivament al treball de la llar i les cures	4,6%			3,8%
Estudiant i amb un treball remunerat	3,4%		100,0%	3,8%
Jubilat/da	1,1%	12,5%		2,9%
Treball en pràctiques no remunerat		6,3%		1,0%
Treball remunerat amb contracte a jornada completa	63,2%	68,8%		63,5%
Treball remunerat amb contracte a jornada parcial	12,6%			10,6%
Total general	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'enquesta.

Annex 3: taules

Taula 31. Grups i cantants en solitari contractats per l'Ajuntament de Sant Josep, publicats a l'agenda del web, per gènere. Any 2024.

Nom	Integrants
Ichos	Homes
Eivissurfers	Homes
The Metrallas	Homes
DJ Javi Box	Homes
DJ Sr. Cardona	Homes
Smoking Stones	Homes
Pere Navarro	Homes
The Ibiza Cool Jazz Orchestra	Mixt
La Cuarta Cuerda	Homes
Awakate	Mixt
Yacare	Homes
Hostal Pascual	Homes
Bohemios Autorizaos	Mixt
Igea	Homes
Reya Thomas	Dones
Marc Seguí	Homes
The Rose Mary Family	Mixt
The Groovy Brothers	Homes
Andrés Coll & Carlos Sarduy 'Café Dakar'	Homes
Doctor Trapero	Homes
El Canijo de Jerez	Homes

Font: elaboració pròpia a partir de dades públiques de l'Ajuntament.

Taula 32. Pel·lícules projectades els divendres de cine i de cinema jove a Sant Josep, publicades en el web de l'Ajuntament, per gènere del director/a i del/la protagonista. Any 2024.

Nom	Director/a	Protagonista
Arthur Christmas	Mixt	H
North by Northwest	H	H
Lost Highway	H	H
La vida era eso	H	D
Don't Look Up	H	M
Du levande	H	H
Intouchables	H	H
Vaiana	H	D
She Said	D	D
El gran showman	H	H
Los otros	H	Dona
Patch Adams	H	H
A Girl Walks Home Alone at Night	D	D
El ciudadano ilustre	H	H
Everyone Says I Love You	H	Mixt
Lost in Translation	D	Mixt
CODA "Los sonidos del silencio"	D	D

<i>Under the Skin</i>	H	D
<i>Straw Dogs</i>	H	H
<i>Super Mario Bros. La Película</i>	H	H
<i>Jumanji</i>	H	H
<i>Acero puro</i>	H	H
<i>El libro de la selva</i>	H	H
<i>El hoyo</i>	H	H
<i>Una joven prometedora</i>	D	D
<i>La cortina de humo</i>	H	H
<i>City Lights</i>	H	H
<i>Gremlins</i>	H	H
<i>Vamos a contar mentiras</i>	H	D

Font: elaboració pròpia a partir de dades públiques de l'Ajuntament.

Taula 33. Actuacions teatrals a Sant Josep l'any 2024, per gènere dels i les protagonistes, publicades en el web de l'Ajuntament de Sant Josep.

Nom	Protagonistes
<i>Sa vena artística</i>	Dona
<i>Beatiful Julia de Maribel Carrasco</i>	Dona
<i>Dones de la sal</i>	Dona
<i>Sofà, perruca i panades</i>	Home
<i>Iqualiyay@s</i>	Mixt
<i>Sa Carta</i>	Mixt

Font: elaboració pròpia a partir de dades públiques de l'Ajuntament.

Taula 34. Exposicions a Sant Josep, per gènere de l'artista, publicades en el web de l'Ajuntament l'any 2024.

Nom	Autor/a
<i>Es gegant des de dins</i>	Home
<i>Mala Mar</i>	Home
<i>Look at the sky again</i>	Dona
<i>Gent i passatges</i>	Dona
<i>Esencia Ibiza</i>	Dona
<i>Natura</i>	Mixt
<i>El.RoL.</i>	Mixt
<i>De troncs verds i roses blaves. Percepció de la diferència</i>	Home

Font: elaboració pròpia a partir de dades públiques de l'Ajuntament.

Taula 35. Població inactiva a les Illes Balears per classe principal d'inactivitat i gènere. 2020-2023. Unitats: milers de persones.

Situació d'inactivitat	2023		2022		2021		2020	
	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones
Estudiant	36,2	38,8	35,0	38,6	36,1	39,0	30,9	37,7
Jubilació	84,7	64,5	81,8	66,1	83,4	61,3	84,7	63,8
Feines de la llar	19,3	71,1	16,3	66,2	19,3	68,2	22,6	75,7
Incapacitat permanent	6,5	6,5	5,3	5,4	7,6	9,0	13,4	12,2
Pensió diferent de la jubilació	6,7	26,4	5,0	27,7	3,4	23,9	4,8	21,6
Altres	9,3	5,9	11,0	4,1	9,8	4,4	14,5	10,6
Total	162,7	213,3	154,4	208,0	159,6	205,8	170,8	221,6

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'EPA.